Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel | Title:	Oehlenschlägers Poetiske Skrifter
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 14
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse | Physical extent:	32 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

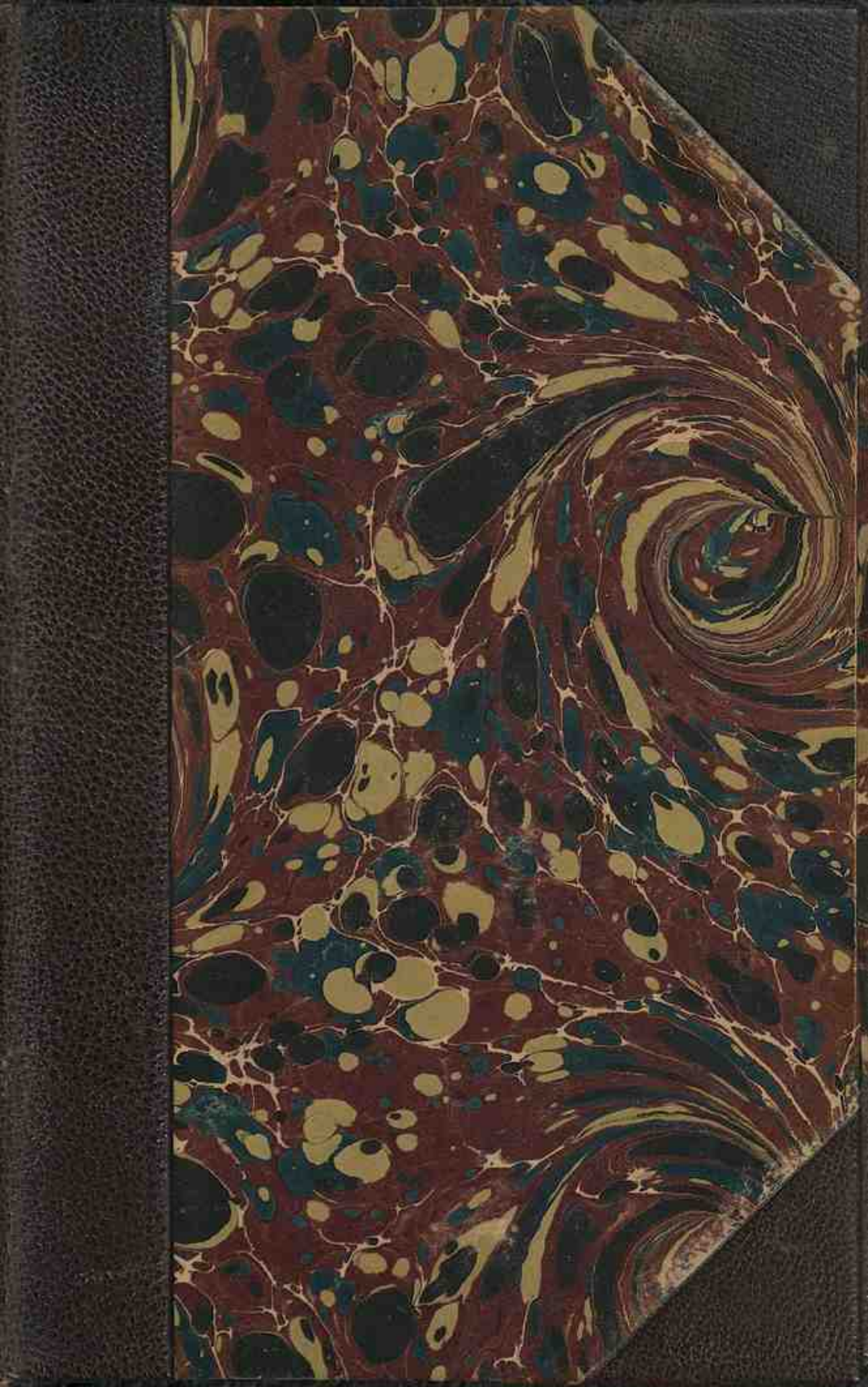

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 057480

+ Rex

Oehlenschlägers

Poetiske Skrifter.

Udgivne af F. L. Liebenberg.

12te Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: **Rudolph Klein.**

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af **F. L. Liebenberg.**

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Skikkelse, og ledsagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bifald, og sikkret sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Bemidlede Leilighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digters Værker i Virkeligheden kunne blive Folkets almindelige Eiendom, har Selskabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

I. **Episke Digte:** Heltedigte og Sagaer. (Nordens Guder, Vaulundurs Saga, Helge, Hroars Saga, Hrolf Krake, Orvarodds Saga, Regnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepris 3 *Rdl*; **nedsat Pris 4 Kr.**

II. **Lyriske Digte og Romancer.** 6 Bind. Bogladepris 4 *Rdl* 64 ß; **nedsat Pris 4 Kr.**

Oehlenschlägers

Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Fjortende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Trykt hos J. H. Schultz.

Oehlenschlägers

Syngespil, Lystspil og Skuespil,

samt

Forspil, Prologer og Epiloger.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Anden Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Trykt hos J. H. Schultz.

Indhold.

Side.

Ludlams Hule ..... 1.
Roverborgen ..... 113.
Robinson i England ..... 217.

Dramatiſke Digte.

Syngeſpil, Lyſtſpil og Skueſpil,

ſamt

Forſpil, Prologer og Epiloger.

Anden Deel.

Ludlams Hule.

Syngespil.

Personerne.

Sir Harry Turner, Godseier i Skotland.
Miss Clara, hans Sosterdatter.
Sir Oliver Lenox, Høvding.
Sir John Bull, en Englænder.
Peter Robin, Landmand.
Fanny, hans Kone.
Betty, deres Barn.
William, Robins Son af forste Ægteskab.
Dick, en Bondekarl.
Sara Nickels, hans Moder.
En Læge.
George Wilkins, en gammel Soldat.
Tom, Sir Harrys gamle Tiener.
Borgcapellanen.
Sir Harrys Husfolk.
En Troupe Biergskotter.

Moder Ludlam, et Gienfærd.

Handlingen foregaaer paa Sir Harry Turners Gods, paa Grændsen af Skotland og England.

Første Handling.

Landeveien forbi en Klippehule,
hvis Aabning udgior største Delen af den synlige Baggrund. I Hulen en Marmorbrønd og en Bænk. Aften og Tusmørke.

William og **Dick** komme forbi.

Dick.

Nei, William! nei!
Jeg gior det ei,
Jeg gaaer, jeg gaaer ei denne Vei,
Ei her forbi.
Der er en Sti
Bag Krattet hist, den vandre vi.

William.

Hvad er der nu?
Hvi gyser du?
Betager dig alt Angst og Gru,
Saa vend kun om,
Hvorfra du kom!

Dick.

Ak, mange Veie gaae til Rom!
Hvorfor just her,
Det Hul saa nær?

William.

Hvi gyser du for Hulen der?

Dick.

Jeg maa vel gyse, maa vel skiælve;
Men Gud forlade dig din Synd!

William.

De brune Stene roligt hvælve
Sig om den hvide Marmorbrønd.

Dick.

Ak, husk dog paa, hvad præker Præsten:
Du Fanden ikke friste maa!

William.

Guldgule Sol gaaer ned i Vesten,
Og Maanen staaer paa Himlens Blaa.

Dick.

Har jeg seet Mage
Vel mine Dage
Til Fusentast?
Med Hexer, Trolde
Bag Biergets Volde
Han gier om Natten
Sig selv i Kast!

William.

Har jeg seet Mage
Vel mine Dage
Til slig Hans Qvast?
For tomme Huler,
Som Intet skiuler,
Han taber Hatten
Af bare Hast!

Dick.

Er du da reent ravruskende? Er det ikke nok, at du bytter dit fredelige Landliv med Død og Ødelæggelser, meier Soldater i Stedet for Ax, forvandler dig fra en skikkelig Bondemands Søn til en Hugaf i den skotske og britiske Gnavpose? Er det ikke nok, at jeg følger dig som din Vaabendrager? Skal jeg endnu standses midt paa Ærens Bane af en Hex, som vrider Halsen om paa mig?

William.

Hør, min gode Dick! du skal have Tak, fordi du fulgte

mig saa langt. Men du seer selv: Naturen gaaer over Optugtelsen. Gaa du i Guds Navn hiem igien til din Moder! Jeg vil tage Villien i Gierningens Sted.

Dick.

Nei, siger jeg dig, nei! Det er nu eengang afgiort. Jeg følger dig til Verdens Ende. Vi have strikket Strømper sammen som Børn hos Skolemadamen, spillet Klink paa Kirkemuren i Degnens Skole som Poge, stiaalet Æbler og Pærer i Naboens Have som Ynglinger, og givet hinanden blodige Næser som Mænd. Det glemmer jeg dig aldrig. Du er min Ungdomsven. Jeg følger dig som din Sancho Pansa, som din tro Drabant. Jeg har belavet mig paa at gaae i Krig mod Mennesker; men tien mig nu ogsaa i, at lade Hexer og Spøgelser staae ved deres Værd. Denne Hule fik du mig ikke forbi, om du slog mig ihiel.

William.

Ere vi ikke hundrede Gange gaaet her forbi?

Dick.

Jo! men aldrig saa silde om Aftenen, mindst Sanct Hans Aften.

William.

Hvad er der da saameget ved den Moder Ludlam, som de kalde hende?

Dick.

Har du ikke hørt hundrede Gange, at det er et Spø-gelse, som boer i denne Hule, og som kommer frem, naar man tre Gange gaaer Brønden rundt, banker paa Randen, og siger: Gode Moder Ludlam! laan mig dit eller dat, saa bringer jeg det igien til den eller den Tid?

William.

Faaer man det saa?

Dick.

Ja vist faaer man det. Men Gud hielpe dig, naar du ikke bringer det til rette Tid!

William.

Hvad saa?

Dick.

Veed du ikke, hvordan det gik Peter Trimp, som laante den store Suppekiedel til sin Bryllupsfest?

William.

Nu?

Dick.

Han gik til Ludlams Hule
I mørke Midienat,
Mens Maanen hist, den gule,
Saae giennem Busk og Krat.
„Laan mig en Kobberbolle,“
Sang han i Hulens Grund,
„En tinnet Kasserolle
Til næste Midnatsstund!“

Hiem gik den tappre Peter
Med Bollen paa sin Bag.
Der stødtes i Trompeter,
Det var hans Bryllupsdag.
Der var stor Lyst og Gammen,
Han gik med Bruden seent,
De slumrede tilsammen,
Han glemte Ludlam reent.

Man fandt ham næste Morgen
I Sengen ganske død.

Dig her at skildre Sorgen
Naturen mig forbød.
Man bragte den tilbage;
Der staaer den, hvor den stod.
Hun vil den ikke tage,
Den er betalt med Blod.

William.

Der staaer den virkelig, den gamle Kiedel,
Spanskgrøn af Irr, halv sænket ned i Sandet.

Dick.

Nu ja, der har du Syn for Sagen da.
Der staaer den, og den stakkels Peter Trimp
Har længe hvilet alt i sorten Muld,
Fordi han glemte Tiden og sit Løfte.

William.

Nu ja, den, som forglemmer Tiden, den
Maa sættes ud af Tiden, det er billigt.
Men altsaa, naar man holder, hvad man lover,
Saa bringer Ludlam, hvad man ønsker sig.
Det er dog artigt.

Dick.

Ja vist er det artigt;
Vanartigt, notabene. Kom, for Guds Skyld —
Jeg troer — min Siæl — jeg troer, du kunde fristes —

William.

Jeg gaaer i Kamp; mit Ungdomsmod skal aabne
Mig Æresens Bane, eller ende snart
Et Liv, som ingen Blomster har for mig.
Jeg drager hiem med Vaaben som en Ridder,
Hvis ikke, dør jeg som en brav Soldat.

Dick.

Det hørte vi saa tidt. Ak, Gud forlade

En slig kiærmindesiet Lilievand,
Som satte dig de Fluer i dit Hoved!
Hvi og din Faders Hytte skulde ligge
Saa nær ved Ridderborgen!

William.

Men mig mangler
Et Sværd, et stærkt, et jævngodt Riddersværd;
Og Værge maa der til, om jeg skal hielpe
Sir Oliver i Nat at storme Skandsen.

Dick.

Nu skal man see, at han vil bede Ludlam
Om sligt et Sværd! Et Trolddomssværd! Herre Jesu!

William.

Ei noget Trolddomssværd; et ærligt Sværd,
Men stærkt og stort, og af et hærdet Staal.

Dick.

Det Sværd blier dig en Pind til din Liigkiste.

William.

Kan være; men jeg maa dog prøve det.

Gaaer hen imod Hulen, og synger:

Moer Ludlam i den morke Kielder,
Hvor Kilden dybt i Grunden vælder!
Jeg beder om et jævngodt Sværd,
Som træffer vist i Heltefærd.
Naar Skotlands Mænd med Seir hiemdrage,
Saa kommer ogsaa jeg tilbage;
Og dersom Lykken det har skaant,
Saa bringer jeg, hvad jeg har laant.

Han gaaer tre Gange Bronden rundt, og pikker paa Randen.

Dick.

Det hielper dig ikke. Naar du ikke siger Tid og Time, laaner hun dig ikke et Fiirtommesøm.

En dyb Klang, ledsaget af en sagte Musik, lyder fra Brønden. Et Sværd stiger frem af Aabningen, med Heftet opad. William tager det; imidlertid synger Dick i den største Angst med tillukkede Øine:

O, Himmel! der er hun! Moer Ludlam! hu! hu!
Det damper af Brønden. Der kommer hun! nu!
Sanct Dunstan! forsvar mig. O, hvilket Uhyre!
Ti tusind Raketter af Svælgene fyre!
En Drage med Vinger, en frygtelig Giest
Med Kløer som en Vædder, og Horn som en Hest!
Ak, spar dog en Mand, allernaadigste Viv!
Uskyldig som Barnet i Moderens Liv.

William.

Ved Himlen! ja, et Sværd saa godt, saa fagert,
Som fra den gamle Heltetid. Godt, Ludlam!
Jeg lover dig, jeg giør ei Sværdet Skam.
Jeg bringer dig det brugt med Tak tilbage.
Kom, Dick! Nu hen at tage Afsked med
Min Clara! Denne maanelyse Nat
Skal høre Kiærlighedens milde Stemme,
Før aarle Morgen hører Kampens Røst.

Dick.

Nu er jeg desperat. Skee, hvad der vil!
Men før mig nu lukt lige ind i Krigen,
Før Heden sætter sig! Har jeg seet Hexer,
Saa kan jeg ogsaa taale vel see Blod.

William.

Først til min Elskte!

Dick.

Nei, nei! strax i Krig,
Før disse græsselige Trolddomssyner
Udslettes af min Hu! Seer jeg din Kiærest,

Saa glemmer jeg de fæle Drnekløer
For hendes hvide Hænder, Drageſvandſen
For hendes Haar, og Skorpionſpectaklen
For hendes Talemaader.

William leer.

Han er tosſet.
Men, ved mit Liv! det var en ſielden Fangſt.
Kom, Dick! Det duer ei at gruble længe;
Nu har vi Sværdet — lad os bruge det!

Dick.

Ja, lad os vel indrette vore Sager:
Vær du en Ridder, jeg er Vaabendrager.

De gaae.

Et gothisk Værelse paa Ridderborgen, med et Stuehyr.

Sir Harry. Miſs Clara. Den gamle Tom.

Sir Harry.

Hvor det glæder mig, Clara! at have dig hos mig! Et Huus uden en ſmuk Pige er det Samme, ſom en Dag uden Sol. Det er det, der giver Samtalen Liv, Selſkabet Munterhed, og Tonen mellem Mænd Venlighed og Ynde. O, hvor gierne ſeer jeg dig, enten det nu er om Formiddagen ſom en flittig Huusholderſke med Forklæd og Nøgleknippe, eller om Aftenen ved Bordet i Silkeklæder ſom en Dame! Du vil lægge Dage til mine Aar, Clara!

Clara kyſſer hans Haand.

Gud give det, kiære Morbroder!

Sir Harry.

Hvad hialp det, at denne Borg aabnede ſine Porte og havde rummelige Haller for fremmede Gieſter? De gad

ikke besøge mig gamle Knark. Ikke engang Vinen i mine Kieldere kunde lokke Andet, end den violetnæsede Abbed og den tykmavede Ridder. Kiedsommeligheden byggede sine Reder i hver en Krog under Taget med Svalerne. — Nu, du er her — ha, hvor har det forandret sig! Nu flagre de omkring dig, som Spurvene om mine Kirsebær; og jeg er vel snart nødt til at slaae et Net over dig, og stille mig selv hen som en Fugleskræk, hvis jeg vil have Ro.

Clara.

Frygt ikke for Spurvene, kiære Morbroder!

Sir Harry.

Heller ikke for Gierdesmutten, Clara?

Clara.

En saa lille Fugl vover sig ikke til eders stolte Borg.

Sir Harry.

Virkelig ikke? Nu, desbedre! Saa vil jeg heller ikke græmme mig. Har jeg ingen Børn, jeg har dog en Søsterdatter. Jeg vil ikke sukke, naar jeg ruller mit Stammetræ op, og seer den harniskede Mand med Træet ud af Brystet, hvoraf der springer Vaaben og Navne, som Blomster og Blade. Jeg har en Søsterdatter. Du skal ægte en Ridder af prøvet Retskaffenhed. Det er sandt, det bliver en Sidelinie; men det kan ikke altid gaae saa lige i denne Verden, som man ønsker.

Clara.

Nei tilvisse, kiære Morbroder! og der er selv dem, der mene, at de krumme Linier ere de smukkeste.

Sir Harry affides.

Den krumme Linie løber ned til Bondehuset. Fordømt!

Clara.

Har I hørt, at Hæren gaaer bort i Morgen tidlig, for at jage Briten over Grændserne?

Sir Harry.

Ja, ganske rigtig. Endeel af vort unge Mandskab gaaer med endnu i Nat under Sir Olivers Anførsel, for at bestorme den næsviise Skandse, de har kastet lige for vore Øine paa vor Grund. William Robin gaaer ogsaa med.

Clara sukker.

Sir Harry.

Clara! Clara! for Guds Skyld! Er det muligt? Overlad dig dog ikke til denne Daarlighed! En Bondeson, og en adelig Frøken!

Clara.

Skaan mig, kiære Morbroder! Kysser hans Haand. Det er allerede nær Midnat. God Nat, sov vel!

Hun gaaer.

Sir Harry.

Hvad skal der blive af, Tom? Gud forlade mig min Synd! er hun ikke forelsket i den unge William.

Tom.

Det har hun lært af sin Moder Eva i Paradiis, Sir! Den forbudne Frugt smager altid bedst.

Sir Harry.

Man maa have Agtelse for en dyb og i Grunden uskyldig Følelse, Tom! William er en brav Knøs; der mangler ham Intet uden et Stammetræ og en Ridderborg, saa kunde jeg ikke selv ønske mig bedre Svigerson.

Tom.

William er en Phønix. Man finder ikke slig en Karl i Egnen paa tyve Miil i Omkreds. Han tager alle Nabolavets Adelsknøse paa sin Samvittighed.

Sir Harry.

Men han maa dog holde sig til sin Hytte i Dalen. Ridderborgen ligger ham for høit.

Tom.

Det kommer an paa, hvor høit han kan flyve. Han gaaer i Kamp med Sir Oliver; hvem veed, hvad Lykken kan bringe?

Sir Harry.

Ikke meer om det! Man maa lade, som man Intet mærkede. Hun er endnu ung her i Huset; hvis jeg holdt hende strengt, kunde jeg staae Fare for at miste hende.

Tom.

Men vil I dog ikke snart indvie hende i Borgens Hemmeligheder?

Sir Harry.

For Alting ikke! Det vilde forskrække hende, og maaskee bidrage meer, end Andet, til at hun forlod mig.

Tom.

Men om det nu engang møder hende uforvarende, hvad staaer eder inde for, at hun ikke forfærdes saa stærkt, at —

Sir Harry.

Jeg har det bedste Haab. Her har nu i tre Aar, siden min salig Datters Død, været stille og roligt paa Borgen. Jeg haaber, den ulykkelige Skygge lider ikke meer af natlig Qval, men har fundet Ro i sin Grav.

Tom ryster paa Hovedet.

Nei, Sir! bedrag eder ikke med et falskt Haab. Det er allerede otte Dage, siden Froken Clara kom til mig en Morgen og sagde: „Siig mig, Tom! hvem er dog den smukke gammelagtige Kone i de sneehvide Klæder, med Nøgleknippet, som jeg saa tidt møder paa Gangen om Aftenen sildig, naar jeg gaaer til Sengs? Er det Huusholdersken? Hvorfor seer man hende aldrig om Dagen? Hun er bleg og tungsindig, og maa have meget travelt,

thi hun iler mig altid forbi, nikker venligt, og klirrer med Nøglerne."

Sir Harry.

Er det muligt?

Tom.

Som jeg siger.

Sir Harry efter en kort Taushed.

Jeg har lagt Mærke til, at dette Spøgelse søger unge Pigers Selskab af min Familie. Ti, Tom! lad ingen forvovne Ord komme over dine Læber. Er det en Aand, saa er det en god Aand, og den vil ikke fornærme Uskyldigheden. Klokken slaaer tre Qvarteer til tolv. Det er silde; følg mig til mit Sovekammer!

De gaae.

Clara

kommer tilbage med et Lys.

Gik du til Ro, min gamle Fader? Ak,
For Elskerindens Bryst er ingen Ro.

Det klapper i Hænderne nedenunder.

Der er han alt! Jeg veed, han kommer, og
Dog gyser jeg. Hvor er nu Strikkestigen?

Hun tager den frem.

Den gamle Tom gaaer ned ad Vindetrappen;
Jeg haaber dog, min Onkel gaaer til Sengs.
Du kommer alt for tidlig, William! Gud,
I Fald man overrumpled os!

Det klapper stærkere.

Tys! tys!
For Himlens Skyld!

Hun aabner Vinduet, og knytter Strikkestigen til Posten.

Tag dig nu vel i Agt!
Jeg tør ei see derud. I Fald den brast!
I Fald han styrted ned for mine Øine!

William
springer ind af Vinduet, og iler i hendes Arme.

Min søde Clara!

Clara.

Elskte William! seer
Jeg dig igien? O, Gud! saa skal det være!

William.

Sir Oliver, vor tappre Høvedsmand,
Os kalder alt.

Clara.

Og veed du, William! veed du,
At farlig er din Gang? I Fald du gaaer
I Døden, hvad skal Clara da?

William.

Begræde
Sin William; plante venligt Rosmarin
Paa Ungersvendens Grav; troe, det er ham,
Naar Aftenstiernen blinker muntert ned
I hendes Taare; viske Taaren bort,
Og styrke Diet paa den grønne Laurbær,
Som skygger over Graven.

Clara.

Gud! hvor er jeg
Bedrøvet. Var det kun i Krig, du gik;
Men løbe Storm imod en fiendtlig Fæstning,
Den farligste, den værste Daad af alle!

William.

Var Daaden farlig ei, hvad var den mig?
Hvad var der da for mig at høste, Clara!
Jeg takker Gud, han saae min Nød, jeg trængte
Til slig Anledning. Nu, Gud signe dig!
Giv mig et Kys til Afsked, saa afsted!

Clara.

Stærk er du, fuld af Mod, og heel behændig;
Men, William! du var aldrig før i Krig.
Vogt dig, min Ven! for al Forvovenhed.

William.

Den, haaber jeg, skal just beskierme mig.
Jeg er en Nattevandrer, elskte Pige!
Som stiger paa den farlige Gesims
Af Borgens Tag i Drømme. Var jeg vaagen,
Troer du, jeg voved det? Ti, lad mig gaae,
Kald mig ei alt for kiærligt ved mit Navn!
Kun Frygten kunde faae mig til at styrte.

Clara.

Saa gaa da i den grumme Fare
Forvoven, elskelige Ven!

William.

Din Kiærlighed skal mig forsvare,
Og du skal see mig snart igien.

Clara.

Tag denne Lok, og lad den smile
Med gule Bølger til din Trøst!

William.

I Fald jeg falder, skal den hvile
I Graven paa mit kolde Bryst.

Clara.

O, Gud! forfærdelige Tanke!

William.

Er Graven da vel Elskovs Skranke?

Clara.

Lad i dit Sværd et Baand mig binde!

Forundret.

Hvor fik du dette fagre Sværd?

William.

Det gielder kun, min Elskerinde!
I Nat at vorde Gaven værd.

Clara.

Tys! hvad er det, som hisset lyder?

William.

Krumhornet os at ile byder.

Begge.

Himmel! bønhør de Elskendes Bøn,
Og naar vi / de drage
Med Seier tilbage,
Skienk da mit Hierte / den Kiække Kiærligheds Løn.

Dick

styrter ind af Vinduet paa Gulvet, saa lang som han er.

Gud i Himlen være lovet og takket! den Gang slap jeg med en blodig Næse og to ømme Knæskaller. Han føler efter. Nei, de ere hele endnu, de bevæge sig med Lethed frem og tilbage paa deres Nerver. Gud skee Lov! Det var en stor Lykke for mig.

William.

Var det en Lykke?

Dick.

Ja gu var det en Lykke! Dersom jeg nu var faldet ud til den anden Side, ned af Borgen, som en Blyrende fra Taget? Jeg havde aldrig reist mig igien.

William.

Hvad vil du her, Menneske?

Dick.

Menneske? Er det at kalde Folk af min Stand? Er du en Ridder, saa er jeg en Vaabendrager. Har du en

Frøken, som du er forelsket i, saa har jeg en tilkommende Frue, som jeg skal smigre mig ind hos; som jeg maa kiende, naar jeg skal bringe hende Bytte fra Krigen, eller Efterretningen om dit Endeligt, Gud bedre os!

William.

Ti, Ulykkesfugl!

Dick.

Menneske! Fugl! hvad det er for Talemaader til Folk, der falder ind af Vinduet paa alle Fire.

William.

Du giør en Larm, som om hele Borgen skulde falde ind.

Dick leer af fuld Hals.

Borgen giør sig ikke gal, og falder ind af sit eget Vindue.

William.

Tilgiv denne Karls Enfoldighed, bedste Clara! Han har et godt Hierte og megen Hengivenhed for mig.

Dick.

Det maa I ikke troe er hans Mening, Frøken! Han kan ikke bare sig for at lee af mine Vittigheder; men han er bange for at rose mig i mine Øine. — Man er vel nødt til at slaae Bekymringen hen i Spøg. Jeg bærer mig ad ligesom Franskmanden: han synger, naar han er sulten, jeg harcelerer, naar jeg er bange.

William.

Hvilken Diævel bragte dig paa dette fortvivlede Indfald? Hvis man har hørt dig!

Dick.

Den samme Diævel, som fik Eva til at spise Æbler, og Noah til at drikke Viin: Nysgierrigheden! Kan jeg see Vinduer aabne med nedhængende Strikkestiger, uden at krybe ind af dem? Desuden kommer jeg for at skynde paa

dig. Vore Kammerater vente os i Nøddeskoven. Trompeteren blæser, som Engelen paa den yderste Dag. Kom! — Farvel, Frøken! Tilgiv vore Galskaber, og hav Medlidenhed med vore Udsigter!

Clara.

Jeg takker dig, min gode Dick! fordi du følger William saa tro. Jeg haaber at see eder begge friske og vel igien.

Dick.

Ja, hvad mig angaaer, saa skal det ikke mangle paa Forsigtighed. Jeg er Vaabendrager, Frøken! og har ikke med Vaaben at giøre, undtagen naar de ikke blive brugte. Jeg vil staae som Moses paa Bierget med opløftede Hænder og see paa Striden langt fra, saa tænker jeg nok, de slaae Mallekitterne. I maa ellers vide, Sir Oliver drager her forbi om en halv Times Tid; saa seer I ogsaa William endnu engang, og paa en smuk Musik skal det ikke mangle.

William.

Farvel, min elskte Pige!
Hem dine Taarer nu.

Clara.

Min Tanke skal ei vige
Fra dig i Slagets Gru.

Dick.

Gid denne Strikkestige
Kun ikke gaaer itu!

Alle Tre.

Kun Mod i største Fare
Kan Heltene forsvare.

Clara.

Naar Lærken Clara vækker,
Da Solen mig ei leer.

William.
Om Saaret end mig dækker,
Din Elsker dog du seer.

Dick.
Hvis nu jeg Halsen brækker,
Saa skeer det aldrig meer.

Alle Tre.
Farvel! det maa nu være;
Den grumme Skiebne bød.

William og Clara
Men Kiærlighed og Ære
Staaer over Grav og Død.

og Dick.
Jeg haaber, den vil bære
Mig ned i Græssets Skiød.

Under Slutningen af denne Sang er Dick klavret ud af Vinduet. William river sig af Claras Arme, og følger ham.

Clara efter at have giemt Strikkestigen.
Nu er det skeet, nu er da Loddet kastet:
Seir eller Død! Grav eller Kiærlighed!
Du spiller høit, min William! Kan din Pige
Da Intet offre paa sit Hiertes Alter?
Kun græde kan hun!

Efter et Ophold.

Moderlige Harpe!
Min Siæls Fortrolige! du eneste,
Som Clara vover at betroe sin Sorg!
Kom, lad mig trykke tæt dig til mit Bryst,
Og lad i Veemod mine Taarer flyde,
Mens til min Klage dine Toner lyde.

Hun synger ved Harpen:

Der er en Ø i Livet,
Dens rette Navn er Elskovs Ø,
Af steile Field omgivet,
Midt i den bittre Sø.
Enhver, som hører Dens Fryd,
Sig ønsker derhen, og iler derhen,
Men kommer snart tilbage
Med revne Seil igien.

Thi mod den haarde Klippe
Fælt lyder brudte Bølgers Raab;
Dog vil ei Hiertet slippe
Med Ankeret sit Haab.
Saamangen Skipper stolt og vild
Omseiled den Ø ved Nat og ved Dag,
Indtil han sank i Havet
Med sønderknuset Vrag.

Men er man først deroppe,
Har overvundet Fieldets Jis,
Da bag de golde Toppe
Grønt smiler Paradiis.
Der finder hver en Beiler god
I kølige Lund sin kiærlige Mø;
Og Maanens fulde Lue
Bestraaler Glædens Ø.

Dog i den skionne Have
Ved Floden er en Kirkegaard;
Saamange sunkne Grave
Med sorte Kors der staaer.

O, salig den, som hviler der!
Han blegnede med sin Hiertenstro.
Sig Eviggrønt og Roser
Om deres Grave snoe.

Det rasler uden for Doren.

Hvad hører jeg? Den travle Kone gaaer
Igien forbi. — Hun har et venligt Ansigt,
Hun seer saa tidt med moderlige Miner
Mig i mit Die. Jeg har megen Lyst til
At tale ret engang med hende. Stille!
Hun nærmer sig. Vil hun besøge mig?
Saa silde! — Gud! om hun maaskee har hørt —
Men hun vil ei forraade mig; hun bliver
Mig før en tro, en trøstende Veninde.

Det banker sagte paa Doren.

Der er hun!

Farer uvilkaarlig sammen af Skræk.

Ak! hvi gyser det da i mig?
Kom ind!

Doren aabner sig. En smukkier midaldrende Kone staaer udenfor i en hvid Klædedragt af et gammeldags Snit, men af det fineste Linned. Det dobblege Ansigt bærer Præget af en Skionhed, som Tungsind har udslettet. Et Nogleknippe hænger ved hendes Side. Hun hilser Clara venligt.

Clara.

Der staaer hun virkelig. — Velkommen!
Giør ei Omstændigheder, kiære Kone!

Den hvide Kone boier sig.

Clara gaaer hende i Mode.

Kom, ræk mig eders Haand, træd over Tærsklen!

Den hvide Kone med huul Røst.

Naar selv I ønsker det —

Clara.

Jert Navn er?

Den hvide Kone.

Clara?

Clara.

Besynderligt! Jer Haand er kold, Fru Clara!

Slipper hende.

Den hvide Kone.

Det er lidt koldt dernede.

Clara.

Altsaa Clara?

Jeg hedder ogsaa Clara. Vi er Navner.

Den hvide Kone

gior en Bevægelse, som vidner om, at Liigheden i Navnet behager hende, men holder sig altid i en Afstand.

Clara efter en kort Taushed.

I har i Huset meget vist at sysle;
Man seer jer kun saa sielden.

Den hvide Kone ryster sit Nogleknippe.

Clara.

Jert Besøg
Har noget saa Høitideligt. I ønsker
Maaskee, det skulde holdes hemmeligt?

Den hvide Kone lægger Pegefingren paa Munden.

Clara.

I er saa bleg, jert Ansigt er bedrøvet,
I er vist ikke lykkelig?

Et dybt Suk, og et Blik til Himlen.

Clara.

Men eders Adfærd er saa ædel dog,
I kan umulig være kun en Tiener.

Den hvide Kone.

Jeg er af Turnerslægten.

Clara.

O, det aned
Mit Hierte strax. Tillad mig, kiære Tante!
Lad mig omfavne jer.

I det hun vil omfavne den Anden, træder denne saa hurtig tilbage, at Clara Intet faaer i sine Arme.

Clara.

Ak, I er vred!
I undgaaer min Fortrolighed, som dog jeg
Saa gierne skienked eder. Jeg har meget
At spørge om, er endnu ung i Huset.
Min Onkel tier, og den gamle Tom
Veed Intet. — Jeg er meget for at læse.
Den gamle Saga, vore Stammefædres
Idrætter, som de selv har skrevet op
Paa Pergament med broget Munkeskrift,
Skal være saa forunderlig. I kunde
Maaskee vel give mig en Efterretning?

Den hvide Kone.

Kom hen i Ridderselen næste Midnat!

Clara.

Vil I ledsage mig derhen, min Tante?

Den hvide Kone.

Der seer du mig.

Clara.

Vel! Næste Midnat altsaa.

Den hvide Kone.

Glem ei dit Løfte!

Clara.

Nei, i Sandhed ei. —
Men vil I ikke sætte eder lidt?

Den hvide Kone.

Jeg har ei Ro. Jeg hørte dig ved Harpen,
Dens Toner lokte mig. Syng mig et Vers,
Saa gaaer jeg.

Clara.

Hvilket ønsker I?

Den hvide Kone.

Det sidste.

I det Clara tager Harpen, stiller den hvide Kone sig hen bag en Stol.

Clara synger:

Dog i den skiønne Have
Ved Floden er en Kirkegaard;
Saamange sunkne Grave
Med sorte Kors der staaer.
O, salig den, som hviler der —

I dette Øieblik slaaer Klokken tolv paa Stueuhret. Den hvide Skikkelse bevæger sig hen imod Døren, kysser et Par Gange hurtig paa Fingeren ad Clara, og forlader Værelset. Man hører hende klinge paa Gangen med Noglerne.

Clara.

Gud! hvad er det? Hvad skulde det betyde?

Hun lytter med Frygt; i det samme hører man langt borte en Marsch af de sig nærmende Krigere.

Ak, det er William! Det var det, hun hørte.
Vel, at hun gik, at i mit Vindve jeg
Kan sige ham mit kiærligste Farvel,
Og kaste ham en Blomsterkost i Hielmen!

Hun iler ind i sit Værelse.

Landeveien,

med Skov til den ene Side, Ridderborgen til den anden.

En Flok Biergskotter nærmer sig under sagte Musik.

Chor.

Til Kamp, til Storm nu rask afsted,
Med snelle Skridt, med lette Fied,
I Nattens mørke Time!
See, blege Stierne! Britens Død;
Men Sol skal blusse dobbelt rød
Paa Fieldet frem af Havets Skiød
Med festlig Purpurstrime.
Som Nattens Rovdyr ile vi
Ad tausen Sti,
Den gamle Ridderborg forbi,
Med skarp og fældet Landse;
Men Retfærd følger vore Fied,
Og Seieren skal drage med
Og storme Britens Skandse.
Troer han at tvinge Klippens Mand?
Vi holde Stand,
Thi Skotland er vort Fædreland.

De ere standsede ved Ridderborgen.

Sir Harry, Clara og den gamle Tom aabne deres Vinduer, og tage Deel med i Sangen.

Enkelte Stemmer.

De sorte Skyer dække snildt
Forræderiske Maanes Lue.
Kun nogle Straaler falde vildt —
Ha, det er Fingals Aand, vi skue!
Han sidder paa sin Sølversky,
Og følger os til Morgengry,

Og synger høit i Stormens Stemme:
Kan Fieldets Søn sin Adel glemme?
Hvor er den gamle, gridske Biørn,
Hvis Heltemod ei Faren rokker? —
O, Fingal! ryst ei dine Lokker!
End er vi Kampens ægte Børn.

Sir Harry.

Ja, I vil Klipperne forsvare,
I vil beskierme gamle Borg.
Gaaer, raske Ynglinger! Ei Sorg
Skal klynke feig til eders Fare.
En Gubbe vogte maa sit Huus;
Men, har I seiret, kommer alle!
Her venter eder Fredens Halle
Med egeløvomkrandste Kruus.

Clara.

Og om den blanke Heltelandse
Skal Pigen vinde Rosenkrandse.

Hun kaster Blomsterbusken ned til William.

William stikker den paa sin Hielm.

O, søde Blomster! I skal smykke
Med eders Busk den blanke Hat,
Afværge Fiendens Hug i Nat,
Og være Vidner til min Lykke.

Sir Oliver til Harry.

Ret saa, min gamle Ven! Ei frygte!
Jeg drager med en udsøgt Flok.
Af stærke Landser har vi nok,
Og Briten kiender Skottens Rygte.
Snart Fingals Søn i fri Natur
Skal hilse dig med Seiersminer,

Naar først til malerske Ruiner
Forvandlet er den stolte Muur.

Tom til Dick.

Hvad seer jeg hist? Der kommer Taaben.
Aa, Dick! tov dog et Øieblik.

Dick.

Hold inde med din plumpe Raaben!

Affides.

Hvad vil han mig, den gamle Strik?

Tom.

Du ligner i de blanke Vaaben
En Budding i en Form af Blik.

Dick slaaer sig paa Maven.

En Marvebudding? Ja, med Æren!
Min Form har Marv, som det sig bør.

Tom.

Du bliver hængt, som Deserteur.

Dick.

Prostituer mig ei for Hæren!
Den Tid, den Sorg.

William kaster et Kys til Clara.

Du Dyrebare!

Sir Harry og Clara.

Beskierm, o Gud! din Helteskare.

Choret,

i det Marschen igien begynder.

Til Kamp, til Storm nu rask afsted,
Med snelle Skridt, med lette Fied,
I Nattens mørke Time!
See, blege Stierne! Britens Død;
Men Sol skal blusse dobbelt rød
Paa Fieldet frem af Havets Skiød

Med festlig Purpurstrime.
Som Nattens Rovdyr ile vi
Ad tausen Sti,
Den gamle Ridderborg forbi,
Med skarp og fældet Landse;
Men Retfærd følger vore Fied
Og Seieren skal drage med
Og storme Britens Skandse.
Troer han at tvinge Klippens Mand?
Vi holde Stand,
Thi Skotland er vort Fædreland.

William.

I det han gaaer forbi Claras Vinduer, hæver han sin Haand op til Blomsterne paa sin Hielm, og synger:

O, søde Blomster! I skal smykke
Med eders Busk min blanke Hat,
Afværge Fiendens Hug i Nat,
Og være Vidner til min Lykke.

Anden Handling.

Et Værelse i Robins Huus.

Han sidder i en Læneſtol og grunder. **Fanny** sidder ved Alkoven med noget Haandarbeide, og synger for den lille **Betty**, som er i Seng.

Tommeliden var sig en Mand saa spæd:
I Fingerbøls Harnisk var han klæd,
Hans Hielm var hvælvet og hvid og reen,
Det var en udhulet Kirsebærsteen,
En Knappenaal var hans Landsestang;
Selv var han ikkun en Tomme lang.

Tommeliden sidder i Tommeltot;
Der morer han sig saa jævnt og godt.
Tommeliden drager paa Eventyr,
Han vog en Flue, det frygtelig Dyr!
Tommeliden drager i fremmede Land,
Han svømmed sig over en Melkespand.

Der var stor Frygt over al den Gaard:
Af Tandværk leed den kongelig Maard.
Svanhvide sig havde saa liden en Mund,
Den var et Kirsebær, rød og rund.

De Læger komme med skarpen Tang,
Den Kirsebærmund var dem alt for trang.

O, hvo, som uddrager den hule Tand,
Skal vorde Drot i det halve Land!
Tommeliden sprang ind med Hielm og Stang,
Hun mærked i Munden det knap engang.
Af Sadlen han kasted den frække Giest;
Hun mærked neppe det Landsefæst.

Der var stor Fryd over al den Gaard:
Tommeliden ægted den vene Maard.
Prindsessen ham pynted med Sindalsbaand,
Hun bar ham til Kirken paa hviden Haand.
Foragte skal man just ei de Smaae,
Tidt naae de, hvor ei de Store kan naae.

Hun sover alt, den lille, søde Glut!
See, hvor hun ligger der, med røde Roser
Paa Kinderne! De smaae sneehvide Hænder
Hun folder fromt i Søvne, som hun bad
For sin Halvbroder, for sin kiære William.

Robin sidder i dybe Tanker, og svarer Intet.

Fanny.

See, kiære Mand!

Robin.

Hvad nu?

Fanny.

Den lille Pige,
Hun sover der saa sødt.

Robin.

Lad hende sove!
Hun vaagner tidsnok.

Fanny.

Kiære Ven! hvad er det?
Hvad fattes dig? Du er saa tankefuld.
Kold tog i Gaar du Afsked med din Søn,
Mens jeg og Betty græd ved Williams Hals.

Robin i andre Tanker.

Hvad skrive vi i Dag? Hvor har du giort
Af Almanakken?

Fanny.

Lille Betty har
I Aftes revet den i Stykker, Kiære!
Bliv ikke vred! Jeg kiøber een igien
I Overmorgen, naar jeg gaaer til Byen.
Er det saa vigtigt dig at vide Dagen?

Robin.

Letsindige! du seer, den gule Maane
Med blegen Ansigt svæver over Heden,
Og veed ei, at hun tæller dine Timer?

Fanny.

Du ængster mig. Hvad grubler du? Naar hørte
Jeg slige vilde Ord fra dine Læber?

Robin efter en kort Taushed.

Du spotter Faren, William? Du giør vel!
Hvad er da Livet? Er den Skat saa stor?

Fanny.

Hvor Betty smiler!

Robin gaaer hen til Sengen.

Søde lille Betty!
Du sønderrev Tidsregningen i Aftes;
Betyder det, din Fader skal betale?

Du elskte Moer! I himmelsk Hvile
Hun slumrer som en Engel her.
De runde Kinder venligt smile
Med Sundhedsæblets Purpurskiær.
Vaagn ei! Du vaagner kun til Kummer.
Sov saligt i en evig Slummer,
Stig til den Gud, som har dig kiær!
Og naar du er en Engel der,
Saa beed til ham, som Synd forlader:
Tilgiv, o Gud! min arme Fader.

Fanny.

Gud! hvad er det? du ønsker Barnet Døden?

Robin.

Støi ikke, lad den lille Stakkel sove!

Fanny med udbrydende Taarer.

O, hvor jeg er ulykkelig! Har Alting
Forvandlet sig? Du var en driftig Landmand,
Rask, stærk og munter, elskte mig, og Alt
Gik godt. Med dine Hæders Arbeid skaffed
Du Huset Velstand. Strax i Førstningen
Forstod du med den skiønne welske Ploug,
Som selv du opfandt, at behandle Marken
Med dobbelt Flid. Den gav dig dobbelt Løn.

Robin.

Den welske Ploug! saa husker du den Ploug?

Fanny.

Jeg husker Alt: du reiste glad til Staden,
Og kiøbte Sæd, som var af sielden Kraft;
Det skiønne Foraar saae dig haabefuld,
Og Høsten saae dig rig.

Robin.

Det var naturligt;

Ei sandt?

Fanny.

Det sandt Enhver. Ak, havde du
Kun været saa forsigtig, Robin! som du
Var flink og arbeidsom. Men, ak desværre,
Dit Ungdomsliv, Soldaterstandens Vaner
Formaaede du ei reent at kaste bort.
Det slemme Tærningspil, den Viin!

Robin.

Som vundet,

Ulykkelige Hustru! saa forsvundet.
Velsignelsen er ei ved slige Gaver.
Det er kun Satans Net, som han udspænder,
Kun Sodoms Æbler, Fanny! purpurrøde
Paa Skallen, men indvendig fyldt med Aske.

Fanny.

Hvi ængster du mig? Aabenbar mig Alt!

Robin.

Ja, det er Tid, jeg kan ei dvæle længer.
Saa hør mig, Ulykkalige! Erindrer
Du fra vort Samlivs første Dage, Fanny!
Den Hule, dybt i Høien, ikke langt fra
Det Huus, vi boede, nær ved Weverley,
Ei langt fra Ridderborgen, hvor man sagde
Moer Ludlam spøgte?

Fanny.

Jeg har ikke glemt den;
Vi gik den mange maaneklare Nætter
Forbi, naar vi i Weverley besøgte

Din gamle Fader og kom ſilde hiem,
Men mærkte Intet.

Robin.

Hørte du ei tidt
Hvad man fortalte der om Ludlams Hule?

Fanny.

Jo, ſom ſaamangen Ammeſtufortælling.

Robin.

O, Fanny! veed du mere nu, end Barnet
I Ammeſtuen, om Naturens Kræfter,
Og om den ſkiulte Magt, ſom ſtyrer dem?

Fanny.

Man ſagde, Moder Ludlam laante gierne,
Men den, ſom ei til rette Tid og Stund
Tilbagebragte Laanet, fandt man død
I Sengen over den beſtemte Midnat.

Robin ængſtelig.

Skynd dig, gaa ind — hvor mange Penge har du?
Jeg gav dig ofte meget. Du har meget!

Fanny.

Min Gud! hvad fattes dig?

Robin.

Hvor meget har du?

Fanny.

Halvtredſindstyve Kroner.

Robin.

Ikke fleer?
Jeg gav dig meer, jeg gav dig hundred Kroner.

Fanny.

Jeg deelte Hælvten med de Fattige,
Selv har jeg ikke ødt en Skierv, det veed jeg.

Robin slaaer Hænderne sammen.

Ulykkelige! du har dræbt din Mand.

Fanny.

Fortvivlelse! Hvad aner mig?

Robin.

Det Rette!
Jeg skylder Ludlam fire hundred Kroner,
Og skal betale dem i denne Nat.

Fanny.

Du Evige!

Robin.

Bereed dig paa det Værste!
Jeg holdt det hemmeligt, saa længe muligt,
Nu brister Dæmningen. — Den velske Ploug,
Som skaffed mig min første Velstand, laante
Jeg først af Ludlam. Dengang vidste jeg
End at forbinde Fliden med min Lykke.
Jeg eftergiorde den, og bragte den
Tilbage strax til rette Tid. Saa gik det
Med Sæden; saa med Summen, hvorfor jeg
Har bygget dette Huus.

Fanny.

O, gode Himmel!
Saaledes er du kommen til din Velstand?

Robin.

Ja, til den skiønne, klare Sæbeboble!

Fanny.

Gaa, sælg dit Huus, sælg al din Eiendom!
Skynd, skynd dig, før det er for silde!

Robin.

Fanny!
Det er for silde. Alt er solgt — og tabt.

Fanny.

Du eier Intet?

Robin.

Jo, to hundred Kroner.
Jeg stolte paa, du havde hundrede;
Saa mangled mig kun eet.

Fanny.

Er det en Drøm?
Hvad har du giort, Ulykkelige?

Robin med et fortvivlet Smiil.

Hvad
Saa Mangen giorde. Fanny! ingen Ludlam
Behøves for at friste Mennesket.
Det gyselige Lykkespil — du seer
Det daglig, og dog tvivler du om Hexer?
Jeg kunde levet rolig og beskeden,
Da lokked mig det gustne Haab om Vinding,
Jeg greb i det forræderiske Sølv,
Skum blev det i min Haand — nu er jeg fangen!

Fanny.

Saa hører dig da Intet til?

Robin.

O, Fanny!
Slet Intet. Huset er for lang Tid siden
Alt pantsat, ligesom vort Boskab. Ofte
Jeg laante hos den gyselige Ludlam,
Forspilte, hvad jeg havde, maatte laane
Hos Andre, for at tilfredsstille hende.

Med en skaansom Bebreidelse.

Du savned af og til mig mangen Nat —

Fanny slaaer sine Øine ned.

Ak ja!

Robin.

Du giorde mig Bebreidelser;
Jeg taug, skiøndt det var ufortient, thi aldrig
Har jeg ophørt at elske dig, og være
Dig tro.

Sukker.

Da var jeg i Moer Ludlams Hule,
For at betale Gielden.

Fanny.

Arme Robin!

Robin.

I Morgen, før det dages, skal jeg atter
Betale — jeg har Intet — og maa døe.

Fanny med kiærlig Ild.

Min elskte Husbond!

Omfavner ham.

Nei, du skal ei døe!
Har jeg fornærmet dig, og giort dig Uret?

Robin.

Hvad vil du?

Fanny.

See, der mangler i din Sum
Halvandet hundred Kroner.

Robin.

Ingen Udvei!

Fanny.

Jeg gaaer!

Robin.

Hvorhen?

Fanny.

Til Ridderborgen.

Robin.

Den stolte Turner agter ei din Bøn;
Han hader mig: er William ei min Søn?

Fanny.

Tæm, elskte Robin! Sorgen,
Jeg skaffer Trøst;
En qvindlig Taare smelte skal hans Bryst,

Robin.

O, Fanny! skiælv:
Tomhændet kom jeg nys fra ham tilbage.

Fanny.

Det er ei let at trygle for sig selv;
Men Ild for dig skal give Kraft min Klage.

Robin.

Evige Miskundhed!
Skuer du naadigt ned?
Styrker i Dødens Harm,
Fader! din Arm?
Venlig en Engel her
Har en Forbryder kiær;
Redder en Engels Bøn
Kummerens Søn?

Fanny.

Haabet forsvinder ei,
Lyser paa Livets Vei.
Skaaner tidt Stormen ei
Svageste Siv?

Begge.

Haabet forsvinder ei,
Lyser paa Livets Vei.
Stormen nedbryder ei
Skiælvende Siv.

Fanny.

Elskede! stol paa mig,
Himlen vil redde dig.

Robin.

Og hvis den redder mig,
Hvad er vort Liv?

Fanny.

Jeg tager Betty ved mit Bryst,
Du Spaden i din Arm;
Vi gaae i Verden ud med Trøst,
Og trodse Skiebnens Harm.

Robin.

Og Himlen er ei længer mørk;
Med vore Born vi gaae,
Og snart skal i den øde Ørk
En venlig Hytte staae!

Fanny.

Som Eva med vor første Fader,
Den skiønne Hauge jeg forlader;
Men trøste skal mit hulde Noer,
Og glad vi dyrke fremmed Jord.

Begge.

Ægtekiærlighedens Trøst er stor;
Selv paa golde, skyggefulde Steder
Voxer Haabets Blomst i Fader= / Moder= glæder.

Fanny.

O, denne Tanke, Robin! mildner Alt.
Held Fanny, at du kun besøgte Ludlam
I Nattens Huler! Ja, nu er jeg trøstet.
Mod Ludlams Grumhed er der Raad at finde,
Jeg frygter ei den gamle, gustne Qvinde.

Robin.

Dit Mod, min Fanny! vedergvæger mig.
Min værste Qval var den bespændte Taushed.
Du var min Sicels Fortrolige — nu kom der
En Hemmelighed, som jeg maatte skiule.
Hvergang du smiilte til mig, var det mig,
Som om et fælt, langarmet Spøgelse
Drog mig i Haaret, milevidt fra dig,
Og trued mig, og holdt sin klamme Haand
For mine Læber.

Fanny.

Men — det bliver silde.
Bliv her, og vent mig hos din lille Betty!
Jeg bringer Trøst og Redning. Stol paa mig!

Hun river sig los fra ham, og gaaer.

Robin

alene, efter at have stirret ned for sig i dybe Tanker.

Jeg var en Knøs af ærligt Blod,
Jeg gik i Striden, hvor den fortes;
Naar Hornet lod, naar Trommen rørtes,
Da kiæk jeg ved Standarten stod.
Jeg skifted om min raske Stand,
Og blev en rolig Ægtemand.
En deilig, ung, en dydig Pige
Mig skienkede sit Hiertes Tro —
Mit Hierte havde ingen Ro,
Og Glæden saaes fra mig at vige.
I Lykkens vildtforvovne Hiul
Min høire Haand var vant at gribe —
Den taug, den frække Krigens Pibe,
Da søgte jeg til skumle Skiul.
Plougjernet gik for langsomt mig,

Mig Marken kieded med sin Tørke;
Da lokked mig det lumske Mørke,
Og Helvede forførte mig. —
O, Engel! mon paa Sølvervinger
Du atter min Forløsning bringer?

Den Lille sover. Det er lummert her;
Jeg maa lidt ud i Aftenrodens Skiær,
De sagte Vindpust skal min Pande køle.
Mit Hierte skal Naturens Skiønhed føle;
Nu lukker det sig ikke længer til.
Paa Bænken jeg min Fanny vente vil.
Beed, lille Betty! for din Faer i Drømme,
At ei han i sit eget Blod skal svømme.

Han gaaer.

Værelse paa Ridderborgen.

Sir Harry. Miss Clara. Sir John Bull
sidder ved et lille Bord og spiser.

John Bull.

Naar I tager i Betænkning, Miss! at jeg skal hiem endnu i Nat, at min Skimmel har forstrakt det venstre Bagbeen, saa vil I ikke undres over, at jeg reiser tidlig bort, og at jeg tager lidt Spirituosa og Animalia til mig, af Frygt for den febrile Aftenluft.

Clara.

Vel bekomme eder, Sir!

John Bull.

Man siger, forelskede Folk har ingen Appetit; men det er Løgn. Man har aldrig meer Appetit, end naar man

er forelsket. Det er let at begribe: Hiertet banker stærkere, Hiertet staaer i Forbindelse med Lungerne ved arteria pulmonalis, Lungerne trykke Mellemgulvet, Mellemgulvet hænger sammen med Tarmene, Tarmene skrige, og naar Tarmene skrige, maa man have Mad.

Clara.

Det er billigt.

Sir Harry i Læneſtolen ved ſin Pibe.

Lutter Humor, Clara! lutter Humor. Som jeg ſiger dig: et forſlaget Hoved min Ven Sir John Bull!

John Bull.

Herlig Porter, God bless me! God Beafſteek, God dam! Det er bedre, end Thee. Af Thee faaer man blege Kinder, lange Dine og tynde Haar, ligeſom Chineſerne. Tykke Maver faaer man, hvordan ſaa Satan man bær ſig ad. Naa, eders Skaal! En Ven ſom en Hercules, en Pige ſom en Adonis! Hvad mangler endnu John Bull, for at være det lykkeligſte Menneſke?

Sir Harry.

Pigens Samtykke, Sir John!

John Bull.

Ja! og lidt mindre Omfang, Broder Harry! Deri ſtikker det. Hun er af denne Verden, hun forlanger Smekkerhed. Hvor ſkal den komme fra? Om to Matroſer vinde mig et Toug omkring Livet, og ſurre mig til en Maſt, ſaa vinde de ikke en Linie i en Time. Men de fede Folk ere de bedſte. De ſynde mindſt, thi de ſove meeſt. De ere et Billed paa Univerſum, thi Jorden er rund. Ere de hidſige, ſaa varer det ikke længe. Der er Fugtighed i deres Krudt; det dræber ikke ſom af Bøſſe, men ſprutter kun ſom en Troldkiælling. Jeg indlader mig ikke i politiſke Stridig=

heder. Jeg lever paa mit Slot, og gaaer paa Jagt som Nimrod efter vilde Dyr, især efter Ræven, den lumske Hund!

Clara.

Endnu et Stykke, Sir John?

John Bull griber hendes Haand.

Ja, et Pigestykke! Vil du ha'e mig, saa ta' mig, og griin ikke af mig.

Clara.

I gaaer hurtig til Værks, Sir!

John Bull.

Vil du leve som en Prindsesse, saa kom! Spleen har jeg ikke. Jeg havde en Onkel, som hængte sig, fordi han havde for mange Guineer, og en Broder, som druknede sig, fordi han havde for faa. Jeg holder Middelveien mellem Galgen og Vandet, sidder paa Landet, spiser Plumbudding og drikker Porter. Vil du være min Halvedeel?

Clara.

Det vilde være for meget for mig, Sir!

John Bull.

Lad alt Nationalhad fare ad Helvede til! Du gior Engelænderen Uret. Han er stolt? egennyttig? Snik Snak! Føi ham bare lidt, saa skal du see, hvor artig han bliver. Giv ham Frihed paa Søen til at kapre, hvad han vil; giv ham Skotland og Irland, giv ham Derne i Vestindien, giv ham Asien og America, giv ham Africa og Landene i Sydhavet, giv ham alle de Gnallinger, som ligge rundt omkring Europa: Sicilien og Sialland, Sardinien og Fyen, Maltha og Anholt, og hvad det Diævelskab hedder! God dam! han forlanger ikke meer. Og jeg er fornøiet, naar jeg faaer dig, og beholder, hvad jeg har.

Clara.

I maa undskylde, Sir! at jeg endnu ikke kan give eder bestemt Svar.

Sir Harry.

Clara! du faaer ingen bedre Ægtemand. Han er saa god, som Dagen er lang.

Clara.

Bedste Morbroder! maa jeg tale et Par Ord med eder i Enrum?

John Bull.

Det var ret; der maa overlægges og voteres i Parlamentet. Midlertid sidder jeg her udenfor, spiser Beafsteak, drikker Porter, og lader eder giøre, hvad I vil. Kommer du tilbage og giver mig Ja — godt! Faaer jeg Nei — slemt! Men jeg hænger mig ikke, det har jeg forsvoret. Jeg er killen, jeg kan ikke taale Noget om Halsen, derfor gaaer jeg med sort Baand i Skiorten. Jeg drukner mig ikke, jeg har Vandskræk, jeg er bidt af en gal Hund. Jeg er en Stoiker, Broder Harry! i Tænkemaade, en Epicuræer i Levemaade, og en Cyniker i Handlemaade. Jeg har studeret i Oxfort. — Gud være med eder! Dette Glas tømmer jeg imidlertid paa eders Sundhed.

Sir Harry og Miss Clara gaae.

John Bull alene ved Bordet.

O, hvor det dog er skiønt, at have
Himmelens Gave,
Herlige Fieldslot, rummelig Have,
Trivelig Mave!
O, hvor det dog er skiønt, at have
Alting fuldstændigt og godt!

Ak, men hvad hielper den hele Gave?
Uden en Evalil i min Have
Blier jeg en Slave
Dog paa mit Slot.

Alderen kommer, hvem skal arve?
Altid kan man ei saae, ei harve,
Løbe paa Jagt og sigte, skyde,
Stedse ved Bordet ei sig fryde;
Hiertet har og sit Krav.
Skiønneste Clara! du har smertet
Inderligt din John Bull for Hiertet,
Læg mig for Tiden ei i min Grav.

Bliver du min — ha, hvilke Dineer,
Skiønne Soupeer,
Herlige Baller og Assembleer,
Alt hvad der kiøbes kan for Guineer!
Tiener, Lakai
Mangler dig ei!
Vil du ha'e Maaner og Nattergaler?
Elskte! saa mange, som du befaler.
Kiærlighed taler,
Elskeren lyder.
Vil du et Kildevæld? Det flyder!
Alt skal du faae —
Vel at forstaae:

John Bull maa glide med i Kiøbet,
Thi uden den bevidste Bull
Gaaer hele Drømmen straxt i Løbet,
Og svinder i sit eget Nul!

Fanny kommer forlegen ind.

Man sagde mig, at jeg her vilde træffe Sir Harry — men — her er Fremmede.

John Bull.

Hvad vil hun? Mon det er en Pige her af Huset?

Fanny.

Tienerinde, min Herre! Kunde jeg ikke maaskee faae Sir Harry i Tale?

John Bull.

Jo, i Morgen, mit Barn!

Fanny.

Jeg maa endelig tale med ham i Aften, min Herre!

John Bull.

Det gaaer ikke an; han har Forretninger.

Fanny.

Hvert Øieblik stiger min Angst. Hav den Godhed, min Herre! beed ham komme ud.

John Bull.

Da havde jeg Noget at giøre! Der delibereres om Sager derinde af yderste Vigtighed.

Fanny.

Kommer han ikke, saa har jeg for evig tabt min Mand.

John Bull.

Bliver han der ikke, saa har jeg for denne Gang tabt min Kone.

Fanny.

O, min Herre! De har Synd af at spotte en Ulykkelig.

John Bull.

Jeg spotter Ingen. Men nu skal I lade mig have Ro. Der er Tid nok til at tale med Manden i Morgen, naar jeg er borte.

Fanny.

Nei, nei, jeg gaaer ikke bort uden Trøst, uden at bringe min ulykkelige Mand et Redningsmiddel.

John Bull.

Et Redningsmiddel? Hvad fattes ham? Skal han have Noget af Frøken Claras Haandapothek? Rhabarbra? Campher? Dyvelsdræk?

Fanny.

Hvis ikke Sir Harry giør os et Laan, saa ere vi grændseløs ulykkelige.

John Bull.

Et Laan? Hvad for et Laan? I vil dog ikke laane hans Søsterdatter?

Fanny sukkende.

Det er et Pengelaan, Sir!

John Bull.

Penge? Ikke Andet end det! Er det Noget at giøre saadan Blæst for? Hvor mange skal I have?

Fanny.

Det vilde blive for vidtløftigt at udvikle eder —

John Bull.

Jeg er heller ingen Ven af Vidtløftigheder; jeg er saa vidtløftig nok selv.

Fanny.

Vi behøve nødvendig halvandet hundrede Kroner.

John Bull.

Og for saadan en Bagatel vil I holde mig Tiden op, og maaskee forspilde mig det gunstige Øieblik?

Fanny.

Ak, Sir! vor hele Skiebne hænger —

John Bull falder hende i Talen.

Saa skynd jer at skære den ned igien, inden den qvæls.

Forklædet i Veiret! Kan du gramse? Han kaster hende en Pung i Forklædet. Der er hundred og halvfierdsindstyve Kroner i denne Pung.

Fanny knæler.

Ædle Mand —

John Bull.

Dumme Streger! Staa op, gaa jeres Vei! Nu er jeg ikke stemt til at høre Velsignelser.

Fanny.

Er det en Drøm? Vil I virkelig laane os disse Penge?

John Bull lytter.

Der kommer han tilbage! Nu gielder det at holde Drerne stive.

Fanny.

Modtag endnu engang min —

John Bull stamper i Gulvet.

Hør, Kiælling! giør mig ikke gal i Hovedet. Vil du gaae?

Fanny.

O, min elskte Robin! du er reddet. Himlen velsigne eder, min Herre!

John Bull.

Det er da en Satans Mund, der sidder paa den Kiælling!

Fanny gaaer.

Sir Harry kommer forlegen.

Min gode Ven!

John Bull.

Nu, Broder Harry? nu?

Hvad synes Pigen om mig?

Sir Harry.

Hvad hun synes?
Ih nu, hun synes intet uden godt.

John Bull.

Det er mig kiært. Saa vil hun ægte mig?

Sir Harry.

Hun veed, at du er rig, at du er brav,
En loierlig godhiertig Bulderbasse;
Tilgiv mig, Broder! det er hendes Ord.

John Bull.

En loierlig godhiertig Bulderbasse?
Det kan jeg lide; det er altid godt Tegn,
Naar Pigerne blier næsviis. Svar igien:
Hun er en sød, veemodig Violin!
God dam! der kommer Noget ud af, Harry!
Naar i Duet vi føre en Concert op.

Sir Harry.

Hun siger, at hun aldrig kunde ønske
Sig bedre Mand, end dig —

John Bull.

Det er mig kiært.

Sir Harry.

I Fald hun vilde gifte sig.

John Bull.

I Fald?

Sir Harry.

Men — da hun synes, at det er for tidligt —

John Bull.

For tidligt for en Mø paa sytten Aar?

Sir Harry.

Og vel i visse Maader og for silde —
Du veed, hvordan de unge Piger ere.

John Bull

gaaer hen til Brodkurven, tommer den, og rækker den til Sir Harry.

Fly hende den fra mig!

Sir Harry.

Hvad vil det sige?

John Bull.

Nu er det mig, forstaaer du, som har givet
Din Søsterdatter Kurven.

Sir Harry.

Ak! saaledes.

John Bull.

Forstaaer du mig? — Jack! Tom! hvor er min Kleppert?

Tom kommer.

I Stalden, Sir!

Sir Harry.

Tilgiv mig, Broder John!
Det er ei min Skyld.

John Bull.

Din Skyld, at jeg giver
Din Søsterdatter Kurven? Nei, naturlig.
Du er vel ikke gal? — Er Mæren sadlet?

Tom.

Den staaer parat.

John Bull.

God Nat, min Kammerat!

Sir Harry.

Du skilles dog vel ei i Vrede fra mig?

John Bull.

Paa ingen Maade! Jeg har al Respect
For dig og for din lille Søsterdatter;
Men ægte hende, Broer! det kan jeg ikke,
Jeg har min Aarsag.

Raaber ud af Vinduet:

Jack! træk Hesten frem.

Farvel, min Broer! Du glemmer dog vel ikke
Snart at besøge mig?

Sir Harry.

Nei, sikkert ikke!

John Bull.

Tag lille Clara med! Det er mig kiært,
I Fald jeg ellers kan forsøie hende
Paa andre Maader; men med Ægteskabet,
Forstaaer du mig, der bliver Intet af.
Farvel! — Jack! Jack! God dam, jeg laer dig hænge,
Hvis du ei skynder dig. — Glem ikke Kurven!

Han tager en Muffe, der ligger paa Stolen, stikker den under Armen, og vil gaae.

Sir Harry.

Hvad tog du der?

John Bull.

Min Hat.

Sir Harry smilende.

Miss Claras Muffe!

John Bull.

En Muffe? Jeg er gal. Den sorte Farve
Bedrog mig.

Kaster den hen, og stamper ad Sir Harry, som vil følge ham.

Bliv du der! jeg vil ei følges.

Jeg sætter aldrig meer min Fod i dette
Fordømte Huus. Gaa til din Søsterdatter!
Du er en gammel Mæhæ, og jeg er
En Nar, fordi jeg ærgrer mig derover.

Han gaaer.

Tom.

Den Ven var vred.

Sir Harry.

Det bilder han sig ind.

Tom.

Jeg veed ei, hvad han tænker paa: Tør slig
En skaldet Herre beile til vor Frøken?
Han kom tilpas!

Sir Harry.

Gid hun i Alting var
Saa kræsen, Tom! For at adsprede hende
Har jeg tilladt, hvad ei man burde.

Tom.

Hvad da?

Sir Harry.

Hun bad mig saa indstændigt og saa venligt
At maatte gaae i Nat til Ridderssalen,
Jeg — loved det.

Tom.

I spøger.

Sir Harry.

Stakkels Pige!
Hun sad og græd i Dag den hele Tid.
Jeg var lidt haard, maaskee lidt alt for haard.
Hvis det kan trøste hende! Man har sagt,
At stundom Phantasiens Drømmeværk
Adspreder bedre Sorgen, end Fornuften.

Tom.

Hvad vover J? Erindrer J ei, hvad
Der selv er hændet jer i denne Sal
For femten Aar?

Sir Harry.

Jo, meget vel. Fra den Tid
Staaer Salen lukt. Men skal den altid staae
Som et afsides Spøgelsegemak,
Der gior min Borg berygtet og forhadt?
Hun frygter ei. Du siger selv, Gienfærdet
Har ofte mødt paa Gangen hende, hilst
Med Venlighed. Maaskee er Clara den,
Der er bestemt til hurtig at opdage
En Hemmelighed, som alt hundred Aar
Har skiult med Rædsels frygtelige Tæppe.

Tom.

J vover meget, Sir!

Sir Harry.

Jeg vover Intet.
Om der er Spøgelser, om der er ingen —
Min faste Tro er, at de Intet mægte
Mod reen Uskyldighed. Lad hende gaae!
Jeg selv med dig og alle Husets Folk
Vil være rede. Skulde Noget høres,
Saa maae vi ile hende flux til Hielp.
For Støi og Lys er slige Giester bange.

Tom gysende.

Jeg var tilfreds, John Bull var her igien;
Deslige corpulente Spøgelser
Er ei saa frygtelige, som de mavre.
Alting forener sig, for ret at giøre

Det melancholsk i Aften. Gartnerens,
Den gamle Stoffers Kone —

Sir Harry.

Er hun død?

Tom.

Det lod, som ganske vist hun vilde himle.
Liigkisten var bestilt. I Middags blev
Hun bedre. Men i Dæmringen nu nylig,
Kom Snedkermesteren med sine Drenge,
Og bragte den i Processjon. Nu staaer den
I Gangen, lugter frisk af Fyrretræ,
Og støder Folk med sine skarpe Kanter,
Som gaae forbi i Mørke.

Sir Harry.

Gamle Giek!

Tom.

For hvem er den bestilt?

Sir Harry leer.

For Spøgelset!
Jeg haaber, at det alt er Selvbedrag,
En panisk Skræk, der har indsneget sig
I Borgens Krog, som yngler nu i Mørket,
Og som forsvinder i sit eget Mulm,
Saasnart vi nærmer os med vore Fakler.

Begge.

Naar Mørket slukker Aftenrøden,
Og synker over Dal og Krat,
Da staaer som Billede paa Døden
Den høie, stierneklare Nat.
En Anelse vi dybt fornemme,
Der leder Sjælen vidt omkring,

Og Stormen varsler, som en Stemme,
Der aabenbarer skiulte Ting.
Men neppe flygter Granens Ugle
For Østens unge Purpurfryd,
Før lifligt alle Himlens Fugle
Tilqviddre Hiertet: haab og nyd!
O, Nat! du Billede paa Sorgen!
Hvi skal jeg da din Rædsel skye?
Med Rosen aabner sig i Morgen
Mit Haab for Straalerne paa ny.

De gaae.

Tredie Handling.

Aaben for Robins Hjems.

Bord og Bænk.

Robin alene.

Jo længer Fanny udeblier, desmeer
Det gyser i mig. Aftenen er kold,
Skiøndt dog det burde være luun Sanct Hans Nat.
Mørkt vil det aldrig blive.
Man tænker, det er Dag endnu, saa er det
Dog vel ei langt fra Midnat. Og i Morgen,
I Morgen Klokken tre,
Naar Østerskiæret seirer over Vestens
End neppe slukte Skin; naar Alt, hvad aander,
I Dynen hyller sig for Morgenkulden —
Da skeer Henrettelsen, da skeer den, hvis
Jeg bringer ei de fire hundred Kroner,
Og lægger dem i Ludlams blege Haand.
Den gustne Maane staaer saa fælt derhenne
Og leer i Horizonten. Hu! mig synes,
Den ligner Ludlam. Hvor hun griner ind
Ad Forstudøren paa mit gamle Sværd,
Der hænger fort paa Væggen. Dette Sværd,
Der spotter mine sidste Dages Ladhed,

Og som min Søn forsmaaede, fordi Tiden
Haant havde rustnet det. Det klinger, synes mig.
Man siger, naar det klinger i et Sværd
Hos Bøddelen — Hu, hvilke fæle Tanker! —
O, kom, min Fanny! — Sover du, min Betty?

Han seer ind af Vinduet.

Ja, sødt! Du kiender ei din Faders Uro.
Hvert Øieblik den voxer, som paa Skibet
Den salte Død, uagtet Pumpen gaaer.
Det staaer mig alt til Hagen — end et Blund,
Saa har mit Fartøi endt sin korte Gang,
Og hvor er da den Biælke, som kan redde?

Han sætter sig ved Bordet, og stotter sit Hoved paa sin Haand.

George

kommer med Tornister paa Ryggen, syngende:

Piben lyder, Trommen skralder;
Nu afsted til munter Dyst!
Kort kun er den raske Alder,
Skynd dig, Landsmand! før du falder,
Lev dit Liv med dobbelt Lyst.

Bange Sorg, og Frygt for Døden
Svinder ved Kartovens Larm.
Blussende, som Morgenrøden,
Staaer Soldaten, spotter Døden,
Møder Faren med sin Barm.

Feighed ved den lave Hytte
Engster med sit Hundebiæf.
Rask Forandring! dagligt Bytte!
Staa bag Busken, grønne Skytte!
Lad din Riffel, sigt — og træf.

Stærke Løver ei forsage,
Naar end Tigre paa dem sprang.
Helten bør i Dysten drage,
Den, som Magten har, skal tage,
Det er i Naturens Gang.

Lad i Dorskhed Bondemanden
Tærske Kornet paa sin Lo;
Selv med sølvgraae Haar i Panden
Hylder jeg Soldaterstanden,
Og i Teltet vil jeg boe.

Robin.

Hvad seer jeg der? George Wilkins!

George.

Peter Robin!
Hvad Diævlen, gamle Kammerat! du her?
Og i en Bondevams?

Robin.

Velkommen, George!
Ja, jeg er Bonde, her du seer mit Huus.

George.

Det var da Satan! Du et Huus? Du Bonde?
Fy, skam dig, Robin! Sneglen har et Huus.
Du Bonde? Nu, man skal dog Ingenting
Forsværge her i Verden; men det vilde
Jeg dog vel svoret paa, naar vi i Flandern
Sad ved et Træ i Leiren; naar du skiød
Casquetten op paa skraa, og lod paa Trommen
Den lette Tærning klinge; eller naar,
Med Blus paa Kinden af den gamle Viin,

Vi fulgte Fienderne med spændte Bøsser,
Og skiød dem Kappelær af Hælene.

Robin.

Ungdom og Viisdom følges sielden ad.

George.

Det giør de vel i. Viisdom fik sin Helsot;
Den er kun slet til Beens. Men er det rigtig
Dig selv med dette Bededagsansigt?
Kom, lad mig see! Jeg troer dog, det er dig.
Men hvor er nu de martialske Dine,
De skarpe Træk? Behængt med Dovenfedt!
Og Dovenfedtet atter blegt indforet
Med Angest for at miste Lænestolen,
Kiødgryden og den magelige Rede!

Robin.

Du er endnu den samme vilde Knegt,
Som for en Snees Aar siden.

George.

Det var ilde
Bestedt med mig, i Fald jeg ikke var det.

Han slaaer Ild, og tænder sin Pibe.

Robin.

Hvad vil du nu?

George.

I Krig.

Robin.

For at forsvare
Dit Fædreland? Hvad vil du da i Skotland?
Du er en Brite.

George.

Kampen er mit Land,

Og hvor der er en Helt, der er min Herre.
Den, som betaler meest, den tiener jeg,
Og hvad jeg tiener, øder jeg. Hvis ei
Der leved Folk, som jeg, saa gik Naturen
Tilsidst af Stilstand i Forraadnelse.

Han kaster en stor Pengepung paa Bordet.

Robin.

Hvad har du der?

George.

Fem hundred gamle Kroner.
Den Ballast er mit lette Skib for tung.
Jeg haaber snart at tabe dem igien;
Der er jo Krig, hvad skal man saa med Penge?
De er for Høkre kun i Fred.

Robin.

Fem hundred?
Ei, du er rig!

George.

Ja, lige fra i Aftes!
Jeg vandt dem fra en mæsket Hestepranger,
Til Straf fordi den Gavtyv spiilte Huden
Paa Hestene, og fored dem med Luft.

Han aabner sit Tornister, tager en Flaske frem og tvende Bægere, som han sætter paa Bordet; spodsk:

Du drikker vel ei heller mere Viin?

Robin.

Naar den er god, et Glas imellemstunder.

George.

Du fik den ikke bedre hos en Churfyrst
I Tydskland, hos en Kiobmand i Bordeaux,
Og hos en Sultan i Constantinopel.
Jeg maa vel ikke byde dig et Bæger?

Robin.

Hvorfor ei det, min gamle Kammerat?

George.

Ei! du har Tolerance, Taalerads —
Hvad er det nu, de Lærde kalde det?
Naa, paa fornyet Bekiendtſkab!

Klinker.

Robin.

Tak!

De drikke.

Din Viin
Er meget god.

George.

I Fald ſaa er, ſaa maa
Der ſynges til den. Drik foruden Sang
Er ſom en deilig Mund foruden Kys.

Robin.

Jeg kan ſlet ingen udenad. Jeg har
Ei ſiunget muntre Viſer nu i lang Tid.

George.

Det kan jeg tænke. Alle ſkiønne Kunſter
Har han paa Hylden lagt. Fy, ſkamme dig!
Erindrer du den gamle Viſe, ſom
Vi ſang ſaa ofte, mangen kølig Aften
I Brabant, naar den trinde flamſke Pige,
Med røde Kinder og med gule Lokker
Bag Huen, ſatte ſkylte Glas paa Bordet?

Robin.

Jeg troer, jeg kan den.

George.

Vel, den maae vi ſynge.

De sætte sig; George skienker i begge Bægre, og synger:

Vil du være stærk og fri,
Pres de røde Druer!
Vil du staae Fortuna bi,
Nær din Ungdoms Luer!
Fro til Kampen ile vi
Da, naar Faren truer;
Hilse paa vor Blomstersti
Jomfruer og Fruer.

Robin.

Kort kun er den grønne Vaar,
Livets Timer ile;
Snart den hvide Vinter spaaer
Om den lange Hvile.
Men selv under solvgraae Haar
Rød kan Kinden smile,
Og hvor Bacchus' Bæger staaer,
Træffer Amors Pile.

Begge.

Lær af Rosen i sin Lund
Purpurvarm at fryde!
Lær i Kampens raske Stund
Fiendens Landse bryde!
Ingen Plet paa Jordens Rund
Reent er uden Lyde;
Den er lykkelig, som kun
Ret forstaaer at nyde.

Robin.

Hvor underlig den gamle Sang har stemt mig!
Den minder mig om mangen munter Time,
Som længst forsvandt, som kommer aldrig meer.

George.

Og hvorfor aldrig meer? Er du alt død?
Er du et Gienfærd alt, som seer tilbage
Paa Livet fra din Grav?

Robin klinker.

Din Skaal, min Broder!
Du lader til at være lykkelig;
Jeg var maaskee det paa en anden Maade,
Hvis det var Skiebnens Villie.

George.

Nu, saa maa
Du friste Skiebnen. Hvordan staaer du dig?
Er det dit eget Huus?

Robin.

Det kaldes mit.
Jeg har et yndigt Barn, en kiærlig Hustru,
Det er min bedste Rigdom.

George.

Ja, ja, ja!
Det er ret godt for Krigen og for Hæren,
At der anlægges rundt Børnefabriker.
Der skydes meget bort imellem Aar
Og Dag; det Hul maa atter fyldes. Men
Du havde jo en ældre Søn?

Robin.

Ja, med
Min første Kone. Han er nu Soldat.

George.

Det kan jeg lide. Nu Bellonas Skaal!
Man sige, hvad man vil, det er en Dame,
Som er al Ære værd. Vel har hun Fregner

Og Koparr, naar man skuer hende nær ved;
Men Hielmen klæer forbandet godt, og Panden
Er majestætisk, Næsen kongelig.

Robin drikker.

Forvar din Pung! den kunde komme bort.

George.

Saa blev jeg ei utrøstelig for det.
Jeg agter ei det Mammon. Vil du vinde
Dem fra mig? vil du spille Tærninger?

Han tager Tærninger af sin Lomme, og kaster paa Bordet.

Robin gyser.

Hvorledes?

George.

Vil du spille Tærninger
Om hundred Kroner? Hvis du vinder dem,
Skal det fornøie mig, og taber du,
Saa skal det ikke græmme mig. Du sidder
I Velstand; hvad er det for dig?

Robin affides.

Min Gud!
Er det en Styrelse fra dig? Ham nytte
De Intet. — Hvis jeg vandt? — Den arme Fanny!
Hun tøver, kommer sikkert trøstesløs;
Saa er der ingen Redning. Vinder jeg,
Saa er min Nød forbi; og taber jeg,
Saa er ei Nøden større nu, end før.

George

rasler med Tærningerne i Bægeret.

Betænker du dig, gamle Kammerat?

Robin.

Ja, jeg vil spille høiest Dine med dig
Om hundred Kroner.

George.

Det var ret. See her,
Du seer, min Pung er fuld af Sølv.

Robin tager sin frem.

Her er
To hundred Kroner.

George.

Godt! saa lad os lægge
Dem begge her paa Bordet da.

Robin sukker.

Velan!
Om hundred Kroner høiest Dine.

George.

Rigtig!
Jeg vil begynde.

Kaster.

Fem og Tre er Otte.

Robin ængstelig.

Hvad? Otte? Det var høit.

George.

Nu?

Robin glad, efter at have kastet.

Sexer alle!

George.

Der vandt du hundred Kroner. Om igien!

Robin.

Nu vel!

Affides.

Kun eengang til, du gode Skiebne!
Saa aldrig mere Tærning i min Haand.

George.

Kast nu! Qvit eller dobbelt?

Robin.

Ja!

George.

Saa skynd dig!

Robin.

Ja!

Kaster; med stigende Glæde:

Fem og Fem er Ti.

George.

Det var forbandet.

Kaster.

Men Sex og Fem er Elleve. Qvit!

Robin nedslaaet.

Qvit!

George.

Det varer mig for længe. Skal vi tage
Een Gang for alle, Broer! om hvad du har
I Pungen?

Robin spændt.

Ja!

Det lille Barn vaagner derinde, og græder.

Ak, Barnet vaagner!

George.

Nu,

Hvad siger det?

Robin.

Jeg tysse maa paa hende.

George.

Kast først! saa gaaer jeg.

Barnet indenfor grædende.

Fader! gode Fader!

Robin bespændt.

Hun kalder mig med Graad.

George.

Vær ingen Nar!
Spil først! saa er det giort.

Robin.

Nu da i Guds Navn!

Kaster.

To Esser! Jeg Ulykkelige!

Han river sig fortvivlet i Haaret.

George tor.

Hvad
Har Gud at giøre med Hazardspil?

Kaster.

Een —
Og To er Tre. Eet Die meer, end du.

Robin med et Skrig.

Kun eet?

George rolig.

Jeg bruger ingen fleer.

Han tager Pungene.

Nu da,
God Nat, min gamle Kammerat! Jeg vil
Ei holde dig; de kalde dig derinde,
Den Lille skriger.

Robin griber ham i Brystet.

Nedrige Bedrager!
Giv mig min Pung igien.

George.

Saa sagte, sagte!
Du river mig Rabatterne fra Kiolen.

Robin rasende.

Jeg river dig dit Hierte ud af Livet,
Fordømte Karl!

George vrider sig fra ham.

Den lille Draabe Viin
Har giort ham ør i Hovdet alt.

Robin

springer ind i Forstuen, og henter sit Sværd.

Her staaer jeg!
Død eller Penge! Giv mig dine Kroner,
Hvis ikke, tag mit Liv!

George trækker.

Nu vaagner jo
Det martialske Væsen pludselig.
Det kan jeg lide. Vel! en lille Prøve.

De fegte. George saarer Robin, han tumler hen paa Bænken og kaster sig over Bordet.

George.

Traf det?

Robin.

Jeg haaber, jeg har nok.

George.

Aa, Snak!
Det var jo kun et Stik ved Nøglebenet.
Det bløder ikke stærkt.

Robin.

Jeg føler det!

George.

Det giør mig ondt for dig, min Kammerat!
Men, paa min Siæl, det var din egen Skyld.
Naar du vil drikke, maa du taale Viin;
Naar du vil spille Tærninger, saa maa

Du finde dig i Tab; og vil du fegte,
Maa du ei glemme contre dégager.

Robin.

Sørg for min Kone, for mit stakkels Barn,
Naar jeg er død!

George.

Det maa vor Herre giøre.
Jeg sørger ikke meer for dig, min Broer!
Og ikke meer for dem, end for mig selv.
Jeg synger, drikker, og gaaer videre.
Og hvis i Morgen hændes mig det Samme,
Som dig, saa synger jeg, i Fald jeg kan,
Det sidste Vers af den, jeg nylig sang;
Og det vil jeg nu synge dig til Afsked.

Falmer hen den skiønne Mø,
Som du nylig kyste;
Skal du ei paa Verdens Ø
Længer dig forlyste —
Blomsten visner, Kiød er Hø,
Høet maa man høste;
Engang skal vi alle døe.
Lad saa det dig trøste!

Der har du tyve Kroner til en Feltskær;
Farvel, og brug herefter din Forstand!

Han lægger Pengene paa Bordet, og gaaer.

Fanny

kommer med en Torvespand.

Med Glæde Fanny kommer
Til elskte Bo.
Du skiønne grønne Sommer!
Nu har jeg Ro.

Mit vilde Blik, min Smerte
Har rørt den Riges Hierte;
Nu er jeg fro.

Robin.

O, Vee! o, Vee! det er fuldbragt,
Jeg maa i Græsset bide.
Du arme stakkels Fanny!
Hvad hielper det at stride
Mod Skiebnens Magt?

Fanny.

Hvo ligger der i Blod og Saar?
Gud! jeg forgaaer.
Min Mand!

Robin.

Sørg for din Betty, hvis du kan!
Med mig er det forbi.

Fanny glad.

Min elskte Robin! du er fri:
Jeg bringer her, hvad Ludlam kan formilde.

Robin fortvivlet.

Du bringer det? Ulykkelige Viv!
Det er for silde.
Jeg har forspilt mit Liv.

Betty kommer grædende.

Min lille Moer! min stakkels Faer! ikke græde, ikke ligge paa Bænken. Betty er bange, Betty kan ikke sove.

Robin.

Kom, Fanny! lad dig trykke
Op til et blodigt Bryst;
Og du, mit Barn, min sidste Lyst! —
Saa kaster jeg min Krykke.

Fanny holder sit Torklæde for hans Saar.

Begge.

Gud! din Hielp i Nøden!
Gode Gud! tilgiv.

Robin.

Styrk min Siæl i Døden!

Fanny.

Skaan en Faders Liv!

Hun leder ham ind.

Fierde Handling.

Værelse hos Robin.

Fanny. En Læge.

Fanny.
Saa kan jeg være vis derpaa, Herr Doctor!
At Saaret ei er dødeligt?

Lægen.
Ei, Snak!
Det har ei naaet Ribbenet ret engang,
Arteria mammaria externa
Er kun læderet, og ved Compressionen
Jeg hindret har, at han forbløder sig.
Han har ei mistet meget Blod, men lidt
Endeel af Sindsurolighed. Han fabler
Bestandig om at døe i Morgen tidlig!
Om Klokken tre! Det er det Værste; thi
Man har Exempler paa, at mangen Syg
Just hensov til bestemte Klokkeslet,
Fordi han troede det.

Fanny.
Ja, I har Ret,
Deslige Griller ere farlige.

Og derfor, tænker jeg, det er vel bedst,
At stille Uhret over Klokken tre,
Naar næste Gang han slumrer ind. Naar da
Han vaagner, vil han troe, den fæle Time
Er overstaaet. Er først Frygten borte,
Saa er vel ogsaa Hielpen nær. Ei sandt?

Lægen.

I taler som en snild, erfaren Kone.
Har I studeret Medicin?

Fanny.

Nei, aldrig.

Lægen.

Man skulde troe det. I det mindste har I
Dog læst endeel om Physiologien?
Pathologien er jer velbekiendt.

Fanny.

Paa ingen Maade! Hvad jeg siger, lærer
Jo sund naturlig Menneskeforstand.

Lægen.

Ja, seer man vel! Og Menneskeforstand
Den læser man sig ikke til af Bøger;
Det har jeg selv erfaret.

Fanny.

Min Herr Doctor!
I er en god, en hielpsom Mand, det veed jeg,
Og I vil staae mig bi i Nødens Time.
Seer I — jeg maa forlade jer, forlade
Min stakkels Mand, jeg maa et Ærind ud,
Saa silde som det er.

Lægen.

Gaa I med Gud!
Han er forbunden; nu beroer det kun

Paa at han ligger stille. Hvad især
Nødvendig fordres, er, at smukt han holder
Affecten i Fornuftens stramme Toile.
Naar I er borte, vil det bedre skee;
Saa falder alle Suk, Lamentationer,
Haandtryk, og Blik, og hvad det hedder, bort.
Gaa I! jeg skal nok vaage ved hans Seng.

Fanny.

Gud lønne jer! jeg kan det ei.

Lægen.

Ei, hvad!
Enhver kan komme let paa Knæene
I disse Tider; jeg forlanger Intet.
Min Datter Fikke har jer dog saa kiær;
Hun lærer meget af jer, sidder gierne
Og sladdrer med jer, naar I strikke Strømper.
Ei sandt, den Pige lover godt?

Fanny.

Tilvisse!

Lægen.

Gaa I med Gud! jeg skal nok vaage for jer.

Robin indenfor.

Min Fanny!

Lægen.

Bliv I her! Jeg skal nok give
Ham lidt at drikke. Har I kun en Pibe?
Har I Tobak?

Fanny.

I Vinduet derinde.

Lægen.

Godt! og i Pulterkamret har jeg funden

En gammel sønderslidt Pharmacopøe.
Gud veed, hvor den er kommet der!

Fanny.

Vi have
Dog nogle Morskabsbøger, hvis I vil —

Lægen.

Jeg læser aldrig for at more mig,
Men for at lære Noget.

Robin kalder.

Ja! ja! ja!
Nu kommer jeg. Naar slig en Patient
Faaer sig et lille Fluestik ved Halsen,
Saa troer han strax, det hele Solsystem
Er kommet af sin Ligevægt. Taalmodig!

Han gaaer.

Fanny alene.

Det er besluttet: der maa voves Alt.
Jeg gaaer i Mørket ud til Ludlams Hule.
Snart er det Midnat. Dette lille Guldkors,
Som salig Moder gav mig, da hun døde,
Jeg lægger til de Hundred og halvfems;
Og Bettys lille Skee, og Sølvmedaillen
Af hendes Sparebøsse; mine Klæder,
Mit Silketørklæd, og det fine Lagen
Fra Brudesengen. Ak, det kan vist ei
Forslaae, det giør ei fire hundred Kroner;
Men saa skal mine Suk og mine Taarer
Og mine varme Bønner giøre fyldest
For Manglen i den skyldte Sum. Og hvis
Det ei kan være Andet — nu, saa vil
Jeg gierne døe for dig, min Robin! hvis
Mit Liv kan redde dit.

Farvel, min Mand! min Elskelige!
Din Fanny gaaer i Graven glad for dig.
Ak, stakkels Betty! arme Pige!
Skal aldrig meer du favne mig?
Ti, Fanny! Lad ei Taaren rinde,
Om end i Hulen flyde skal dit Blod!
Nu gielder det at vise Mod
Og Troskab som en Ægteqvinde.
Farvel, min Mand! min Elskelige!
Din Fanny gaaer for dig i Graven glad.
Og du, min Betty! arme Pige!
Hist skal vi aldrig skilles ad.

Hun gaaer.

Riddersalen paa Borgen, gammel gothisk, stor og hvælvet.

Et stort Bord af Ibenholt med dreiede Sneglebeen staaer midt paa Gulvet, opfyldt med Manuscripter og Pergamentsruller.

Clara

kommer med en Voxstabel.

Her er jeg da. End smerter det min Haand,
Saaledes har jeg maattet dreie Nøglen.
Det lader til, her har ei været Folk
I mange Aar. Dog har i Nat min Tante
Bestilt mig hid.

Smilende.

Min gode Onkel Harry!
Den gamle Tom! jeg mærkte, de var bange.
Jeg frygter ogsaa, men for Williams Liv,
Deraf det kommer vel, min Phantasie
Faaer ikke Tid til ørkesløse Frygt.

Seer paa Gulvet.

Hvad ligger der? En stor sølvarmet Stage
Med Voxlys i. Det lader til, den eengang
Er tabt af Haanden i Forskrækkelse.
Men, o! jeg elsker denne Riddersal.
Hvor dog det er høitideligt! Og selv
Det Skrækkelige har en egen Pirren.

Her sad de gamle Fædre
Ved breden Bord,
For Dagens Fest at hædre
Med Gammensord,
I Staal, som halve Guder,
Med Blus paa Kind.
Fra farvebrændte Ruder
Flød Solens Skin.

Det kunstigskaarne Bæger
Med Druesaft,
Som Hiertet vederqvæger,
Gav dobbelt Kraft.
Høit for de hulde Koner
Da Skialden sang,
Og mellem Harpens Toner
Lød Bægrets Klang.

Hvor er den gamle Vælde?
Mon Kraften døer?
End staae de stærke Fielde
Saa høit, som før.
Men længe sank i Dalen
De visne Løv;

Nu sørger Riddersalen,
Bedækt med Støv.

Mon jeg vel sørge skulde,
For her var skiønt?
Af Vintersneens Kulde
Staaer Vaarens Grønt.
Hvi klynke blandt de Døde
I Gravens Læ,
Naar nye Frugter gløde
Paa Livets Træ?

Ja, William! du skal atter hæve dig
Fra Dalens Hytte til den stolte Borgsal.
Som David skal du fælde Goliath
Med Kampestenen i din Hyrdeslynge.
Din hvide Stav skal trylles til en Landse,
Din Hat til Hielm, din Taske til et Skiold,
Og Oldtids rustne, stolte Adelsværd
Skal ydmygt bøie sig imod din Skulder.
Da skal i denne buehvalte Sal
Vort Bryllup staae;
Og mine Stammefædres Helteskygger
Skal glæde sig, at Livet ei er dødt,
Men at en Kilde springer frem paa ny,
Naar gamle Væld er stoppet og fortørret.

Hun sætter sig ved Bordet.

Her ligge disse gamle Skrifter. Ja,
Hvis kun man kunde finde Rede i dem!
Det maa min Tante hielpe mig lidt med. —
Man kan ei see. Jeg tage vil den store

Sølvlysestage der paa Gulvet, tænde
Dens Lys, og slukke saa Voxstabelen.

Hun tænder de tre Lys.

Hvad ligger der? Et gammelt Pergament,
Heel tæt beskrevet, og med mange Pletter
Af Fugtighed.

Læser.

„Balladen om Fru Clara,
Det hvide Gienfærd paa det gamle Blackstone."
Blackstone? Det er jo dette Slot! Om Clara,
Min Navne? Tante hedder ogsaa Clara.
Det Navn maa være gammelt i vor Slægt.
Den maa jeg læse. Men den er udslettet
Paa mange Steder. Det vil koste meget
At faae en Mening ud deraf.

En sagte Musik, som Clara ikke mærker, begynder nu, naar hun tier, og hører op, naar hun taler.

Hun læser:

„Hør du, som finder Tiden lang
Ved Lampens blege Lue!
Jeg synger dig en gammel Sang
Om Borgens første Frue.
Hun glimred rigt i Ædelsteen;
Nu ligge hendes møre Been
I linnedhvide Klæder
Bag Fiælen, hvor du træder."

Hielp, Himmel!

Hun springer op med Pergamentet i Haand

Der? Ja, ved Himlen! Bræderne var løse;
Det mærkede jeg tydeligt. Gud! stod
Jeg paa min Stammemoders Liig?

En sagte Sorgemusik.

Nu maa
Jeg læse meer. Det er en gyselig,
En svar Misgierning, som desværre jeg
For silde skal opdage. — Pergamentet
Er plettet her; jeg kan ei finde ud
Deraf. Her er det atter læseligt.

Læser:

„Da hendes Barn nu døde snart,
Fordi hun ei det hæged;
Og da med hendes Flaneart
Hun Hierterne bevæged;
Da —"

Atter udslukt, atter uden Mening.

Musiken stiger, og udtrykker Lidenskab.

Uagtet alle mugne Pletter, al
Udviskning, maa jeg giette mig til Resten.

Læser:

„Fitz Oven hen til bratte Strand
Har lokket hendes Ægtemand.
Nu ligger han begravet,
Hvor Stenen staaer i Havet."

Stærke truende Toner.

Hvad maa jeg høre! Hundred Gange saae jeg
Den spidse Steen imellem Bølgerne,
Naar jeg om Aftnen stod ved Solens Nedgang.
Tidt sad en Maage der og skreg saa fælt,
Og stirred hen paa mig. — Her bliver Skriften
Saa rød som Blod, men mere tydelig.

Læser:

„Retfærdigheden slumrer ei.
Snart følte hun det værre;
Hun maatte gaae den samme Vei,

Som hendes Ægteherre.
Her Boleren i Nidkiærhed
Har hende stødt med Dolken ned.
Hun laae med blege Miner
Bag blodige Gardiner.

Sorgetoner.

En Kiste nu bag Altret staaer,
Kun fyldt med Gruus og Stene;
Men hver en Nat Fru Clara gaaer
Sorgmodig og alene.
Til Straf for hendes Ødselhed
Af Vindetrappen op og ned
Aarvaagent maa hun trippe
Med huusligt Nøgleknippe.

Og dybt i Hulen, hvor hun først
Sin Boler satte Stævne,
Der maa hun nu med blodig Tørst
Letsindigheden hevne,
Maa give Hver, som give bød,
Men straffe strax med beske Død
Den dvælende Betaler,
Naar Tiden han forhaler.

Læser det sidste Vers med stigende Følelse.

Først naar en Mø af hendes Slægt
Paa denne Borg vil bygge,
Som tager i sin Varetægt
Den arme, blege Skygge;
En Mø uskyldig, huld, og reen,
Som lader hendes trætte Been

I Christenjord begrave;
Da — —"
Atter slettet ud!

Holder Pergamentet utaalmodig for Lyset.

Hvad da? hvad da?

Ved at holde Skriftet for Lyset, mørkner hun den modsatte Side af Riddersalen; i det hun nu tager det tilbage igien, staaer den hvide Kone lige overfor, bag den Stol, hun sad paa, læner sig til Ryggen med sammenslyngte Arme, og betragter hende veemodigt.

Den hvide Kone.

Da faaer hun Ro i Graven!

Clara yderst forfærdet.

O, min Gud!
Frels mig. Der staaer hun med sit Nøgleknippe!
Ave Maria!

Melodier udtrykke hendes Forfærdelse og det Høitidelige i Øieblikket.

Gienfærdet

under Mellemklang af gyselige Sorgetoner.

Clara! frygter du
En luftig, let, en ulyksalig Skygge?
O, skienk mig atter Ro!
O, skienk mig atter Ro! Du kan, du kan!
Begrav de trætte Been!

Peger paa Gulvet.

Her ligger jeg, med Strikker sammensnørt;
Mit arme Hoved skiændigt bundet ned
Mod Hælene. Tinkisten var saa trang.
Begrav i Christenjord din Stammemoder!
Du redder mangt et Liv;
Thi nede, dybt i Hulen, kold og grum —
Som Havets Bølge, der har dræbt min Husbond

I Morgendæmringen — jeg myrde maa,
Som følesløs Natur,
Mens Hiertet brænder i sin Skiærsild.
Forløs mig,
Bring mine støvbedækte Been til Graven,
Lad Sicælemesser synges over mig
Forbi den fæle Ludlams Hule!
Men skynd dig
Før Morgenhanens Gal,
Skal ei dit Smiil forvandle sig til Taarer!
God Nat!
Jeg kommer aldrig meer, hvis selv du vil.
Reed mig en Seng af fire lange Fiæle!
Jeg er saa træt.
Farvel!

Hun synker i Jorden.

Clara.

O, Himmel! hielp! Maria! Alle Helgen!

Sir Harry Turner, med Tom og alle Borgens Folk, styrter ind med Fakler. Borgcapellanen foran med et Rogelsekar.

Chor.

Hun skriger! Ak, den Arme!
Maria sig forbarme!
Hun ligger bleg paa Jorden der.
Hvo vover sig vel nær?
Gaa, Broder Martin! I foran;
I er en from, behiertet Mand.
Om Helved end vil spøge,
Saa kan os Himlen frie.

Munken.

Jeg vil begynde med at røge
Og læse Litanie.

Signum salutis impone, Domine!
Super hanc domum, et non permittas
Introire in eam angelum percutientem.*)

Chor.

Omnes sancti Angeli et Archangeli!
Orate pro nobis. Amen!**)

Sir Harry iler til Clara.

Bedſte Clara, elſkte Datter!
Hem din Angeſt, reis dig atter.
Luften her er tung og qvalm.

Chor.

Luften her er tung og qvalm.

Munken kommer Rogelſe paa Ilden.

Aabner Vinduet, lad Luften
Blande ſig med Virakduften!
Saa er den ei længer qvalm.

Man aabner et Vindue.

Chor.

Ro paa Fieldet, Ro i Dalen!
Nedenunder Nattergalen
Venligt ſlaaer i høien Alm.

Clara,

ſom har fattet ſig noget, peger forfærdet hen for ſig, og ſiger:

Der ſank hun ned!

Sir Harry.

Hvem, elſkte Clara?

Clara ſlaaer Hænderne ſammen.

O, Gud! hvad maa jeg aabenbare!

*) Sæt, o Herre! din Frelſes Tegn over dette Huus, og tillad ei Fordærvelſens Engel at betræde det.

**) Alle hellige Engle og Erkeengle! beder for os. Amen!

Tom.

Her er ei Stedet, her er ei Tiden;
Dvæle vi her, da, troer mig, kun liden
Vorder vor Tak.

Sir Harry.

Alt kan i Fred man afgiøre siden;
Lad os forlade det fæle Gemak!

Chor.

Lad os forlade det fæle Gemak!

Munken.

Miserere, Deus! secundum magnam misericordiam tuam, et libera nos a malo.*)

Choret.

Amen!

De gaae.

---

*) Forbarmes, o Gud! for din store Barmhiertigheds Skyld, og fri os fra det Onde.

Femte Handling.

Ludlams Hule.

Mørkt.

Fanny alene.

Her er jeg da! Derhenne hvælver sig
Den gysselige Hule. Der kan ikke
Nu være længe til Dagbrækningen.
Det er saa koldt. Det graaner alt i Østen.
Den vaade Dug opfylder Natteluften,
Den er ei faldet end. Saa skynd dig, strenge
Retfærdige! før Solens Purpur kommer.
Lad Alt da være overstridt. O, Gud!
Skal Morgenduggen, naar dens Perler synke,
Opreise Haabets Blomster? eller skal
Den fugte Sandet kun paa vore Grave?

Gaaer hen til Bronden, og lægger de Penge og Sager, hun har, paa Randen; derpaa træder hun angst ud af Hulen igien, og knæler i Forgrunden.

Strenge Fru Ludlam i Biergenes Slotte!
Dig nu tilhører min Skiebne, mit Liv.
Naadig dig viis! Ved din truende Grotte
Knæler en tro, en ulykkelig Viv.

Ei for at vinde dit Mammon hun banker
Driſtig paa Randen af ſneehvide Brønd;
Vaklende hid hun med Taarer kun vanker,
For at afbede den Elſkedes Synd.
Vær nu ei gruſom, tag, hvad vi eie,
Skaan kun hans Blod!
Men — hvis kun Blodet kan Synden opveie,
Vel! til at døe for min Mand har jeg Mod.

Med Hænderne korslagte paa Bryſtet venter hun ſin Skiebne. Man hører Noget pusle i Baggrunden.

Fanny.

Der kommer hun! O, Himmel! ſtaa mig bi.

Den lille Betty kommer grædende.

Moder! Moder! hvor blev du af?

Fanny ſpringer op.

Hvad hører jeg! Min Bettys Roſt!

Betty.

Der er du!

Løber hen og omfavner hende.

Fanny.

Betty! mit elſkte Barn! er det en Drøm?
Er det dig ſelv?

Betty.

Betty gaae med Moder, Betty tør ikke blive hiemme hos den fremmede Doctor.

Fanny.

Hvorledes kom du her den lange Vei?

Betty.

Betty fulgte Moder i Hælene. Kom, Moder! Ikke gaae ind i den fugtige Hule!

Fanny.

Ulykkelige!

Tager hende i sine Arme, og kysser hende.

O, min Gud! var det,
Fordi jeg skulde sige dig det sidste
Farvel, mit elskte Barn?

Betty.

See, søde Moder!
Den rare hvide Frue, som der sidder
Paa Bænken henne.

Fanny

sætter Barnet ned i Forskrækkelse.

Hvor? Jesu! Maria!

Betty.

Derhenne, Moder!

Den hvide Kone sidder i Baggrunden ved Bronden, i Skinnet af en blegblaa Straale, som falder ned fra Loftet tværs igiennem Hulen.

Betty.

See, hun vinker mig!
Hun viser mig en Kage! Faaer jeg den?

Barnet løber hen og omfavner den hvide Skikkelse; denne slynger sine Arme om Barnets Hals.

Fanny.

Gud! frels mig. Betty! kom tilbage, Betty!
Min Betty! kom.

Ludlam

stryger Barnet tre Gange med Fingerspidserne fra Panden ned over Skuldrene, saa det strax falder i en magnetisk Sovn. Til Fanny streng og rolig:

Hvad vil du i min Hule,
Forvovne Dødelige?

Fanny.

Strenge Ludlam!
Tilgiv. Jeg vil — jeg kom for at betale
Min Robins Gield.

Ludlam.

Du bringer kun det Halve.

Fanny.

Lidt meer! Jeg bringer Alt, hvad jeg formaaer.

Ludlam.

Men kun det Halve.

Fanny.

Strenge Moder Ludlam!
Til Takke tag. Han eier intet meer.

Ludlam.

Naar Solens første Straale falder ind
Paa Brøndens Rand, og speiler sig ei i
De fire hundred blanke Sølverkroner,
Saa maa min Skyldner døe.

Fanny.

Barmhiertighed!

Ludlam.

Betal mig mine Kroner!

Fanny.

O, skaan hans Blod!

Ludlam.

Hans Blod for mine Kroner!

Fanny.

Tag mit!

Ludlam.

Det er ei hans.

Fanny.

Saa dør jeg med ham!

Vil gaae.

Ludlam.

Bliv, Fanny! Du kan redde ham — du kunde,
Hvis du har Mod.

Fanny.

Mod? O, til Alt! Siig frem!

Ludlam.

Giv mig hans Barn!

Fanny.

Min Betty! Alle Helgen!

Ludlam.

Giv mig hans Barn! saa faaer jeg Robins Blod.

Fanny.

O, Gud! o, græsselige Nød! Nei, aldrig!
I en uskyldig Engels rene Blod
Du køle vil din Hevn? Saa tag hans Blod,
Tag mit, Blodtørstige! Løvinden veed
At redde sine Unger.

Hun løber hen, river Barnet af hendes Skiød, og trykker det til sit Bryst.

Betty

vaagner, smiler, klapper hende paa Kinden, kysser hende, og siger:

Min søde Moder!

Fanny

knæler med Barnet, og strækker det mod Himlen.

Du, som i Skyen throner i det Høie
Hos Faderen i Salighedens Hiem;
Som smiilte til de Smaae med kiærligt Øie,
Og sagde: Himmelen tilhører dem!

En Engel smiler her til dine Himle
Fra Moderbrystet fuldt af Kiærlighed;
O, send en Skok af dine Engle ned,
Og red os af det Svælg, hvori vi svimle!

Hun har neppe endt disse Ord, for man hører høitidelige Toner af et sig nærmende Liigfølge. Fanny træder tilside. En fort Liigkiste bliver langsomt baaret over Skuepladsen, fulgt af **Sir Harry Turner**, **Miss Clara**, **Borgcapellanen** og **Borgens Huusfolk**, alle med Fakler i Hænderne. Man hører Borgklokken ringe noget borte. Imidlertid sidder Ludlam ubevægelig i Hulens Baggrund som en Støtte med stive Øine, uden at Nogen af Følget lægger Mærke til hende.

Choral først udenfor.

Jorde vi de trætte Been
I den stille Natteskygge,
Bag den mørke Bøgegreen
Hist, hvor Nattergale bygge.
Qviddre skal de Dødes Ven
Venligt om Opstandelsen.

Liigfølget kommer paa Scenen, og gaaer over den.

Hersker over Død og Liv!
Lad den Arme Naaden finde;
Kiærlighedens Gud! tilgiv
Støvet af en Synderinde;
Udslet hendes Brøde svar,
Du, som Verdens Synder bar!

Bag Skuepladsen.

Ei usalig Skygge meer
Svæve bleg i natlig Kummer;
Skienk i Jorden hendes Leer

Den forønskte søde Slummer,
Og naar Graven lukker sig
Svæve Sielen frelst til dig!

Under denne Sang siger

Fanny.

Er det en Drøm? en natlig Aabenbaring?
Et Varsel? Saae jeg ikke Ridder Turner,
Miss Clara, alle Borgens Folk, Caplanen,
Liigkisten? hørte Klang, saae Fakkelfølge?
Jeg hører deres Sang endnu. Nu staae de
Paa Kirkegaarden, sænke Liget ned
Med Snorer i en nylig kastet Grav.

Neppe har hun sagt disse Ord, for

Ludlam

reiser sig med opstrakte Arme, og siger, i det hun forsvinder:

Jeg er saa let, jeg svæver op til Himlen!

Hulen lukker sig pludselig.

Fanny.

O, Himmel! red, hielp, hielp! hvad Kogleri!

Hun flygter med sit Barn.

Nogle Minuters Taushed. Derpaa hører man en sagte Marsch, ledsaget af et Chor langt borte. Det kommer alt nærmere.

Biergskotterne

gaae under Sir Olivers Anførsel over Skuepladsen, med Egelov i Hielmene, og synge:

Nu hiem med Sang
Og Skioldeklang
Igien ved Monas Smile!
Dens Straaler saae
Som Straaler gaae
Forvovne skotske Pile.

Som Mona rund.
I dunkle Lund
Det blanke Skiold sig hvælved,
Og i den stille Midnatsstund
De stolte Mure skiælved.
Thi Kraft gik frem
Og skilte dem;
Da sank de svage Volde.
Og jublende med Seier hiem
Vi slaae paa vore Skiolde.

De drage forbi.

Landlig Egn uden for en Bondehytte.

Tidlig Morgen.

Sir John Bull. Sara Nickels.

John Bull

kommer ganske fortvivlet ud af Hytten, fulgt af Sara.

Det maa Fanden holde ud: en Fiærdyne som en Stegemaskine, en Hytte som en Bagerovn! Myggene har stukket mig den hele Nat. See mine Hænder! de ere saa rødvablede som Viindruer.

Sara.

Det gaaer snart over igien, Falil! naar I bare stryger jer med lidt Blyvand.

John Bull.

Nu, for Satan, saa lad mig da faae noget i en Hast!

Sara.

Gud hielpe mig fattige Enke for Blyvand! Gid jeg havde Brøndvand, saa fik det endda være, hvad det var.

John Bull.

Sikken en Hex! Er det en Vertinde? Hvad hedder I?

Sara.

Sara Nickels, min Faer!

John Bull.

Nickels! Navnet svarer til Kiællingen, og Kiællingen til Reden.

Sara.

Nu ja, Falil! det er jo godt, at det Ene svarer til det Andet. Jeg er en skikkelig Kone. Men jeg har en Søn, det er en stor Mand!

John Bull.

Hvad er han?

Sara.

Han er Vaabendrager hos en Soldat.

John Bull.

Det er en høi Post. Det var bedre, han blev hiemme og hjalp jer med Huusholdningen.

Sara.

Det gior han ogsaa; han hielper mig ærligt med Middagsmaden hver Dag.

John Bull.

Laver han den da?

Sara.

Nei, han æder den, Falil!

John Bull.

Hvad er Klokken? Mit Uhr staaer. Alting er i Vilderede.

Sara.

Den kan vel snart være hen imod fire.

John Bull.

Hvor faaer jeg Ende paa denne Morgenstund? Jeg har vredet mig, som en Steg paa et Spid, hele Natten.

Sara.

I skulde blevet hos Ridderens, saa havde I havt det bedre. Men nu kommer jeres Karl vel snart med den anden Hest, saa kan I reise videre.

John Bull.

Phrr! Jeg er ganske fastende; har I ikke Noget, man kan styrke Maven paa i den kolde Morgenluft?

Sara.

Jo, en Potte Vand, hvis I vil drikke af Gadekiæret; for vi har ikke andet, uden naar det regner. Men saadan om Morgenen er det deilig klart, inden Hestene har været der og stampet det tykt.

John Bull.

Gid jeg nu havde een af de Poeter her, som lyve saameget om Landlivets Behageligheder! Jeg skulde tvinge ham til at drikke af Pytten med min Pidsk.

Sara.

I maa dog være glad, at I ikke blev lam paa det venstre Bagbeen, ligesom eders Hest. Saa længe man har hele Lemmer, er det endda en Trøst.

John Bull.

Giør mig ikke gal i Hovedet, du Hex!

Sara.

Gud bevare mig fra at giøre Folk til Andet, end det, de ere!

Hun synger med skingrende Tremulanter:

Sanct Cathrin i Paradiis!
Lad mig ogsaa ligerviis
Stige snart med Lærkeflugt
I den aarle Morgenluft.

John Bull.

Flugt og Luft rimer hun, Gud hielpe mig! sammen. Alting er slet her i Huset, lige til Rimene.

Sara synger:

Lad mig som en Rosenbusk
Dufte, Sanct Hieronimus!
Falder Bladet fra sin Stilk,
Nu, saa er det snart bestilt.

John Bull.

Faaer jeg flere saadanne Riim paa fastende Hierte, Kiælling! saa staaer jeg eder ikke inde for Noget.

Sara.

Ak, der kommer Dick tilbage fra Krigen!

John Bull.

Hvad for Noget?

Sara.

Ak, den kiære Dreng! see, hvor han kommer slæbende.

Dick kommer belæsset med adskillige Hielme, Skiolde, Spyd o. s. v., deriblandt nogle Kasseroller, Potter og Stegespid. Det er sat saa kunstigt omkring ham, saa man næsten ikke seer Andet end en bevægelig Pyramide af Armatur og Kiokkentoi.

John Bull.

Hvad Fanden er det for en bevægelig Trophæe!

Sara.

Ak, det er intet Fæe; det er mit kiødelige Barn, som kommer med Bytte fra Krigen.

Dick.

Moer Sara!

Sara.

Er du der igien, bitte Søn! O, Gud skee Lov! Jeg

var saa bange, du skulde kommet Noget til ved Stormløbningen.

Dick.

Lad mig læsse af! Jeg havde aldrig troet, Kobber og Jern var saa varmt, inden det blev smeltet.

Han kaster Alting paa Jorden.

Sara.

Jha! hvad bringer du der altsammen?

Dick.

Bytte! Hurra! Skandsen er vundet. William og jeg deelte Æren: han var den Første paa Muren, og jeg var den Sidste. Han tog alle disse Stormhuer og Pandsere fra Mændene, og jeg alle disse Potter og Pander fra deres Qvinder og Børn, thi det er en vigtig Ting i Krigen, at man ødelægger Magasinerne. William kommer om et Øieblik her forbi med Sir Harry og Frøken Clara, samt hele den øvrige Armee. Vi traf dem henne paa Kirkegaarden ved en Liigbegegnelse. Er der Nogen døde? Alle Mennesker levede jo endnu i Gaar, da vi reiste?

Sara.

Jommeni, min Dreng! har du nu løbet Storm? Fortæl os dog Noget! Hvordan gik det til?

Dick.

Saa bild jer ind, her er en Skandse,
Hvor denne Suppepotte staaer.
Nu kommer jeg da med en Landse,
Og uforfærd i Døden gaaer.
Nu i Trompeterne de tude:
Dræng, dræng, dræng! Nu uforsagt!
See, nu begynde vi, giv Agt!
Nu er det snart med Skandsen ude.

See, Moder! I er af de Hule,
I foreſtiller en Kanon;
Og Herren der, en tyk Perſon,
Han kan vel gielde for en Kugle.
Nu fyres. Hille den Ulykke!
Nu falder Muren med en Klang.

Han ſlaaer Potten itu med Landſen.

Det var et ſkiønt Bombardement;
Ei ſandt? det var et Meſterſtykke.
Nu fyres langtfra med en Morter,
Nu tages Byen med et Skraal;
Og ved en Flaſke ægte Porter
Vi drikke Heltemodets Skaal.

John Bull.

Du er en ſalt Hund, kan jeg mærke.

Dick.

Ja viſt, det er engelſk Salt; gid det maa bekomme jer vel!

John Bull.

Der kommer Jack med den anden Heſt. Jeg er gal, at jeg ſtaaer her længer.

Sara.

Han betænker mig dog lidt for Huusly og Natteleie, min Fader! Jeg er en fattig Enke.

John Bull.

Seer I den Guinee?

Sara og Dick.

Ja, vi giør, Falil!

John Bull.

Den ſkulde I faaet, hvis I havde været artige. Men da I har været grove, ſaa kaſter jeg den ud i Gadekiæret.

Nu kan I fiske den op i Morgen, naar I drikke Andemad med Enderne.

Dick

snapper hans Hat af Hovedet, klavrer op i et Træ, og siger:

Seer han den Hat?

John Bull.

Vil du hid med min Hat, du Satans Menneske!

Dick.

Den skal seile ud og hente Guineen igien.

John Bull.

Vil du skynde dig at give mig min Hat, mit Friheds Tegn! Hvad er en Engelænder uden Hat?

Dick.

Pung ud! ellers flyver din Frihed ud i Gadekiæret til Vildgæssene.

John Bull.

Der er en Guinee, du Barbar!

Dick.

Giv den til min Moder!

John Bull.

Der, du gamle Hex!

Sara tager den, og neier.

Tusind Tak, Falil! Det er dog artige Folk, disse Engelsmænd; de har saamange Penge.

Dick.

Og der er din Frihed!

Han kaster Hatten til ham.

Man hører en Marsch af de sig nærmende Krigere.

John Bull.

God dam! der komme de. Jeg forfølges paa alle Kanter. Men hvad bryder jeg mig om det? Jeg er rig, og min Borg har Naturen befæstet. Jeg slutter mig inde

paa mit Slot, spiser Plumbudding, drikker Porter, synger Britannia leve! og leer ad jer allesammen.

Han gaaer.

Dick, som er steget ned.

Kom, Moder!

Sara.

Hvor vil du hen?

Dick.

Lad os see, om vi kan finde den anden Guinee i Gadekiæret.

Sara.

Det vil holde haardt, bitte Søn!

Dick.

Det vil før holde blødt, hvis den ligger i Mudderet.

Sara.

Jeg veed ikke, hvor den stakkels Dreng har faaet alt det Mod fra: Lige fra Stormen skal han ud i Gadekiæret. Han skyer hverken Ild eller Vand.

Dick.

Vi vil fange nogle Karudser og lukke dem op, saa finde vi nok Guineen tilsidst. Kan I ikke huske det Eventyr, I selv har fortalt, om Ringen, der laae i Fisken?

Sara.

Jo, det kan jeg dogtig! Men lad os nu blive lidt først og høre paa den deilige Musik.

Marsch. Sir Oliver, William, en Trop Riergskotter. Sir Harry Turner, Miss Clara med Følge.

Oliver.

Mens varmt jeg takker hver en Ungersvend
Af Egnen for den sieldne Tapperhed,
Hvormed han har beviist sit Krav i Nat
Paa Kongens Naade, Fædrelandets Agt,

Maa jeg især udmærke William Robin,
Den unge Helt, der først med Sværd i Haand
Paa Muren stod, mens Fiendens Kugler pebe
Forgieves om hans Tindinger; som virked,
At Briten, slagen af en panisk Skræk,
Os giorde Stormen let, og Seiren sikker.
Udmærket Handling har sin egen Løn
I Ædlings Hierte; men det glæder Manden
At være agtet dog for hvad han er.
Knæl for din Gud,
For Kongen og den gamle Høvedsmand,
Der staaer for dig, og som, i det han rører
Din Skulder i Trefoldighedens Navn,
Indlemmer dig i et ærværdigt Samfund!

William knæler; der stodes i Trompeter.

Oliver slaaer ham til Ridder.

Beskyt som Christen den catholske Kirke,
Værn for din Konges Throne som en Helt,
Vær Enkers og vær Faderløses Ven!

Trompeterne lyde, Oliver omfavner ham.

Clara henrykt, afsides.

Nu er hans Stav forvandlet til en Landse,
Hans Hat til Hielm, hans Taske til et Skiold,
Og Oldtids blanke, stolte Heltesværd
Har ydmygt bøiet sig imod hans Skulder!

Dick kommer frem med Sporerne.

Victoria, min gamle Kamme— Hille
Den — den — og Kritte! om Forladelse:
Herr Ridder! vil jeg sige. Lyster Eders
Velbyrdighed, at jeg som Vaabendrager
Maa spænde Sporerne paa eders Støvler?

William venlig.

Min gode Dick!

Dick, i det han spænder dem paa.

See, hvor nedladende
Hans Høihed er!

Græder.

Hu hu! Gud lønne jer,
At ei I har forglemt den stakkels Dick!
Skal han nu ogsaa slaaes til Vaabendrager?

Oliver smilende.

Nei, det behøves ei.

Dick.

Det er mig kiært;
Thi jeg har altid havt en Aversion
For Kiepperyggedands, om ogsaa den
Var nok saa lempelig og gravitetisk.

Oliver med en Egekrands.

Farvel! vi skilles ad. Naar næste Gang
Trompeten kalder, veed jeg vist, hvor jeg
Kan finde Helte mellem Klipperne.
Hav Tak endnu engang, hver enkelt Mand,
Som stred i Nat! Han være sig bevidst,
At et uvisneligt, et helligt Løv
Af denne Egekrands tilhører ham.
Men da det ikke sømmer sig at skille
Den sønder Blad for Blad, saa tag den, William!
Og giem den til Erindring om i Dag.

William.

Herr Oberst! en Skotte maa slaae for sit Land,
Det er jo hans Kald og hans Pligt;
Saa giorde de Fædre, hvad læse vi kan
I Skialdenes Digt.

Og naar de kom hiem fra den blodige Dands,
Da skienkte de Mona den hellige Krands.
Thi Helten bør Krandsen kun binde
For Skionheds Gudinde;
Og Skionheden aldrig forgaaer:
Hvert Old og hvert Aar
Har sin egen, sin blomstrende Vaar.

Chor af Krigere
gientage hver Gang den sidste Sætning.

Thi Helten ꝛc.

William.

Druiderne flygted ved Præsternes Bøn,
Og Mona vor Klippe forlod;
Men Jomfru Maria nu dobbelt saa skiøn
For Alteret stod.
Og naar de kom hiem fra den blodige Leg,
Da skienkte Maria de Krandsen af Eeg.
Thi Helten bør Krandsen kun binde
For Skionheds Gudinde;
Og Skionheden aldrig forgaaer:
Hvert Old og hvert Aar
Har sin egen, sin blomstrende Vaar.

Choret.

Thi Helten ꝛc.

William.

Hvi hænge de Krandse da stedse paa Steen?
Hvi stedse paa Lærred og Træ?
Her blomstrer et Billed af Jomfruen reen
I Lundenes Læ:
Miss Clara da bære paa guldgule Lok
De Blade, som vandtes af Ynglingers Flok!

Thi Helten bør Krandſen kun binde
For Skionheds Gudinde;
Og Skionheden aldrig forgaaer:
Hvert Old og hvert Aar
Har ſin egen, ſin blomſtrende Vaar.

Choret.

Thi Helten bør Krandſen kun binde,
For Skionheds Gudinde ꝛc.

Sir Oliver.

Dit Ord beviſer høviſk, ſom din Daad,
Min vakkre Søn! at du er ſkabt til Ridder;
Thi Styrken kan ſig ikkun ſelv belønne
Ved at erkiende Magten af det Skionne.

Til Clara.

Tag Krandſen, ædle Fingals Mø! og tryk den
Om dine fulde, lyſegule Lokker.

Til Sir Harry.

Farvel, min gamle Ven!

Sir Harry.

Bliv, Oliver!
Du lønner — nu, ſaa maa jeg ogſaa lønne.
William! omfavn din Clara ſom din Brud.

William.

O, Salighed!

Clara.

O, William!

De omfavne hinanden.

Sir Oliver forundret.

Hænger det
Saaledes ſammen? Ei! Victoria!
Nu ſeer man, hvorfra Helteluen kommer.
Naar ret vi underſøge, ſkal man finde,

Det er Miss Clara, som har vundet Skandsen.
Hvor billigt, at hun bærer Egekrandsen!

Sir Harry.

Forlad os ei, men vær min Giest i Dag!
I mine Lader vil der være Plads nok
For Egnens unge Mandskab og de Piger,
Som dandse ved min Søsterdatters Jaord.

Sir Oliver.

Vel!

Til Trommeslageren.

Slaa din Trille! Kampens stive Række
Oplose sig bag Fredens Rosenhække.

Trommeslag; Gelederne oplose sig, og Soldaterne hilse paa Pigerne i Sir Harrys Følge.

Chor.

Lykkalige Helt, som slig Skionhed besidder!
Lykkalige Mø, som fik saadan en Ridder!
Nu Held eder! Held!
Med Roser har Kiærlighed flettet dem sammen
Saa trofast, som Vedbend sig vinder om Stammen
I Skovens Capel.

William sagte til Clara.

Folg mig, min Elskede! til Ludlams Hule.

Clara.

Hvad vil du der?

William.

Jeg har et Sværd at bringe.
Jeg siger dig paa Veien Alt.

Oliver.

Det lader,
Som om det unge Par har meget at
Betroe hinanden.

Sir Harry.

Lad dem gaae foran!
Vi følge langsomt efter, medens du
Fortæller mig dit Eventyr i Nat.

Chor.

Som Tordenen svinder ved Blomsternes Duften,
Naar først den har renset og kølet os Luften
Og skienket os Regn;
Saa tier nu Krigens forfærdende Stemmer,
Og Sangens livsalige Tone fornemmer
Kun Fieldenes Egn.

Alle gaae.

Ved Ludlams Hule.

Hulen aldeles tillukket, ligesom før.

Robin med sit gamle Sværd ved Siden. **Lægen.**

Lægen.

Nu er vi her; nu har jeg føiet eder
I et urimeligt Forlangende,
Fordi jeg veed, at Phantasien skader
Jer meer, end Saaret.

Robin.

Der er ingen Hule,
Den er alt lukket til!

Lægen.

Var der en Hule?

Robin.

Den har alt sammenknugt min Fanny, dræbt
Min stakkels Betty med sin haarde Væg.

O, arme Fanny! her, her steg du ned,
Ned med dit Barn, der ubekymret om
Sin Skiebne smilte sidste Gang til Maanen,
Før Mulmet slugte det. Nu skal du da
Som en urolig Skygge, der har glemt
Sin Halvedeel paa Jorden, pusle frem
Ved Midnat, bleg som Marmoret i Klippen,
Med Jordbeg og med Flintesteen i Lokken,
Og hæs som Kilden; med en Skifting i
Din Arm, naar Alferne har stiaalet Betty —
Saa skal du staae og smile ved mit Leie,
Henrække mig en Dødninghovedskal,
Med Tærninger af Knokler, rødpuncteert
Med Hierteblod af et uskyldigt Barn,
Og bede mig at spille høiest Dine
Om din, og min, og Bettys Salighed!

Lægen.

Den arme Mand! en selsom Feberhede.

Robin.

Nei, nei! du deelte min — min Skiebne, Fanny!
Jeg deler din, og følger dig i Bierget.
Og Biergets Heltemalm, det stærke Staal
Skal aabne mig en Vei til dig og Betty.
Saa har Giengieldelsen ei meer at fordre.
Jeg finder dig, om Biergets Labyrinther
Var nok saa snevre, saa forviklede.
Jeg finder dig, min Betty! mellem Sværmen
Af Alferne; thi ingen Underjordsk
Har dine Træk og dine Himmeløine.
Du har alt lært at nævne Jesu Navn,
Og det kan ei Smaatroldene dernede.
Saa skal endnu forenet vore Sicæle

Snart finde Veien ud; en lysblaa Kløft
Skal aabne sig, og Naaden ovenover
Skal dale mod vor Afgrund paa sin Sky,
Og hæve os i sine Faderarme.

Han drager sit Sværd, og sætter sig det for Brystet.

Fanny med Betty paa Armen. William og Clara.

Fanny

kommer ilende til, og holder hans Haand tilbage.

Min Mand! min Robin! holdt. Din Fanny lever,
Din Betty lever, og din William lever.
Din Sorg har løst sig op i Fryd. Du græder?
Du elsker mig? O, jeg Lykkalige!

Hun omfavner ham.

Robin efter at have fattet sig.

Du lever! Drømmer jeg? O, søde Betty!

Han tager den Lille i sine Arme, og kysser hende.

Betty.

Ja, gode Fader! lille Betty lever,
Og William er bleven Officeer.

Robin opdager ham.

Min elskte Søn! du har udstaaet Faren?

William i hans Arme.

Vi har erobret Skandsen. Men hvad fattes
Min Fader?

Fanny.

William var først paa Volden,
Og Kiærlighed og Ære lønte ham.
Hans Konge hæved ham i Ridderstand,
Og han er Claras glade Fæstemand.

Robin holder paa sit Hoved.

Herr Doctor! er det sandt, at man kan døe
Af Glæde undertiden?

Lægen.

Undertiden
Kan det vel hændes hypochondre Sicæle.
Det fulde Kar maa sprænges, naar det giærer,
Og ei faaer Luft. Men I har ingen Nød;
Jer har Natur begavet med et Krater,
Hvoraf I kaster eders Lavastrøm.
Er det forbi, da ryger Bægeret
Behageligt, og køler sig med Tiden.

Robin.

Hvorledes fatter jeg min hele Lykke?
Forsonet Ludlam! Hulens Indgang lukket!

Fanny.

Tys! tys! jeg hører huld Musik i Bierget.

Alle lytte.

Choral indenfor af tre Stemmer.
Nu Breden er forsvundet;
Hist har hun Naade fundet,
Tak være Pigens Mod!
I Graven Ludlam sover,
Nu Biergets kolde Vover
Ei torste længer efter Blod.

Robin.

O, gode Gud!

William.

Troer jeg mit eget Øre?

I dette Øieblik aabner Hulen sig. Den er fuldkommen oplyst, og udsmykket med Roser, Lilier og Løv; Biergkrystaller og metalglimrende Tapper i Loftet. I Stedet for Bronden seer man et hvidt Alter med en klar Lue.

Tre vingede Piger
i hvide Klæder knæle ved Altret, og synge:

Thi Ægtetroskabs Dyder
Har sonet hendes Lyder
Med hellig Qvindetaal;
Og Yuglingsheltemodet
Har atter tvættet Blodet
Af Sværdets grumme Morderstaal.

Nu være Fred med eder!
Et venligt Væsen freder
Om eders Held og Ro.
Vi Borgen vil beskytte,
Og Roisomhedens Hytte,
Og Kiærlighedens Rosenbo.

Hulen lukker sig.

Robin omfavner Fanny og Betty.
O, Fanny! Betty!

William.
Under over Under!

Lægen til Spectatores.
Det maa jeg tilstaae: det er meer, end jeg
Endnu har levet op i dette Liv!
Men uden Tvivl er det en Drøm. Jeg ligger
Og phantaserer lidt i Morgenstunden.
Imidlertid — var Drømmen ikke sand,
Saa var den i det mindste smuk og sindrig,
Og kan vel veie op mod mangen Time,
Der kun var — virkelig kiedsommelig.

Janitſkar Muſik. Choret nærmer ſig, danner en Gruppe med de Tilſtedeværende, og

Alle ſynge:

Den truende Nat med ſin Skygge forſvinder,
Og Morgenen ſmiler med rødmende Kinder,
Thi Øſten ſit Purpur har tændt.
Sig Sangfuglen ſvinger fornøiet fra Reden;
Indbildningen viger for Virkeligheden —
Og Drømmen er endt.

Roverborgen.

Syngespil.

Personerne.

Amalrik, Connetable af Frankrig.
Ridder Bernard af Andosse.
Adelaide, hans Datter.
Therese, hendes Veninde.
Aimar af Castellane, Ridder.
Richard af Orange, Amalriks Vaabendrager.
Juliane, en ung Dame.
Rocheloup, Rovercapitain.
Malcolm,
Camillo,
Izarn,
Roux,
Ramonneur, og
Flere Rovere.
Birgitte, deres Huusholderske.
Hyrder, Krigere.

Første Handling.

Mørk Skov; Lyn og Torden.

Aimar alene.

Hvad frygteligt Bulder!
Hør opbragte Sky, hvor den broler!
Selv Biergenes Skulder
Dybt slaget af Lynene føler.
Den mørke Befæstning nedsender
Sin Straale med Jil,
Og svovlblaa brænder
Den knittrende Piil.

Sylvester! — Kun Echo svarer.
Hvor blev de tappre Skarer?
Roland! Clermont! Henry!
Hvor skal jeg dem i dette Mørke søge?
Forgieves Stemmen lyder.
Men, o! sig Skyen bryder,
Og Solen skinner i de dunkle Bøge.

Den rædselsfulde Torden tier;
Og Fuglens muntre Melodier,

Med dobbelt Sødme, dobbelt Lyst,
Alt toner fra det purpurdækte Bryst.
Livsaligt ender Dagens Aften:
For Skionheds Scepter knæler Kraften.
O, Ridder! kom! kom, Troubadour!
Og lær, som Kriger og som Digter,
I Skovens Hvælving dine Pligter
Af en sødt-rødmende Natur.

Hvis kun man atter kunde Veien kiende.

Raaber:

He! heida der! Er Ingen, som kan lede
Uheldig Ridder, fulgt af Stormens Brede,
Til Veien og til sine tappre Svende?

Han lytter.

Bedrager mig mit Øre?
O, det er smukt at høre!
Hvor Skoven tættest hvælver,
Et Valdhorns Toner giennem Luften skiælver.

Et Horn høres bag Skuepladsen.

Aimar.

Hvo er du, vakkre Spillemand, som færdigt
Formaaer at tolke, værdigt,
De Følelser, som Hiertet har i Eie,
Igiennem Malmets hultomslyngte Veie?
Hvor er du? Lad dig skue! —
Der staaer han hist i Aftenrødens Lue,
Og støtter sig, med Knæet
Slyngt over Benet, skiødesløst til Træet.

Camillo kommer i en grøn Troie, med et Jagthorn ved Siden.

Aimar.

Hvem er du?

Camillo.

Mine Triller
Har sagt jer det. Jeg er en Valdhornspiller.

Aimar.

Der har du Ret; men det er ogsaa Flere.
I Fald jeg ønskte nu at vide mere?

Camillo.

I veed, hvad jeg igien om jer kan vide;
Af dette smukke Sværd ved eders Side,
Og Fiæren, der i Silkehatten sidder,
Jeg seer, I er en Ridder.

Aimar.

At vide meer, jeg troer, du ei behøver,
For mig paa Vei at vise.

Camillo.

Forsigtighed man aldrig nok kan prise.
Hvis nu I var en Røver?

Aimar smilende.

En Røver! Seer jeg ud til det?

Camillo.

Paa Haaret
Man skiller Ulv fra Faaret;
Men Mennesker, især saa hen ad Natten,
Man kiender ei paa Kiolen og paa Hatten.

Aimar.

At skiule mig var aldrig end min Vane.
Jeg heller aldrig dulgte
Mit gode Navn, skiøndt Skiebnen det forfulgte.
Jeg kalder mig Aimar af Castellane.

Camillo.

Af Castellane! Giør mig dog den Ære
At sige mig, hvor monne det vel være?

Aimar.

Ved Rhones ſnare, dunkelkøle Vove
Stod mine Fædres Borg med Taarnemuren,
Forſkiønnende Naturen,
Omringt af Marker og Orangeſkove.

Camillo.

Stod? Staaer nu Slottet ikke meer, Gud bedre!
Som før for eders Fædre?

Aimar.

Ak, nei!

Camillo.

Tidt bøier Lykken ſig ſom Sivet.

Aimar.

I Kampen miſtede min Fader Livet.
Jeg var et Barn. I Natten ud, den ſorte,
Jeg flygter bleg. Da aabner ſine Porte
Mig huldt en Ridder, rørt af mine Klager.
Hos Greven af Foix ſom Vaabendrager —
Du kiender ham?

Camillo.

Nei.

Aimar.

Lod jeg ſtrax mig fæſte.
Jeg bar hans Skiold, jeg ſtriglede hans Heſte,
Og holdt opmærkſom Vagten
I Krigen, ved Turnering, og paa Jagten.

Camillo.

Saa har I vel ret tappert lært at ſtride?

Aimar.

Opdragen ved en deilig Piges Side,
Blev ſnart Adelaide

Mit Hiertes Herſkerinde,
Mit Livs, min Døds, min Kiærligheds Gudinde.

Camillo.

Ja, det forſtaaer ſig: Kiærlighed og Ære!
Man ſiger, mindre kan det ikke være.

Aimar.

Men Krigens fæle Torden
Forbittret ruller atter over Jorden,
Og vilde Skarer bruſe
Nu mod den ædle Raimond af Toulouſe.

Camillo affides.

Den ædle Raimond! Kiætternes Forſvarer,
Som lagde ſelv ſin Haand paa Pavens Skarer!

Aimar.

Min Herre iler ham til Hielp i Nøden,
Den Kiække trodſer Døden,
Høit Avignons, Toulouſes Faner ſtande.
En Steen fra Volden traf den ſkumle Pande,
Den ſtolte Montfort maa i Græsſet bide,
Forſagt de Franſke ſtride;
Men Haabet kraftig taler,
Og vækker Mod i vore Provençaler.

Camillo affides.

En Kæmpe, ſeer man, af en Kiætterſkare!
Det kan jeg vel forſvare.
Nu friſk, Camillo! det var jo en Lykke;
Han har fortient det — giør dit Proveſtykke!

Medlidende.

Men — han er ung og ſmuk. Den arme Taabe!
Paa Elſkov tør han haabe?
Vel, at han døer, før Qvinden ham forraader!
Det træffer ſig ret godt i alle Maader.

Aimar.

Her, hvor ei kiendes Farer,
Har mig et Uveir skilt fra mine Skarer,
Da jeg i Aften vilde Veien finde
Til Borgen Hauteroche, til min Veninde,
En Trevl af Ludvigs tabte Oriflamme
At lægge for min Dame.
Nu veed du Alt.

Camillo.

Hvad der I mig beretter!

Sagte.

En Fiende mod Kong Ludvig — og en Kiætter!

Aimar.

Nu kunde du til Giengield vel mig sige,
Hvem du er.

Camillo.

Ak, Herr Ridder!
Ei Tungebaandet sidder
Saa løst paa mig. Og vi og vore Lige,
Med vore Børn og samt vor Ægtefælle,
Har sielden noget Morsomt at fortælle.

Aimar.

Af dine Lader og af dine Miner,
Samt Sproget, som du taler,
Jeg mærker, du er ingen Provençaler.

Camillo.

Jeg er en Florentiner.

Aimar.

Hvorledes kom du her?

Camillo.

Modsatte Flammer
Af dem, som eder nærte,

Mit Inderſte fortærte,
Og jog mig til Ardennerſkovens Stammer.

Aimar.

Hielp Nøglen til din Gaade mig at finde!

Camillo.

Had til en troløs Qvinde.

Aimar.

Du Arme!

Camillo.

Hiſt hvor Arnoſtrømmen flyder,
Og Nattergalens Slag i Myrten lyder;
Ved nogle gamle Reſter,
Hvor Vedbendranken fæſter
I Muren ſig, mod Sol ſig at beſkytte —
Der ſtod min Faders Hytte.
Blandt ſine Sønner glade
Han dyrkede ſin Jord; og ei ſin Spade
Med noget Ridderſværd han havde byttet,
Det havde lidt ham nyttet.
Og jeg var glad, ſom han. Jeg fandt en Pige —
Hvad ſkal jeg eder ſige?
Hun blev min Viv. O, hvilke Dieblikke!
Saa glad var Adam ikke,
Da han opvaagned hiſt bag Roſenhækken,
Og ſaae ſin Eva ſpeile ſig i Bækken.
Men Glæden, veed I vel, har Ørnevinger,
Og Sæbeboblen ſpringer.
En lumſk Cartheuſer vidſte
Min Huſtrues Kiærlighed til ſig at liſte;
Med Bønner og med Sange
Forſtod han hendes ſvage Hierte fange.
En Sommeraften — Himlen ſig forbarme! —

Traf jeg Forræderen i hendes Arme.
Fuldmaanen saae min Smerte,
Og Dolken stødte jeg i deres Hierte.
Jeg greb min Stav, forlod min Fædreager,
Og over Alpens Fielde Flugten tager.
Først her — i disse Skygger,
Hvor Ulven hyler, og hvor Ørnen bygger,
Hvor Krigen raser, og hvor Alt er værre,
Fandt jeg min Ro, og tiener nu —

Afbrydende.

Min Herre.

Aimar.

Og hvem er da din Herre, vakkre Jæger?
Din Skiebne mig bevæger.

Camillo.

En Mand, som frelste mig i Hungersnøden,
Da kæmpende med Døden,
Som vilde Mordet hevne,
Jeg laae med Pialter her i Fieldets Revne,
Udmattet af at tigge
Til Riddere, som — gik og lod mig ligge.
Vel, at man stundom hitter
En Samarit imellem Israliter!
Han lærte mig at hevne
Paa Verden mig; han lod mig Troskab sværge,
Og skienkte mig et Hiem — og Brød — og Værge.
Nu tiener jeg ham tro.

Aimar.

Det bør formodes.

Camillo.

Jeg ellers var en Judas, en Herodes.
Og har han stundom og sit eget Væsen —

Jeg bør ei være kræsen,
Adlyde tro, hvad han kan commandere —
Og ikke raisonnere.

Aimar.

Hans Navn?

Camillo.

Det kan jeg ikke just saa lige,
Herr Ridder! eder sige;
Jeg har kun tient ham kort. Men vær forvisset,
Han har et gammelt Navn. Og seer I hisset
Den stærke Borg deroppe
Paa Fieldet mellem Graneskovens Toppe?

Aimar.

Der boer han?

Camillo.

Ja. Og mere giestfri Ridder
Omegnen ei besidder.
Med Glæde vil han eder vist modtage.
I Aften er det dog for seent, at drage
Til Hauteroche; men glem I ganske Sorgen!
I Morgen følger han jer selv til Borgen.

Aimar.

Du er hans Jæger altsaa?

Camillo.

Saa et Stykke!

Aimar.

Vel, at jeg traf dig!

Camillo.

Ja, det var en Lykke.

Aimar.

Saa skynd dig, Jæger! lad os ile
Mod Ridderborgen op.

De sidste gyldne Straaler smile
Nu giennem Bøgens Top.

Camillo affides.

Mit Hierte brænder. Skal jeg lede
Ham i den sikkre Død?
Mon ikke Jorden i sin Brede
Mig sluger i sit Skiød?

Aimar.

Hvad mumler du?

Camillo høit.

Mod Granens Kroner,
Høit over Krat og Torn,
Jeg først maa støde trende Toner
Mod Borgen i mit Horn.

Aimar.

Saa stød dem da!

Camillo.

Før synker ikke
Den smalle Vindebro. —
Men tøv dog nogle Øieblikke!

Aimar.

Hvordan? Du skiælver jo?

Camillo.

Saa har I Lyst med mig at vandre?

Aimar.

Jh ja! hvorfor vel ei?

Camillo sagte.

Han træffer sikkert dog de Andre
I Fieldets hule Vei.

Aimar.

Saa lad os høre nu, du kalder!
Begynd, min Ven! begynd.

Camillo affides.

Ak! dræbes i saa ung en Alder,
Det er en blodig Synd.

Aimar.

I Fald du længe det opsætter,
Vil Natten falde paa.

Camillo

griber sit Horn, og siger bestemt ved sig selv:

Han er en Provençal — en Kiætter,
Og han maa dog forgaae.

Tager Hornet frem.

Velan da, jeg blæser. I har at befale.

Blæser varslende Toner.

Aimar.

O, herligt det lyder fra Fieldet i Dale.

Camillo.

Herr Ridder! det var ei den rigtige Klang.

Aimar.

Forsøg da det Rigtige følgende Gang!

Camillo.

I vil det?

Aimar.

Jeg vil det.

Camillo sagte.

Han synker i Graven.
Han vil det, selv bryder han over sig Staven.

Høit.

Velan, jeg maa blæse, som Ulvenes Skrig,
Naar hungrig de lugte det blødende Liig.

Han støder tre hule Toner i Hornet, som besvares oppe fra Fieldet.

Camillo.

Nu er det skeet. Man kommer os i Møde.
Jeg eders Dufke opfyldt har.

Sagte.

Hans Time slaaer, han vandrer til de Døde.
Mit Bryst er tungt, min Synd er svar.

Aimar.

Huldt Fieldet staaer i Solens Aftenrøde,
Og Himlen hvælver sig saa klar.
Sov vel, min Mø! du Elskede, du Søde!
Og drøm i Nat om din Aimar.

Afsted! Jeg længes meget efter Hvile.

Camillo sagte.

Den faaer du snart.

Høit.

Saa hurtig end vi ile,
En Times Tid det altid dog vil vare,
Før alle Biergets Kroge,
Der bugte sig som Snoge,
Vi giennemsteget har.

Aimar.

Saa skynd dig bare!

Camillo sagte.

Saa har jeg aldrig gyset;
Han flyver som en Myg jo selv i Lyset.

Aimar.

Nu, vandre vi tilsammen?
Min Hest staaer hisset bunden
Paa Grønningen i Lunden.

Camillo.

Jeg løser den.

Aimar.
Hielp, Gud! til Farten.
Camillo.
Amen!

De gaae.

Hauge ved Borgen Hanterache.

Adelaide og **Thereſe**
komme bindende hver paa ſin Ranunkelkrands, ſætte ſig paa en Bænk, og ſynge:

Kong Ludvig drager med ſin Hær,
Alt lyne tuſind chriſtne Sværd;
Men Munken flyer for Kampens Vrede,
Og lader ſig til Skyggen lede,
Hvor Palmen breder ud ſit Blad,
Hvor før den huldе Frelſer ſad.

Og, hvor velſignet var de Smaae,
Der Gubben ſeer om Træet ſtaae
Ranunklerne med røde Kinder.
Med paa den Bleges Taaren rinder;
Tre Planter tager han med ſig,
Og bragte dem til Frankerig.

Og nu i alle Blomſterbed
De ſmile barnlig Kiærlighed,
Med Fromheds og med Uſkylds Blikke.
Men blinde Ridder ſeer dem ikke;
Han iler vild til Jordans Flod,
Og troer at glæde Gud med Blod.

De ere færdige, og ſætte hinanden deres Krandſe paa.

Thereſe.

Hvor Capellanen digter fromme Viſer!

Adelaide omfavner hende.

O, min Thereſe! fæl var mig den Tanke,
At ſkulle ſkilles langt fra dig.

Thereſe.

Nei, aldrig!
Nei, aldrig, kiære Frøken! ſkal det ſkee.
Thereſe følger, ſom en lille Hund
Sin Herre, hvor I gaaer. Vær I forſikkret!

Adelaide.

Den ſtørſte Glæde, jeg kan tænke mig,
Var, at engang vi fæſted hver ſin Ridder,
Og boede nær paa tvende Nabogielde
Skraas over for hinanden; kun en Kløft,
Hvor Klippeſtrømmen ſkylled under Broen,
Adſkilte vore Borge.

Thereſe.

Eders Godhed
Forglemmer, at det er Borgfogdens Datter,
I taler med. En Ridder ægter ei
En ſtakkels Bondepige. Nei, min Froken!
Tænk ei paa det. Og vel, at det er ſaa!
Min Skiebne hænger ved Adelaides.
I Fald I døde, gik jeg i et Kloſter.

Adelaide.

Tilſtaa mig det, tilſtaa mig det, Thereſe!
Du elſker ham, Amalriks Vaabendrager.

Thereſe.

O, ti for Himlens Skyld! I Fald ſaa var,
Var ei Thereſe da ulykkelig?

Adelaide smilende.

Han elsker dig igien.

Therese.

O, kiære Frøken!
Giør mig ei meer forstyrret, end jeg er.

Adelaide.

Han elsker dig igien. Bad han ei dig
Om Baandet til sin Hielm i Skranken sidst?

Therese.

Jeg sad forladt. De andre Adelsfrøkner
Hver havde sig en Ridder; jeg kun ingen.
Det rørte ham. Hans unge Hierte hader
Endnu at gaae i Rangens gyldne Lænker.

Adelaide.

Vi lever i en Tid, hvor Alt forandres;
De gamle Forhold løses, nye knyttes.

Therese.

I trøster mig.

Adelaide.

Min Fader ynder ei
Den Kiærlighed, jeg nærer til Aimar.
Han kaldte ham en fattig Lykkeridder;
Nu har han i en Dag tilbagevundet
Sin Arvelod, det skionne Castellane.

Therese.

Han kommer dog i Aften?

Adelaide.

Ganske sikkert!
Vi skal i Klippedalen møde ham.

Therese.

Den skionne, den elskværdige Aimar!

Adelaide.

Den skionne Richard af Orange!

Therese.

Froken!

Nu er I slem igien.

Adelaide.

Min Fader kommer.

Ridder Bernard kommer; Therese vil gaae.

Bernard pedantisk.

Therese! bliv.

Til Adelaide.

Mit Barn! jeg har en Sag
Af Vigtighed at sige dig. Therese!
Bliv du kun her; du faaer det dog at vide,
Og skiules skal det heller ei.

Adelaide.

Min Fader!

Bernard.

Hør mig opmærksom! Denne Times Valg
Bestemmer din — og min — og Fleres Skiebne.

Adelaide.

Min Fader! saa høitidelig?

Bernard.

Din Moder
Er død — det veed du.

Adelaide.

Gid jeg aldrig havde
Erfaret det!

Bernard.

Du var kun otte Aar,
Da hun forlod det Jordiske. Jeg sørged

Som kiærlig Ægtemand — det veed du ikke,
Du var for ung; men, kort og godt, jeg sørged.

Adelaide.

I tabte meget.

Bernard.

Ja — jeg tabte meget.
Og for nu ei at tabe meer af den Slags,
Besluttet jeg at blive Enkemand.

Adelaide.

I holdt jert Ord.

Bernard.

Ja vist! jeg holdt mit Ord;
Det gior jeg altid. Altsaa — du var spæd,
Du skulde drages op, du skulde lære
At kniple, sye, baldyre. Jeg forstaaer
Mig ei paa Kniplen og Baldyren; altsaa
Jeg fik dig til Grevinden af Foix,
Din Moster. Hun forstaaer at kniple. Nu da,
Hun lærte dig, hvad jeg forlangte; lærte
Dig endnu meer: at kiende Planter, lærte
Dig skrive Poesie og Minnesang.
Det bad jeg ikke om.

Adelaide.

Min gode Fader
Fortryder dog vel ei —

Bernard.

Det kommer an paa,
Hvor føielig du er. Jeg kan ei lide
De alt for kloge Damer. Altsaa, Barn!
Du lærte Botanik og Poesie;
Du lærte kiende Grevens Vaabendrager
Aimar. Det bad jeg heller ikke om.

Adelaide.

Jeg elsker ham, min Fader! og det veed du.

Bernard.

Nu, hvad det Elskeri vedkommer, derpaa
Forstaaer jeg mig ei meget.

Therese.

Men I elskte
Dog salig Fruen, ædle Herre?

Bernard.

Rigtig!
Men det var Ægtekiærlighed; den kom først,
Da Præsten havde viet os. Den anden
Uægte kiender jeg ei noget til.

Adelaide.

Hvor kan min gode Fader tale saa?

Bernard.

Nu, seer du, Barn! jeg finder mig i Alt,
Hvad ei kan være anderledes. Elske —
Det er jo Mode nu i hele Landet,
Det kommer ikke Ægtestanden ved.
Hver Dame har sin Cavalleer, hver Ridder
Sin Dame. Lad saa være! Det er Galskab;
Men lad saa være! Elske maa for mig du,
Saameget som du vil, din Cavaleer;
Forstaaer sig, i al Tugt og Ærbarhed.
Men ægte — maa du Connetabelen
Af Frankerig, Amalrik af Montfort.

Adelaide.

Amalrik?

Bernard.

Ja, mit gode Barn! det maa du.

Thereſe.

Herr Ridder! vil I tvinge eders Datter?

Bernard.

Ti ſtille, Næsviis! Høre maa du gierne,
Men tale ſkal du ei. Hvad tvinge? tvinge?
Det er kun Talemaader. Tak du Himlen
For Tvang, min Datter! Uden Tvang var du
Ei kommen nogentid for Lyſet.

Thereſe.

Tvang I
Da hendes Moder til at ægte jer?

Bernard.

Bevares! Hendes Fader vilde det;
Og Roſa havde lært det fierde Bud.
Jeg giorde hende lykkelig, og kunde
End længe have giort det, hvis hun ei
Uheldigviis var død, den gode Kone,
Som hun var allerlykkeligſt.

Adelaide.

Min Fader!

Bernard.

Og for at du ſkal blive ligeſaa —
At ſige ikke død, men lykkelig —
Saa har jeg lovet Connetabelen
Din Haand. Det er bekiendt alt i Paris,
Og kan nu ikke være anderledes.

Adelaide grædende.

O, hvilken Grumhed!

Bernard.

Speil dig i din Moder!

Mit Barn! paa Bryllupsdagen
Græd hun sig Kinden vaad;
Da Navnet kom med Kagen,
Brast hun især i Graad.
Jeg vil dig ei berette,
Hvor vidt hun Sorgen drev,
Men kun tilføie dette,
At hun min Kone blev.

Hver Dag med skiønne Klæder,
Demanter paa sit Bryst,
Hun følte meer sin Hæder,
Og tog sig meer sin Trøst.
Hun hersked i sin Stue;
Mit Die stod i Vand:
Jeg følte, hun var — Frue,
Og jeg kun — Ægtemand.

Tag Connetablen, Pige!
Ham vrage, var en Skam;
Han styrer Kongens Rige,
Og du, som Kone, ham.
Du lykkelige Kone!
Skiøn paa hvad Himlen gav:
Ham — en usynlig Krone,
Dig — Frugterne deraf.

Connetablen kommer, fulgt af Richard af Orange og nogle Pager.

Amalrik.

Bravo, Herr Ridder! Ei! hvad hører jeg?
Saa munter, fuld af Ild paa eders Alder!

I Sandhed, I beskæmmer vores Ungdom.
Og synge? Det er jo et nyt Talent,
Jeg maa beundre.

Hilser ærbødigt.

Tilgiv, skiønne Frøken!

Med en lettere Compliment.

Min artige Therese! — Ridder Bernard!
Det var en munter Vise; den gik lystig.
Hvad handlede den om?

Bernard forvirret.

Herr Connetable!
Et Digt, lidt Sukkerværk, sandt Marcipan
For Børn og unge Piger; hvad man kalder
En Gaade; lutter Tant — kun med et Bundfald
Moral i Limonaden, Cremor Tartar
I Stedet for Citron. Ei Videre!

Connetablen.

Gid vore Philosopher tænkte saa,
Og kom lidt Muntert, Sødt, Behageligt
I deres sure Viisdom; paa min Ære,
Jeg troer, at de og Verden vandt derved.
Men siig mig —

Bernard.

Jeg forklared mine Piger,
At Døttre burde lyde deres Fædre,
Og gifte sig med Folk, der var dem værd.

Connetablen.

Hvad siger I om eders Faders Sang,
Min skiønne Frøken?

Adelaide.

Spørg ham selv, Herr Ridder!

Connetablen til Bernard.

Hun er saa skion; men hendes Die
Mig maaler med en stolt Foragt.

Richard sagte om Therese.

Hun er saa skion; imod det Høie
Har hendes Blik min Tanke bragt.

Bernard til Amalrik.

De unge Grene maa man bøie,
Saa faaer ei Lunet Overmagt.

Adelaide affides.

Utaalelig er han mit Hierte,
Thi han forfølger min Aimar.

Therese sagte om Richard.

O, søde, hemmelige Smerte!
O, hvor han er mig dyrebar!

Alle Fem, hver for sig.

Forgieves jeg søger
Min Uro at dæmpe.
Nu Timen er vigtig,
Bestemmer min Lyst.
Forsigtig, forsigtig!
Det gielder at kæmpe.
Men Tvivlen forsøger
Min Kamp i mit Bryst.

Bernard til Richard.

Min unge Vaabendrager!
I Fald jer saa behager;

Til Therese.

Og du, min gode Pige! —
Hvad nu jeg vilde sige —
I kunde vel tilsammen,

I venlig Fryd og Gammen,
I Bøgelunden gaae.

Med Hentydning til Amalrik og Adelaide.

I kan mig vel forstaae?

Therese og Richard.

Hvad mener I, Herr Ridder?

Sagte.

O, Gud! hvis han har mærket,
Hvor sær forstyrret nylig,
Hvor underlig jeg var.

Bernard.

Amalrik nu maa lægge
Jo Hænderne paa Værket;
Thi lader os forlade
Det kiærligt-omme Par.

Therese og Richard.

Ja, I har Ret, Herr Ridder!

Sagte.

Jeg aander let igien.

Bernard.

Saa gaa da, gode Pige!
Saa gaa da, kiære Ven!

Til Therese.

Viis ham din lille Have,
Og hvordan du kan grave,
Din kiære Fuglerede,
Og dine Blomsterbede,
Lysthuset, Kildevældet,
Udsigten hen til Fieldet,
Den nette Gartnerbolig!
Hvi staaer du der saa mut?

Richard.

Herr Ridder! vær I rolig,
Ængst ei den søde Glut.

Amalrik til Bernard.

Forund mig nu at tale
Med min Adelaide;
Jeg skylder eders Datter
Min Hylding her paa Stand.

Adelaide ængstelig.

O nei, min bedste Fader!
Gaa ikke nu tilside.

Bernard afbrydende.

Jeg gaaer, mit Barn! og lader
Dig ene med din Mand.

Adelaide sagte.

Hvor finder jeg Trøst?

Amalrik og Therese ligesaa.

Hvor svulmer mit Bryst!

Richard ligesaa.

O, salige Lyst!

Adelaide og Therese.

Det gielder at kæmpe.

Alle, hver for sig.

Forgieves jeg søger
Min Uro at dæmpe;
Thi Tvivlen forøger
Min Kamp i mit Bryst.

Alle gaae, uden Amalrik og Adelaide.

Amalrik.

Man maa beundre denne Munterhed,
Sær af en Mand i eders Faders Alder;
Dog er den ikke sielden her i Frankrig.

Adelaide.

Nei, tværtimod, man siger om de Franske,
At det gaaer dem, som Vinen: først den bruser
Med dunkelt Skum, men klarer sig med Tiden.

Amalrik.

Paa Mandens Skuldre ligger Statens Vægt;
Som Helt han kæmper med det Virkelige,
Mens Ynglingen fornøier sig med Haabet,
Og Gubben leger med Erindringen.

Adelaide forlegen.

I er bekiendt, Herr Connetable! for
Veltalenhed. I Sandhed, jeg beundrer —

Amalrik.

Kun for Veltalenhed? Ei for et Hierte,
Der svulmer høit af Følelser, som Ære?

Adelaide afbrydende.

I har for kort Tid siden havt det Uheld
At miste eders Frue, strenge Herre?

Amalrik.

For kort Tid, hulde Barn? forlad mig det!
Det bliver til September alt et Aar.

Adelaide.

Hvorledes omkom eders Ægtefælle?
Det var paa Jagten.

Amalrik.

Ganske ret! paa Jagten.
Et Vildsviin satte lige mod Grevinden,
Fordi hun havde havt den Phantasie,
At saare Svinet med sit lette Jagtspyd.
Hun flygted i den mørke Skov, hun skreg —
Hun skreg — og taug, og har fra denne Stund
Ei skreget siden.

Adelaide.

Og hvor blev hun af?

Amalrik trækker paa Skuldrene.

Man sagde mig, at hvor hun havde skreget,
Var en uhyre Kløft. Formodentlig
Har atter Pluto ranet Proserpine.
Grevinden var saa smuk! Jeg tabte meget;
Men som en Christen bør man ei fortvivle.
Vi sees i Evigheden. Indtil den Tid
Maa Lykken trøste mig.

Adelaide.

Ha, jeg beundrer
Den sieldne Sindskraft.

Amalrik.

See, jeg søgte længe
Forgieves i det hele Land, min Frøken!
At finde min Erstatning; endelig —
Hvad ei Paris og Ludvigs Hof besad,
Det fandt jeg her paa Klippen i Provence.

Adelaide.

I beiler ved min Fader til min Haand?

Amalrik.

De stærke Fæstninger maa man bestorme
Uforberedt fra deres svage Side.
Jeg veed, I elsker eders Fader, Frøken!
Om I kan elske mig — er meget uvist.

Adelaide.

Det er bestemt og vist, hvad I kan vente
Fra mig, Herr Greve!

Amalrik.

Og hvad tør jeg haabe?

Adelaide.

Oprigtighed. Jeg elsker alt, Herr Ridder!
Aimar af Castellane fik mit Løfte.

Amalrik bittert smilende.

En Kiætter?

Adelaide.

Rædselstiden er forbi,
Da man forstod at give Herskelyst
Et Skin af Hellighed; at lokke Riddre,
Der kun forsvared deres Eiendom,
I Samfund med de fromme Sværmere,
For, med saa meget mere Sikkerhed,
At fælde dem paa Baal og Bøddelblok.
Aimar er ingen Kiætter. Dronning Blanca
Erklærer Fred for Languedoc, Provence;
En blodig Munkeflok kan ikke fnyse
Og hærge meer. I selv, Herr Connetable!
Har ædelmodig trukket jer tilbage.
Bliv i Paris! Hvad vil I med Provence?

Amalrik stolt.

Tro ei, det var af Frygt for Provençaler,
At Simons Søn, Amalrik af Montfort,
Opgav Toulouse; det var Frankrigs Lilier
I Connetabledragtens Purpurkaabe,
Som vinkte ham.

Adelaide.

Bær eders Purpurkaabe
Med Helsen, Ridder! Drag til Seines Bredder;
Der, i Turneringskrankernes Balconer,
Vil Skarer vist af ynderige Damer
Snart blændes af dens Pragt. Vi Piger i
Provence skatte meer Naturens Ynde.

Amalrik opbragt, med tvungen Kulde.

Dog maa I ægte mig, min Frøken!

Adelaide med tvungen Rolighed.

Aldrig!

Amalrik.

Det er bekiendt; det kan ei gjøres om.
Al Verden veed det; jeg kan ikke træde
Tilbage. Hoffet vilde meget studse,
Og ikke troe sit eget Øre, naar man
Rundt om erfoer, at Frankrigs første Mand
Fik Kurven af — en Ridders smukke Datter.

Adelaide.

Det blier en Hemmelighed mellem os;
Vær ganske rolig, Ridder!

Amalrik

anvender den yderste Tvang paa at skiule sin Vrede.

Ogsaa Spot?

Fatter sig.

Dog, Frøken! I skal ikke tirre mig,
Ei faae mig til at glemme Agtelsen,
Jeg skylder jer som Ridder. Men, ved Himlen,
I skal erkiende paa den anden Side,
At jeg har Magt, og er bestemt som Mand.

Adelaide med et roligt Smiil.

I skiller aldrig mig ved min Aimar.

Amalrik.

Det er ei første Gang, at man har lagt
En Jomfrues Liliehaand i Riddrens Høire,
Naar Egensind og lunefulde Griller
Har daarlig hindret hendes egen Lykke.

Fatter sig igien.

Jeg anbefaler mig, min skionne Brud!

Og vær forsikkret om, at jeg for Resten
Skal aldrig glemme, som en ægte Ridder,
Den Agtelse, jeg skylder jer som Dame.

Han bukker dybt, og gaaer.

Adelaide

træder hen for Sanct Georgs Billedstotte, der staaer i Haven, og knæler derfor.

O, Sanct Georg, som dræbte fæle Drage,
Og redded kiæk den kongelige Mø!
Hør fra din Himmel Pigens Klage,
Og lad mig ei af Kummer døe.

Hun henter en Blomsterguirlande af sin Kurv, der staaer paa Havebænken, og slynger den om Marmorstotten.

Jeg offred dig i Kirken daglig Krandse;
O, gode Helgen! hør min Bøn,
Stig ned, i Staal bedækt, med Harnisk og med Landse,
Og som Aimar saa skiøn.

Min Klagestemme lyde
Did, hvor han venter mig!
Lad ham min Lænke bryde,
O, da skal Taaren flyde,
Georg! med Tak til dig.

Hun gaaer.

Richard og **Therese** komme fra den anden Side; hun flyer ham kiærligt, han folger hende, kaster sig paa Knæ, og griber hendes Haand.

Richard.

Ja, elskte Pige! her i Aftenrøden,
I disse stille Skygger,
Hvor Flora Templet bygger,
Jeg sværger dig min Kiærlighed til Døden.

Thereſe boier ſig venligt over ham.

Og vil du aldrig bryde
Din Ed, og aldrig dette Skridt fortryde?

Richard.

Du er min førſte Kiærlighed; jeg føler,
At intet Luen køler.

Thereſe.

Mit Hierte vilde briſte,
I Fald den førſte ikke blev den ſidſte.

Richard.

Ved Korſet, ved mit Sværd, min Krigerære!
Hvad kan du meer begiere?

Thereſe.

Hvad vil din Fader ſige?
Hvis han foragter ſtolt din ſtakkels Pige!

Richard.

Han ingen Skygger maner,
Kun i hans gode Hierte boer hans Aner.
Din Skionhed, dine Dyder uden Dadel
Vil viſe ham din Adel.

Thereſe.

Nu da, i Guds Navn! Ingen Frygt ſkal ſmerte
Thereſe meer. Din Ømhed Alt opveier.
Jeg ſkienker dig — det Eneſte, jeg eier:
Et trofaſt, kiærligt og uſkyldigt Hierte.

Richard henrykt.

Det var den bedſte Gave,
Som Adam fik i Paradiſets Have;
Og Himlen ſelv med Alt, hvad den kan hædre,
Beſidder ingen bedre.

Thereſe.

O, ſøde Fryd!

Richard.

O, Lykke!
Min Troskab paa din Læbe Seglet trykke.

Han kysser hende.

Therese.

Min elskte Ven! — Men, ak! imens vi svømme
I Saligheders Drømme,
Maa nogle Skridt herfra den Arme lide.
O, min Adelaide!

Richard.

Hun kommer.

Adelaide kommer tilbage.

Er du der, Therese?

Richard.

Stille!
Lad ikke Taaren trille.
Jeg veed en Lindring, skionne Frøken! Rolig!
Tilgiv Therese, hvis hun var fortrolig!
Jeg elsker hende. Her i disse Skove
Gav hun mig Tro og Love.
Jeg veed, at hist i Klippeskyggen sidder
Saa længselsfuld en Ridder,
Som eder begge satte der sit Stævne. —
Den stolte Montfort! Jeg skal eder hevne.
Jeg er hans Vaabendrager;
Men længe gav han Aarsag mig til Klager.
Vel! Raskhed er det Bedste.
Jeg skaffer flinke Heste.
Ned til Aimar! paa Flugt jo for jo heller!
Paa Veien jeg fortæller
Alt, hvad I meer maa høre.
I har jo Nøglen til de skiulte Døre,

Som lede pludselig fra Borgelunden
Dybt ned i Klippegrunden?

Adelaide tvivlraadig.

Therese!

Therese tillidsfuld.

Vi kan lide
Paa Richard, som paa Sværdet ved hans Side.
Vi flygte til Orange, til hans Fader.

Richard.

Der ægter I Aimar. Den, som I hader,
Vil misfornøiet blive;
Men eders gode Fader vil tilgive.

Adelaide bestemt.

Bring — bring mig til Aimar!

Richard.

Det er alt silde;
Vi har ei Tid at spilde.

Alle Tre.

Hulde Hierternes Gudinde!
Leed os giennem Skov og Krat,
Lad os snart den Kiække finde.
Straal, du stierneklare Nat!

De flye.

Efter et kort Mellemrum, som Musiken udfylder, kommer **Ridder Bernard** og **Connetablen**, fulgt af **en Skare Hyrder** og **Hyrdinder** med Blomsterkurve og Fakler.

Chor.

Biergets Dronning! dybt i Dalen
Har din Elskov Nattergalen
Tolket alt med søde Lyd.
Egnens Hyrdeskare kommer,
Byder dig af Vaarens Blommer

Brudekrandsens friske Pryd.
Skiøndt din Ridder os bedrøver,
Hulde Pige! thi han røver
Bierget, hvad det eier bedst;
Skal dog røde Lys og Krandse,
Mens vi synge, mens vi dandse,
Funkle til din Brudefest.

Bernard til en Pige.

Hvor er min Datter?

Pigen.

Nylig saae jeg hende
Med Grevens Vaabendrager og Therese
At ile ned i Lunden.

Bernard.

Efter dem!
Beed hende komme strax tilbage; ymt
Dog Intet om min Fest. — Herr Svigerson!
Mit Morskab er at overraske Folk.
Tro mig, min Datter vil forundre sig
Og giøre store Dine, naar hun seer,
At hendes Fader alt indrettet har
Paa egen Haand et Bal til hendes Jaord.

Connetablen.

Gid det var Bryllupsfesten, Ridder Bernard!

Bernard til en Karl.

Aa, du! løb op at hente Borgcaplanen,
Beed ham at tage Messebogen med,
Siig ham: Hans Naade Connetablen ønsker
At vies til min Datter i det Grønne,
Og at —

Connetablen.

For Alting, overiil jer ei!

Bernard.

Naa ja, saa bliv! Hans Naade har betænkt sig.

Connetablen.

Jeg ikke; men af Agtelse, Herr Ridder!
For eders Datter, bliver det vel bedst —

Bernard.

Vel! ligesom I vil. — Nu lystig, Børn!
Syng Visen om igien, som I begyndte;
Herr Greven er en Elsker af da Capo.

Chor.

Biergets Dronning! dybt i Dalen
Har din Elskov Nattergalen
Tolket alt med søde Lyd.
Egnens Hyrdeskare kommer,
Byder dig af Vaarens Blommer —

Der stødes i Hornet fra Vagttaarnet; Sangen holder pludselig inde.

Chor.

Tys, tys! hvad var det?
Ha, hørte jeg ret?
Fra Vagttaarnet lød
Et hylende Stød.

Connetablens Krigere komme bevæbnede.

Herr Connetable! der blæses Larm,
Fra Taarnet i Hornet man støder.

Connetablen til Bernard.

Hvis Faren os lumskelig møder,
Stol paa vor Arm!

Bernard løber ud.

Krigerne.

Til Vaaben, i Gevær!

Pigerne frygtsomt.

Er Fienden alt nær?

Krigerne.

Til Vaaben, til Vaaben!
Der blæses Larm.
Stol paa vor Arm!

Bernard kommer forstyrret tilbage.

Til Vaaben, i Gevær!

Chor.

Er Fienden alt nær?

Bernard.

Til Vaaben, i Gevær!
Min Datter er flygtet.

Connetablen.

Flygtet?

Bernard slaaer Hænderne sammen.

Det har jeg længe frygtet.
Fortvivlede Laage, som Borgmuren har!
Hun flyer til Aimar.

Chor.

Afsted, dem at søge
Bag dæmrende Bøge!
Nu ikke bedrøvet,
Nu ikke forsagt!
Hvad Lumskhed os røved,
Skal Seieren tage
Med Kiækhed tilbage
Ved Sværdenes Magt.

Anden Handling.

En gammel, forfalden gothisk Sal.

Paa Bordet et Lys.

Juliane,

en ung velklædt Dame, alene. Hun lytter bekymret ved Vinduet.

Han tøver længe. Har man alt i Stalden
Berøvet ham sit Liv? Dog nei, det vover
Den feige Malcolm ei. De er kun Tre;
De Andre vende hiem mod Midnat først.
Den unge Ridder er bevæbnet, stærk.
Camillo bragte ham. Den Arme vakler,
Som Sivet, mellem sin Samvittighed
Og Ed. — Kom denne Ridder som min Engel?
Ak, skal jeg frelse ham? Skal endelig
Den arme Fugl af Fængslet sig befrie,
Mens overmodige Tyran har glemt
At lukke Buret? — Stille, Juliane!
Betro dig ei til disse skumle Vægge,
Hvor truende de virkede Figurer
Med blege Kinder under sorte Hatte
Henstirre fra Tapetet. — Stakkels Vægge!
Hvad kan de for, at Vold, for lang Tid siden,

Har myrdet deres rette Eier? Engang
Har ogsaa de med friske, muntre Farver
Smiilt til en ærlig Ridders stille Lykke. —
Jeg gjøre skal i Nat mit Prøvestykke?
Vel! Er det første Gang, at Nidingsaand
Til Straf har væbnet frygtsom Qvindehaand?

Stærke Judith! tappre Skiønne!
Du har Jorden ei forladt;
Dine Laurbær eviggrønne
Straale giennem Tidens Nat.
Lad din Kraft, dit Hædersminde
Styrke nu den svage Qvinde
Til den raske Heltedyst;
Lær mig Morderen at møde,
Lær mig smile, for at støde
Dolken i hans eget Bryst!

Birgitte,

en gammel Zigeunerinde, slet klædt, men med et guldvirket Bælte, hvori sidder en Dolk, kommer med et Lys paa en Stang, for at tænde Lampen under Loftet.

Nu kan vi ikke holde ham dernede
I Stalden længer, og nu er det mørkt nok,
Nu maa han gierne komme. Natteskyggen
Vil skiule mine lurvede Tapeter.
Jeg maa dog tænde Lampen. Tag mig Stolen!

Juliane sætter hende Stolen hen; hun stiger op, og tænder.

Hm! vore Herrer blive længe borte
I Aften. Lige meget! Naar de komme,
Saa skal de see, at vi kan ogsaa lokke
En Muus imellem i vor Musefælle.
Det maa jeg lide; det var meer, end næsten

Jeg havde ventet af Camillo. Troede
Jeg ikke halvveis, han var ogsaa plaget
Af denne Væmmelse for Hiertekulen;
Hvad er det nu, de kalde denne dumme
Benauelse?

Juliane.

Samvittigheden?

Birgitte.

Rigtig!
Samvittigheden! Hvilke Talemaader
Man dog kan hitte paa.

Stiger ned.

Juliane.

Saa Fru Birgitte
Slet intet kiender til Samvittigheden?

Birgitte.

Hidtil har Gud bevaret mig min Helbred;
Jeg har ei lidt af Sting, Samvittighed,
Vapeurs, og hvad de dumme Streger hedde,
Som kommer af et hypochondert Blod.
Men jeg har ogsaa tidlig lært at finde
Mig i Omstændighederne, mit Barn!

Juliane i Tanker.

Hvorledes var det nu? I blev jo ranet?

Birgitte.

Ja, jeg blev ranet i mit tredie Aar
I Polen, Preussen, eller hvad det hedder.
Du vide maa, jeg er et Grevebarn,
Thi jeg blev stiaalet af et Slot med Taarne,
Og kunde gaaet i Fløil og Hermelin,
Saagodt som du og Nogen. Men, min Tro!
Zigeunerne er ogsaa brave Folk.

De tugtede mig op, det maa jeg ſige.
Som Lille ſtial jeg, ſmidig ſom en Ræv
I Gaaſeſtien. Da jeg ældre blev,
Da ſpaaede jeg i Hænder og i Kaffe,
Stial mangen Ridder Guldet af hans Lomme,
Mens han forelſket ſtial mit Diekaſt.
Thi jeg var deilig, maa du troe. To Arme,
Som dreiet til at favne med; et Bryſt,
Som raabte: Plads! hvergang det ſteg; to Been,
En Ryg, en Midie — nu, det er forbi.
Jeg var lidt bruun i Huden; thi de beitſed
Mig ind med Svinefedt for Middagsſolen.
Og jeg blev Dronning, maa du vide, ægted
Zigeunerkongen, red i Flammetaft
Med Meſſingkrone, Flor i Haaret, giennem
Den mørke Skov. Min Mand blev hængt. De Andre
Lod mig i Stikken, og jeg ſad i Fængſel.
Jeg ſkulde rettes, for jeg havde kommet
Lidt Fluegift i Grøden til en Kone,
Som havde Braſer og ſølvſpændte Skoe.
Men jeg kan dirke; jeg ſlap ud af Hullet,
Laae ſom en Hund i Skoven, peb af Sult —
Da kom den tappre Rocheloup fra Hulen
Med ſine Svende, dryppende med Blod.
Han tog mig til ſig i ſit Røverſlot.
Fra den Tid har jeg fogt for ham og hans,
Og hiulpet dem med hvad der forefalder.

Juliane.

Og har I aldrig følt en Gyſen?

Birgitte.

Nei.
Hvi ſkulde jeg vel gyſe? Her er ſikkert

Paa Rochegrise, min Sandten alt for sikkert;
Man føler alt for sielden Farens Vellyst.
Jeg ønskte tidt at være med, min Tro!
De sige mig, at jeg er alt for gammel.
Men det er herligt, tro mig, Juliane!
At gaae paa Jagt og staae bag Træets Grene.
Nu kommer der en Dame med sin Ridder,
Paa hviden Ganger, med en Falk paa Skuldren;
Demanter og Rubiner blinke smukt
I Aftensolen fra de rige Klæder,
Og lokke Røverne. De staae bag Busken.
Hun drømmer om et muntert Aftensmaaltid
I Borgen hist, hvis gyldne Spire vinke.
Da flyver Pilen som en Fugl fra Hækken,
Og borer sig i hendes Liliebryst.
Da klirre Sværdene! Ha, Tanken kildrer!
Da plyndres — og, som Ørnen op til Reden,
Vi ride med Galop til Røverkulen,
Og synge vore stolte Seierssange.

Juliane sagte.

Uhyre!

Hoit.

I har Hierte, Fru Birgitte!

Birgitte.

Det faaer du ogsaa, naar du øver dig.
Nu gielder det, at staae din Prøve. Hør mig!
Du veed, at Rocheloups Taalmodighed
Er overstyr. Et heelt Aar har han ventet
Paa, at du med det Gode skulde vorde
Hans Hiertenskiær og Dronning paa vor Borg.
Han er en Nar, og jeg har ærgret mig.
Din Smule Skiønhed er det ikke værd.

Den qvindelige Skiønheds største Ære
Er den, at tænde Flammer i en Helt;
Og det er grusomt, ei at føle Flammen.
Nu er han fied deraf, har overgivet
Dig i min Vold. Vær klog, jeg raaer dig det;
Ha! eller ved den Dolk, jeg fører i
Mit guldbestukne Bælte, du har levet
Din længste Tid.

Juliane.

Hvad fordrer I, min Moder?

Birgitte.

I Fald du hielper mig til dette Mord,
Før vore Herrer komme; finder du
Dig venligt i vor Husbonds Kiærlighed —
Saa skal jeg ydmyg kalde dig min Dronning.
Men trodser du, og ponser du paa Svig —
Du veed, hvad Herren trued med — jeg selv
Skal binde dig med egen Haand til Pælen,
Og være den, der blotter Dolken først.

Juliane.

O, ti for Himlens Skyld!

Birgitte.

Følg mig! han kommer.

De gaae.

Malcolm, en fortladen, lang, mager Karl, med et fortrukkent Ansigt, nedhængende Øienbryn, i en gammel bruun Troie, derover en lang rød Kappe, paa den nedslagne Hat en høi, nikkende smudsig Fiær, indlader **Aimar** i Harnisk.

Malcolm

rækker ham en tor Knokkelhaand.

Nu tusind Gange da velkommen, Ridder!
Tilgiv, man har forsinket jer i Stalden.

Aimar høflig.

Jeg takker eder. Hvem har jeg den Ære
At tale med? Med Herren selv maaskee?

Malcolm

betragter ham med en grinende Mine fra Issen til Fodsaalen.

Kun med hans Borgfogd, Ridder! kun hans Borgfogd.
Naar Herren, seer I, ikke selv er hiemme,
Modtager jeg og sørger for hans Giester.
Han er paa Jagt i Skoven med sit Selskab;
Thi Jagt og slige Giester, som Herr Riddren,
Det er hans største Glæde her i Verden.
Og ingen af hans Giester har endnu
Vist kunnet klage over ham. Men vil
I ikke skille Jer ved jeres Harnisk?

Aimar.

Her er lidt Træk, lidt køligt, gode Ven!
Og jeg er varm. Jeg vil nok bie lidt.

Malcolm.

Nu, som I vil! Her har hver Giest sin Frihed.

Aimar.

Hvad hedder eders Husbond, med Forlov?

Malcolm.

Han hedder Ridderen af Rocheloup.

Aimar.

Af Rocheloup?

Malcolm.

I kiender vist den Slægt;
Den er saa gammel som Methusalem.

Aimar.

Og I, min Ven?

Malcolm.

Jeg hedder Malcolm, Herre!

En Smule skotsk, troer jeg, paa Fædreside;
Et ormestukkent Skrog, et gammelt Meubel,
En Ruslærsstol med brukne Been, hoi Ryg,
Der staaer endnu forstøvet i en Krog
Fra gamle Dage. I maa vide: Herren —
Det er et Vanedyr. Han eier Penge
Som Græs; og dog, dog hænge Laserne
Rundt om, og Vinden piber giennem Ruden.
Hvorfor? Fordi det samme Vægtapet
Betragtet har hans Oldefader; og
Fordi de brustne Ruder alt var brustne,
Da han lob om i Sløikiol, og stial Bly
Af Vindvet til sin Amme, som ved Lampen
Ham maatte klatte Skillinger paa Bordet.

Aimar.

Et trofast Hierte hænger ved det Gamle.

Malcolm.

En giestfri Herre! Jagten koster meget,
Og hver Dag Selskab. See, Huusholdningen
Gaaer ikke med det bedste, føres af
Et hæsligt gammelt Skind, en arrig Satan;
Birgitte hedder hun. Et ægte Huuskors!
Men — siger Frøken Juliane Ja
I Dag, saa maa Birgitte bort i Morgen.

Aimar.

Og hvem, min Ven! er Frøken Juliane?

Malcolm.

En fattig Slægtning, han har taget til sig,
Og som han elsker. Men de unge Damer
Er kræsne, veed I. Paa min Sandt, vor Husbond
Er smuk endnu. En Mand hen ved de Treds;
Hvad siger det? Det er den bedste Alder.

Han har to Skrammer over Næsen, seer I!
Ih nu, det klæer ham godt. Lidt Koparr — hvad!
Det voxer ud hvert Aar. Hun er en Tosse!
Men hun er smuk, som Judith og Susanne;
En kraftig Viv, ret skikket for en Helt.
Nu skal jeg hente hende. Lad ei Tiden
Saa længe falde jer for lang, Herr Ridder!

Han gaaer.

Aimar alene.

Et Ridderslot den gamle, skumle Rede?
En stakkels Lykkeridder uden Tvivl,
Hvis Fader efterlod ham disse Mure,
Et rustent Harnisk, Vaabnet over Porten,
Og Skoven til at søge Næring i.

Malcolm og Birgitte komme i forstilt Klammeri; Camillo følger dem.

Malcolm ivrig.

Men det maa saa være, har Herren befalt;
Og hvis du dig mod hans Befaling opsætter,
Og laver ei strax et Par krydrede Retter,
Saa tro mig, Birgitte! du faaer det betalt.

Birgitte endnu ivrigere.

Jeg faaer det betalt? Ja, Gud giv, det saa var!
Betalt? Jeg faaer Intet betalt, desto værre!
Jeg aldrig har tient saa urimelig Herre,
Han kræver mig Suppen af ledige Kar.

Malcolm.

Ned med sig i Kioknet! Hun holder et Huus,
Som Himlen og Jorden hun vilde bevæge.

Birgitte.

Hvad skal jeg i Kioknet?

Malcolm.

Kanínerne stege!

Birgitte
neier ironiſk for Aimar.
Er Herren en Elſker af Rotter og Muus?

Aimar.
Moerlille! jeg beder, hun ivrer ſig ei.

Birgitte ſtamper.
Jo, ivre mig vil jeg!

Malcolm.
Den arrige Qvinde!

Birgitte.
Og derſom han ei er fornøiet herinde,
Herr Ridder! ſaa rid han kun atter ſin Vei.

Malcolm.
Birgitte! men raſer J?

Birgitte.
Ja, jeg vil raſe!
Jeg paaſtaaer, at Ingen kan bedre braſe,
At Ingen kan bedre Poſteierne bage.
Og derſom J ſmagte min Tærte, min Kage,
Og mine Ragouer,
Og ſtuvede Duer,
Og ſpækte Kalkuner,
Og mine Kapuner —
Kapuner — o, Jemini! ſaadanne Skatte,
Dem finder man ikke blandt Klipperne bratte.
De ſidde ved Kruſet,
Smalhans er i Huſet,
Og prale med Styrken;
Men Brødet? hvor finde vi Brødet i Ørken?
Saa drage de bort;
Mod Midnat hiemiler fortumlede Skare,

Og bringer fra Jagten en udhungret Hare,
Naar vist de har lovet mit Kiøkken en Hiort.

Neier pludselig meget artig.

Herr Ridder maa til Takke tage
Paa alt det Arbeid, han har havt,
Med denne lille Æggekage
Og med en Flaske Druesaft.

Hun sætter Æggekagen og Flasken paa Bordet.

Aimar.

Jeg gierne vil til Takke tage,
Jeg har slet intet Arbeid havt,
Jeg trænger ei til Æggekage,
Kun til en Draabe Druesaft.

Malcolm og Birgitte med Vægt.

Jo, han maa spise Æggekage,
Og han maa drikke Druesaft.

Camillo afsides

Forfærdelige Æggekage!
Afskyelige Druesaft!

Birgitte.

See saa, Herr Ridder! vedergvæg jer lidt.
Det er det Eneste, vi har at byde;
Thi Kok og Kielderssvend og Nøglerne
Til Stegerset, til Loft og Hønsehuus
Er med paa Jagten, med den vilde Jæger.
Men sandt at sige, mine Æggekager
De lykkes mig, og I maa smage dem.
Og gior mig ikke vred, det raaer jeg eder;
Thi jeg er kort for Hovdet.

Malcolm.

Men, Birgitte!

Aimar.

Og er det ei tilladt at hilse Frøknen?

Birgitte.

Jo, det forstaaer sig; jeg skal hente hende.
Spiis nu og drik, det bedste I har lært!

Med et betydende Blik.

Camillo! byd du Herren der et Bæger,
Og ræk ham Kagen.

Hun gaaer.

Camillo lyttende.

Hvad er det? Mig synes,
Jeg hørte Hornet alt.

Malcolm glad.

Hvad? Komme de?

Han gaaer hen, aabner et Vindue, og seer ud.

Camillo affides.

Tilgiv, Sanct Jacob! jeg har brudt min Ed;
Men Troskab, som jeg Diævlen svor af Tvang,
Kan dog ei hielpe mig til Himlen.

Han bytter hurtig Flasken paa Bordet om med en anden, han har under sin Kappe, saa at hverken Malcolm eller Aimar mærker det, og sætter den hen i en Krog.

Malcolm

lukker Vinduet, og kommer tilbage.

Nei!

Der er slet Ingen.

Camillo ligegyldig.

Nu, saa tog jeg feil.

Malcolm.

Et Stykke Kage, Ridder!

Camillo hurtig.

Lad I mig!

Han tager Tallerkenen, og rækker den til Aimar.

Befaler I?

Aimar.

Tak, gode Svend!

I det Aimar rækker efter Kagen, lader Camillo Tallerkenen falde paa Gulvet, saa den gaaer i Stykker.

Malcolm opbragt.

Du Dosmer!

Camillo forvirret.

Ak, jeg Uheldige! hvad har jeg giort?
Forraad mig ei for Fru Birgitte, Ridder!
I Fald hun seer det, blier hun rasende.

Han samler Skaarene op, lægger Kagen derpaa, aabner Vinduet, og kaster det ud; derpaa gaaer han forbi Malcolm, og hvisker sagte til ham:

Jeg svær jer til, den gled mig ud af Haanden.

Malcolm truer med Fingeren.

Camillo!

Camillo.

Ved mit Liv, jeg er uskyldig.
Nu skal I see, at han skal drikke Vinen.

Skienker og bringer Aimar.

Et Bæger Viin?

Aimar drikker.

Din Skaal!

Camillo.

Tak!

Malcolm grinende.

Velbekomme!

Birgitte kommer med Juliane.

Birgitte.

See, her er Frøknen! Har han spiist af Kagen?

Malcolm.

Den faldt i Asken.

Birgitte.

Hvad for noget? Asken?

Malcolm.

Camillo tabte den i Feieskarnet,
Og kastede den ud af Vinduet.

Birgitte.

I Feieskarnet? Ud af Vinduet?

Aimar.

Tilgiv den stakkels Karl, min gode Moder!
Det var af lutter Forekommenhed.

Birgitte med et fælt Blik.

Ja, jeg skal forekomme dig, Forræder!
Bi du, til Herren kommer hiem i Nat!

Malcolm sagte.

Forraad os ei med dine Hidsigheder!
Han har jo drukket Viin.

Birgitte grinende.

Nu, har han det?

Aimar.

Et Bæger Viin, lidt Brød er nok for mig.

Bukker for Juliane.

Birgitte i en from Tone.

At kaste Guds Velsignelse, Guds Gaver
Paa Gulvet! Ak, den syndefulde Ungdom!

Aimar ærbødig til Juliane.

Madame!

Juliane med megen Anstand.

Velkommen, ædle Ridder! Jeg
Beklager, at I har det Uheld havt
At fare vild; end meer, at Husets Herre
Kan ei modtage jer, som I fortiener.
Han er paa Jagt, han kommer silde hiem.

Birgitte.

Naa, det var ret, min Frøken! Lad mig see,
At Herren dog engang faaer Ære af jer. —
Hun er lidt stiv, lidt bly, lidt klodset, Ridder!
Opdragen i et Nonnekloster, hvor
Det er forbudt, at omgaaes unge Mandfolk.
Hvad Galskab man dog ei kan hitte paa
I denne Verden!

Aimar.

Frøknens Væsen røber
Saa megen Høviskhed, at man maa troe,
Hun er opdragen ved Toulouses Hof.

Juliane.

I er galant, Herr Ridder!

Birgitte.

Ja, galant.
Og smuk, min Sandten! er han med. Nu byd ham
Et Bæger Viin endnu!

Camillo

hemmelig til Juliane, som dvæler.

Lad ham kun drikke!
Jeg har ombyttet Flasken.

Juliane betragter Camillo forundret; han lægger sin Haand paa Brystet med en hiertelig Forsikkring. Imidlertid tale Malcolm og Birgitte sagte med hinanden. Den Første peger paa Aimars Vaaben, og ryster paa Hovedet.

Juliane,

ſom har ſkienket i Bægret, bringer det til Aimar.

Til Velkomſt!

Aimar.

Eders Sundhed, ſkiønne Dame!

Birgitte neier.

Nu, velbekomme Maaltidet! Det var
Kun lidt, og mindre blev det; men i Morgen
En Frokoſt venter jer med Kniv og Gaffel,
Som ſkal faae Skik, hvis ellers jeg maa raade.
Vel Kok og Kielderſvend og Nøglerne
Dog eengang vende Næſen hiem fra Jagten.

Aimar.

Det er jo Faſtedag i Dag desuden.
Giør ei Ophævelſer!

Birgitte.

See, er det det?
Ja, det er ſandt! Nu ja, det traf ſig godt.
Men Æggekage kan man gierne ſpiſe
Om Faſtedagen. Skal jeg lave jer
End een maaſkee?

Aimar.

Tak! eders Brød og Viin
Har ſtyrket mig.

Birgitte.

Nu vel, ſaa gaa i Seng!
Med Natteleie kan vi tiene jer,
Herr Ridder! Her i Sidekamret ſtaaer
En velredt Seng og gode Sengebolſtre.
Nathue ſkal I faae. — Nu, Juliane!
Skynd jer, at hielpe ham hans Harniſk af,
At han kan komme dog engang til Ro.

Juliane.

Hvis I tillader —

Aimar.

Eders Hænder, Frøken!
Er alt for skionne, til at røre ved
Mit haarde Pandser; dog, det er en Ret,
Som Ridderen har over Damens Hænder,
Og vidste jeg, I tilgav mig, i Fald
Jeg holdt paa denne Ret —

Juliane.

Tillad, Herr Ridder!

Hun afspænder hans Hielm og Harnisk.

Malcolm, Birgitte, Camillo.

Mørket dækker Land og Vove,
Skyggen skiuler dunkle Krat;
Ridder! det er Tid at sove,
Derfor nu: god rolig Nat!

Juliane.

Skyen blege Stierne skiuler,
Slangen gaaer ved Træets Rod,
Ulven staaer ved sine Huler,
Tørster hungrig efter Blod.

Malcolm og Birgitte.

Derfor Held den Mand, som hviler
Uden Fare, uden Sorg,
Indtil atter Solen smiler,
Paa den sikkre Klippeborg!

Juliane.

Ædle Ridder! jeg er færdig,
Løst er Staalets stærke Baand.

Aimar synker paa et Knæ.

Frøken! holder I mig værdig
Til et Kys paa eders Haand?

I det han kysser hendes Haand, trykker hun ham et lidet Papir i hans, seer stivt paa ham, og blinker.

Malcolm, Birgitte, Camillo, Juliane.

Mørket dækker Land og Vove,
Skyggen skiuler dunkle Krat;
Ridder! det er Tid at sove,
Derfor nu: god rolig Nat!

Medens dette synges i Baggrunden af de Andre, aabner

Aimar

Seddelen hemmeligt i Forgrunden, og læser:

Roverkule — Sovedrik i Vinen — Gift i Maden — Stol paa mig!

O, Himmel! hvad er det? Jeg er forraadt!

Juliane

bringer ham hurtig Viin.

Endnu et Bæger!

Sagte.

Rolig og forsigtig!
Af denne Viin kan I frimodig drikke.
Et Blik, en Mine koster eder Livet.

Malcolm og Birgitte,

uden at have mærket Noget.

Drik kun, Herr Ridder! Vinen er god,
Vinen forøger det kraftige Mod.

Aimar

med paataget Munterhed.

Nu da, min Deilige! dette skal være
Tømmet for eder, til Skiønhedens Ære.

Gieſtfrihed leve — ved Bægerets Lyd —
Menneſkets førſte, naturligſte Dyd!
Han ſlaaer Bægeret mod ſit Sværd, og drikker.

Malcolm og Birgitte affides.

Hvor han er lyſtig! Herligt! o, herligt!
Hvor det gaaer kiærligt!
Vidſte han, hvordan det rigtig var fat,
Neppe han klinked til ſidſte Godnat.

Malcolm, Birgitte, Camillo.

God rolig Nat!

Aimar affides.

O, hellige Magt! ſtaa mig bi nu, min Engel!
Denis, du Retfærdige! ſtaa mig nu bi.

Malcolm, Birgitte, Camillo.

God rolig Nat!

Juliane affides.

O, Gabriel! ſynk med din Liliеſtængel
Fra Himmelens Hvælving, for Uſkyld at frie.

Birgitte.

Sov vel nu, ſov vel! Eders Dør kan iſlaaes;
Den eier en prægtig, en dirkefri Laas.
Træk Nathuen dybt over Bryn, over Kind!
I Dunet da ſlumrer I blideligt ind.

Aimar

affides, knuger ſit Sværd.

O, vidſte du, Elſkte! din Elſkedes Nød.

De Andre.

God rolig Nat!

Aimar ſom før.

Men dyrt, ved mit Sværd! ſkal de kiøbe min Død.

De Andre.
God rolig Nat!
Aimar.
God Nat!

Han gaaer ind i Sideværelset, og de Andre ud af Døren til Trappen.

Vild Skov.

Røvercapitainen med sin **Bande.**

Rocheloup.
Nu, mine Kammerater!
Et herligt Levnet, som den vilde Tater,
Bevæbnet og forvoven
Ved Midnat at forlyste sig i Skoven.
Nu lad os Bægret tømme!
Men før vi drikke, vil det vel sig sømme,
At Izarn først, og siden Roux fortæller
Sit Eventyr. Hvad hører man vel heller?
Du, Izarn! kan begynde.

Izarn.
Captain! den største Vellyst er at synde,
Og ingen Spas er stor som den, der koster.
Det følte jeg som Dreng, og gik i Kloster.
Mig Ingen skal bebreide,
At Izarn ei forstod saa godt sin Feide,
Som sine Siælemesser.
Saa smedder Diævlen ei i Satans Esser,
Som jeg i disse Krige;
Og jeg vil see paa den, der var min Lige.
Andægtighed er Prop i Giftens Flaske,
Og Hyklen — bedste Maske;

Den spilte Mester alt i Edens Have,
Og giorde mangen Tiggermunk til Pave.
Jeg viste mig med Ære
Ved Beziers, Toulouse, ved Beaucaire,
Og skreg med hellig Mine:
Hug dem kun ned! vor Herre kiender Sine.
Nu, Krigen er til Ende,
Og ingen Kiætterstæder mere brænde,
Mig Paven ei behøver —

Ryster Rocheloups Haand.

Nu tiener jeg igien en anden Rover.

Rocheloup.

Jeg takker dig. Vort Haandværk du forfiner;
En Diamant blandt mine Blodrubiner.
Hvad har i denne Midnat du bedrevet?

Izarn.

En rig Prælat har sine Dage levet.
Jeg vidste nok, at Knegten vilde age
Ad Klosteret tilbage.
Nu har han Fred. Han reiste did ei ene,
Han førte med en Kasse Ædelstene,
Og endnu meer: en Garde!
Vi var kun Faa; men, som en ægte Barde,
Jeg vakte Mod i mine Heltebrødre,
Og bad dem ei beskæmme deres Mødre.
Vi Præsten fik, Juvelerne tillige,
Før Garden kom; og Garden maatte vige,
Og det for mig alene.
Captain! mit Folk maa skiule sig bag Grene;
I Harnisk tyve Helte
Omringe mig, og trække Sværd fra Bælte,
Just som jeg fældte Præsten.

Hvad gjorde jeg? Jeg stille ned mig sætter,
Og viser paa min Hud dem nogle Pletter,
Og siger ganske rolig: Jeg har Pesten.

Med Latter.

Knap hørte de, jeg taled,
Og saae de Pletter, som jeg havde malet,
Saa vege de, som hierteløse Fianter,
Fra mig, Prælaten og hans Diamanter.
Her er de.

Rækker ham en Æske.

Munken var ei værd at tage;
Han ligger bleg tilbage.

Rocheloup omfavner ham.

Fortræfligt! Jeg ophøier dig til Greve
For dette Mesterstykke.

Alle Rovere.

Jzarn leve!

Rocheloup.

Men Roux, som sidder der, liig Kæmpeguden,
Fiirskaaren som en Hercules, paa Huden,
Han har vist ogsaa Noget
At glimre med, hvis han vil ud med Sproget.

Roux.

Captain! jeg kan ei snakke,
Men handle. Tag til Takke!
Jeg gik med mine Gutter,
De Flest' endnu Recruter,
I Maaneskinnet, stakket før Bataillen,
Til Galgen.
Jeg lod dem under Steilen Troskab sværge,
Og sagde: I skal hærge —

Og talte — hvad jeg talte,
Det har jeg glemt. Men Midnatshanen galte;
Paa Stangen sad et Ho'de
Og gloede.
Jeg sagde: Tag jer vel i Agt! Forsigtig!
Man ingen Rover qvæler,
Seer I, fordi han stiæler,
Men kun fordi han ikke stiæler rigtig.
Saa gik vi sagte ned ved Maanens Lue
Til Magasinet, brød i Vagtens Stue,
Brak Stolebeen af Stolene hveranden,
Og slog dermed Drabanterne for Panden.
Saa gik vi ind, for Varene at tage.

Rocheloup.

O, vakkre Roux! med Roes sig saa at dække!
Du bringer Proviant i tunge Sække.

Roux.

Captain! — desværre, Intet var tilbage;
Man havde Kornet flyttet.

Rocheloup vred.

Dumhoved! hvad har da din Myrden nyttet?

Roux

opbragt over hans Foragt.

Skal Alting efter Nytten da beregnes?
Hvordan en Flok Drabanter skal begegnes,
Det har jeg viist dit Folk i Nat. For Fanden!
At hugge dem med Stolebeen for Panden,
Det har jeg lært dem. Hvis der Noget rester,
Giv dem en Skolemester!
Og hvis du kun af Egennytte takker,
Saa vælg dig til din Lieutenant en Skakker!

Rocheloup.

Respect for Høvedsmanden!
Hvis ikke, hugger jeg dig selv for Panden.

Roux stamper.

Respect igien!

Rocheloup.

Ti stille!
Hvis ei din Knap skal dig for Foden trille.

Roux.

Mig vil du cujonere?

Alle Røvere.

Han har forbrudt sit Liv, han skal crepere!

Roux med et stolt Blik.

Troer I, at det mig skrækker?

Rocheloup.

Før ham bag hine Hækker,
Og lad ham Jernet smage,
Hvis ei han sine Skieldsord taer tilbage,
Og beder flux om Naade.

Roux.

Dig? Aldrig, Riding! naar jeg selv maa raade.

Rocheloup.

Henretter ham!

Roux.

Troer du, jeg frygter Sværdet?
Jeg gaaer i Døden kiæk og uforfærdet.
Jeg — taber lidt i Grunden;
Du — trækker dig den bedste Tand af Munden.

Man har strax i Begyndelsen indbragt Bord og Bænke, hvorpaa Roverne sætte sig; i dette Øieblik sættes der en Skaal rygende varm Viin paa Bordet.

Roux i en roligere Tone.

Dog, har et Glimt af Bravhed du tilbage —
Der komme de med Vinen; hvor den ryger! —
Lad mig et Bæger smage,
Før I mit Hoved fra min Skulder stryger!

Rocheloup.

Drik med — og fald til Føie!

Roux.

Min Hals er stiv, den laer sig ikke boie.

Rocheloup.

Saa maa den knækkes. Har du det begrebet?

Roux.

Ret vel!

Rocheloup.

Giv ham et Glas paa Falderebet!

Roux drikker.

Det smagte godt. Det har forstærket Flammen.

Torrer sig om Munden, og bukker.

God rolig Nat, I Kieltringer tilsammen!

Rocheloup.

Før ham afsted!

Roux fores bort.

Og nu til lystig Glæde!
Ei meer om det! — I Brødre! tager Sæde.
Jeg eder synge vil en hedensk Vise;
Ved Bacchi Glæder maa man Bacchus prise.

Velkommen, varme Purpurskaal!
I Skoven fra det røde Baal.
Din Virak sig i Træet slynger,
Mens Heltene din Lovsang synger.

I grønne Skygge hvirvle sig
Den lyse Lue høit for dig!
O, Bacchus! hør ved Bægerklang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

O, Bacchus! hør ved Bægerklang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Rocheloup.

Ei Bacchus elsker Borg og Stad,
I Lovets Hvælving er han glad;
Der Bækkens Pige ham forlyster,
Mens drukne Satyr Druen fryster.
Naar Livet grændser vildt til Død,
Og Blod gior Vinen dobbelt rød,
Da glæder ham ved Bægerklang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

Da glæder ham ved Bægerklang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Rocheloup.

Det Bedste mangler os dog nu,
O, Fader Pan! det sende du:
Med runde Skuldre, røde Kinder,
En liflig Skare Bacchantinder,
Som rase hen ad dunkle Sti,
Saa rovbegierlige som vi.
Da lyder dig bag Skovens Hang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

Da lyder dig bag Skovens Hang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Ramonneur kommer.

Hvad synger I om Bacchantinder, Knegte?
Vi bringe To, ved Bacchus, de er ægte!

Rocheloup.

Hvor gik det Roux?

Ramonneur.

Der kastes ham en Bakke;
Han beed i Græsset med sin stive Nakke.
Men, Høvding! kan du giette,
Hvad vi har bragt? Ha, ønsker ham til Lykke!
En rank Blondine, svulmende Brunette,
Og hver paa sin Maneer et Mesterstykke.

Man bringer Richard, Adelaide og Therese.

Ramonneur.

See, her er Marcipan for lækkrest Gane.
Hvis Froken Juliane
Endnu sig længe kostbar giøre skulde —
Straf hende med din Kulde,
Og vælg dig her en Dronning! —
I hule Stammer fandt vi Jomfruhonning,
Hvor de af Frygt for Røvere sig giemte;
Men Maaneskinnet glemte
De uden Tvivl. Det har opdaget Skatten.

Peger først paa Therese, saa paa Adelaide.

Hun er kun sytten Aar, og hun er atten.

Rocheloup om Richard.

Og denne Herre?

Ramonneur.

Han er overflødig,
Ham har vi ikke nødig;
I Fald, som jeg, du tænker —

Leger med sin Dolk.

Rocheloup.

Fy, Ramonneur! Fy, fy! han er i Lænker.

Ramonneur.

Vi letter ham en Byrde.

Rocheloup bydende.

Stik Dolken ind!

Ramonneur fortrydelig.

Maa man nu ikke myrde
I Skoven længer?

Rocheloup.

Jo. Men du skal agte,
Det er at myrde Folk — og Det at slagte.

Ramonneur.

Jeg har et starblindt Die,
Jeg indseer ei Forskiellen meget nøie.

Rocheloup opbragt.

Stød Dolken strax i Balgen!
Hvis ikke, støder jeg dig den i Talgen.

Therese.

Barmhiertighed! Hvis I ham grusomt dræbe,
Da I forgieves stræbe
At holde Dolken fra vort eget Hierte.

Rocheloup.

Tæm, vakkre Barn! din Smerte.
Er det din Elsker? Svar mig, hulde Skiønne!
Visk Taaren af dit Die!

Therese.

Hans Fader vil jer rigeligt belønne,
Hvis ædelt I os intet Ondt tilføie.

Richard til Rocheloup.

Hvis du mig Livet skienker,
Og disse hulde Piger,

Ved hellig Riddertro jeg dig tilsiger:
Jeg skal med Sølv opveie mine Lænker.
Men hvis du skiændig dølger
En værre Grumhed til Naturens Harme —
Sig Staalet skal forbarme,
Han river en Daggert frem af sin Barm.
Og modig mig Uskyldigheden følger.

Rocheloup.

Lev, Ridder! glem kun Sorgen;
Jer intet Ondt skal hænde.
Men nu afsted, I drabelige Svende!
Med Byttet og med Fangerne til Borgen.

Røverne.

Hurra Mordjo!
Bacchus har hørt vore Bønner.
Glæden belønner
Tapperheds Sønner.
Hurra Mordjo!

Richard, Adelaide, Therese
med foldede Hænder.

O, sanctissima,
O, piissima
Dulcis virgo Maria!
Mater amata,
Intemerata!
Ora — ora pro nobis.*)
De fores bort.

---

*) O, du herligste,
O, du kiærligste
Hulde Jomfru Maria!
Stor er din Ære,
Huld du os være,
Naaden vor Bon du frembære!

Tredie Handling.

Aimars Sovekammer paa Roverslottet.

En Seng med Gardiner i Baggrunden.

Aimar alene.

Hvad er mit Haab? Hvor er min Hielp i Nøden?
Afskyelige, fæle Tilstand! Døden,
Der veg som skiægget Kæmpe mig i Kampen,
Skal kroget nu ved Lampen
Som gammel Hex mig spotte med sin Truen,
Liig Ædderkoppen Fluen,
Og spinde først mig i sin lumske Strikke,
Før den kan Blodet drikke?

Men — Julianes Adfærd, hendes Miner!
Et Maanskin i de skumle Borgruiner.

Fatter Mod.

Ja, min Adelaide!
Din elskte Helt skal stride
I denne Vraa saa godt, som fra sin Sadel.
En Ridder uden Frygt og Dadel
Maa ei fortvivle.

Det banker.

Stille! man sig nærmer.

Camillo udenfor.

Herr Ridder! hm!

Aimar.

Sanct Denys! min Beskiermer!
Læg Kraft i Sværdet nu, skaan mine Dage.

Raaber:

Hvem banker der? Tilbage!

Camillo udenfor.

Det er Camillo, mig. Stands eders Raaben!
Jeg bringer eders Vaaben.
Men hvis I aabner ei og Tillid fatter,
Da maa I døe.

Aimar.

Forræder! vil du atter
Besnære mig?

Camillo.

O, det er ei min Vane.
Jeg bringer Bud fra Frøken Juliane.

Aimar for sig.

Alt staaer paa Spil. Nu, lad os Skiebnen friste,
Det bære — eller briste!

Han aabner Døren, og sætter Camillo sit Sværd for Brystet.

Nu, falske Judas? Vil du atter dysse
Min Tvivl i Slummer? Vil du venlig kysse?'

Camillo.

Hør mig — saa kan I støde!
Jeg selv vil gierne bløde;
Jer skal man ikke myrde.
Jeg ønsker Døden; Livet er mig Byrde.

Aimar.

Saa uforfærdet, rolig
Paa Tærskelen til Helved?

Camillo.

Dødens Bolig
Har længe vinket mig med sine Gnister.
Jeg er fordømt; gior Pinen kort!

Aimar.

Du frister
Mig anden Gang i Dag. Jeg seer min Fare;
Troer du, jeg løber atter i din Snare?

Camillo.

Hør mig! Jeg fødtes under Laurens Kroner;
Jeg give maa mit Hierte Luft i Toner.

Jeg gierne døer, skiøndt uden Mod;
Et Mord mig paa mit Hierte brænder,
Thi jeg har plettet mine Hænder
Med min Rosinas unge Blod.
Hun utro var, sin Straf hun fik;
O, den var haard! Ha, Skræk og Jammer!
Nu brænder hun i røde Flammer,
Og vinker mig med Hevnens Blik.

Jeg maa derned, til Helved ned;
Mit Hierte sig fra Himlen vendte,
Mig Satan sine Garn udspændte,
Og Synderen paa Krogen beed.
En Rover fræk jeg Troskab svor,
Forført fra Gud ved Helvedglandsen;
Jeg svor i Kirken paa Monstrantsen,
Og, Himmel! jeg har brudt mit Ord.

Eet har jeg kun, endnu en Færd:
Jeg redder den, jeg vilde døde.

Naar det er skeet, saa lad mig bløde,
O, ædle Ridder! for dit Sværd.
Og naar du frelst i glade Bo
Din Brud kan til dit Hierte klynge —
O, lad da Sicælemesser synge
For min og for Rosinas Ro!

Aimar.

Din Sang mit Hierte rørte.
Tilgivelse du Arme vel fortiener.
Du er en sværmerisk Italiener,
Hvem Lidenskab forførte
Til blodigt Mord. I ubekiendte Lande
Traf dig en Røverbande,
Tvang dig til Troskabsed; og Troskabseden
Nu kæmper atter med Samvittigheden.

Camillo.

Saa er det. Juliane
Har lært mig sværge nu til eders Fane.
Jeg haabed først, I skulde Faren ane,
Som mig min Ed forbød reent ud at sige.
I sang om eders Pige;
Jeg sinked eder i de dunkle Lunde,
Skiøndt jeg med Lethed kunde
Strax bragt jer hid til Borgen.
I ændsed ikke Sorgen.
Jeg spørger: om I ei til Frygten kiender;
I sang om hendes skiønne Liliehænder.
Nu, raabte jeg, nu Dagen snart forsvinder!
Da roste I mig hendes Purpurkinder.

Aimar.

Og Juliane?

Camillo.

Er en fornem Fange,
Men ei for Faren bange.
Et heelt Aar har hun kæmpet,
Og med sin Stolthed Vellystflammen dæmpet,
Som brænder i en Rover.

Aimar.

Ha, jeg hans Pande klover!

Camillo frygtsom.

Det gaaer ei an. Forsigtig! brug Fornuften!

Aimar.

Hvad frygter jeg? En taaget Dunst i Luften!
En tandløs Hex, en vindtør Skurk, som rokker!
Ha, ved min Møes castaniebrune Lokker,
Jeg trodser dem i Nøden.
Var Hexen Hecate, var Skurken Døden,
Den Beenrad med sin Lee — vel! Seierskrandsen
Er smuk; jeg kalder dem til Dødningdandsen.

Camillo tysser paa ham.

Herr Ridder! hør dog. Rocheloup, min Herre,
Er Tolv med sine Svende. Det er værre.
Snart ile de fra Nattens dunkle Lunde.

Aimar.

En Arthur! et fortræfligt Tafelrunde!

Camillo.

Stol trygt paa mig, paa Frøknen, ædle Ridder!
Vi veed, at Hiertet sidder
Jer paa det rette Sted. Og I skal have
Camillos bedste Gave.
Luk op ved eders Bryst!

Han famler i sin Barm.

Aimar mistænkelig.

Vi gaae til Maalet
Vel bedre, ved at dække Bryst med Staalet.

Camillo

tager et Stykke carmoisinrødt Silke frem af sin Barm, som han vikler op.

Her er et gammelt rustent Sværd, udgravet
Paa Golgatha. En Munk har mig begavet
Med denne Skat. Jeg lod ham dyrt besværge
Dets Ægthed. Et Aars Viin af mine Bierge
Betalte jeg derfor. Den, som bevarer
Det paa sit Bryst, kan trodse Dødens Farer.
Mit Liv er mig en Byrde;
I er en ung, en smuk, forelsket Hyrde,
Jer Brud er tro, hun elsker jer, hun græder —
O, iil fra disse Steder!
Det Liv maa være sødt, som Troskab krandser.
Kom, lad mig spænde jer i eders Pandser!

Aimar bevæget.

Forunderlige Svend! paa Gravens Bredde
Du lokker mig, for siden mig at redde
Med egen Fare?

Venlig.

Giem dit Sværd! Det styrker
Kun den, som troer derpaa. Min Tillid dyrker
Et andet Staal, naar jeg skal op at stride;

Slaaer paa sit Sværd.

Det hænger ved min Side.

Camillo godhiertig.

Tag det! Man kan ei vide --

Aimar tager derimod.

Nu — Tak!

Han giemmer det.

Camillo.

Saa maa J slukke Lampens Lue.
Paa Bolstret vil jeg sætte denne Hue
Og vikle denne Troie.
Ei Malcolm pleier undersøge nøie;
Han styrter ind, sig over Sengen kaster.
Da hurtig frem J haster,
Og støder uforfærdet
J Roveren med Sværdet.

Aimar.

Mit Staal til Hialtet i hans Krop jeg sætter.

Camillo venlig bekymret.

J er jo ingen Kiætter?

Aimar.

Gud frie os vel!

Camillo.

Saa vil fra Dødens Fare
Sanct Jacob jer bevare.
Og — hvis J ogsaa falder,
En Engel da til Himlen eder kalder
J lysblaat Stierneklæde
Til Jesu og til Kiærlighedens Glæde.
Der vil J sikkert finde
Snart eders Elskerinde.

Sukker.

Camillo først tre hundred Aar maa svede
Med Rosa i den fæle Skiærsildshede.

Aimar trykker hans Haand.

Vær freidig! Farens Torden
Snart ruller bort. For Glæden viger Sorgen.

Camillo.

Mit Mørke svinder ei for nogen Morgen.

Hun er ei meer paa Jorden!
Hver Nat jeg skuer hende fra mit Kammer
Dybt i de røde Flammer.
Hun er saa smuk; de brune Øine saare
Mig end med deres Taare.
Den fæle Brand undseer sig, naar den brænder
Det høie Liliebryst, de hvide Hænder;
Den blegblaa Lue flokker
Kun kølt sig om de sorte Ravnelokker,
Og nænner ei at svide.
Men Dolken sidder dybt i hendes Side,
Og fæle Sang hun altid nyt begynder:
„Barbar! du dræbte mig i mine Synder."

Aimar.

En daglig Siælemesse jeg dig lover
For Rosas Ro, i mit Capel, det lille,
Naar Alt er tyst og stille,
Og Faren her er længe staaet over.

Camillo griber hans Haand.

Og maa jeg vorde Sacristan derinde,
Og Røgekarret slynge,
Mens eders Munke synge?

Aimar.

Det lover jeg dig ved min Siæls Veninde!

Camillo kysser hans Haand.

Tak, Ridder! O, saa er en Trøst tilbage
Da end for mine Dage!

Han gaaer.

Aimar

spænder sin Hielm paa, og drager sit Sværd.

Nu skee Guds Villie! Men skiøndt Dolken hænger
Mig over Issen i et Hovedhaar,

Vil jeg dog ikke frygte. Et Mirakel
Maa redde mig. Men er Mirakelet
Ei alt begyndt? I Røverkulen finder
Jeg to Skytsengle. Først en Bøn til ham,
Som Alting raader; og naar det er skeet,
Skal ikke Satan selv forskrække mig,
Om ind han brød saa med sin hele Flok
Af sorte, fakkelvæbnede Uhyrer.

Han knæler.

Beskyt mig, gode Christ!
I denne Farens Frist;
Lær mig med Kraft at svinge
Mit gode, stærke Sværd.
Du hørte før det klinge
I mangen ærlig Færd.

Jeg loved, stærk og fri,
At staae Forladte bi.
Du saae mig Blod udøse,
Den skumle Niding faldt;
For Enker, Faderløse
Jeg kæmped, naar det gialdt.

Husk paa den Midienat,
Da eensom og forladt
Jeg i din Kirke vaaged,
Skiøndt gysende, dog kiæk,
Og følte, der var Noget,
Som styrked i min Skræk.

Jeg ærlig Tro dig svor,
Og jeg har holdt mit Ord.

Med kraftig Tillid.

Nu maa du ikke svige,
Herr' Christ! men styrke mig.
Jeg kæmper for min Pige —
For Frankrig — og for dig.

Naar han har sagt dette, reiser han sig, slukker Lampen, og gaaer hen bag Sengen.

Gang paa Borgen, uden for Aimars Sovekammer.

Juliane med et Lys. **Birgitte** med et Nøgleknippe. **Malcolm** med en Dolk.

Birgitte.

Har du din Dolk?

Malcolm mut.

Jeg har, hvad jeg behøver.

Birgitte.

Slib den lidt først i Vindveskarmen der!

Malcolm.

Hold Mund!

Birgitte.

Er den da rigtig skarp?

Malcolm.

Saa skarp,
At den kan skære Struben over paa dig,
Naar det skal være.

Birgitte med en tvungen Latter.

Ha, ha, ha, ha, ha!
Hvor han er munter.

Til Juliane.

Nu, hvi skiælver I
Med Lyset?

Juliane mork.

Jeg er ikke vant til slig
Bedrift.

Birgitte.

Nu ja, saa maa I vænnes til den.

Malcolm.

Den gamle Lucas sad igien og rokked
Paa Kjeldertrappen, da vi gik forbi.

Birgitte.

Har du igien seet Spøgelser, Cujon?

Malcolm stirrer paa hende.

Jeg seer eet for mig.

Birgitte vender sig forskrækket.

Hvor?

Malcolm.

Dig selv, du Hex!
Du visne Beenrad!

Birgitte griner.

Hvor han er galant!

Juliane.

Hvem er den gamle Lucas?

Malcolm.

Riddersmanden,
Som eied denne Borg i gamle Dage.
De myrded ham paa Trappen. Jeg vil være
Fordømt, i Fald han ikke sad og rokked
Med Hovdet under Armen, mens det slog
Med Kjelderhulens frygtelige Jerndør.

Birgitte.

Hør, hvilket Væv! Et Spøgels skulde sidde
Med Hovdet under Armen, som en Hat!
Hvad havde han da vel paa Skuldrene?

Malcolm.

Den røde Strube, hvoraf Blodet sprang
Som Vandspring. Det faldt draabevis tilbage,
Og overstænkte Liget med sit Purpur,
Som Vandets Perler Bæknets Marmorstøtte.

Birgitte.

Hvor han har Phantasie! Fy, skam dig, Dosmer!
Ind med dig!

Malcolm.

Gaa I først! I skal jo lyse.

Birgitte.

Troer du, jeg frygter?

Malcolm.

Nu, saa skynd sig da!

Birgitte famler mellem Nøglerne.

Jeg kan ei finde Nøglen; jeg er valen
Om Hænderne.

Malcolm.

Det klirrer, gamle Satan!
Nu skal man see, hun vækker ham derinde.
Han rører sig!

Juliane.

Nei, det var Natteblæsten.

Birgitte.

Hid Lyset! — Den fordømte Nøgle skiuler
Sig, troer jeg. — — Hvad?

Malcolm.

Hvad siger I?

Birgitte.

Du talte.

Malcolm.

Jeg taug som Graven.

Birgitte.

Nu, saa var det hende.

Juliane.

Jeg har slet Intet sagt.

Malcolm.

Hvad var det da?

Birgitte.

Du er saa bleg. See der, tag dig en Slurk!

Rækker ham en Flaske.

Bryd dig om Ingenting! Du gaaer jo i
Et lovligt Kald, du gaaer din Herres Ærind.
Drik Mod, min Søn! i Fald du intet har.

Han drikker, rækker hende Flasken igien, hun drikker.

Det er en kraftig Drik; thi den er brygget
Af stærk Muskatviin, stødte Dødningbeen,
Salpeter, Ingefer. Paa Retterstedet
Har jeg den blandet i en Hovedskal,
Mens Synderen paa Hiulet laae deroppe,
Med ulden Sok paa Benet, uden Skoe,
Og stivnedes i Blæsten, som tog fat
I Haaret og de halvnedfaldne Laser.
Der maa det laves, naar det ret skal virke.

Til Juliane.

Drik med!

Juliane.

Nei, Tak! det er for stærkt for mig.
Jeg er ei vant, jeg kan ei taale det.

Birgitte.

Nu, I maa lære taale meget end,
Som I er ikke vant til.

Malcolm.

Luk nu op!

Nu blusser jeg.

Birgitte.

Velan, giør Pinen kort!
Det unge Blod, han vaagner ikke ved det;
Og det giør ikke ondt, mænd giør det ei!
Han kommer sovende til Himmerig.
Vi vil kun korte ham det usle Liv;
Det er en ærlig Sag. Begravet skal
Han ogsaa blive i den tørre Brønd.
Der ligge flere Riddere, min Tro!
I kiærligt Favntag oven paa hinanden.

Malcolm.

Nu, Sladderhank! luk op.

Birgitte.

Den første Dør
Er oppe. Nu den anden! Kom med Lyset!

Hun og Malcolm gaae ind, og pusle ved Mellemdoren.

Juliane alene.

O, hellige Maria! skierm mod Vold
Den unge Ridders Hierte med dit Skiold.
Beskyt ham, hulde Frelser! i sin Fare,
Lad Lasten falde for sin egen Snare.

Hun følger.

Aimars Sovekammer.

Aimar

i Mørke ved Sengen, lytter.

Der er de; de er ved den anden Dør.
Ha, Malcolm hvile skal paa sine Laurbær.

Hør, hvor de pusle, kan for Skræk ei finde
Ret Nøglehullet! Har Samvittigheden
Endnu en Funke skiult i slige Hierter?
Der er de. Stille!

Birgitte

stikker Hovedet ind ad Døren, med Lampen i Haand.

Han sover tyst, og her er mørkt og roligt.
Nu hen og stød ham Dolken strax i Brystet,
Træk saa Gardinet til, og lad ham ligge!
I Morgen kan vi see til ham igien,
Naar han er kold, og ikke bløder meer.

Malcolm styrter ind, kaster sig over Sengen, og borer sin Dolk i Bolsteret. I det samme stoder Aimar ham Sværdet i Siden. Birgitte styrter ud med et Skrig.

Aimar.

Du faldt paa dine Gierninger. Dig skal
Den hele Morderflok til. Helved følge.

Han drager sit Sværd ud af den Dræbte, og skiuler ham med det tiltrukne Sengeomhæng.

Man hører et Skrig udenfor. Camillo og Juliane komme.

Camillo.

Hun er ei meer. Har I giort af med ham?

Aimar.

Han svømmer i sit Blod.

Camillo.

Jeg kasted hende
Fra Vindvet ned i Fieldets dybe Kløft.
O, hvilket vakkert Brudepar for Satan!

Juliane.

Herr Ridder!

Aimar.

Skionne Froken!

Camillo.

Ædle Herskab!

Alle Tre.

Himlens høie Skare!
Styrk os i vor Fare
Med en Englehær.
Sværdet du indvie,
Hellige Marie!
Til Cherubens Sværd.

Der stødes i et Horn noget borte; det besvares fra Borgen.

Camillo forskrækket.

Der komme de!

Aimar.

Hvem?

Camillo.

Alle Roverne.

Lamort indlader dem ad Vindebroen;
Jeg hører Lænken rasle, Hængslen pibe.

Aimar

med et tvivlsomt Blik paa Juliane.

Hvad gjør vi nu?

Juliane

griber kiækt hans Haand.

Tab eders Fatning ei!
Camillo! vil du hielpe mig?

Camillo.

Med Livet.

Juliane.

Du har jo Nøglen til den store Jerndør?
Til Hvælvingen?

Camillo.

Her.

Juliane.

Giv mig den!

Han rækker hende en stor Nøgle.

Juliane

strækker den mod Himlen.

Sanct Petrus!
Dig blev jo Magten over Nøglen givet:
Vi dette Jern til Døden og til Livet!

Aimar.

Forklar mig denne Gaade!

Juliane.

Her er Nøglen.
Følg mig besindig og forsigtig, Ridder!

De gaae.

Gaarden i Roverborgen.

I Forgrunden en Aabning ned til Kielderen. I Baggrunden et Dueslag; til begge Sider Bygninger, og en Trappe med Tralværk.

Røverne komme fra Broen med Fakler og Bytte, med **Adelaide, Therese** og **Richard**; den Sidste bagbunden.

Røverne synge:

Hyænen bygger sin Hule,
Han kradser i Jorden haard;
Ham kan selv Byttet ei skiule
Den hellige Kirkegaard.

Naar alle de Blomster sig lukke,
Naar Maanen skinner i Krat,
Da bange de Smaadyr sukke
For grusomme Tigerkat.

Crocodillen ligger i Sivet,
Saa ynkelig græder hun der;
Hun Fiskeren skiller ved Livet,
Saasnart han vover sig nær.

Vi kan vel Byttet os fange,
Vi elske som Dyrene Blod.
Ei Tiger og Klapperslange
Fordunkle Røvernes Mod.

Juliane kommer frem paa Trappen fra Borgen med Aimars Skiærf om sin Arm.

Ramonneur spodsk.

Ha, Frøken Juliane!

Alle Røverne.

Juliane!

Ramonneur.

I Fald endnu du gior dig kostbar, Stolte!
Saa gior du ilde. Vi har fanget, seer du,
To Dronninger i Nat til Høvedsmanden;
Og hvad ei han vil eie, hører os til.
Forstaaer du det, min Smukke?

Juliane stolt.

Ramonneur!
Jeg taaler ikke din Fornærmelse.

Rocheloup.

Ret, Juliane! bryd dig ei om ham. —
Bring os en Krukke Vand! thi jeg er tørstig.
Hvor er Birgitte? Malcolm?

Juliane.

Nu, hvor er de

Hos Andre vel, end hos den dræbte Ridder,
Hvis Skiærf jeg bringer her til Seierstegn.
Adelaide udstoder et Skrig, og falder i Afmagt.

Therese.

Adelaide! Ak, hun døer, hun døer
Mig mellem Hænderne.

Richard.

Grusomme! hielper;
Min Haand er bunden.

Ramonneur.

Snører hende op,
Den Stakkel! hendes Bryst er stærkt bespændt.
Adelaide stoder ham fra sig.
Afskyelige Røver! tag mit Liv,
Men rør mig ikke med din frække Haand.
Røverne med en vild Latter.
Saadan helbredes Pigerne for Afmagt.

Rocheloup.

Nu stille! — Juliane! tal, bliv ved.

Juliane.

Camillo lokket har en Ridder med
En herlig Ganger og med skiønne Vaaben
Til Borgen. Jeg har draget selv Gardinet
Fra Sengen, medens Malcolm — du forstaaer mig.

Rocheloup.

Hvad? det har du?

Røverne.

Ha, Bravo, Juliane! —
Men Vand! bring Vand! vi tørster efter Vinen.

Rocheloup.

Den Qvinde har bestandig huet mig
Med dette raske, fornemtstolte Væsen.

Jeg har forgabet mig i dine Øine;
Det veed du, derfor trodser du. Du minder
Mig om en lille næsviis Bolognefer,
Jeg saae engang i Buret hos en Løve.

Juliane.

Nu glemmer du vel mig for disse Piger?

Rocheloup.

Det er for fine, spæde Maanskinsvæsner
For min Natur. Jeg er din Jupiter,
Saafremt du være vil min trinde Juno.

Juliane.

De unge Piger giør mig alt til Juno.
Juno var skinsyg.

Rocheloup.

Hvor hun er elskværdig!
Bliv min! og du skal aldrig Aarsag faae
Til Nidkiærhed. Min svage Side, veed du,
Er Leflen ei, men Strid og Lyst til Bytte.

Juliane rækker ham Haand.

Velan! saa er jeg din; og Bryllupsbægret
Har Biergets Fee selv fyldt for os i Dag.

Rocheloup.

Hvad mener du?

Juliane.

Hør, tappre Rocheloup!
Din Borg er stærk; Naturen har befæstet
Dens Grund med sine Klipper: røden Porphyr
Foragter Fiendens Spyd, og knækker det
Som Straahalm. Men du presser ingen Most
Af disse Stene. Ofte har dit Hierte
Bekymring følt: i Fald du blev beleiret,
Hvor du fik Kildevand til dine Helte.

Rocheloup.

Ja, det er sandt; det er en Feil ved Borgen.

Juliane.

O, Herre! hør, hør, hvad jeg har opdaget:
Dybt i den store Kielder er en Kilde.

Alle forundrede.

En Kilde?

Juliane.

Som jeg gik at hente Vildt
Og Viin til Nadver i den kole Hule —
Da føler jeg det pladske ved min Fod.
Jeg lytter til — og hører Kilden risle.
Jeg bringer Lyset did — og seer af Klippen
Igiennem den porøse, skiøre Steen
Som Perler pible frem de klare Draaber.

Rocheloup.

Det er umuligt!

Juliane.

Det er vist.

Røvere.

En Kilde?
Victoria! Naar Borgen har en Kilde,
Saa er den uindtagelig.

Andre.

Ned! ned
At smage Vandet!

Izarn.

Bliv! Jeg aner Svig.

Rocheloup leer.

Hvad Svig?

Izarn.

Jeg veed ei; men jeg aner Svig.

Rocheloup.

Du veed ei, og dog veed du! Nu, hvad veed du?

Izarn.

Opsætter eders Tørst et Øieblik!
Jeg har ei tømt Pocalerne, som I;
Jeg gløder ei, mit Øie skuer skarpt,
Jeg seer Forvirringen i hendes Ansigt.

Juliane kiæk.

Den Feige seer Forvirring overalt.

Rocheloup.

Vel talt! Kom, kom! Med Faklerne derned!

Camillo og Juliane tage hver sin Fakkel, og folge Roverne.

Izarn holder Ramonneur tilbage.

Bliv du!

Ramonneur.

Hvorfor?

Izarn.

At vogte Fangerne.

Ramonneur peger paa Richard.

Han er i Lænker, og min Tunge med.
Jeg har jo Viser skraalt den hele Vei.

Gaaer.

Izarn.

Fordømte, dumme Uforsigtighed!

Der raabes nede:

Izarn! kom, Izarn!

En drukken Rover kommer tilbage.

Hielp os, see ved Lyset!

Izarn.

Hvad skal jeg see? Hvad see da I dernede?

Roveren.

Vi? — Intet!

Izarn.

Intet? Skiuler Ingen sig
I Krogene?

Røveren.

Jo! Vandet, vi skal drikke.

Izarn.

For Resten Ingen?

Røveren.

Nogle Muus maaskee,
Som holde Kammerbord paa egen Haand,
Naar Herskabet har spiist. Jeg saae kun lutter
Kiødtønder, Tællelys og Spegeskinker.
Du ene ædru er i hele Flokken;
Hvis du ei finder Kilden, saa forvandles
Vi reent dernede selv til Spegekiød.

Izarn.

Velan, saa kom!

Sagte.

Der stikker Noget under.

De gaae; efter en kort Taushed hører man Jerndøren islaaes med et frygteligt Bulder.

Therese.

Gud! hvad var det?

Richard.

Fat Mod!

Therese.

Adelaide!
Min elskte Frøken! — Richard! hun fortvivler.

Juliane og Camillo komme tilbage fra Kielderen med Fakler. Juliane har endnu Aimars Skiærf om sin Arm.

Camillo.

Victoria! Victoria! de sidde

I Buret alle Mand. Der brumme de,
Som vrede Bier i den lukte Kube,
Før Svoveldampen qvæler dem.

Juliane.

Men Izarn?

Camillo.

Faldt for mit Sværd, før han fik raabt om Hielp.

Juliane.

Stik Duehusets Bræder straxt i Brand,
Jil saa til Vindebroen, lad den ned!
Naar Fremmede seer Jld paa Klipperne,
Saa vil de stimle til, deels for at redde,
Deels for at overrumple Røverne.

Richard glad.

Hvad hører jeg? O, Himmel! min Therese!

Juliane overskærer hans Baand.

Min ædle unge Ridder! I er fri.

Richard og Therese

kaste sig for hendes Fødder.

Vor Engel!

Juliane henrykt.

Store Forsyn! hør min Tak.
Et Øieblik har rigt erstattet mig
Et Aars udstandne tunge Lidelser.

Therese.

Adelaide!

Adelaide,

der har været hensunken i en stum Bedrøvelse, stirrer fortvivlet paa Juliane, og siger:

Giv mig dette Skiærf,
Og lad mig see hans Liig, før han begraves!

Juliane.

Hvorledes? Er det muligt? Skulde du —

Adelaide.

Giv mig hans Skiærf, det himmelblaa!
Min bittre Taare faldt derpaa.
Da jeg det om hans Skulder hang,
Jeg kyste ham for sidste Gang.

I Borgen, som ham Gud giengav,
Han finder kun en tidlig Grav.
I Kloster nu hans Pige gaaer,
Og længes, hvergang Klokken slaaer.

Et Ønske kun mit Hierte har:
At samles snart med min Aimar.
Da slumre vi bag Kirkens Krog,
Med Roser paa vort Kistelaag.

Juliane, som imidlertid har hentet Aimar, bringer ham i Adelaides Arme.

Juliane.

Ei død bag Kistelaaget! Snart skal Roser
I Kirken vinke jer til Brudestolen.

Aimar henrykt.

Adelaide!

Adelaide

med en salig Forundring.

Min Aimar! O, Himmel!

Begge.

Jeg vaager ei, jeg drømmer!
Du hviler ved mit Bryst?
Dit Blik i Glæde svømmer?
O, Elskovs søde Lyst!

Adelaide.

Du lever?

Aimar.

I din Arm.

Adelaide.

Du ſmiler?

Aimar.

Ved dit Smiil.

Adelaide.

Ei Morderdolken traf din Barm?

Aimar.

Nei, elſkte Pige! kun Cupidos Piil.

Begge.

Forſvunden er min Trængſel,
Min Maane brød ſin Sky;
Jeg føler ingen Længſel,
Jeg ſalig er paa ny.

Aimar.

Min Arm ſig om din Midie bøie!
Lad Barmen ſvulme kiærligrund!
Jeg drikker Ilden af dit Die,
Og Nectar af din Purpurmund.

Adelaide.

Du hviler ei paa ſorten Baare,
Du bløder ei i Maaneſkin.
En hellig kun, en venlig Taare
Nedtriller paa din brune Kind.

Begge.

O, Kiærlighed kun fatter
Den Løn paa lange Savn,
At ſees, og trykkes atter
Til en huldſalig Favn!

Aimar til Juliane.

Høimodige! see, vore Taarer flyde,
Og føl den Tak, som Læben ei kan yde.

Juliane.

O, det er skiønt, at skue Andres Glæde;
Naar Osten blusser i sit Morgenklæde,
Da smiler Besten med et venligt Gienskiær.

Adelaide med Deeltagelse.

Hun er ei lykkelig!

Therese ligesaa.

Ei lykkelig!

Camillo bringer Connetablen, Ridder Bernard og nogle Ridder-svende og Hyrdefolk over Vindebroen. Enkelte blive tilbage, for at slukke Ilden. Da Juliane seer Connetablen, studser hun, og iler ind i Borgen.

Bernard.

Bliv her, Herr Connetable! Paa min Ære,
Jeg finder det betænkeligt.

Connetablen.

Hvorfor?
Vi har jo Kæmper nok, som kan forsvare,
I Fald I frygter.

Bernard.

Frygte nu vel ei;
Forsigtighed og Frygt er to Begreber,
Som vel maae skilles ad. Men jeg er gammel,
Jeg holder gierne mig til Det ad Gangen;
Vor Hensigt var at søge nu min Datter,
Og ei at fange Rovere.

Connetablen opdager Adelaide.

Ved Himlen!

Vor Hensigt er opnaaet, før vi veed det.
Mit Syn har ei bedraget mig. Der staaer hun!

Bernard.

Hvad? hvem? min Datter?

Connetablen.

Frøken! — Det er hende.

Gaaer hende i Mode.

Ha, Grumme! skal vi saadan træffes atter?
See Himlens Straf for din Forvovenhed!
Men Himlens Redning sendes dig ved mig.
Nu er du min.

Aimar træder frem.

End ei, Herr Connetable!
Først maa I giennembore dette Bryst.

Connetablen.

Aimar? min Vaabendrager?

Til sine Folk.

Griber dem!

Peger paa Richard.

Og kaster ham i Lænker!

Aimar.

Fy, Herr Ridder!
Saa smaaligt giøre Brug af Overmagten?

Connetablen fatter sig.

Frygt ei, Herr Ridder! I skal vel behandles.

Aimar.

Har Dronning Blancas kongelige Bud
Ei sat en Skranke for vor Tvistighed?

Connetablen.

Jert Castellane skal I og beholde.

Spogende.

Men det er intet Vilkaar i Tractaten,

At I skal ogsaa røve mig min Brud.
Jert Fængsel vorde skal heel taaleligt.
Jeg har et Taarn i Krogen af min Borg,
Ved Siden af den lille Blomsterhauge,
Ei langt fra Ridderſalen. I skal høre
Fiolen klinge til min Bryllupsfest;
Og jeg skal sende jer af Retterne.
Naar hun er min, saa rider I afsted
Til Castellane, som en fri Baron,
Og vi har intet meer at tvistes om.

Mork til Richard.

For dig, Forræder! staaer et værre Fængsel,
Hvor ingen Sol og ingen Maane skinner.

Aimars Svende komme hurtig over Vindebroen.

Aimars Svend.

Til Hielp! See, her de røde Luer brænde!

Aimar.

Hvad seer jeg hist? Troer jeg mit eget Die?
Nu skal mig Intet bøie;
Der komme mine tappre Ridderſvende.

Aimars Svend.

En stor Forsamling hisset, og saa rolig,
Og søger ei at bierge
For Luerne den gamle Klippebolig?

Aimar.

O, Roland! Clermont! drager eders Værge,
Udvrister eders Ven af Fiendens Skare.

Aimars Svend.

Vore unge Helt i Fare?
Hav Tak, du vakkre Lue!
Du lod os fiernt Forræderiet skue.

Connetablens Krigere.

Forgieves tænker I ham at forsvare.

Fegtning. Aimar og Richard befries; Adelaide og Thereſe ere flygtede ind til Juliane i Borgen.

Juliane

i et Vindue, med Slor.

Høiagtelſe for fremmed Eiers Grunde!
Min Borg ſtaaer fredelige Gieſter aaben;
Men vil I drage Vaaben,
Saa iler atter til de dunkle Lunde!
I kom at ſlukke Branden, ei at nære
Den vilde Glød, ved ſelv ſom Ild at brænde.
Befaler eders Svende
Den Strid at ſtandſe, ſom giør Ingen Ære!

Aimar.

Herr Ridder! Damen os med Rette laſter.

Connetablen.

Min Handſke der jeg kaſter.

Aimar.

Jeg eder er forbunden.
See, der er min! Og nu til Kamp i Lunden!

Adelaide og Thereſe i et andet Vindue.

O, bliv! Hvi raſer I? hvi vil I ſtride?

Aimar.

O, min Adelaide!

Adelaide.

Jeg døer af Angſt!

Bernard beſtyrtet.

Ha, hvilke Hidſigheder!
Forliges dog, og indgaaer en Forening.
I Herrer! ſtik de Sværd i deres Skeder,
Og agter en fornuftig Oldings Mening.

Connetablen heftig.

Hvad mener I da?

Aimar ligesaa.

Tal, ved Ridderære!

Bernard raadvild.

I Herrer Tid mig give!
Jeg mener — seer I — hvad der maa saa være,
Det faaer, som det er vorden, at forblive.

Aimar.

Ha! Himlen jeg min Ret betroer.

Connetablen.

Jeg Modet!
De vil gaae.

Juliane tilsløret paa Trappen med Adelaide og Thereſe.

Juliane.

Et Ord — før daarligt I udøse Blodet!

Aimar.

Borgfruen taler. Ei vi Agten glemme!

Connetablen forundret.

Jeg kiender denne Stemme —

Juliane.

Opsætter eders Kiv et Øieblik!
Maaskee formaaer et Ord af Qvindens Mund
Med mere Fynd at skille denne Trætte,
End selve Sværdet.

Connetablen med stigende Bestyrtelse.

Ha, hvad hører jeg?

Juliane.

Herr Connetable! Rygtet for et Aar
Om eders Frues pludselige Død
Paa Jagten —

Connetablen slaaer Hænderne sammen.

Ved Sanct Petrus! det er hende.

Juliane slaaer Sløret tilbage.

Ja, det er hende.

Connetablen

studser et Øieblik, stirrer stivt paa hende, og siger derpaa galant med en pludselig Fatning.

Omfavn mig, Madame!

Juliane.

O, min Gemal! i Fald I havde vidst —
Hør eders Hustru!

Connetablen.

Ja, det er min Kone!
Den samme Skabning, Øine, samme Stemme,
Det samme Blik!

Juliane.

Hør eders Juliane!

Connetablen høflig.

Behøves ei.

Juliane.

Jo, I maa høre mig.

Connetablen sagte.

Den samme Lyst, som før, til at fortælle!
Alt træffer sammen.

Høit.

Anstreng eder ei!
I har i Nat alt fatigeert jer meget;
Og jeg kan giette mig til hele Resten.

Til de Andre, i det han tager sin Gemalinde ved Haanden.

Jeg har den Ære her at forestille
Selskabet Fru Grevinden af Montfort,

En født Sabran, min ædle Ægtefælle;
Ei død, som Rygtet foregav, paa Jagten,
Men ranet bort af Rovere, bevaret
Et heelt Aar ved en selsom Styrelse,
Opdaget ved en endnu mere selsom,
Og hevnet — paa det Allerselsomste.

Juliane.

Jeg ønsker ingen Hevn, Herr Connetable!
Kun over disse Rovere, som Himlen
Tillod at fængsles ved min svage Haand,
Jeg kræver eder til Retfærdighed.

Connetablen.

Ha, mine Damer! maa man ei beundre
Slig Aandsnærværelse hos Fru Grevinden?
At lokke snildt dem ned i Kielderen,
Slaae Døren i, og staae som en Heltinde!
I Sandhed, denne Daad vil giøre Opsigt,
Og Frankrigs Troubadourer vil besynge
Grevindens sieldne Mod i Roverkulen.

Juliane.

Gid evig Taushed skiule med sit Slør
Den tunge, bittre Skiebne, jeg har lidt.
Jeg indseer vel, at den Mismodighed,
Som alt et Aar har gnavet paa mit Hierte,
Vil giøre mig uskikket til at nyde
Det muntre Liv ved Frankrigs Hof, Herr Greve!
Jeg skylder Himlen Tak for denne Redning,
Og offrer gierne mine sidste Dage
Til Klosteret. Kun Et forlanger jeg:
Den unge Frøken elsker denne Ridder;
Har I lidt Godhed end for Juliane,

Saa viis det, ved at afstaae hende strax
Til sin Aimar!

Peger paa Richard.

Og tilgiv denne Yngling!

Connetablen

grunder et Øieblik afsides.

En Hustru et Aars Tid hos Roverne —
Den Nød er haard at knække; men en Brud
En Sommernat i Skoven med sin Elsker —
Det er en Ferskensteen, som knækker Tanden.

Høit.

Min Gemalinde! I fornærmer mig!
Vil I berøve mig frivillig nu,
Hvad Skiebnen alt har røvet mig et Aar?
Jeg gik paa Frieri — jeg tilstaaer det.
Min Gud, er det da Synd, at Enkemanden,
Naar han en Tid har offret Taarer til
Sin Hustrues Minde, søger at forslaae
Sin Tungsind, og at finde Livets Blomster
Paa andre Veie? Men nu er I min;
Og ingen Rover meer, hvad Navn han bærer,
Om det var Klostret selv, adskiller os.

Han kysser hendes Haand; derpaa vender han sig til Richard.

Dig der tilgiver jeg din Pagestreg,
Og hvis din Fader er tilfreds dermed,
Saa har jeg Intet mod din Sjæls Udvalgte.

Richard glad.

O, min Therese!

Therese.

Richard!

Connetablen til Adelaide.

Ædle Frøken!

Hvad eder angaaer, saa opgiver jeg
Aldeles her min Ret til eders Haand.
I har en Fader, lad ham selv bestemme!

Bernard bestyrtet.

Hvad? jeg bestemme?

Adelaide.

Fader!

Aimar.

Ædle Herre!

Bernard.

Ugudelige! løbe saadan bort,
Forvolde mig en saadan Hiertesorg,
Med Snue, Nattejagt, Forkølelse,
Paa mine gamle Dage.

Aimar og Adelaide.

Kiære Fader!

Tilgivelse.

Bernard.

Hvad er der ved at giøre?
Det er bestemt i Skiebnens Bog, og Støvet
Maa ikke sætte sig mod Skiebnens Villie.
Mit Valgsprog er: jeg finder mig i Alt,
Hvad ei kan være anderledes; altsaa:
I er min Svigerson, og hun er eders!

Camillo.

Til Lykke, ædle unge Ægtepar!

Aimar.

O, min Camillo! kunde jeg saa sandt
Tilbage ønske dig den samme Lykke.

Camillo trykker hans Haand.

Nu, jeg vil varme mig i eders Solskin.
I glemmer ei, hvad I har lovet mig?

Aimar.

Nei nei, ved Gud!

Camillo.

I eders Borgcapel
Skal Messer synges for min Rosas Siæl?

Aimar.

Fra Hvælvingen ved Sølverklokkens Kimen
Skal Requiem forkynde Midnatstimen.

Camillo.

Velan, det skal min Sorg formilde.
Min Grædepiil, som hang i Støv,
Skal qvæge nu sit siunkne Løv
I eders friske Glædeskilde.
Forsvundet er min Rosas Qval,
Forsonet Almagts strenge Villie.
Nu skal hun luttres til en Lilie
I Paradisets rene Dal.

Aimar.

En munter Alf i Skoven mild
Lod Hiertet frygte, Haabet glippe,
Og her paa Eventyrets Klippe
En Sommernat os fare vild;
Men Skoven aabnes — og jeg seer
Et Marmorslot i Aftenrøde,
Hvor kiærligt iler os i Møde
Tre elskelige, skiønne Feer.

Adelaide.

Saa hænger Blomsten med sit Blad
I Lummerheden, for at blegne;
Men smaat begynder det at regne,
Da styrkes den i friske Bad.

Den hæver atter muntre Krands,
Og Vinden vugger den i Vaaren,
Og Tak den ſmiler giennem Taaren
Til Himlen med fornyet Glands.

Alle.

Vor jublende Sang! lyd høit i Naturen.
Til Tempel forvandlet er Mordernes Braa.
Den diævelſke Grumhed ſig ſtyrter fra Muren,
Paa Kanten alt voxe Violerne ſmaae.
Hvor Taaren har flydt, og hvor Blodet er rundet,
Skal Gieſtfrihed vinke med ridderlig Tro;
Thi Mildhed har ſeiret, og Ondſkab er bundet,
Og Borgen er atter Uſkyldigheds Bo.

Naverborgen.

Den bøyer atter muntre Strande,
Og Binden runger den i Naaren,
Og Tal den smiler atennem Taaren
Til Himlen med forquet Glande.

Alle.

Bor jublende Sangl lud hoit i Naturen.
Til Tempel forvandlet er Morderned Braa.
Den dimpelste Gaunsted sin Sorter fra Muren,
Paa Ranten alt vaxe Violerne smaae.
Hvor Taaren har flydt, og hvor Skadet er rundet,
Vrat Glæsfriheb vinke med ribberlig Tro;
Thi Milbhed har seiret, og Tudskab er bundet,
Og Borgen er atter Uftoldighed Bo.

Robinson i England.

Comedie.

Personerne.

Selkirk, en gammel Somand, født Skotte
Will, hans Pleieſon, født Karaib.
Betty, Wills Elſkede.
Twaſtle, hendes Fader, Hoſekræmmer.
Deſoe, en Digter.
Sir Robert Edgarſon.
Miſtreſs Quickly, hans Soſter.
Charles, hendes Son.
Jack, hendes Pleieſon.
Crab, Gieſtgiver og Kræmmer.
Miſtreſs Crab, hans Kone.
Peter, deres Son.
Andrews, Joſeph, Butterflie, } Poeter.
Ariſtus, Gryphius, } Philoſopher.
Magiſter Romanus.
Agathe, Deſoes Huusholderſke.
En gammel Gartner.
Nanny, Bettys Pige.
Et Bud.

Handlingen foregaaer i London og paa Sir Robert Edgarſons Gods.

Første Act.

Et lille Værelse.

Mr. Twaſtle, Betty, Will og Selkirk ſidde ved et Middagsmaaltid. Den Sidſte er falden i Søvn i ſin Læneſtol.

Twaſtle.

Nu, det ſkal være Selkirks og Wills Skaal! Gid I maae blive anſatte her i Europa! Et lille Embede! Stort kan det ikke være. Hvad veed I? hvad har I lært? Fiſke, gaae paa Jagt, det bliver man ikke fed af i London.

Betty.

O, kiære Fader! Will har lært meget. Han finder ſaadan Fornøielſe i at læſe; han har næſten læſt alle vore Digtere, iſær Shakeſpeare, ſom han ſiger minder ham tidt om hans Ø, og om de Tanker, han giorde ſig der i ſin Eenſomhed.

Twaſtle.

Ja, Shakeſpeare! det var jo ogſaa en halv Vildmand. Nei, vil du blive ordentlig tam, min Søn! ſaa maa du læſe tamme Skrifter. Overalt, det Læſeri, det duer ikke; det hører endnu til Barbariet, til Menneſkehedens Barndom. Naar man er Børn, gaaer man i Skole; voxne Folk læſe ikke meer; de virke for Staten.

Will.

Tillad, at jeg skienker et Glas Sect!

Twastle.

I tractere med Sect? Det er christeligt. Jeg spiser ellers meest Oxekiød og drikker Øl; deraf kommer det Satte, det Solide i Characteren. Fortæl os nu lidet om din Levemaade, Kammerat! God dam! spise Mennesker og drikke Blod? I staae endnu paa et lavt Trin af Culturen. Her i Europa slaae vi vel ogsaa Folk levende, det forstaaer sig; men ikke paa de Maader.

Will til Betty.

Hvor selsomt tykkes det mig, skiønne Miss!
At sidde her med Dem og Deres Fader,
Min Pleiefader i det snevre Kammer,
Jeg, som for ikke lang Tid siden iilte
Med Hiortens Flugt igiennem tykke Skov,
Brød mig en Sti, som Slangen, giennem Krattet,
Krøb høit omkring i Grenene, som Aben,
Og svømmed, som en Fisk, i Bølgerne.

Twastle.

Det giøre vore Matroser ligesaa godt. Bliv Matros! det er din Bestemmelse. Det er den frieste Stand, især her i Landet, thi saasnart en Matros sætter Foden paa Landjorden, for at være bunden — vips! slæber man ham ud paa et Skib, og tvinger ham til at være fri igien. Der kan du klavre, saameget du vil. Løbe? Nei, paa et Skib kan du ikke løbe langt, det er sandt; men saa løber Skibet deslænger for dig. Skienk mig et Glas Sect!

Betty.

Har De tidt været i Livsfare, Will?

Will.

Den Vilde, Betty! kiender ingen Fare,

Han leger daglig ſpøgende med Døden,
Som Børn med Dukketøi.

Twaſtle.

See, giør I det?

Will.

Tidt med min grønne Øxe —

Twaſtle.

Grønne Øxe?
Hvad Pokker! har I grønne Øxer der?

Will.

Haard — Serpentin, troer jeg, man kalder det.

Twaſtle.

Hvi har I ikke Jern?

Will.

Det maa De ſpørge
Vor Herre om.

Twaſtle.

Hvi handler I da ikke?
Saa fik I gode Vaaben, og ſaa kunde
I bedre ſlaae hverandre ſtrax ihiel.
Jeg har en Svoger, ſom er Jſenkræmmer;
Han ſælger Spader, Knive, Leer, Plovjern,
Bradpander, til at bage Pandekager,
Og mange andre krigeriſke Vaaben
Af Jern, ſom hænge malet ganſke ſorte
I kunſtig Orden paa hans Kramboddør.
Tro mig, den Karl, han vilde giøre Opſigt,
I Fald han kom blandt jer. Han blev en Gud,
Han blev tilbedt, han blev en Dalai Lama.

Will.

Man ei tilbeder Dalai Lama der.

Twaſtle.

Da har I dog et Dyr, ſom kaldes Lama.

Will.

Et Faar.

Twaſtle.

Nu, ja!

Will.

Et Faar, men ingen Gud.

Twaſtle.

Ja ſaa! — Men hvordan gaaer det med vor Vert?
Jeg troer, han faaer en lille Middagsluur.

Will.

Tilgiv ham, Maſter Twaſtle! Lad ham ſove!
Han har udſtaaet meget, og hans Kræfter
Er ſvækkede. Han mangler ofte Søvn,
Gaaer mange Nætter op og ned ad Gulvet;
Og naar han ſover, drømmer han, og taler
Beſtandig om ſin D.

Twaſtle.

Gud hielpe ham
For D, han har! Nu har en Skibscaptain
Sin Fane ſtukket ned i Sandet der
Med Gammelenglands Flag, og det betyder,
At den tilhører os. Ja, ſaadan gaaer det;
Jeg følte og et Fandens Smæk forleden:
En Bankerot, en Debitor, fordømt!
En Porterbrygger, ſaa ſolid en Mand —
Solid — du kiender Ordet, veed dog, hvad
Solid betyder?

Will.

Nu, jeg tænker, hvad
Der dygtigt er og grundfaſt.

Twastle.

Ganske rigtig.

Til Betty.

Jeg seer, han lægger sig dog efter Sproget. —
Og veed du nu, hvad dygtig grundfast er?

Will.

Nu, det kan meget være, tænker jeg,
Paa høistforskiellig Viis.

Twastle til Datteren.

Der tog han feil;
Men det maa man ei regne ham til Onde
I Førstningen. — Solid er Penge, Will!
Solid er Penge: hvad der eier eller
Der skaffer Penge. Som nu Porterbrygning,
Den er solid, den er Brødstudium.
Tag dig i Agt for disse Videnskaber,
Især de skiønne! de er hæslige;
Det skaffer ingen Penge, men kun Ære.

Tager sig en Priis.

Saa heller omvendt dog, naar galt skal være.

Betty.

Nu, Will! fortæl os lidt om Deres Krige
Og om de Vildes Tvedragt.

Twastle.

Ei! min Pige!
Det kan man forestille sig. Jeg var
Forleden ogsaa i en saadan Casus,
En Trængsel; jeg blev trykket ganske flad
Som Svinesylte, sans comparaison.
Der var Auction ved Børsen, det var Twist.

Til Will.

Du kiender Twist?

Will.

Ja, alt for godt desværre!
Hos os var evig Strid og evig Tvist.

Twastle.

Det er en anden Sag. Jeg mener Garn,
Utvundet Bomuldsgarn.

Will.

Nei, Master Twastle!
Det kiender jeg slet ikke.

Twastle

tager ham under Hagen.

Der er meget,
Min Søn! som du ei kiender her i Verden,
Som du maa lære. Skienk mig et Glas Sect!
Den gode Selkirk seiler til sin Ø
Paa Drømmens Fartøi og med dens Passatvind.

Selkirk i Sovne.

Den Støtte holder Hulen.

Twastle.

Hvad for Noget?

Selkirk i Sovne.

Taer jeg de Stene bort, saa falder Loftet;
Jeg blier begravet levende.

Will.

Han tænker
Bestandig paa sin Hule.

Twastle.

Hulen hører
Ei længer ham til; nu han boer til Leie
Hos mig, høit op i Qvisten, maa betale
Smukt, hvad han skylder, inden Faredag.
Hvis ikke, gaaer det galt.

Betty bedrøvet.

Men, kiære Fader!
Jeg beder Dem.

Will.

Han — han betaler nok.
Han var for nogle Uger siden hos
En Lærd med denne lille Pakke Skrifter,
Som man har raadet os at lade trykke:
De selsomme Begivenheder, vi
Har levet op. Saa faae vi Penge.

Twastle.

Snak!
Begivenheder trykke? Narrestreger!
Min Fætter trykker.

Will.

Kunde han maaskee —

Twastle.

Cattun, men ingen Skrifter. Tryk Cattun!
Det sættes af, blier ei Maculatur.
Det andet Narreri har Fanden skabt.

Selkirk i Søvne.

Hvor er de Mennesker? Jeg seer dem ei.
Jeg er endnu alene — ganske ene,
Mig ændser Ingen, kun min Will! min Will!
Ham havde jeg — og ham har jeg endnu.

Will.

Han elsker mig, den gode gamle Fader.
Men jeg er bange for hans Sundhed, Betty!
Han taler undertiden ganske vildt.
Den stærke, hyppige Anstrengelse
Har ældet ham før Tiden. Dette Skifte —
Vor Fattigdom — den snevre Krog! Hvor gierne

Vil jeg fortiene Brødet til ham, Betty!
Men trælle for mit Brød som Tiener hos
En fornem Herre — nei, det kan jeg ikke.
Min Fader var en Kongeſøn; min Farbroer
Var Konge for de Vilde. Jeg vil gierne
Ydmyge mig, en europæiſk Borger
Er meer, end Cannibalers Drot, det veed jeg;
Men Tiener — Tiener vil jeg ikke være.

Twaſtle.

Hvorfor ei det? Saa faaer du Guldgaloner
Om Hatten og paa Klæderne, kan ſpiſe
Den bedſte Mad, og faaer en Flaſke Viin
At gottes med om Dagen.

Will.

Mange Tak!
Jeg drikker heller Kildevand ſom fri.

Twaſtle.

Det klinger ſmukt. — Naa, vel bekomme os!
Nu har vi ſpiiſt, nu er det Tid at gaae.

Tager ſit Glas, og raaber Selkirk i Øret:

Saa vil vi nu da drikke Vertens Skaal!

Selkirk vaagner.

Jeg troer, at jeg var falden lidt i Søvn.
Tilgiv mig, Maſter Twaſtle!

Twaſtle.

I er ſvag;
Det er naturligt, at I falder ſammen.
Nu — velbekomme! Tak for Mad! I har
Bevertet os; det ſkulde I ei giort,
Det koſter Penge. Her i denne By
Kan man ei gaae et Skridt foruden Penge.
Paa Themſens Bredder krybe Padder nok

Med tykke Maver; men de maae ei væltes
Paa Ryggen, ſom paa Sanct Aſcenſion;
De vil ei koges i Maderaviin,
Kun fyldes med den. Her er Fugle nok
I Jomfrubuur og paa Spadſeregange,
Men man tør ikke ſkyde dem, min Faer!
Her kan I ikke længer fælde Træer,
Thi vi har ingen, vi maae brænde Steenkul,
Og den er ogſaa dyr. Alting er dyrt.
Saa maae I ſpare. Verterne forſtaaer
Ei Spøg: naar Leien ei betales ſtrax
Til rette Tid, ſaa kaſtes man paa Gaden;
Det har man ofte havt Exempel paa.
See til, I kommer i et Hoſpital,
Det tiener eder bedſt. Og Will derhenne
Med Kobberfarven og den ſmukke Vext
Er ſkabt til Domeſtik med brede Treſſer
Bag een og anden Ladys Stol. — Guds Fred!

Staaer op.

Nu gaaer jeg til min Dont, min Hoſebod,
Og føler mig i den ſaa ſtolt en Mand,
Som Ridderen af Hoſebaandet. Betty!
Hvad ſtaaer du der og ſtirrer efter? Vil
Du kiøbe Will?

Betty undſeelig og bevæget.

Farvel da — Selkirk! Will!

Will med et omt Blik.

Farvel, min ſkiønne Miſs!

Twaſtle trækker ham til en Side.

Du ei forſtaaer
At tale Sproget ret endnu, min Ven!
Det hedder ei: „Farvel, min ſkiønne Miſs!“

Thi for det Første er hun ei din Miss,
Og for det Andet, om hun end er smuk,
Saa kommer det slet ikke Sagen ved.
Det hedder simpelt, for en anden Gangs Skyld:
„Farvel, Miss!“ Har du ret forstaaet mig?

Selkirk.

Farvel og Tak! Tak for jert Raad til mig!
Jeg lægger det paa Hierte.

Twastle.

Giør I det!
Et Raad i rette Tid er Penge værd.

Gaaer med sin Datter.

Selkirk stirrer mork hen for sig.

Ja, han har Ret: jeg er en Invalid —
Bestemt at mugne hen i Hospitalet.
Og du, min stakkels Will! og du maa sælge
Din Frihed i det fri Britannien.
Det havde jeg ei tænkt. Hvi blev vi ei
Hist paa vor Ø? Hvi løb vi ud af Busken,
Da vi saae Mennesker, for at befries?
Befries! Hvorfra? Udjages af vort Eden!
Hvad søgte jeg? Det elskte Fædreland.
Hvad er det egentlige Fædreland?
En Hytte, Fader, Moder, Søster, Broder,
En halv Snees Venner — og vor Barndoms Egn.
Hvor er det alt? Dødt eller reent forandret.
Halvhundred Aar har omskabt Alt, selv Sproget.
Jeg kiendte Barken hist i mine Træer
Langt bedre, end de kolde Ansigter;
Thi Træet nikked jo dog venligt til mig.
Jeg var en Konge paa min Ø, som Adam
I Paradiis. Vel fandt jeg ingen Eva,

Men heller ingen Kain blev min Sorg.
Jeg fandt en Søn, en god, en kiærlig Abel.
Hvad vilde jeg da meer?

Han omfavner Will.

Will.

O, græd ei, Fader!
Jeg har det bedste Haab, og takker dig,
Fordi du bragte mig til Mennesker.
Det er dog skiønt. Naturen er vel smuk,
Men Mennesket er dog Guds første Skabning.
Vor Ø var tom og sørgelig.

Selkirk.

Nei, Will!
Ei sørgelig; blid — himmelsk i sin Ro —
En Kirke for Guds Almagt.

Will.

Det er sandt,
Du kan ei more dig i denne Vrimmel,
Som jeg.

Selkirk.

Saa morer denne Vrimmel dig?

Will.

Den Skov af Master langs ad Themsens Bredder;
Den Børsens Bisværm; disse Blandinger
Af alle Nationer, alle Sprog;
De hellige Kirker med Choralerne
Og Præstens fromme Stemme; Parlamentet
Med sine kiække Taler; Skuespillet
Med sine Skiermer, Lys og Eventyr;
Selv Kaffehuset med Aviserne;
De raske Veddeløb, de skionne Heste;

Lyststederne med saftigfrodigt Græs;
Og — meer end Alt —

Standser.

Selkirk.

Hvad, Will? hvad meer end Alt?

Will.

Hvi skammer jeg mig? Eders skionne Qvinder!
Jeg veed, at mine Landsmænd er Barbarer,
Blodgierrige, glubske Dyr; men, Fader Selkirk!
Saa har de ogsaa Dyrets Fortrin, veed du.
Hvo negter, de er Mænd? Hvad er en slig
Tykmavet Londons Borger med Paryk,
Hvad er en saadan lille modens Herre
Mod Een af vore nøgne Folk, saa glubsk
Som Tigren i sin Kamp, saa from som Barnet
I Fred? Men eders Qvinder —

Selkirk smilende.

Vore Qvinder,
Dem foretrækker du?

Will.

De er saa hvide
Som Nattens Snee, og deres Lokker gule
Som Maanens Straaler; deres Øine ligne
Den klare Himmel — det er sande Engle.
Og deres Blik og Smile smelte Hiertet
Med Længsel, som ei Cannibalen følte,
Der saae kun hine føre Kæmpeqvinder
Med sorte Stirreblik, og Blodkoraller
Omkring det brune Bryst.

Selkirk.

Den lille Miss,

Den smukke Betty lader til at gjøre
Stærkt Indtryk paa min Will.

Will.

Hun er saa frisk
Som Vaaren, og uskyldig, mild som den.
Hun synger som en Fugl, og ingen Rose
I Purpur overgaaer de runde Kinder;
Og hendes Sicel er endnu mere skiøn,
End hendes Legem.

Selkirk.

Hvoraf veed du det?

Will.

Vi tale ofte med hinanden.

Selkirk.

Saa?
Og kan hun lide dig?

Will.

Jeg veed det ei.
Jeg ønsker det. Jeg var ulykkelig,
I Fald det ei var saa. Hun hører gierne
Paa mine Eventyr, hun græder — smiler;
Og naar jeg stirrer hende stivt i Diet,
Da slaaer hun Diet ned, og Kindens Roser
Faae mere Purpur, men hun vredes ei.

Selkirk.

Min stakkels Will! i Fald du elsker Betty,
Da seer jeg intet Haab for dig, min Søn!
Thi du er fattig, Faderen er gierrig,
Og har bestemt en Brudgom for sin Datter
Aldeles efter sit Sind.

Will.

Betty ægter
Ham aldrig, aldrig! Nei, det veed jeg vist.
Vel har hun Intet sagt — o, Læben taler
Kun Kløgtens Ord, men Øiet Kiærlighedens.
Hvad hielper det, at Frygt giør Tungen stum,
Naar Blik og Smiil forraade Hemligheden?

Selkirk.

Hvor hurtig du er vorden Europæer!
Jeg i min Ensomhed er bleven sky,
Og næsten bange for hvert fremmed Ansigt.
Dog — det er sandt, Naturen skienker Gaver
Til Sydhavsøen, som til Storbritannien.
Lang Tid kan Fieldet skiule Diamanten;
Men findes den og slibes, straaler den
Med Glands, som Flinten udenfor maa savne,
Skiøndt den bestandig stod i Solens Lys.

Will.

Din Godhed for mig, Fader! overdriver.

Selkirk.

Du elsker, du er ung. Det unge Træ
Omplantes let, det gamle taaler ei
At flyttes meer. Jeg frygter, jeg gaaer ud.

Will.

Bedrøv mig ikke, Fader!

Selkirk.

Hvorfor blev du
Ei end et Aar paa Øen med mig, Will?
Du havde trykket mine Øine til,
Og kunde reist, og elsket i Europa.
Nu gaaer jeg som et Udskud, som en Fremmed —

En gammel Stodder. Hist paa Den staaer
Min Hytte tom, og venter paa sin Herre,
Som flakker uden Ly paa Londons Gader.
Nu lobe mine stakkels Lamaer
Vildt om i Krattet, og min skionne Have
Groer fuld af Ukrudt. Ikke skær jeg meer
Min Fure daglig i min Træcalender.
Min Almanak er sluttet, Will!

Will.

O, Fader!
For Guds Skyld siig ei Sligt. Og vidste jeg,
At det var saa, du ikke kunde trives
Meer i dit Fædreland og i Europa —
See, jeg forlod det alt, og fulgte dig
Igien til dine Drkner.

Selkirk.

Jeg har ingen.
Man har berøvet mig min Drken, Will!
Den er ei meer, du søger den forgieves.
En Colonie af Dybtfordærvede
Nu bygge der. Der blev jeg mere fremmed,
End selv i London. — Ofte har jeg tænkt
At gaae til Skotland, og at søge hist
Min Æt, min Barndomsegn blandt Klipperne;
Men Alt er dødt for mig, det veed jeg jo.
Her har jeg dog min Will.

Will.

Taalmodighed!
Her kan vi ogsaa blive lykkelige.

Selkirk.

Mit gamle brustne Anker, gode Søn!

Er giennemædt af Rust; det laae for længe
I Slud paa Stranden, duer ikke til
At fæste Hanken meer i Haabets Klippe.

Han tager sin Hat.

Will.

Hvad vil du?

Selkirk.

Gaae — hvad jeg saa tidt har giort
I denne Verden — en forgieves Gang.
Den lærde Herre, denne Herr Defoe —
Du veed, jeg gav ham for et halvt Aar siden
De Smaapapirer, mine Hændelser,
Uordentligt opskrevne, for mig selv
Knap læselige. Han har lovet mig
At ville giennemsee det hele Kram.
En Skipper giorde mig det Forslag, veed du,
Jeg skulde lade mine Reiser trykke.
Her trykkes og her læses alle Slags;
Det var dog noget Eget, meente han.
Jeg føler selv, at hvis jeg kunde rigtigt
Fremstille, hvad jeg havde stridt og lidt,
Da vilde Bogen læses med Forundring,
Og more Mange. Men det er umuligt;
Jeg er en gammel ustudeert Matros,
Forstod kun maadeligt at føre Pennen,
Da jeg var yngre, meget mindre nu.
Dog, da jeg eengang er den gamle Nar,
Og ikke glemme kan mit Kongedom,
Saa var mig ogsaa Fristelsen for svar.
Jeg kunde ikke modstaae, skiøndt jeg veed
Forud, den lærde Herre leer, og rækker
Mig mine Stumper spottende tilbage.

Will.

Det ſkal du ikke ſige. Jeg har hørt,
En god Skribent behøver altid ei
At være juſt ſaa lærd. Har du et Hierte,
Forſtand, og noget Vigtigt at fortælle,
Saa giver nok Fortællingen ſig ſelv.

Selkirk.

Det er ei langt herfra; det er en Gang.
Hvad har jeg Andet nu at foretage?
Giv mig min Overkiole! Det er køligt,
Og jeg var vant til mine lodne Skind,
Hvor Solen brændte ſtærkere.

Will hielper ham.

Du kan ei
Faae Klæder nok; mig er de kun i Veien.

Selkirk.

Du løb omkring i kraftig Nøgenhed.
Saa gaaer det, Will! thi Sommeren behøver
Ei Klædebon: det er en heftig Yngling,
Som ſvømmer om og køler ſig i Floden.
Den gamle Vinter ſidder ſom en Gubbe
Med Hætten over Hovedet, og varmer
Ved Arnens Lue ſine ſtive Fingre.
Men Arnen mangler mig.

Will.

Den faaer du nok.

Selkirk.

Ja ja, den ſikkre, lune, hvor jeg ikke
Kan ſiges op til nogen Faredag.

De gaae.

Defoes Værelse.

En Mængde Baller Papir staae opstablede i Baggrunden.

Defoe. Agathe.

Agathe.

Nu har jeg aldrig seet! Men hvad vil Herren
Da med den grumme Hoben Trykpapir?

Defoe.

Naa, veed hun ikke det endnu? Det er jo
Min Bog — min Robinson.

Agathe.

Hvad? er det muligt?
Har Herren skrevet alt det?

Defoe.

Synes hun
Nu ikke, jeg er flittig?

Agathe.

Jh, min Gud!
Naar har da Herren skrevet det?

Defoe.

Hun seer jo,
Jeg skriver daglig.

Agathe.

Men en saadan Mængde!

Defoe.

Det svulmer ud i Trykken, maa hun vide.
Har hun ei ogsaa mærket Sligt, hvergang
Hun koger Grød og Ærter i sin Gryde?

Han giver hende en Bog.

Maa jeg opvarte med et Exemplar?

Agathe neier.

Ak, Jemini! jeg takker, gode Herre!
Ha, nu forstaaer jeg det: det er den smukke
Historie om ham, den stakkels Diævel —
Paa Den, hvad han hed —

Defoe.

Robinson Crusoe.

Agathe.

Ja, ganske rigtig. Troer da Herren ogsaa,
At jeg og Jenny, vi kan læse denne
Begivenhed, og mon den ikke gaaer
For meget over vore Fatteevner?

Defoe.

Enhver kan læse den, Enhver kan mores,
Den Kloge, den Enfoldige, Lærd, Læg.
Det er just Sagen. Blier det saadan ved,
Saa er min Lykke giort; jeg blier om kort Tid
En Mand paa mine tyve tusind Pund.

Agathe.

Nu har jeg aldrig seet! Blot for en Bog,
En Fabel, en Fortælling, en Roman?
Hvis det var Mad, Plumbudding eller Smør;
Hvis det var Toi, som Strømper, Klæde, Lærred;
Hvis det var Kage, Syltetøi, Liqueur —
Ja, du min Gud! det trænger Alle til,
Det er reelt, det Nytte giør i Staten.
Men —

Defoe.

Skienk et Glas Madera!

Agathe.

Herren drak alt
Sit Morgenglas, da han gik ud.

Defoe.

Da Capo!
Man maa dog drikke Lykkens Skaal, Agathe!

Agathe skienker, han drikker.

Agathe.

Lad mig nu see, at Herren skiønner paa,
Han har det godt.

Defoe.

Ja, ja! det skal jeg nok.

Agathe.

Man Maade holde maa med Glæden.

Defoe.

Rigtig!
Og naar man trænger til Paamindelser,
Laer man Agathe kalde.

Agathe.

Sandhed hører
Man ikke gierne.

Defoe tager i sin Lomme.

Jeg maa dog betale
Moralen.

Giver hende Penge.

Agathe.

Gud — Guineer!

Defoe.

Kiøb sig nu
En Søndagskiol, som hun kan stadse med,
Hvergang hun gaaer i Kirke.

Agathe.

Nu, man maa
Dog sige, hvad man vil: De har et Hierte —

Defoe.

Som Guld. Ei sandt? Nu ned med sig i Kioknet!

Agathe sagte.

Nu skal jeg, sandt for Herren, ogsaa kiøbe
Ham Agerhøns, det er hans Liv, det veed jeg.

Neier.

Jeg takker, og recommenderer mig.

Gaaer.

Defoe.

Mig selv det forekommer som en Drøm:
Defoe — jeg Robinsons Forfatter? Ha,
I hvert et Huus man læser Robinson.
Jeg seer den unge Lady med sit Guldhaar,
Hun støtter Hovdet paa den runde Arm,
Og sluger Bogen med de store Øine.
Den gamle Kiøbmand sidder i Comptoiret,
Høit paa sin Stol, sin Skriveræsel, læser
Om Den hist, og glemmer Contrabogen.
Den lille Miss og hendes Elsker tænke
Paa Fredag, paa de Vilde, studse, mores,
Og glemme reent det sukkersøde Maanskin.
Selv Drengen, paa sin Skammel, seer opmærksom
Paa Bedstemoer, der snøvler ved sin Brille.
Den strenge Dommer tager Bogen med
I Retten, Præsten sin i Skriftestolen,
Og bilder Degnen ind, det er en Præken.
I Windsor læser man min Bog med Guldsnit,
Og Tiggeren paa Tærsklen sidder med
Et lurvet Exemplar, som han har laant.
Den Lærde glemmer sine Folianter
For min Octav, og nødes til at rose,

Hvad han foragte vil. Det er dog herligt,
At virke saadan paa en heel Nation!

Efter et Ophold.

Men — men, Defoe! — Ha, den forhadte Tanke!
Og hvis det blier bekiendt og kommer ud,
Vil man ei troe, at Intet hører dig til?
Thi saa er Menneſket: han falder fra
Den ene Yderlighed til den anden,
Foragter let, hvad nys han har forgudet.

Han tager en lille Pakke frem.

Den gamle Sømands Ord var kun et Chaos,
Hvoraf jeg ſkabte mig min Digterverden.
Og dog — dog, kan jeg negte? meget er der,
Som jeg har ſkrevet ud, og vel benyttet.
Den hele førſte tryllende Idee! —
Saa gik det ſtedſe. Har ei Shakeſpeare taget
Sit Stof af Eventyr? Ha, jeg tør vedde,
Cervantes fandt en Don Quixote i Mancha.
Men Ingen veed det; og hvad Ingen veed,
Fordunkler ikke Skialdens Glands. Og hvis —

Grubler.

Hvorfor ei? — Hvad har Selkirk vel for Nytte,
Hvad Ære af det, hvis det blev bekiendt?
Ja — han maa bort og tie. Jeg vil ſkienke
Ham et anſtændigt Ophold; han ſkal boe
Paa Landet, paa min lille Høi, men tie
Som Muldvarp i ſin Tue.

Det banker.

Defoe farer ſammen.

Ha, hvem banker?
Hvis det var ham —

Høit.

Kom ind!

Selkirk træder ind.

Defoe sagte.

Ja, ved Apollo!
Frisk, gamle Synder! spil din Rolle vel.

Selkirk beskeden.

Jeg gaaer dog ikke feil? Forlad mig, taler
Jeg her med Herr Defoe?

Defoe

med et paataget rask Væsen.

Ja, ganske rigtig.
Ah — Master Selkirk! er det jer? Velkommen!
Jeg kiendte jer ei strax igien.

Selkirk.

Det troer jeg;
Det er heel rimeligt. Mit slette Skrog
Er næsten hugget op til Brag, fra sidst.
I veed, paa Wappings Kaffehuus —

Defoe.

Ja, rigtig!
I gav mig der en lille Pakke Skrifter
At giennemsee —

Selkirk undseelig.

Tilgiv, min lærde Herre!
En Mand i mine Aar, af Noden avet,
Mindst burde dadles for Forfænglighed;
Men det var heller ei den Orm, som stak:
Oprigtig talt, det var Nødlidenhedens.
Og midt i Havsnød, griber Haanden, veed I,
Den mindste Planke, skiøndt den ei kan bære.

Defoe

betragter ham opmærksomt.

I er beskeden.

Selkirk godtroende.

Ikke sandt, det duer
Ei noget? det er Lapperi?

Defoe forlegen.

Nu, Kiære!
Det siger jeg just ei. Hvis I forstod
At føre Pennen — eders Hændelser
Er egne — jeg vil ikke sige dermed
Just ganske nye, og aldrig hørte før —

Selkirk.

Naar jeg undtager Will, min Pleieson,
Og mig, har aldrig jeg om Nogen hørt,
Som leved flere Aar i Ensomheden
Paa slig en øde Ø.

Defoe hurtig.

Jo, Selkirk! jo!
I Fald I havde Læsning, mindtes I
Vel fleer Exempler. For tre tusind Aar
Var Philoctet alt slig en Enebygger:
Han boede i en fugtig Klippehule,
Han gik paa Jagt, og fældte Dyr med Pile,
Indtil der kom et Skib og frelste ham.

Selkirk forundret.

Tre tusind Aar? Min Tro, det er en lang Tid!
Og veed man Ingen mellem Philoctet
Og Selkirk, saa beviser det for os,
At Hændelsen er sielden.

Defoe.

Det er sandt.
Og more giør den, blot som Hændelse;
Det vil jeg ogsaa tilstaae — gierne tilstaae.
Det Vigtigste: Udviklingen, den Maade,

Hvorpaa hvert Træk er stillet frem og malt,
Hvorved man sættes, saa at sige, ind
I sligt et Liv, og selv oplever det;
Det mangler eders lille Dagbog ganske.

Selkirk.

Ak, Gud! det veed jeg nok. Jeg har, som sagt,
Aldeles ingen høie Tanker om den.
Min Mening var, om ei den kunde bruges
Som Stof maaskee, som raat Material?

Defoe.

Det traf saa meget heldigere, Selkirk!
Da jeg i lang Tid alt har havt en slig
Idee, før I kom.

Selkirk.

Virkelig, min Herre?

Defoe.

En lignende; ei ganske saa, forstaaer sig.
Og jeg vil ærligt tilstaae: eders Dagbog
Gav mig Anledning til adskillige Træk.

Selkirk.

Saa har I dog benyttet mine Hefter?

Defoe.

Ja — for at bruge Lignelse, som I:
Lig Fabrikanten, der sin Bomuld tog
Af Træet, spandt, og væved det til Klæde.

Selkirk.

Det tvivler jeg ei om. Hvad har I kaldet
Den Bog?

Begierlig.

O, har I ei et Exemplar?
Hvad koster Bogen? Jeg maa læse den.

Er det om Een, som leved paa en Ø,
En ubeboet Ø?

Defoe.

Som Philoctet
Og J; ja, ganske rigtig. — Bogen har jeg
Ei her endnu. J faaer et Exemplar
Smukt bundet ind, saasnart det kommer fra
Bogbinderen. — Hvad nu jeg vilde sige —
Mit Værk er færdigt; alle Kiendere
Berømme Bogen; den fornøier Alle;
Man ynder meget min Fremstillingsmaade,
Ei Fablen at forglemme, som tildeels
Jeg skylder eder, men dog meest mig selv.
Nu altsaa — jeg vil høste Fordeel af den,
Og det er billigt, at J faaer en Part.
See — tyve Miil fra London, ved en Skov
Har jeg et lille Sted, min gode Selkirk!
Med Have til. Der boede jeg tilforn.
Nu agter jeg at kiøbe mig en Gaard
I Londons Nærhed. J skal boe i Hytten.
Den hører eder til, imens J lever,
Og jeg vil aarlig skienke jer endnu
Halvhundred Pund. Er J fornøiet dermed?

Selkirk folder sine Hænder.

Halvhundred Pund om Aaret, og et Huus
Paa Landet ved en deilig Skov?

Defoe.

Nu, Selkirk!
Troer J jer saa betalt?

Selkirt.

Betalt, min Herre?
Giør mig ei skamfuld, kald ei eders Gave

Betaling, giv ei eders Høimod Skin
Af Skyldighed!

Defoe vort.

I er for nøisom, Selkirk!
Ved Gud, det har I ærlig, vel fortient.

Selkirk glad.

Saa kan jeg leve mine sidste Dage
Frit i Naturen, uden Næringssorg!

Defoe.

Det kan I; og saafremt I mangler Noget,
Siig det til mig, saa skal jeg hielpe jer.

Selkirk
griber efter hans Haand.

Uegennyttige, høimodige Mand?

Defoe
trækker Haanden skamfuld tilbage.

Kald mig ei saa! det ei tilkommer mig.

Selkirk.

Fortiener ikke slig Velgierning Tak?

Defoe fatter sig.

Alt, hvad jeg nu forlanger, er kun dette:
I finder eders Skrift betalt, ei sandt?
I er fornøiet?

Selkirk.

Var jeg Glæde værd,
I Fald jeg ikke var det?

Defoe
gaaer til Skriverbordet, og tager et Blad Papir frem.

Nu velan!
Saa underskriv mig disse Linier:
Beviis for at I solgte Manuscriptet
Til mig, og at det nu er ganske mit.

Selkirk.

Men bruger I min gamle Dagbog meer?

Defoe.

Aldeles ikke.

Selkirk.

O, min gode Herre!
Saa giv mig den igien. Jeg har den kiær,
Den er min Siæls Fortrolige, den fulgte
Mig stedse paa min Vandring; hver en Tanke
Har jeg meddeelt den, som et Vennebryst.
For alle Andre er den kun et Intet,
For mig en Skat.

Defoe.

Det giør mig ondt, at jeg
Maa afslaae eder den beskedne Bøn.
Det har sin Aarsag. Er vi enige,
Saa hører Bogen mig til.

Selkirk.

Kiære Herre!
Bliv ikke vred. Kan det ei Andet være,
Saa maa jeg skilles fra min gamle Ven.
Det er ei første Gang, jeg skilles fra
Det Vanlige, det Kiære. Som I vil!

Defoe ringer paa Agathe.

Giv mig et Fyrfad ind med Gløder strax,
Og sæt det i Kaminen!

Til Selkirk.

For at I
Skal see, det er ei Lyst til meer at bruge
De gamle Hefter, vil vi brænde dem
I Begges Overværelse.

Selkirk sukker.

Ja ja!

Defoe.

Og endnu Eet: her maa I love mig,
At I vil aldrig yttre jer for Nogen
Om denne Sag; om hvad I solgte mig.
Seer I, jeg skal forklare eder Grunden:
Jeg Fiender har, som gnave paa min Roes,
Og see sig magre paa min trinde Velstand;
Fik de en saadan Anecdot at høre,
Saa vilde Klaffertandens hundred Tunger
Udsprede snart de latterligste Rygter.

Selkirk.

Ja ja! det kan jeg ganske godt begribe.
Og helligt sværger jeg ved den Algode,
Som rørte eders Sind, og gav jer Lyst
Til at formilde Gubbens sidste Dage:
Jeg tier, og skal være taus som Graven.

Agathe har sat Fyrfadet i Kaminen, og er gaaet igien.

Defoe.

Det er mig nok.

Kaster Papirerne paa Ilden.

Og dermed vie vi
De tomme Straae til Evighedens Flamme.

Selkirk

seer paa Ilden, og tørrer sine Øine.

Hvor hurtigt lue de! Hvor heftigt svinge
De deres røde Vinger, og forsvinde!

Defoe giver ham Penge.

Tag denne Hielp, min Gubbe! for det Første,
Gaa hiem og vederqvæg dig, drik min Skaal.

Selkirk trykker hans Haand.

Det skal jeg. Tak!

Ved sig selv, stirrende i Kaminen.

Der svandt det sidste Glimt.
Dog, nei! Erindringen staaer i mit Bryst
Med dybe, uforkrænkelige Runer;
Og den skal ei forgaae, og ei forsvinde,
Før Sielen svinger sine lette Vinger
Af Stovets Aske.

Til Defoe.

Nu — Farvel, min Herre!

Gaaer.

Defoe

stirrer bevæget hen; efter en kort Taushed.

Hvad er jeg nu mod ham? — Ærgierrighed!
Dit Vaaben er Forfængeligheds Taage —
Og du vil kæmpe mod Samvittigheden?

Han holder Haanden for Panden.

Et Bud kommer med et Brev.

Et Brev, Sir! fra Sir Robert Edgarson.

Defoe horer ikke.

Budet.

Et Brev, Sir! fra Sir Robert Edgarson.

Defoe forvirret.

Hvad? Fra Sir Robert Edgarson?

Budet.

Ja, Sir!

Defoe.

Behøver Brevet Svar?

Budet.

Jeg veed det ei.

Defoe bryder det, og læser:

Min Herre!

Med stor Fornøielse har jeg læst Deres Robinson Crusoe, der saavel fra Opfindelsens, som den naive, godhiertige Fremstillings Side er fortræffelig. Da jeg nu er meget for at yde Hver Sit, og aldrig har Ro, før jeg har betalt min Gield, saa tillad, at jeg ret takker Dem her for Nydelsen af Deres skionne Værk! Jeg ønsker meget Deres Bekiendtskab; men Alt maa have en Anledning; af en blot høflig, formelig Visit kommer der lidet. For en saadan Anledning har Skiebnen sørget: Man har indbudet mig i Eftermiddag til en saa kaldet litterair Thee, og tilladt mig at medtage en Giest. Har De Lyst til at komme med incognito, saa er det herligt. Jeg veed, at Ingen kiender Dem; man vil critisere Deres Robinson, og det vil give en lystig Scene. Jeg haaber, De har allerede hærdet Dem mod Misundelsens, Uvidenhedens og Forfængelighedens Domme, som den udmærkede Mand aldrig kan undgaae. Tillad altsaa, at jeg henter Dem Klokken syv!

Efter at have læst Brevet.

Vel — hils din Herre, siig, jeg takker skyldigst!
Jeg henter ham.

Budet.

Vel, Herre!

Defoe.

Beed ham venligst
Undskylde mig, at ei jeg svarer skriftligt.

Budet.

Godt, Herre! Det skal blive vel besørget.

Gaaer.

Defoe stirrer i Brevet.

„Godhiertig" — „yde Hver Sit" — „har ei Ro,

Før jeg har afbetalt min Gield" —

Gnider sig paa Panden.

Hm, hm!

Læser igien:

„Har hærdet Dem imod Misundelsens,
Forfængelighedς Domme" —

Han lader Brevet synke.

Nemesis!
Det er for tidligt. Eller — kommer du,
Min Genius! og varsler mig i Tide?

Han gaaer langsomt bort.

Anden Act.

Wappings Kaffehuus.

Master Crab. Mistress Crab.

Mrs. Crab.

Saadan er det, og saadan maa det være.

Mr. Crab.

Du skal see, hvad der kommer ud af, Kone!

Mrs. Crab.

Hvorfor muler du, Mr. Crab? Giv dig tilfreds! Æren er heller ikke at foragte. Du har nu Penge nok. Du har ægtet et honnet Fruentimmer, og maa finde dig i skikkeligt Compagnie.

Mr. Crab.

Er det skikkeligt? Disse skiønne Aander skiendes og klamres jo tidt værre, end Matroser.

Mrs. Crab.

Det har ingen Nød nu, siden vi have faaet Sir Robert Edgarson til Æresmedlem.

Mr. Crab.

Jeg frygter, du bringer mig i Ulykke med denne litteraire Thee. Den skiller mig ved mine øvrige Giester.

Mrs. Crab.

Det skikker sig heller ikke meer for dig at holde Kaffehuus, Mr. Crab! Din Krambod bringer dig den største Fordeel.

Mr. Crab.

Man maa altid i det mindste kiøre med to Hiul under sin Vogn. Det er en daarlig Befordring, at age med Hiulbør.

Mrs. Crab.

Giør, hvad du vil, og lad mig ligesaa! Du har jo selv engang været med at stifte en Klub; har du glemt det?

Mr. Crab.

Min gamle Toskillingsklub? Ja, det var en anden Sag: der kom ikke Andre end ordentlige Borgermænd, og der gik Alting punktligt efter Lovene.

Mrs. Crab.

Om jeg mindes ret, hænge Lovene klistrede paa et stivt Pap endnu bag Skabet derhenne. Tag dem frem engang, og lad os høre! Maaskee kunde de være til Nytte for vort Selskab.

Mr. Crab tager det frem.

Med adskillige Modificationer efter Omstændighederne, troer jeg, de ikke vilde være uefne.

Han puster Støv af Pappet.

Mrs. Crab.

Lad den Blæsen være! Du puster mig Støvet i Øinene. Du giør mig blind.

Mr. Crab.

Lydigheden mod Lovene maa altid være blind, mit Barn!

Mrs. Crab.

Nu, lad høre!

Mr. Crab.

Primo: Hvert Lem betaler to Skilling i Indtrædelses-penge.

Mrs. Crab.

Hvor meget er det for hele Kroppen?

Mr. Crab.

Secundo: Hvert Medlem skal stoppe sin Pibe af sin egen Tobaks-Pung.

Mrs. Crab.

Videre!

Mr. Crab.

Dersom noget Medlem befindes fraværende, erlægge han to Skilling; uden saa er, at han er syg, eller kastet i Fængsel.

Mrs. Crab.

Det er lovligt Forfald.

Mr. Crab.

Dersom Nogen sværger eller bander, da har hans Nabo Lov til at give ham et Drsigen.

Mrs. Crab.

For en Ordens Skyld.

Mr. Crab.

Dersom Nogen fortæller Historier i Klubben og lyver, betale han en Halvskilling for hver tredie Løgn.

Mrs. Crab.

Denne Lov er ikke saa let i sin Udførelse, som moralsk i sin Bevæggrund.

Mr. Crab.

Kommer nogen Hustru for at lede sin Mand hiem, da maa hun ikke komme ind; men han maa tale med hende uden for Døren.

Mrs. Crab.

Hvilket Chevalerie!

Mr. Crab.

Skielder Een den Anden for Hanrei, da excluderes han af Klubben med de fleste Stemmer.

Mrs. Crab.

Esprit de corps!

Mr. Crab.

Ingen maa lade sine Klæder, Skoe eller Støvler sye hos Andre, end Klubbens Brødre.

Mrs. Crab.

Frihed og Liighed!

Mr. Crab.

Enhver Trompeter og Pauker er musicerende Medlem.

Mrs. Crab.

Hvem er da Tilhørere?

Mr. Crab.

Ingen Tremarksmand er i Stand til at blive Medlem eller Æresmedlem af Klubben. — Der er de allesammen.

Mrs. Crab.

De burde graves i Kobberplader.

Mr. Crab.

Ja, hør nu, Kone! jeg vil ikke disputere videre med dig. For mig maa du drikke Thee med hvem dig lyster; og om det nu er bruun, grøn eller litterair Thee, det er mig det Samme. Den litteraire Klub finder jeg mig i, kun at det ikke udarter til litteraire tête à tête'r.

Mrs. Crab.

Hvad seer du mig an for?

Mr. Crab.

For et Fruentimmer, Hofter. der har været Kammerjomfru Hofter. hos Mistreſs Quickly. — Du har faaet

Smag paa Læsning — lad saa være! Det var ikke derfor, jeg tog dig. Det var ikke din Siæl, jeg forgabede mig i; thi den var usynlig, og jeg kiøber ikke Katten i Sækken. Men du havde en god corporlig Dannelse, du var ung og smuk —

Mrs. Crab.

Det er jeg endnu.

Mr. Crab.

Penge havde du ikke mange af.

Mrs. Crab.

Havde jeg ellers taget dig?

Mr. Crab.

See nu — der er min Søn, din Stedsøn, Peder Crab, som du veed.

Mrs. Crab.

Jeg har sat ham i Skole hos Magister Romanus, og han kan allerede paa staaende Fod oversætte alt det Latin, Magisteren taler.

Mr. Crab.

Ja, det er ret godt; men nu maa han ogsaa lære Kræmmerlatin.

Mrs. Crab.

Hvad vil det sige?

Mr. Crab.

Af det andet Latin kan han ikke leve.

Mrs. Crab.

Da har dog Magister Romanus levet deraf i halvfierdsindstyve Aar.

Mr. Crab.

Som Pebersvend. Men min Søn skal gifte sig og trives. Han er den Eneste af min Stamme paa Sværdsiden, han maa forplante Familien.

Mrs. Crab.

Send ham først som Student til Oxford!

Mr. Crab.

Nei, nu skal han være Svend til Efteraaret, og staae i min Hosebod.

Mrs. Crab.

Du vil dog ikke —

Mr. Crab.

Du veed, Master Twastle, Hosekræmmeren paa det andet Hiørne, og jeg vare lang Tid dødelige Fiender.

Mrs. Crab.

Nu, jeg vil haabe, I ere saa endnu?

Mr. Crab.

Ikke meer. Vore Hierter bleve smeltede i Overgaars ved en Flaske Porter. Vi have besluttet at stifte Fred, at staae os i Compagnie. Saa er den Ene ikke længer den Anden en Torn i Diet. Og til den Ende ville vi gifte vore Børn sammen.

Mrs. Crab.

Eders Børn? Ja, Peter maa du nok kalde Barn; men den smukke Betty er langt fra at være Barn længer, og du forregner dig, hvis du troer, hun gifter sig med en Dreng.

Mr. Crab.

Men jeg siger dig jo, han skal være Svend med det Første. Lærebrevet er allerede skrevet og malet paa fiint Pergament.

Mrs. Crab.

Et Lærebrev er intet Kiærlighedsbrev, Mr. Crab!

Mr. Crab.

Naa, saa gaaer jeg da hen til Mr. Twastle, og bringer

Sagen i Rigtighed, siden jeg nu har raadført mig med dig, og vi ere enige.

Mrs. Crab.

Ja vist! saa enige, som muligt.

Mr. Crab.

Meer kan man ikke forlange. Farvel!

Mrs. Crab.

Mistress Quickly har bedet mig følge ud med paa Landet i Morgen til hendes Broder Sir Robert. Du har dog Intet derimod?

Mr. Crab.

Aldeles ikke. Sir Robert Edgarson er en fornem Mand, en velhavende Mand, en smuk Mand, en rig Mand, en meget rig Mand. Det er en Mand, som jeg har al Agtelse for. Spiser du med Herskabet?

Mrs. Crab.

Jeg spiser med Børnene. Stille! der kommer Master Andrews, Odedigteren.

Mr. Crab affides.

Paa ham er jeg ikke jaloux. Han seer ud, som han levede af Maanskin.

Herr Andrews kommer.

Andrews høitravende.

Hil dig, du ædle britiske Venneviv!

Mr. Crab sagte.

Hvad Pokker, er du Duus med ham, Kone?

Mrs. Crab ligesaa.

Ivre dig ikke, Mr. Crab! Det er som Digter, han taler. Han dutter mig kun Poesien paa.

Andrews til Mr. Crab.

Hil dig, viinbegeistrede Bacchus, ægte
Søn af Semele!

Mr. Crab.

Min Herre! jeg er en ægte Søn, saa vidt er Deres Poesie intet Digt; men jeg hedder Crab, og ikke Bacchus, og min salig Moder hedde Mette og ikke Mele.

Mrs. Crab.

Undskyld min Mands Uvidenhed, Sir! han er ikke opdraget i den poetiske Religion.

Mr. Crab.

Nei, jeg er hverken poetisk eller catholsk.

Mrs. Crab.

Hans Opdragelse er forsømt af Naturen, men ved min Omgang har der dog udviklet sig adskillige Evner, som forhen slumrede.

Andrews.

Hvorhen du gaaer, triveligt-rødmende
Gut med det rigt-bukkelomkrandste Haar!
Møde dig smaae Luftamoriner,
Viftende Køling til Purpurkinden.

Mr. Crab bukker.

Mangfoldig Tak! Skyldigste Tiener! Min Kone er nok saa god at svare Dem.

Gaaer.

Andrews leer.

Den gode Mand! — Tilgiv, Mistress! at jeg spøgte lidt med Deres Ægtefælle.

Mrs. Crab.

Siger Intet, Sir! Man ryger jo med Røgelse for Myg, og Spidsborgere forjager man med idealske Forestillinger.

Andrews.

Fortræffeligt, Mistress! Jeg skal hilse fra Magister

Romanus, fra Philosopherne Aristus og Gryphius; de skulle alle have den Ære at indfinde sig om lidt.

Mrs. Crab.

De vise mig en stor Godhed.

Andrews.

Der kommer Deres anden Marechal, smukke Mistress! Herr Joseph.

Herr Joseph kommer.

Joseph.

God Dag, Mistress! Deres Tiener, Sir!

Mrs. Crab.

Hvad fattes Dem, Sir? Mig tykkes, De seer mere bleg ud, end sædvanlig.

Joseph.

Jeg har havt en Ærgrelse. Turde jeg ikke udbede mig et lille Stykke Sukker med et Par styrkende Draaber? De pleier at have dem ved Haanden.

Mrs. Crab.

Med Fornøielse. Hun tager et Stykke Sukker, helder Draaber derpaa, og giver ham det.

Andrews.

Hvorledes, Herr Joseph? Har igien et mislykket Forsøg hos een eller anden Deilighed —

Joseph.

Ei! hvad? det er jeg saa vant til. Det er jo netop Vand paa min Mølle. Hvorledes skulde jeg leve og trives som Elegiker, hvis jeg ikke daglig og natlig havde Anledning til Graad og Drøvelse?

Mrs. Crab.

Apropos! Sir Robert Edgarson kommer dog ogsaa?

Joseph.

Han har lovet det.

Andrews.

Ei! Mistress! hvad vil De med Sir Robert her? Han hører aldeles ikke til vort Coterie.

Joseph.

Det er vel sandt; men saa er Sir Robert igien en rig, en fornem Mand. Det giver vort Selskab en Relief.

Mrs. Crab.

Naturligviis. Men, mine Herrer! glemmer ikke, hvad De vilde sige — jeg har læst en Bog i disse Dage, som jeg rigtig synes er grumme net; men det forstaaer sig, jeg underkaster gierne min Mening Deres kyndigere og indsigtsfuldere Dom. Men skulde den ikke due noget, som jeg gierne troer, hvis De paastaae det, saa gjør det mig ondt; thi jeg vil tilstaae oprigtigt, den har moret mig meget.

Andrews.

Maa jeg spørge om Bogens Titel?

Mrs. Crab.

Den hedder Robinson Crusoe.

Andrews.

Er det et dramatisk, episk, eller lyrisk Digt?

Mrs. Crab.

Det er intet Digt; den er skreven i Prosa.

Andrews.

Er det et historisk, philosophisk Værk, eller en Reisebeskrivelse?

Mrs. Crab.

Det er en Reisebeskrivelse.

Andrews.

Ja, saa sorterer den ikke under mit Forum. Jeg giver mig kun af med Poesie, og i Poesien fornemmelig med lyrisk Poesie, og i lyrisk Poesie fornemmelig med Oden.

Joseph.

Ei! Herr Andrews! det er jo netop den Bog, jeg har havt min Ærgrelse over. Jeg var just oppe hos Boghandleren Powell, for at høre hans endelige Resultat, om han vilde forlægge mine Elegier eller ei; var der ikke en Renden og en Trængsel efter denne Robinson, som ved en Bagerdør om Morgenen Klokken syv!

Andrews.

Nei, virkelig? Hvad er da det for en Robinson?

Joseph.

En Roman, skrevet af et ganske ulitterairt, obscurt Menneske: en vis Defoe, som i sin Ungdom har været Strømpehandler, forfattet adskillige Folkeskrifter, været af Oppositionspartiet, ærgret Ministeriet, endelig forløbet sig saa vidt, at han giorde Udfald paa nogle Kirkeskikke, hvorved han da fik sin Løn, og blev sat i Gabestokken. Men ogsaa denne Straf taalte han med fræk Stolthed, og skrev en Ode over Gabestokken: at den nu var adlet ved ham, siden et ungt Menneske kunde sættes deri for en litterair Ubesindigheds Skyld.

Andrews.

En Ode? Den maa jeg see. Den hører til mit Fag.

Mrs. Crab.

Hvorledes? Et Menneske, som har staaet i Gabestokken, er Forfatter til Robinson Crusoe?

Joseph.

Paa min Ære!

Mrs. Crab.

O, mine Herrer! saa beder jeg dem venskabeligst undskylde, at jeg har moret mig over Bogen.

Joseph.

Bedste Mistress! vær De rolig, det bliver mellem os.

Aristus og Gryphius komme ind i Klammeri, og begive sig hen i Forgrunden, uden at hilse eller agte de Andre.

Aristus

med et arrogant paataget Phlegma.

Jeg bliver ved min Paastand: Krig! ellers duer det ikke. Kræfterne slappes, Modet svinder, Tænkemaaden bliver smaalig, Geniet indsnerpes. Er ikke Livet Giæring? Have vi Viin uden Giæring? Ol? Brød? Kun et dygtigt Had udvikler Kiærlighed. Falder ikke de fleste Blomster af Træerne? Vilde ikke Pest, Armod, Feighed være Følgen af for mange Mennesker? Krig altsaa! Legemet maa aarelades. Ellers døe vi, af lutter Lyst til Livet, den skiændigste Død.

Gryphius skraaler hidsig.

Du har Uret, min søde Broer! Hvad skal vi leve for, naar vi slaae hinanden ihiel strax igien? Hvad hielper da al Religion, Moral, Videnskab? Er ikke vor Bestræbelse Harmonie? Maa Dissonantsen ikke opløses engang, for Satan? Skal vi bestandig slutte Concerten med en lille Second; med en Indledningstone til den Grundaccord, som aldrig klinger? Nei, min Broder! nei! Det er bestialsk, naar Mennesket som et vildt Dyr fnyser mod sine Medmennesker.

Aristus.

Uden Krig bliver Mennesket en Spidsborger, en egennyttig Slubbert uden Forstand og Hierte.

Gryphius.

Uden Fred bliver han et glubende Fæ, som æder de Andre Hiertet ud af Livet. Hvem har givet os Lov til at slaae hinanden ihiel?

Aristus.

Hvem har givet os Lov til at lade hinanden leve?

Gryphius.

Jeg siger endnu engang: Alting med det Gode! Formaninger, Taler, Opmuntringer, Flidsbelønninger.

Aristus.

Jeg siger endnu engang: Alting med det Onde! Galger, Steiler, Pinebænke, Gabestokke.

Gryphius skraaler ude af sig selv.

Det er lumpne, nederdrægtige Instrumenter. Med Sagtmodighed, med Fornuft og Besindighed skal vi virke; ellers ere vi nogle Kiæltringer.

Aristus kold.

Du vil dog ikke sige dermed, at jeg er en Kiæltring?

Gryphius.

Naar man slaaer iblandt en Flok Hunde, den man rammer, den tuder.

Aristus.

Du er en uforskammet Knegt, min søde Broer! — Men tys! Han opdager Mrs. Crab og de Andre. I Disputens Interesse lægge vi ikke Mærke til, at vi alt ere komne op ad Trappen ind i Stuen. Der sidder jo Madamen. Han blinker til Gryphius.

Gryphius som før.

Det er mig det Samme, hvem Satan der sidder. Jeg siger nu, som før: Skaansomhed! Selvtvang! Overbærelse! Humanitet! Tage Alting op i den bedste Mening! Det er vort Kald. Og den, der postulerer det Modsatte, er en Æsel.

Aristus.

Du forløber dig, min søde Broer! Fat dig! Tys! Skikker Sligt sig for os som Philosopher? Nei, jeg bliver ved min Paastand: Lad det gaae til det Yderste! De barbariske Tider ere de bedste. Hugge rask ind paa hinanden strax, det er homerisk, det er det Sande. Men derfor kan

vi jo være lige gode Venner. Det er jo kun Meninger; hvad komme Meninger Personligheden ved?

Gryphius.

En Person uden rigtige Meninger er det Samme, som et Brillefutteral uden Briller.

Mrs. Crab.

Men hvad er det, mine Herrer? Hvad er det?

Aristus.

O, det er Ingenting, min Dyrebare! Det var en lille Disputats om Krig og Fred, som min Ven Gryphius og jeg repeteerte med hinanden.

De satte sig.

Andrews.

Der hører jeg paa Gangen, at Herr Romanus kommer med Peter Crab.

Mrs. Crab.

Mine Herrer! jeg er Dem uendelig forbunden, at De giør mit Huus den Ære med Deres Selskab, og bidrage til at cultivere mig. Men det er vel, at min Stedsøn Peter er kommen saa vidt, at han kan tyde, hvad Magisteren siger; thi ellers vilde jeg være i stor Forlegenhed, siden han ikke taler Andet end Latin.

Aristus.

Han gaaer i Barndom, Mistress! Han har tilbragt sin Levetid med bestandig at læse de romerske Digtere; og om det nu kommer af, at han selv ingen Tanker nogensinde har havt, eller af, at de Andres Tanker have fordrevet hans egne — nok, han kan nu ikke yttre det mindste, ikke sige den ubetydeligste Ting, som: „giv mig min Hat!“ eller „hvorledes lever De?“ uden at anføre en classisk Autoritet.

Mrs. Crab.

Det er en besynderlig Drm.

Aristus.

Og da man har bebreidet ham denne Adfærd, især mod Fruentimmer og Ustuderede, saa har han nu altid en Skoledreng med, som Tolk, der leder ham, ligesom en blind Mand ved en Kiep, og ikke har Andet at gjøre, end som Papegøie at efterplappre paa Dansk, hvad han siger paa Latin.

Mrs. Crab.

Ja, var det nu ikke en Lykke, at Peter Crab allerede er kommen saa vidt i Latiniteten?

Joseph.

Der er han.

Mrs. Crab kommer lidt Røgelse paa Theemaskinen.

Herr Romanus kommer med Peter Crab ved Haanden.

Romanus.

O Venus, regina Gnidi Paphiqve!
Sperne dilectam Cypron, et vocantis
Ture te multo Glyceræ decoram
Transfer in ædem.

Peter

med en skingrende Skoledrengestemme.

O Venus, du som regnerer over Gnidus og Paphos! foragt Cypern, hvori du var forgabet, og begiv dig hen i Vaaningen til den pæne Glycere, kaldende dig med megen Røgelse.

Mrs. Crab.

Jeg takker skyldigst. Velkommen, kiære Herr Magister! Hvorledes gaaer det med Helbreden?

Romanus.

Infandum, regina! jubes renovare dolorem.

Peter.

O du Dronning, du befaler en usigelig Smerte at oprippes.

Mrs. Crab.

Den slemme Gigt! Men holder De ogsaa god Diæt?

Romanus.

Me pascunt olivæ, me cichorea levesqve malvæ.

Peter.

Mig forer Oliven, Endivien og den sunde Katost.

Mrs. Crab.

Behag at tage Plads!

Magisteren sætter sig, Peter staaer bag hans Stol.

Mrs. Crab til Andrews halv sagte.

Er det dog ikke meget, at min Søn allerede er saa vidt i den Alder?

Andrews.

Upaatvivlelig.

Romanus.

Dicite, qvandoqvidem in molli consedimus herba!

Peter.

Slaaer nu en Sladder af i det Grønne!

Andrews

klapper Magister Romanus paa Knæet.

Hvor det fornøier mig, at see Dem saa frisk og sund, ærværdige Veteran!

Romanus.

Lætus sum laudari a te, laudato viro.

Peter.

Det glæder mig at berømmes af dig, o du berømte Mand!

Mrs. Crab til Gryphius.

Er det dog ikke meget af saadan et Barn?

Gryphius.

Han bruger altid „o du“ til ſine Vocativer; det undrer mig, at han ikke ogſaa hvergang ſætter „af, i, paa, med“ til Ablativerne.

Ariſtus for ſig.

Mon den Dreng giør det af Dumhed eller af Ondſkab?

Joſeph ſagte.

Jeg maa dog ogſaa ſee, om jeg faaer en Compliment. Høit. Har De læſt mine ſidſte Elegier, ſande Kiender og Ariſtarch?

Romanus gnaven.

Poscimur.

Peter.

Vi opfordres.

Romanus.

Cur me qverelis exanimas tuis?

Peter.

Hvi tager du Livet af mig med din evige Klynken?

Mrs. Crab til Ariſtus.

Er det dog ikke evig Skade, at ſaa megen Lærdom ſkal graves ned i en Hoſebod?

Romanus.

Nunc est bibendum.

Peter.

Lad os nu drikke Theevand!

Mrs. Crab giver Peter en Kop Thee og en Tvebak til Magiſteren.

Romanus dypper og ſpiſer.

Sinum lactis et hæc te liba, Priape! exspectare sat est.

Peter.

Tag til Takke, Priapus! med en Spolkum Melk og en Æggekringle.

Mrs. Crab.

Der kommer Herr Butterflie, vort vittige Hoved.

Gryphius.

Den stakkels Karl! Hvad det maa være et piinligt Liv: han troer sig forbunden til at sige noget Piquant, hvergang han lukker Munden op.

Aristus.

Han siger dog undertiden ganske morsomme Dumheder.

Herr Butterflie kommer ind, og bukker til alle Sider.

Butterflie.

Ydmyge Tiener, skyldigste dito! Ei ei, Mrs. Crab! der sidder De jo, som en Dronning i en Bikube, mellem lutter Han- og Arbeidsbier.

Aristus til Mrs. Crab.

Nu, see! der har vi jo strax een. — Med Tilladelse, Sir! regner De Dem selv til Han- eller til Arbeidsbierne?

Butterflie.

Jeg er et Uhrværk, Sir! som trækker mig selv op, og gaaer den ene Dag, som den anden; skiøndt der er dem, der beskylde mig for Uefterrethelighed.

Gryphius.

Det er Misundelse, Sir! De er et godt engelsk Repeteeruhr.

Butterflie.

Nu — her ere vi jo ret som i Noahs Ark: alle mulige litteraire Dyr, philosophiske Elephanter, Orne med Odeflugt, elegiske Nattergale, lærde Ugler.

Aristus tor.

Og vittige Abekatte.

Butterflie.

Om Forladelse, Sir! Abekatten er ikke vittig. Lignelsen halter.

Ariſtus.

Er den det ikke, ſaa bilder den ſig i det mindſte ind at være det.

Gryphius ſagte til Romanus.

Disſe litteraire Straajunkere troe ogſaa at kunne gaae i Laug og være Kammerat med grundige Lærde.

Romanus.

Qvamvis sint sub aqvâ, sub aqvâ maledicere tentant.

Peter.

Skiøndt de ſidder i Vand, dog i Vandet de er maliciøſke.

Mrs. Crab.

Er det dog ikke meget? der giør han ogſaa Vers! — Der mangle nu ikke Andre end Sir Robert Edgarſon og en reiſende Medlem, ſaa kan Seſſionen begynde.

Gryphius.

Det huer mig ikke, Miſtreſs! oprigtig talt, at Sir Robert kommer her med.

Mrs. Crab.

Ak, det er ſaadan en rar, velſignet Mand.

Ariſtus.

Han er vel artig, men ſeer dog ned paa Folk med en Mine, ſom om han overſaae dem, og ene havde ſlugt al Verdens Viisdom.

Andrews.

Man veed ikke ret, hvad der boer i den Mand.

Romanus.

Eqvo ne credite, Teucri!

Peter.

Troer ikke Heſten, Teucrer!

Andrews til sine Sidemænd.

Hvem mener han med Hesten? er det mig, eller Sir Robert?

Aristus.

Grammatici certant, et adhuc sub judice lis est.

Peter.

De strider om Grammatiken, og den er endnu ikke afgiort.

Sir Robert kommer med Defoe.

Sir Robert.

Tilgiv os, Mistress! at vi kom lidt silde.
Min Ven fra Landet, som De har tilladt mig
At tage med, Herr Trifling, steg just nylig
Af Diligencen, kommen frisk fra Bristol,
Og ønsker meget her blandt Londons Lærde
At danne sig i sine ældre Dage.
Alt paa sit Landgods har han efter Evne
Udviklet Smagen, læst endeel. Han kiender
Herr Andrews Oder, Josephs Elegier;
Herr Butterflies berømte Epigrammer
Har han gientaget læst.

Butterflie.

Den vakkre Mand!

Defoe

vender sig til Butterflie.

Det glæder mig usigeligt, Herr Joseph —

Butterflie meget artig.

Jeg er Herr Butterflie.

Defoe til Andrews.

Herr Joseph —

Andrews.

Sir!

De taler her med Odedigteren.

Defoe.

Ha, jeg er henrykt! Hvilken prægtig lyriſk
Uorden ſteds i Tanken, hvilket Skum
I Følelſen, og hvilket Studium
I Ord og Udtryk!

Andrews glad.

Virkelig, Herr Trifling?

Joſeph.

Og mine Elegier?

Defoe.

Naar jeg læſer
Et Par af dem, ſaa har jeg altid Maanſkin.

Joſeph.

Og hvilken foretrækker De fortrinlig?

Defoe forlegen.

Mig ſynes — den om Maanen og Kiærminden —
Om Kildevældet —

Joſeph ſagte.

Hvilken mener han?
Thi derom er de alle.

Hoit.

Ha, nu veed jeg —

Defoe.

Juſt den!

Joſeph ſagte til de Andre.

Han taler godt.

Gryphius ſagte.

Jeg kieder mig.

Aristus sagte.

Dissertationer har den Rusticus
Vist aldrig læst. Mon han forstaaer Latin?

Butterflie til Defoe.

Og hvilket Epigram?

Defoe.

O — det om Amor
Og Bien — det om Stax — om Harpax — Cloe—

Sir Robert.

Nu, smukke Mistress! mine gode Herrer!
Til Dagens Orden. Mistress var saa god
At kaare mig til Ugens Præsident,
Og jeg bestemmer da vort lærde Thema.
Hvad kan vi vælge bedre vel i Dag,
End Herr Defoes berømte Robinson,
Der gior saa megen Opsigt overalt?
Hvad sige mine Herrer? Bogen kiender
Formodentlig Enhver. Jeg ønsker meget
At høre Deres indsigtsfulde Domme.

Mrs. Crab.

Der maa voteres efter Alderen.

Til Romanus.

Sir! De er ældst; hvad siger De om Værket?

Romanus.

Non ego ventosæ plebis suffragia venor.

Peter.

Jeg jager ikke efter den vindige Pøbels Roes.

Romanus.

Decipit exemplar, vitiis imitabile.

Peter.

Det Exempel er skadeligt, som kan efterlignes ved Feil.

Romanus.

Interdum vulgus rectum videt, est ubi peccat.

Peter.

Stundom dømmer Mængden ret, og ſtundom vrangt.

Butterflie.

Mangfoldig Tak! Nu, Miſtreſs! videre!
Vi faae ei anden Dom; Magiſteren
Har ikke læſt og læſer aldrig Bogen.
Han læſer kun Hebraiſk, Græſk, Latin.
Min foreløbige og ringe Mening
Om Robinſon er ſnart ſagt: Hvad der hører
Til Vittighedens Værker, ſkiøn Lecture,
Det burde, ſynes mig, dog være vittigt;
Men Lyſten til at pirres fiint til Smiil
Forgieves ſeiler i et øde Sydhav
Af kiedelige Trivialiteter.

Ariſtus.

Romanen er et usſelt Slegfredbarn
Af Epopeen. Hvad der hæver hiin:
Bedrifterne, ſamt Verſet, Billedet,
Det mangler ganſke denne Robinſon.
Jeg troer, at Epiſoden om de Vilde
Vel kunde males ud i ſmukke Vers.
Men Tænkemaaden er mig for modern;
Proſaiſk ſmægter Robinſon i Proſa,
Han ſkiønner ikke paa ſit Eventyr.
Spidsborger er Forfatteren, det ſeer man.
Jeg holder imod Fredag med de Vilde,
Beklager, at han undſlap, den Cujon,
I Stedet for paa Helteviis at ſiunge
Sin Seiersviſe, mens de ſtegte ham.
Altſaa, jeg underſkriver Butterflies

Meddeelte Mening, skiøndt vor Herre veed,
At ellers lidt vi To sympathisere:
Det er en kiedelig, en daarlig Bog.

Gryphius.

Jeg har aldeles Intet imod Prosa.
Philosophien grunder i solut Stiil,
Mens Riim og alt det Galskab flyver vildt
Som Drengebørn paa Phantasiens Kiephest.
Hvis Robinson var ægte Philosoph,
Tog høit en lille Fabel som Vehikel
For sine Meninger, Betragtninger,
Saa havde jeg slet Intet imod Værket.
Men Bogen er et Eventyr for Børn.
Man seer, Forfatteren er ganske ulærd,
Har intet Andet læst, og veed ei grundigt
At styrke sine Tanker med Citater.

Andrews fornem.

Lad Pøblen dog beholde sine Bøger!
Jeg har en medfødt Afsky for det Lave;
En Bonde boer ved Gadekiær i Dalen,
En Riddersmand paa Klippen. Lad os ikke
Dog glemme, hvad vi skylde Idealet!
De blotte Navne: „Fredag, Robinson",
Hvor plat, hvor upoetisk! Agamemnon
Og Menelaus! Jupiter! Neptun!
I vilde sikkert giøre store Øine,
I Fald I saae jert Aristocratie
Fortrængt af slig en Borgerrepublik.

Med affecteert Pathos.

Nei, mine Venner! glemmer ei Olymp,
Det høie Pelion i Ossas Nærhed.
Lad os ei atter synke til Pygmæer,

Men heller kæmpesvulme som Titaner.
Kan nogen Dødelig vel tage Munden
For fuld? I Veiret, Born! høit op i Luften,
I Idealets svulmende Ballon.
Jeg trodser Svimmelheden — Jorden vorder
Dernede mig en usel Myretue —
Jeg svæver i min høie Purpurlue.

Mrs. Crab, Joseph og Butterflie applaudere.

Ha, bravo! bravo! bravo!

Mrs. Crab synker henrykt tilbage paa Stolen.

Gud! det kalder
Jeg Poesie — Begeistring — Følelse.
Men siig mig, Sir! hvor kan De dog saa rigtigt
Bedømme Bogen, da De ei har læst den?

Andrews lidt forlegen.

Det er Inspiration, min Naadige!

Joseph rommer sig.

Saameget jeg end skatter mine Herrers
Formodentlig end min langt bedre Mening,
Kan jeg dog ikke modstaae Fristelsen
Til med at give her min Skierv i Lauget.
I vor Uenighed, saavidt jeg mærker,
Er Alle enige i Hovedsagen.
Hver holder for, at Robinson er slet;
Kun er Motiverne til disse Domme
Plat ud forskiellige. Mon ei det kommer
Af det, man ei endnu har rigtig truffet
Den rette Punkt, og indseet dette Værks
Brøstfældigste og maadeligste Side?
Forfatteren vil skrive en Roman —

Roman — fra denne Synspunkt gaae vi ud
Og glemmer reent Romanens Hovedſag.
Hvad er Romaner uden Kiærlighed?
Hvad er Romanen vel, naar ei den taler
Til Hiertet paa hvert Blad, og rigt aflokker
De ſympathetiſke, de ſøde Taarer?
Men hvor er Kiærlighed i Robinſon?
Er han forelſket? Ikke, det jeg veed.
Er der en deilig Pige paa hans D?
Gud hielpe ham! Selv ei en Kildenymphe
Opholder ham, imens han huler Træet
Til Baad, ſom for Calypſo dog Ulyſſes.
Vi ſeer en beget, lodden, grov Matros,
Beſkiæftiget med ſin Elendighed,
Dag ud, Dag ind, ſom Betleren i Skuret.
Kan Sligt forædle Hiertet? maa jeg ſporge;
Udvikle den Forædledes Forſtand?
Nei! græde vil vi med den ædle Lord,
Som elſker den uadelige Miſs,
I Maanſkin vil vi gaae paa Kirkegaarden,
Og drikke Thee med den, vort Hierte hylder,
Om det var otte ſtive Bind igiennem.
Men bort med Cannibaler! bort Matroſer!

Tutti raaber:

Ja, bort med Cannibaler! bort Matroſer!

Sir Robert pikker paa Bordet.

Saa ſagte, mine Herrer! ſagte, ſagte!
Med Cannibaler bort — det laer jeg gielde;
Men England, veed De, trænger til Matroſer.

Der bliver tauſt.

Sir Robert ſmilende med Værdighed.

Nu kommer Raden da til mig at ſige

Min ringe Mening; men — den er alt sagt.

Bukker til forskiellige Sider.

Den høie Ironie — den lystige Fordom —
Den fiinsatiriske Eensidighed,
Hvormed enhver af mine Herrer nys
Fordømte Bogen fra en modsat Side,
Beviser noksomt: vi er enige;
Thi naar enhver af disse fældte Domme
Reent ud tilintetgiør og slaaer den anden,
Saa viser det jo paa en vittig Maade:
Hver Dom er falsk.

Alvorlig.

Den ægte, sande Dom
Maa taale kiækt at sees fra alle Sider.

Med ironisk Beskedenhed.

Af Herr Romanus høre vi, at Bogen
Er ikke sammenskrevet paa Latin;
Det er alt Noget. Af Herr Butterflie
Erfare vi, at Robinson er ei
En Musenalmanak med Epigrammer.
Aristus, høit besiælt for Epopeen,
Erklærer den for ingen Iliade;
Dog agter han og billiger Adskilligt:
Han ynder Episoden om de Vilde.
Herr Gryphius gaaer videre: han har
Slet Intet imod Prosa, finder selv,
At Robinson er intet tomt Vehikel
For Reflexion og tør Moral, men meer
En Handling, selv saa yndig i sin Fabel,
At den ei morer Gamle blot, men Børn.
Fremdeles roser han vor Digter for
At ei han fylder Bogen med Citater.

Herr Andrews er begeistret, taler ikke
Blot til Forstanden, han opfordrer Hjertet.
Han yttrer, at Romanen Robinson
Er ingen Ode, smaalig smykket ud,
Som Alliken, med længst opslidte Fiær
Af græske Fabler og Mythologie.
Herr Joseph sætter Krandsen paa det Hele,
Og yder Digteren, endskiøndt ironisk
Som alle Andre, dog den største Hæder;
Af ham erfare vi, at Robinson
Er ingen lunken Maaneskinsfortælling.

Med alt mere Alvor.

Jeg takker Dem, de gode, kloge Herrer!
For disse sindrige Betragtninger.
Forfatteren er Dem vist høist forbunden
For Deres Yttringer. Hvad sige De,
I Fald han havde hørt os?

Efter et lidet Ophold.

Han har hørt os.

Tager Defoe ved Haanden.

Jeg har den Ære her at forstille
Det lærde Selskab Robinsons Forfatter.
Hans Bog tiltaler mægtigt Phantasie,
Forstand og Hjerte, dybt den griber ind
I Sjælens Inderste, og længe, længe
Maaskee vil Bølgen vande Bretlands Kyster,
Før Folket eier atter slig en Bog.

Opponenterne reise sig, og vise Alle Tegn paa stor Forvirring; kun

Romanus

bliver siddende ganske rolig, og siger:

O Socii! neqve enim ignari sumus ante malorum,
O passi graviora! dabit deus his qvoqve finem.

Peter.

O Kammerater! det er ikke den første Ulykke, vi have faaet. Vi have taalt det, som værre var. Vor Herre vil nok løse op for os tilsidst.

Andrews.

Jeg anbefaler mig, min smukke Mistress!

Til Selskabet.

De gode Herrer — Deres Tiener!

Gaaer.

Sir Robert og Defoe.

Tiener!

Joseph.

I lige Maade!

Gaaer.

Butterflie til Sir Robert.

En fortræflig Spas,
Ironisk til det sidste Dieblik!
Man veed ei ret for lutter Ironie,
Hvem egentlig Sir Robert her har snertet.
Saa bliver Hver da salig ved sin Tro.
Ærbødig Tiener, Sir!

Sir Robert.

Farvel, min Herre!

Butterflie gaaer.

Aristus til Gryphius.

Kom, lad os atter klamres, Gryphius!
Jeg hører heller dine plumpe Skieldsord,
End denne Herres fine Stiklerier.

Gryphius sagte til Aristus.

Jeg siger, som jeg altid sagde: Fred!
Men denne Fiende maa jeg hevnes paa.

De gaae.

Mrs. Crab til Sir Robert.

Det glæder mig særdeles, Sir! at De
Forsvarer Bogen. Den har moret mig,
Dengang jeg læste den, det maa jeg tilstaae;
Men siden glemmer man, Indtrykket svækkes.
Man vil dog gierne høre Andres Tanker;
Og — saa fik jeg en anden Overtydning.
Man veed ei ret tilsidst, hvad man skal mene,
Thi Nogle mene Dit, og andre Dat;
Og mene maa man dog i denne Verden.
Og hvad man læser, maa man jo bedømme;
Hvad gavned ellers Læsningen en Autor,
Naar Læseren ei kunde sige ham,
Hvad han har feilet, og hvad der gik an.
Nu mener De, at Robinson er smuk,
Og det var ogsaa min oprindelige
Og primitive Mening. Og desuden
Er De min Frues Broder; Mistress Quickly
Hun roser ogsaa Bogen. Og i Morgen —
Men det vil jeg nu tie med; det bliver
En Overraskelse. Hun kommer ud
I Morgen og besøger Dem paa Landet
Med Børnene, og har befalet mig
At følge med.

Sir Robert.

Nu — det er allerkiærest.

Romanus reiser sig.

Tempus est, qvo prima qvies mortalibus ægris
Incipit. Vale, Vale, Vale!

Peter.

Nu er det paa de Tide, man føier sig til Seng.
God Nat! god Nat! god Nat!

Han gaaer med Magisteren.

Mrs. Crab.

Tillad, Sir! at jeg følger Dem paa Trappen.

Hun følger Romanus.

Sir Robert.

Nu da, min gode Digter! nu, Defoe!
Hvad siger De?

Defoe.

Hvad skal man sige, Sir?
Det Væsen kiender jeg.

Sir Robert.

De Foraarsmyg
Forstyrre mangen deilig Aftenstund.

Defoe.

De lignte dem ved Myg; som Myg forfølge
De Lyset, til de brænde Vingerne.

Selkirk træder ind.

Jeg beder om Forladelse — jeg gaaer
Nok feil? Det er nok ikke her den rette
Almindelige Giestestue?

En Dreng

kommer med et Brev til Sir Robert.

Herre!
Et Brev til Dem fra Deres gamle Gartner
Paa Landet. Budet venter.

Sir Robert.

Lad ham bie!
Saa skal jeg svare.

Drengen gaaer.

Selkirk.

Seer jeg ogsaa ret?
Min Herr Defoe! Belgiorer!

Defoe blinker til ham.

Stille, stille!
Forstyr ei denne Herre der, som læser.

Han trækker Selkirk hen i Forgrunden, hvor de tale sammen, medens Sir Robert læser Brevet.

Selkirk.

Nu, det var herligt, at jeg traf Dem her;
Saa kan jeg takke Dem endnu engang.
I Morgen reiser jeg alt til mit Huus,
Men nu i Aften gotter jeg mig med
En lille Bolle Punsch, en Pibe Knaster,
Og læser Bogen, som er kommen ud.
Jeg har alt kiøbt den, jeg kan ikke bie.

Viser ham Robinson.

Defoe meget forlegen.

Alt kiøbt? Det kalder jeg Nysgierrighed.

Selkirk.

De kan ei troe, hvor det har glædet mig
At see paa Billederne. Jeg har grædt,
Jeg gamle Dreng, som Barn, ved Synet af
Det sønderknuste Vrag paa Havets Bølger,
Og Klippen, hvor i Træet Blæsten raser.

Defoe.

Saa? har I det?

Selkirk.

Og siden ligervііs
Af Robinson i Skoven, hvor han staaer
I sine Lamaskind, med Kurv og Solskierm.
Det var skinbarlig, som jeg saae mig selv.

Defoe.

Nu, gode Gamle! gaa nu, drik din Punsch,

Og tag i Morgen tidlig til din Hytte.
Jeg kommer ud snart og besøger dig.

Selkirk.

Tak, gode Herre! Giv mig eders Haand. —
Hvi undgaaer I bestandig mine Haandtryk?
En gammel Sømand kan ei lade være
At trykke Haanden, naar han mener det
Ret ærligt med en Ven.

Defoe.

Guds Fred, min Gubbe!

Selkirk gaaer.

Sir Robert, som har læst Brevet.

Det kan besvares mundtligt. Herr Defoe!
O, bi et Øieblik, om De behager.
Jeg kommer strax igien, min gode Ven!

Gaaer ud.

Defoe ene.

Nei — jeg kan ei udholde det. Den Ene
Taer mig i Forsvar for Misundere,
Mens — jeg misunder selv, berøver listigt
En ærlig Mand sin Roes, og dølger Sandhed.
Og den Fortrængte kommer venlig til mig,
Som Englen fordum til den svage Loth,
Og smiler Godhed mig i Siælen, trykker
Min Haand, og takker mig. Nei, ved den Evige,
Som skuer Alt — saa dybt er jeg ei sunken.
End er det Tid. Ja — jeg vil ogsaa svømme
Fra Braget, Selkirk! til min Redningsø.
Jeg giver dig igien, hvad der er dit.
Det Halve hører mig til, ærligt til;
Og bedre, sætte sig den halve Krands

Af Laurbær om sin Tinding, end at trykke
Samvittighedens Torn ind i sit Bryst.

Sir Robert kommer tilbage.

Bliv ikke vred, Defoe! at jeg forlod Dem.
Min gamle Gartner skriver mig fra Landet,
At han mig venter ud i Morgen Middag
Med nogle gode Venner. De maa vide,
Han er en Tusindkunstner. Han har ogsaa
Læst Deres Robinson, og havt den smukke
Idee, at bygge ved en Klippevæg
En Grotte med indhegnet Have til,
Aldeles efter Bogens Forskrift. Nu,
Da Alt er færdigt, ønsker han mig ud
At see hans Anlæg; men i Fald jeg bringer
Ham selve Robinsons Forfatter med,
Saa faaer den gamle Mand en dobbelt Glæde.

Defoe griber hans Haand.

Vel, ædle Herre! vel! Jeg kommer gierne,
Men paa et Vilkaar dog.

Sir Robert.

Nu, og det er?

Defoe.

At jeg maa tage Robinson og Fredag
Med ud i Morgen.

Sir Robert.

Jeg forstaaer Dem ei.

Defoe.

Det skal De heller ikke; ei endnu.
Tillad mig blot at tage begge med!

Sir Robert smilende.

Med stor Fornøielse! Hvis De kan mane

Os de poetiske Phantomer did,
Saa er jo Alt fuldstændigt.

Defoe alvorlig.

Ganske vist!

Sir Robert.

Med den Alvorlighed? De bliver mig
Jo ganske mystisk, kiæreste Defoe!

Defoe.

Jeg lover Dem, at Robinson og Fredag
Skal være selv tilstede. De skal studse —
Men De skal agte mig.

Sir Robert.

Det gior jeg alt.

Defoe.

Jeg skal fortiene det.

Sir Robert.

Bestandig Gaader!

Defoe.

Und mig den Glæde, først i Morgen Middag
At løse dem paa Landet.

Sir Robert.

Vel, min Ven!

Gaaer.

Defoe

gaaer til den anden Dor, og kalder ivrig:

Selkirk! min gode Selkirk!

Selkirk kommer ind.

Kiære Herre?

Defoe.

Siig, vil I gjøre mig en Tieneste?

Selkirk.

Jeg? ti for een.

Defoe.

Saa reis i Morgen ei
Endnu til Hytten; tag med mig og Will
Ud til Sir Robert til et Middagsgilde.

Selkirk.

Men gaaer det an? En saadan fornem Herre!

Defoe.

Ja, han har indbudt jer. Og endnu Et!
Hør, Selkirk! har du dine gamle Klæder
Fra Den med? din Solskierm og din Hue?

Selkirk.

Alt har jeg. Det skal lægges ved min Grav,
Naar jeg er død, som Fanen over Helten.

Defoe.

Har Will ei ogsaa nogle Sager med?

Selkirk.

Et Skiørt, sin Hovedpynt, sin grønne Dyre.

Defoe.

Saa lad ham atter klæde sig som Vild,
Med den Forandring, som Climat og Sæder
Giør her nødvendig. Vil I følge mig
I denne Dragt? Jeg fattet har et Forsæt.

Selkirk.

Min gode Herre! jeg forstaaer Dem ei,
Men jeg vil ikke negte, hvad De ønsker.

Defoe.

Godt! Gaa nu ind og læs i Robinson,
Og drik min Skaal -- og giv mig nu din Haand!
Nu frygter jeg ei længer for et Haandtryk.

Selkirk.

Det skal jeg, ret af Hiertet!

Defoe.

Gode Gamle!

Kyſſer ham.

Jeg kommer ind, og drikker Punſch med dig,
Og forelæſer dig af Robinſon;
Men gaa nu først — og lad mig fatte mig!

Selkirk gaaer.

Defoe

ene, torrer ſmilende ſine Øine.

Nu er jeg let om Hiertet. O, nu ſtiger
Igien min Aand, og breder ſine Vinger!
Hver Sit; nu ogſaa Mit. Jeg vil ei ſtiæle,
Som Allik pyntes ei med laante Fiær.
Vel blier jeg ei ſaa ſtor en Fugl, ſom før:
Man ſeer, jeg lægger mine Æg, ſom Giøgen,
I fremmed Rede. Ha, men lige meget!
Jeg er igien en brav, en ærlig Karl,
Og det er mere værd, end alle Laurbær.

Han gaaer.

Tredie Act.

Værelse hos Cwastle.

Betty. Will kommer med en Kurv fuld af Blomster.

Will undseelig.
Tilgiv mig, skionne Miss! i Fald —
Betty ligesaa.
Min Fader
Er ikke hiemme —
Will.
Det var ikke ham,
Jeg søgte her; jeg mødte ham paa Gaden.
Men da vi reise bort i Overmorgen,
Saa vilde jeg dog sige Dem Farvel.
Betty.
Hvad? De forlader os? Jeg haaber ei,
Min Fader har igien —
Will.
Nei, gode Miss!
Nei, tværtimod, han var særdeles artig.
Min Pleiefader havde nylig just
Betalt ham, og han trykte glad min Haand,
I det han gik mig ilende forbi,
Og raabte: Slige vakkre Folk, som I,

Der ordentlig betale deres Leie,
De maatte gierne boe og bygge hos mig
Til Dommedag.

Betty glad.

Nu, det er jo fortræfligt.

Alvorlig.

Men, Will! — hvad taler De da om at reise?

Will bedrovet.

Ak, Miss! viid, der er hændet os en stor —

Betty falder ham angst i Talen.

Ulykke?

Will sukker.

Nei, en Lykke, siden sidst.

Betty.

En Lykke? Nu, det er jo vel.

Will.

Vist er det.
Min gamle Pleiefaer har havt et Held:
En Mand har tilbudt ham en lille Bolig
Paa Landet med en Have til, og skienker
Desuden aarlig ham halvhundred Pund.
Er det ei herligt?

Betty sukker.

Jo! det er jo herligt.

Will.

For ham — min Pleiefader — og for mig,
For saavidt at jeg troligt elsker ham.

Efter et Ophold.

Nu, Betty! maae vi altsaa skilles ad.

Betty.

Ei sandt, De kommer tidt herind til os?

Will.

Hvis De tillader det.

Betty.

Jeg ønſker det.

Will.

Og Deres Fader?

Betty.

Det vil glæde ham
At faae Beſøg af ſine gamle Huusfolk.

Will.

Troer De? — Nu, Gud ſkee Lov!

Betty.

Hvad har De der?
En deilig Kurv. Den har De flettet ſelv;
Ei ſandt?

Will.

Jo, Miſs! og jeg har ogſaa ſelv
Udklækket diſſe Blomſter. Alle Vilde
Er Elſkere af Blomſter. Blomſten er
Den ſimpleſte Naturens Prydelſe;
Og Kunſten i ſin høieſte Fuldendthed
Formaaer dog intet Skiønnere. Selv har
Jeg ſammenkløttret Kaſſen ved mit Vindve,
Og fyldt min koſtelige Hængehave
Med allerfineſte, med bedſte Muld,
Og plantet Roſer der, og vandet dem,
Indtil de rakte deres Purpururner
Mod Himlen i en frodig Bladevrimmel.
Da ſkar jeg — ſom mit Haab — dem tæt fra Stammen;
Og hver en Urne blev en Aſkekrukke
For mine korte, brathenfloine Glæder.
Tag dem — men giv mig Kurven ei tilbage;

Sæt dem i Vand, og tænk, imens de blomstre,
Paa Will, og glem ham ei, naar de er visne.
Farvel, min bedste Miss!

Betty.

Ak, Will! Farvel!
Og hvordan vil De nu tilbringe Tiden
I Ensomheden?

Will.

See! arbeide vil jeg.
Min Pleiefaders lille muntre Hytte
Skal ligge ved en herlig, speilklar Dam,
Omkrandst af Vidietræer og rig paa Siv.
Saa vil jeg flette Kurve, Hatte, Tæpper,
Og danne Vindvesskierme, Vifter, Stole,
Udsnitte Æsker, Skeer, Legetoi.
I kort Tid har jeg mig et Magasin
Af alskens selsomt Snurrepiberi,
Som Londons Kunstner ei kan efterligne.

Levende.

Saa leier jeg mig ret en munter Bod
I een af Londons folkerigste Gader,
Og lader male mig et Skilt, hvorpaa
Man læser: „I den vilde Cannibal".
Saa stimler hele London did, at see
Den brune Vildmand i sin Kunstfabrik;
Hver synes dog, han eie maa et Stykke
Af mine Sager. Saadan kommer jeg
For Orde, blier en bosat Londons Borger —

Betty klapper i Hænderne.

O, det er herligt!

Will kysser hendes Haand.

Nu — Farvel til den Tid!

Betty.

Bi! ogsaa jeg maa skienke Dem en Gave;
Een Gavmildhed er jo den anden værd.

Will.

Ak, kiære Miss!

Betty.

De talte om mit Billed,
Og meente, De beholdt det i Erindring;
Jeg troer det gierne, jeg vil gierne troe det.
Dog — Tid og Afstand hænger undertiden
Et Slør af Støv om Billeder, som svækker
Det bedste Indtryk; og jeg vilde nødig,
At Taager skulde sløre Bettys Billed
I Wills Erindring.

Will.

Kiære, bedste Miss!

Betty

henter et Miniaturbilled af sin Commode.

Her er et andet lille Exemplar,
End det, De giemmer i Hukommelsen;
Ei malet af en øvet Mesterhaand,
Et flittigt Værk kun af en god Begynder;
Men Alle siger, at det ligner mig.
De vil dog ei forsmaae den lille Gave?

Will.

Nu er der Ingen lykkelig paa Jorden,
Som Will. Nu smutted al min Angst, som Tigren,
I Busken, og min Glæde flagrer, gylden
Som Paradisets Fugl, fra Qvist til Qvist.

Staaer op, og kysser hendes Haand.

Farvel, livsaligste blandt alle Piger!

See denne Ring!

Viser en Ring paa sin Finger.

Den er ei Guld, kun Messing;
Min Farfar fik den fordum af en Skipper,
Som landed med sit Fartøi ved vor D.
Den byder jeg Dem, naar jeg atter kommer,
Naar jeg tør byde Dem den Haand, som bær den.
Da vil et Kys af dine Læber, Betty!
Husvale mig, som Kildens friske Vover
Den tørstige Vandringsmand. — Farvel til den Tid!

Han kysser endnu engang hendes Haand, og gaaer.

Betty stirrer efter ham.

Hvi fik jeg ei den kiære Messingring?
Min Guldring er ei halv saa meget værd.
Hvi tog du ei dit Kys, beskedne Will?
Du rækker mig en Kurv med søde Blomster,
Og frygter for at faae en Blomst igien?
Er et uskyldigt Kys meer end en Blomst?

Hun kysser Blomsterne.

Mr. Twastle kommer ind med Mr. Crab og dennes Son Peter, der er pyntet.

Twastle.

God Aften, Betty! god Aften, mit Barn!

Crab.

God Aften, smukke Miss! Det er vel, De er hiemme. Sagte. Nu, Peter! gaa nu hen, kys Miss paa Haanden, og snak noget Sværmeri, mens vi Gamle aftale det Vigtige.

Peter forlegen.

God Aften, Miss!

Betty.

God Aften, lille Peter! Vær saa god og sid ned.

Peter.

Mange Tak!

Han sætter sig. Betty sætter sig lige overfor paa den modsatte Side, og skræller Pærer paa en Tallerken.

Twastle i Forgrunden til Crab.

Du har Ret, Crab! vor Velfærd beroer paa denne Ægtepagt. Vi ere de to eneste Hosekræmmere i den hele Gade. Naar jeg stod og saae, at der gik Nogen ind i din Bod, saa blev jeg saa bleg som et Liig af Misundelse.

Crab.

Og naar jeg saae, at der gik Nogen ind i din, saa blev jeg saa rød som en Krebs af Forbittrelse.

Twastle.

Det kunde vi ikke holde ud. Byder ham en Priis. Det vilde lagt os for Tiden i Graven.

Crab.

Der maatte sættes en Pind for, ellers var det bleven en Pind til vore Liigkister.

Betty

gaaer hen til Peter med en skrællet Pære paa en Tallerken.

Vær saa god, Peter! og spiis et Stykke Pære.

Peter.

Mangfoldig Tak! Skal De have Uleilighed?

Han spiser Pære, hun sætter sig hen igien at strikke.

Twastle til Crab.

Naar vi nu gaae i Compagnie, saa er Alting hævet.

Mr. Crab.

Spørgsmaalet er kun, hvilket Navn der skal beholde Firmaet. Crab & Comp. vil ikke lade ilde med Guldbogstaver paa et himmelblaat Bræt.

Twastle.

Nei, min Broer! dertil begvemmer jeg mig i Evighed

aldrig. Som Twastle har jeg levet, og som Twastle vil jeg døe; kommer ikke Twastle paa det blaa Bræt, saa bliver der Intet af Compagniet.

Betty

til Peter, som bringer den tomme Tallerken tilbage.

Har han været i det lærde Selskab med Magisteren i Dag, Peter?

Peter.

Ja, min Tro, har jeg saa. Jeg maa oversætte hvert Ord Latin, han taler, ellers kan min Mama saavist ikke forstaae ham.

Betty.

Gaaer han ikke til Præsten i Aar?

Peter.

Jo; og om et halvt Aar skal jeg være Svend.

Crab.

De unge Folk ere allerede paa Gled.

Twastle.

For at undgaae Uenighed, saa ville vi sætte begge vore Navne paa Brættet: Twastle & Crab.

Crab.

Ja! eller ogsaa Crab & Twastle. Det kommer ud paa eet; men det Sidste er mere alphabetisk.

Twastle.

Ja, men jeg er ældst, min Broer!

Crab.

Nu — vi ville rafle effen eller ueffen derom ved en Flaske Porter.

Twastle.

Vel!

Crab.

Vore Formuesomstændigheder kiende vi omtrent.

Twastle.

De komme næsten ud paa eet. Har jeg ogsaa lidt flere ostindiske Varer i min Bod, saa skal det ikke komme derpaa an.

Crab.

Har du fleer ostindiske Varer, saa holder jeg Vertshuus; saa kan det Ene bøde paa det Andet.

Twastle.

Ja, men nu komme jo kun Poeterne og drikke Thee hos dig; det skal du ikke blive fed af.

Crab.

Lad mig kun raade, saa skal Prosaisterne snart komme og drikke Øl og Brændeviin igien. Du skal vide, jeg har en Kone at trækkes med endnu.

Twastle.

Nu, saa ere vi da enige; saa ville vi drikke Liigkiøb.

Crab.

I Guds Navn! Det kommer nu blot an paa de unge Folk.

Twastle.

Ei! hvad? Børn maae lyde deres Forældre. Kalder: Betty! kom hid, min Pige!

Crab kalder:

Peter! kom hid, min Dreng!

Twastle.

Betty! jeg vil giøre dig lykkelig.

Betty forskrækket.

Kiære, bedste Fader! vil De nu giøre mig lykkelig igien?

Crab.

Ei ei, Miss! om det nu var en Ægteforening? Pleier Pigerne at være bange for det?

Betty.

Heller døe!

Crab.

He he he! Snak! man dør ikke for det.

Twastle.

Betty! jeg haaber, du denne Gang lyder mig, min Pige! Der er Forhold i Livet — politiske Combinationer, — ægte paa Soliditeten grundede Forhold, som det unge Hierte, der lever i sine Drømme og gaaer i Maanskin, ikke begriber. Men med Tiden, naar der kommer Rynker og bedre Forstand i Panden, tænker man anderledes.

Betty.

Min Fader! hvad jeg har erklæret, bliver jeg ved. Jeg vil ikke giftes for det første. Lad mig være i Fred og Ro.

Twastle.

Det gaaer ikke an, mit Barn! Man kan ikke altid være i Fred og Ro. Man kan ikke længer have Fred, end Eens Nabo vil. Et Barn kan ikke altid være Barn, en Pige ikke bestandig forblive sin Faders Datter, hun er bestemt af Naturen til sin Mands Kone og sine Børns Amme.

Betty.

Min Fader!

Twastle.

En gammel Mand skiotter du ikke om. Du kan have Ret. En ung Kone overlever let sin gamle Mand; og hvem skal da føde hende? Grønt er Haabets Farve — velan, du skal faae en Mand af den grønne Ungdom.

Betty.

Dog vel aldrig Peter? Hun leer.

Peter leer med.

Ha ha ha!

Crab.

De lee begge, det er gode Tegn. Lige Børn lege bedst.

Betty.

Peter! er det virkelig Deres Alvor? Har De i Sinde at gifte Dem?

Peter stammer forlegen.

Ja — min Fader ønsker det, Miss! — naar jeg har staaet til Confirmation — og er bleven Svend.

Betty.

Jeg troer virkelig, man vil spøge med os her.

Twastle.

Han er sexten Aar, og du atten; det er kun to Aars Forskiel.

Betty.

Det er umuligt, kiære Fader! De spøger.

Twastle.

Spøgen skal blive Alvor, min Datter! Hør, Betty! giør mig ikke vred. Jeg har foreslaaet dig en halv Snees Friere, de vare dig for gamle. Nu vrager du Peter, fordi han er for ung. Du er aldrig fornøiet. Men du skal tage ham; det lover jeg dig. Et Ord er et Ord — det har jeg givet Crab; og en Mand er en Mand — det er Peter, i det mindste bliver han det snart. Mine og Crabs Handelsforbindelser ere af største Vigtighed, og saa kommer Hiertet og Følelserne ikke i Betragtning. Det er ikke den første politiske Mariage, der er sluttet, og det bliver min Siæl heller ikke den sidste.

Crab.

Ivre dig ikke, min Broder! Lad os gaae hen og drikke Liigkiøb. Min Peter er undseelig nu, men naar han er alene med Jomfruen, saa faaer han nok Mod.

Twastle

trækker i Bettys og Peters Hænder, og vil lægge dem sammen.

Nu, saa modtager da min faderlige Velsignelse!

Betty og Peter fare hver til sin Side.

Betty.

Nei, mange Tak, kiære Fader!

Peter.

Det haster ikke.

Twastle opbragt.

Hør, Betty! vil du ikke have min Velsignelse, saa kan du faae min Forbandelse. Jeg vil ikke være Fader for dig meer. Jeg jager dig ud af mit Huus, og du skal tigge for hver Mands Dør. Det kommer af Romanerne. De fordømte Romaner! De fordømte Poeter! Brænd Romanerne! Brænd Poeterne! Hvad skal en ung Pige med Kiærligheds-historier? — Men hvad hielper det? Der vil mere til. Den halve Natur maatte udrøddes: der maatte sættes Natter-galerne en Prop i Halsen, at de ikke kunde slaae; der maatte trækkes en Hætte over Maanen, at den ikke kunde skinne; alle Kildevældene maatte spærres, og forbydes at risle; hvert Foraar maatte hundred tusinde Lugekiællinger holdes paa Statens Bekostning, for at udrødde Roserne, Violerne og Vergismernikterne. Kom, Crab! Jeg vil ikke ærgre mig. Men hvad du veed, det veed du, min Pige! For at røre hende. Tager du ikke ham, saa tager vor Herre mig.

Betty bevæget.

Nei, han gior ikke.

Twastle lader, som han græd.

Jo, Fanden ta'e mig, gior han saa!

Han gaaer med Crab.

Betty, naar de ere borte.

Nu, Peter! det er en smuk Ulykke, han har styrtet mig i.

Peter.

Kiære Miss! hvad kan jeg for det? Jeg staaer for Speilet med den ene Ende af mit Pidskebaand i Munden, binder min Pidsk, og tænker paa Ingenting. Min Fader

spørger: Peter! vil du gifte dig? Med hvem? siger jeg. Med Betty Twastle, sagde han. Ja nok, svarede jeg, tog min Hat, og fulgte med. Jeg havde jo været gal, hvis jeg ikke havde giort det. Jeg troede, De vilde have mig.

Betty.

Han er for ung, Peter! han er meget for ung.

Peter.

O, for Alderens Skyld —

Betty.

Et ungt Menneske være Huusfader, sørge for sin Kones Udkomme! Hvorledes vilde det gaae an?

Peter.

Det behøves ikke. De Gamle skal føde os.

Betty.

Fy, at være afhængig af Andres Naade! Den burde aldrig gifte sig, som ikke kan sætte Fødderne under sit eget Bord.

Peter.

Det er mig det Samme, hvor jeg sætter Fødderne, naar der bare staaer god Mad paa Bordet.

Betty.

Han vil dog ikke giøre mig ulykkelig?

Peter.

Nei, det bevare mig Gud fra!

Betty.

Jeg kan ikke elske ham.

Peter.

Au! det var en anden Sag.

Betty.

Jeg elsker en Anden.

Peter.

Det skulde Miss sagt sin Fader strax; saa havde han

undgaaet Vidtløftighed, saa havde han ikke havt nødig at give sig Gud og Fanden i Vold.

Betty.

Kiære Peter! vil De være min Fortrolige?

Peter.

Ja nok! Jeg holder saa meget af Dem, Miss! at jeg tager, hvad jeg kan faae. Kan jeg ikke blive Deres Mand, saa lad mig i det mindste blive Deres Fortrolige. Una salus victis, nullam sperare salutem, sige vi Latinere. Det er udlagt: Man maa finde sig i'et.

Betty.

Kan jeg stole paa Deres Taushed og Troskab?

Peter.

Bestemt.

Betty.

Jeg elsker Will.

Peter.

Menneskeæderen?

Betty.

Han reiser bort i Overmorgen. Vil De bringe ham en Haarlok fra mig, og mit Farvel?

Peter.

Ja nok! Giv mig Lokken!

Betty giver ham et lille Papir.

Vær forsigtig!

Peter.

Skal han ikke ogsaa have et Kys med til Afsked?

Betty.

De er en Skielm.

Peter.

Giv mig kun Kysset, det skal ingen Skade komme til.

Betty

tillader ham at tage et Kys.

Vær nu smukt beskeden! Og bring Deres Fader paa andre Tanker!

Peter.

Det skal have gode Veie. Farvel, smukke Miss!

Han gaaer.

Betty alene.

Det er en ærlig Knøs. Det er dog sandt:
Naar man forsone vil et venligt Sind,
Saa skal man give det Anledning til
At vise os en Tieneste. — Nu vil
Min Fader støie. — Men jeg faaer et Indfald:
I Morgen har han tilladt mig at tage
Til min Cousine med min Pige Nanny.
Sir Robert boer ei meget langt derfra.
Den gode Herre, han stod Fadder til mig;
Han veed, hvad han er Barnet skyldigt, hvis dets
Forældre døe. Min Moder døde fra mig;
Min Fader lever, men naar han vil tvinge
Mig til et Ægteskab, som reent jeg hader,
Saa handler han ei længer faderligt.
Saa flygter jeg til dig, min anden Fader!
Ja ja, det vil jeg! ja, det vil jeg vove!
Nu er mit Hierte let. God Nat, min Will!

Hun gaaer.

Gade uden for Bettys Vindues.

Will alene.

Du skinner ei til Afsked, hulde Maane!
Kun Stiernehæren blinker koldt deroppe,

Og den uhyre Melkevei forsøger
At svække med sin gyselige Bleghed
Det raske Mod og Luen i mit Bryst.
Det lykkes ei. En deilig Piges Blik
Er mig langt mere værd, end alle Stierner. —
Her var jeg atter hiemme. Hvor man elsker,
Der er man hiemme. Først var jeg saa ene.
Men Kiærligheds Gudinde fælder Taarer,
Thi Lykken hader hende, siger man.
Dog sød er denne Sorg, langt mere sød,
End anden Glæde. Savnet er en Engel,
Som giester i Tusmørket Elskeren. —
Farvel, min Betty! Hver en smekker Vidie
Skal minde mig om dig, og vinke mig
I Maaneskinnet, som din egen Skygge.
O, Ensomhed! O, grønne Skov! O, Træer
Med hellige Skumring! Kiælne Nattergale!
Jert Kluk vil nære Længslen i mit Bryst.
Hvad er den hele Sommer med sin Pragt
Mod dette snevre Stræde, dette Skuur,
Det rustne Skilt, som hviner paa sit Hængsel
I Natteblæsten? Thi her boer min Betty.
Saa lev da vel! føl dette Kys, som Will
I Luften kaster til dig med sin Finger!
O, bringer det saa varmt, I Nattens Alfer!
Til hendes Læber, som det kom fra disse.
Og nu Farvel! Afsted!

Peter er imidlertid kommen bag paa ham, holder ham for Øinene, og kysser ham.

Will.

Hvad er det? Ah! er det ham, Peter?

Peter.

Naa, hvordan smagte Kysset?

Will.

Flaut, som alle Mandfolkekys. Jeg er ingen Elsker af at kysse Mandfolk.

Peter.

Jeg ikke heller; men det var ogsaa et Kys fra et Fruentimmer.

Will.

Jeg forstaaer ham ikke.

Peter.

Nu, reent ud, Miss Betty gav mig et Afskedskys til ham, siden hun skal vies til mig i Morgen. Og det er jeg nu selv saa god og bringer ham. Er det ikke høimodigt?

Will

sætter ham med et stærkt Tag i Knæe med den ene Haand, hæver den anden knyttet i Veiret, og raaber frygtelig:

Dreng! ved mine Fædres Gud, hvis du vover at ægte Betty, knuser jeg din Pandeskal.

Peter paa Knæe.

For Guds Skyld, kiære Herr Will! Det var Spøg, det var Spøg.

Will slipper ham.

Hvis det var Spøg, er det en anden Sag; men kom mig ikke saadan for Alvor!

Peter afsides, gnider sig i Nakken.

Med disse Vildes Tamhed har det dog ingen Art. De gaae vel som dresserede Hunde paa Bagbenene; men inden man veed et Ord deraf, falde de ned paa Forpoterne igien.

Will.

Hvad siger du?

Peter.

Det var en Misforstaaelse, kiære Herr Will! Jeg forsikrer ved Gud ikke at myrdes, mindst af Dem. Jeg har selv tilbudet mig at være Deres Kiærligheds Haandlanger, og til Beviis derfor bringer jeg denne Haarlok fra Miss Betty, som hun beder De ikke vilde forsmaae.

Will.

Kiæreste Peter! har jeg giort dig Uret?

Peter.

Nec sat rationis in armis. Vi ere alle Mennesker — i det mindste burde vi være det.

Will.

Du arme Peter! gior det ondt? Drei Halsen, lad mig see! Kan du bevæge den uden Smerte?

Peter dreier Hovedet.

Jo — det gaaer an endnu til Nod. Lidt stivhalset bliver jeg sagtens. Mine Skolekammerater ville bestylde mig for Storagtighed. Gnider sig. Jeg har ogsaa Aarsag.

Will.

Hvormed skal jeg giøre min Forseelse god? Jeg var ude af mig selv; du sagde, du vilde ægte hende.

Peter.

Ja, men her i Europa lyve vi lidt imellem. Det maa han vænne sig til.

Will kysser Lokken.

Søde Gave! — See, Peter! jeg eier Intet uden denne Lok. Den vil jeg dele med dig. Giver ham det Halve. Tag det Halve, vær min Ven, tilgiv min Hidsighed, og vær forsikkret om, at hvis det behøves, skal jeg med samme Hurtighed vove mit Liv for dig, som jeg nu truede dit. Jeg vil slaaes for dig, plumpe i Vandet efter dig, rive

dig ud af Ildsluerne. — Farvel, Peter! hils min velsignede Betty!

Gaaer.

Peter alene.

Det har man af at være den Fortrolige. Han forærer mig den halve Lok? Det er det Samme, som om han gav mig en umage Støvle. Var det Hestehaar, kunde jeg spænde dem paa min Violinbue, og spille Sorgen bort. Men denne Silke forstaaer jeg ikke at spinde. — Lige meget! Will er en skikkelig Karl. Han griber Folk i Nakken undertiden; men jeg kan dog bedre lide ham, end de Høflige, der bagvaske Folk, naar de vende Nakken til. Betty er en god Pige. Jeg besøger hende imellem, faaer flere Kys at bringe Will. Ogsaa godt! — Til at giftes er jeg for ung. Mine Kammerater vilde lee, de Ældre behandle mig, som Will. — Jeg giemmer Lokken, viser den til Dick og Tom. „Af hvem har du faaet den?" Siger Ingenting, lægger Haanden paa Hiertet, stirrer saa længe i Solen, til jeg faaer Taarer i Øinene. Saa troer de, jeg har en hemmelig Kiærlighed, og faae Respect. Saaledes maa det være. Dolus an virtus qvis in hoste reqvirat? sige vi Latinere; det er udlagt — Men da her Ingen er tilstede, behøver jeg jo ikke at oversætte det.

Gaaer.

Selkirk kommer Arm i Arm med Defoe.

Defoe.

Jeg følger dig, min Robinson! jeg følger
Dig lige hiem. Du arme Gubbe! skulde
Jeg slippe dig i Havsnød? Har vi ikke
Nu stukket Bollen ud, og drukket Kalken
Til Bunde sammen? — Men, min Robinson!
Du drikker som en Jomfru. Har du ikke

Lært bedre Viisdom af den megen Rum,
Du hented dig fra Vraget til din D?

Selkirk.

Min gode Herre! jeg har aldrig hentet
Rum fra et Vrag.

Defoe slaaer sig for Panden.

Nei, det er sandt; det digted
Jeg selv. Jeg blander dig og Selkirk sammen.
Men hvordan Fanden er det da? Jeg kan
I Aften ikke hitte rigtig Rede
I Londons Gader. — Bi! jeg har et Kort
Og et Compas i Lommen.

Tager et Kort op, og folder det ud.

Her er Grundrids
Af Londons Grunde. — Siig, i hvilken Gade
Boer du?

Selkirk.

I Themsestreat.

Defoe.

Rigtig! Den er her.

Peger paa Kortet.

Selkirk.

Ja, den er her; vi er i Themsestreat, Herre!

Defoe.

Nu skulde Høiden tages, hvis man havde
Sig en Octant.

Sætter sig paa en Afviser, og leer.

Men Høiden har jeg alt.

Selkirk peger.

Her boer jeg, her i dette Huus.

Defoe.

Derinde?

Hvor veed du det?

Selkirk.

Tillad mig nu til Giengield,
At følge eder hiem igien!

Defoe lystig.

Ja vist!
Saa følger jeg dig atter hiem igien,
Og saadan gaaer det uafladeligt
Den hele Nat.

Selkirk sagte.

Jeg vover ei at lade
Ham gaae alene; thi han har en Ruus.

Defoe opmærksom.

Tys! stille! Hører du? Hør, hvor de snorke
Paa deres Bolstre, de Philistere!
Carlsvognen kiører flink, med sine Guldsom
I Hiulene. Saturnus sidder selv
Paa Bukken, men det er en doven Knegt.

Truer ad Stiernen.

Er du nu ikke kommen videre
I al den Tid?

Selkirk.

Han falder i Betragtning.

Defoe mork.

Hør, Selkirk! har du seet forsteente Knokler
Af Mammuthsdyret paa din øde Ø?

Selkirk.

Nei, jeg har ingen seet.

Defoe.

Det var det værste
Af kiødfortærende Rovdyr, har man sagt;
Men det er Løgn, thi Menneſket er værre.
Lykſaligviis begynder han nu ogſaa
Stærkt at forſtenes; alle Hierterne
Er næſten reent forſtenet i de Fleſte.

Lunefuld.

Men ſiig det ei igien! det er en ſtor
Hemmelighed.

Selkirk.

Sid ikke der paa Stenen!
Jeg frygter, I forkøler jer.

Defoe.

Ei! hvad?
Jeg hærdet er mod Ondt, ſaagodt ſom du;
Og jeg har Skibbrud lidt i disſe Stræder
Vel meer end eengang.

Staaer op.

Det var ikke Ret —
Du lod mig næſten tømme Bollen ene.
Høit har jeg ogſaa læſt i Bogen for dig;
Det hidſer.

Selkirk venlig bekymret.

Lad mig følge eder hiem!
I boer ei langt herfra.

Defoe.

Saa følg mig da!
Men glem nu ei i Morgen Middag, Selkirk!
Du veed — vi kiøre ſammen.

Selkirk.

Ja, beſtemt!

Defoe

stirrer ham i Øinene, og trykker hans Haand rort.

Men veed du nu, hvorfor jeg er saa glad?
Hvi jeg har drukket mig en Ruus i Aften?

Selkirk.

Nu da?

Defoe heftig.

Fordi jeg blev igien en ærlig Karl.
Var det ei Penge værd?

Selkirk.

I skiemter, Herre!

Defoe med Taarer.

Fordi jeg atter, Selkirk! bragte dig
De stiaalne Tyvekoster, uden Tvang —
Godvillig — af et ærligt Hierte!

Lystig.

Skulde
Jeg saa ei drikke Punsch?

Selkirk venlig.

Kom nu, gaa hiem!

Defoe.

Velan, saa tag mig under Armen, du
Min Robinson! — Og saadan gaaer Poeten
Med Helten i sin Bog ved høie Midnat.
Er det ei Spøgeri, saa er der intet.
Det er dog meer, end Shakespeare kunde med
Sin Brutus, og Homer med sin Achill.

De gaae.

Fierde Act.

Sir Robert Edgarsons Have paa Landet.

En gammel Gartner er beskiæftiget med nogle Blomster.
Herr Joseph kommer.

Joseph.

God Morgen, min Kiære!

Gartneren.

Tak, Herre! Tak!

Joseph.

Man tager mig vel ikke min Dristighed ilde op, at jeg er gaaet ind i Haven? Porten stod aaben.

Gartneren.

Sir Robert har Intet imod, at her komme Fremmede. Han deler gierne med Andre, hvad han har.

Joseph.

En nobel Tænkemaade!

Gartneren.

Desuden seer han gierne Mennesker. De oplive Naturen, siger han.

Joseph.

Sandt nok! Tusinde Følelser vækkes, som trænge til Meddelelse.

Gartneren.

Nei, føle med Dem, vil han ikke, min Herre! Er det Deres Hensigt, saa beder jeg Dem uden Fortrydelse at gaae igien.

Joseph.

Ei ei! er han saa menneskefiendsk?

Gartneren.

Paa ingen Maade. Han holder meget af Mennesker, og de fleste forekomme ham meget vakkre, fornuftige Folk, inden de lukke Munden op.

Joseph sagte.

Denne Gubbe er en snu Krabat, og taler bedre, end man skulde tiltroe det en Mand af hans Stand. Høit. De er et fornuftigt Menneske, mine Gode! Det er mig kiært, at høre en Gartner udtrykke sig saa logisk.

Gartneren.

Nu, det er mig kiært, hvis det er Dem kiært. Vil De ikke spadsere videre?

Joseph.

Med Forlov: har De studeret i Deres Ungdom?

Gartneren.

Ja, desværre!

Joseph.

Hvi desværre?

Gartneren.

Fordi jeg manglede Hoved dertil, og fordi Ingen gior Videnskaberne større Skade, end de slette Hoveder, der have studeert.

Joseph.

Ei! min Kiære! De siger jo lutter Epigrammer. Men denne Tone passer ikke for Deres Stand. Gartneren maa være idyllisk, blid som Melk og Honning. — Hvad er det

for en Mindesteen af hvidt Marmor, med sort Urne, som staaer der mellem Roserne?

Gartneren.

Den er sat for en ustuderet Mand.

Joseph.

Hvem? om jeg maa spørge.

Gartneren.

William Shakespeare, Acteur og Comodieskriver i sin Tid. Hans Fader var Uldvæver i Stratford.

Joseph.

Ak, den guddommelige Shakespeare! Elsker da Sir Robert virkelig Poesie?

Gartneren.

Ja meget, naar den duer noget.

Joseph.

Der seer jeg endnu et Gravmæle, ligeover for Shakespeares? Sikkert en anden stor Digter: Homer, Virgil, Milton?

Gartneren.

Nei, den er sat for et lille Pigebarn.

Joseph.

Sappho? Laura? Heloise?

Gartneren.

Det var en ung Jomfru, ved Navn Johanna Blomfield, som døde i sit syttende Aar.

Joseph.

Og havde allerede fortient en Mindesteen ligeover for Shakespeares?

Gartneren.

Ja! Hun vandt ved sin Skionhed, Fromhed og Forstand min Husbonds hele Hierte, ligesom Shakespeare; men hun døde før Bryllupet.

Joseph.

Sir Robert har ogsaa en Søster.

Gartneren sukker.

Ja, det kan ikke negtes. Hun lever endnu.

Joseph.

En Dame i sine bedste Aar, som i Aandsgaver ikke viger sin Broder en Haarbred. Hun har en haabefuld Søn, og den unge Pode opdrages med et fattigt Barn, som Fruen har taget til sig.

Gartneren.

Og den stakkels fattige Dreng faaer alle de Prygl, Sønnen har fortient.

Joseph.

Nu ikke meer, nu ikke meer. Mistreſs holder udmærkede Lærere til disse Børn.

Gartneren.

Det har for det meste været nogle forbarmelige Karle, som maatte spille Piquet med Fruen, i Stedet for at lære Børnene Noget, være hendes Kammertienere, og taale alle Drengens Uartigheder.

Joseph.

Nu ikke meer, nu ikke meer.

Gartneren ter.

Nei, nu veed jeg nok hun har faaet en fornuftig, flink Mand til Børnene, og det fornoier mig.

Joseph smigret.

Kiender De noget til ham da?

Gartneren.

O, meget godt, Herr Joseph! meget godt.

Joseph.

Hvordan? De veed, det er mig?

Gartneren.

Tag ikke ilde op, jeg vilde ikke forstyrre Deres Incognito.

Joseph.

De er en Skielm, Gartner!

Gartneren.

Ja vist, jeg betalte Hovmesteren med hans egen Mynt. Vil De nu behage at spadsere videre, saa skal jeg hielpe Dem at finde Sir Robert.

Joseph affides.

Denne Gubbe er et forslaget Hoved.

Gartneren ligesaa.

Denne Hovmester er som de øvrige.

De gaae.

Mrs. Quickly kommer med **Mrs. Crab.** **En Tiener** har en Bylt under Armen, og nogle smaae Vaaben.

Mrs. Quickly.

Har du nu Alting i Stand, min Gode?

Mrs. Crab.

Alt, naadige Frue! Her er Pelsen til Charles som Robinson. Den er forfærdiget af Mr. Culpepper, den fornemste Bundtmager i London, af bedste Zobelskind. Ligeledes Huen af Kaninskind. Her er en Solskierm fra Mr. Mobby, den toutafaiteste Paraplymager i Westminster.

Mrs. Quickly.

Du har dog ikke bestilt den til at slaae ned, min Gode?

Mrs. Crab.

Kors, Frue! saa havde jeg slet læst min Robinson. Det maa jo forestille, at han selv har kløttret den sammen i sin Ensomhed, saa godt han kunde. Men for Proprietetens Skyld har jeg dog ladet Stangen lakere.

Mrs. Quickly.

Meget vel. Bøssen? Øxen?

Mrs. Crab.

Det skikker sig ikke for os Engelændere, at rose vort eget Staalarbeide.

Mrs. Quickly betragter det.

Nydelige smaae Tingester! Staalet maa sprænges med Vand, at det kan faae nogle Rustpletter; thi vi maae supponere, at Robinsons Vaaben havde modtaget slige efter Skibbruddet.

Mrs. Crab.

Til Jack som Fredag har jeg her Fiærskiørtet og Fiærhatten. Alt til de billigste Priser.

Mrs. Quickly.

Ak, gode Crab! forstyr mig dog ikke Nydelsen med dine Kræmmerregninger. Det ophæver jo aldeles Illusionen. Lad os blive i den behagelige Drøm, at de unge Mennesker ved deres egen Færdighed og Vindskibelighed have tilveiebragt sig disse Klædemon. Der komme de.

Charles og Jack komme.

Charles.

Hvad er det?

Jack.

Sikke deiligt Legetøi!

Mrs. Quickly.

Charles! du veed, det er din Fødselsdag i Dag; og siden du og Jack have fornøiet eder saameget over Robinson, har jeg været betænkt paa at overraske eder.

Charles.

Ja, det veed vi nok, kiære Mamma!

Mrs. Quickly.

Din Onkel har indrettet en Eremitage i sin Park.

Han vil overraske os, men vi ville overraske ham langt mere, naar I staae i Hulen som Robinson og Fredag.

Charles.

Hvem skal være Robinson?

Mrs. Quickly.

Du; og Jack Fredag. Og lad mig nu see, I sætte jer smukt ind i Naturstanden! Du, Jack! glem ikke den Ærbødighed, du skylder Charles som den Fornemmere og Rigere, af hvis Godhed din Lykke dependerer. Naar han slaaer dig, maa du ikke slaae igien. Du skal komme krybende til ham paa Hænder og Fodder; saa giorde Fredag til Robinson. Skynd jer nu hen at klæde jer paa! Jeg har bestilt Chocoladen og Sukkerpledskнerne hen i Hulen. Og lad mig see, I affectere noget Primitivt af Naturstanden. Har du din franske Grammaire med?

Charles.

Jack har den i Lommen.

Mrs. Quickly.

Gid I havde den i Hovedet! Sætter jer nu smukt hen og læser i Grammairen! Nogle Battements kunde I ogsaa giøre midlertid; i Morgen kommer Monsieur Tempete, eders Dandsemester. Og lad mig nu see, I blive smukt rørte og contemplative over Naturens stille, melancholske Grandiositet. Jeg har allerede Bud efter et Par Faar, som skal dresseres til Lamaer.

Charles.

Det var jo prægtigt. Kom, Fredag!

Jack.

Ja, Robinson!

De gaae alle.

Betty kommer ængstlig ind fra den anden Side, fulgt af sin **Pige**.

Betty.

Ak, Nanny! hvor mit Hierte banker. Saae du
Da virkelig min Faders Vogn paa Veien?

Nanny.

At han har seet os, troer jeg ei; han kiørte
Bestandig langt bagefter. Men han tog
Den samme Vei, som vi, det mærkte jeg.

Betty.

Skee, hvad der vil! her føler jeg mig frelst.

Nanny.

I Fald der ingen Eier melder sig
Til disse Penge, som De fandt paa Veien
Strax uden for den gyldne Hiort, saa har De
Saa god en Medgift alt, som De behøver.

Betty.

Bevares Gud! beholde Andres Gods?

Sir Robert kommer venlig.

Mit kiære Barn! min lille smukke Betty!
Besøger du engang igien din Gudfaer?
Velkommen, Betty! Men hvor du er voxet!
Det er jo næsten en ovidsk Forvandling.

Han kysser hende.

Betty.

Ak, kiære Gudfaer! De har altid viist mig
Saamegen Godhed, medens jeg var lille;
Hvergang jeg kom her, fik jeg Sukkergodt
Og Legetoi — og — ja, det veed jeg vist —
De vil ei heller nu slaae Haanden af mig.

Sir Robert.

Betty har Intet tabt ved sin Forvandling,

Er ikke mindre nydelig, end før,
Da hun var Barn endnu.

Betty sukker.

Ak, Børn har godt!
Gid jeg var Barn endnu, min kiære Gudfaer!
Saa havde jeg nu ingen Hierteſorger.

Sir Robert ſmilende.

Har du alt Hierteſorg, min ſtakkels Pige?
Ja ja! ſaaſnart man mærker, man har Hierte,
Saa mærkes ogſaa, man har Hierteſorg.

Betty.

Sidſt da jeg ſaae Dem, kiæreſte Herr Gudfaer!
Var jeg ſaa glad, ſaa rolig; og nu er jeg
Saa længſelsfuld, veemodig og bedrøvet.

Sir Robert.

Det følger med din Alder, gode Barn!
Først kommer Marts med Solſkin og Violer,
Saa maa det regne dygtigt i April,
Før Juni danner ſine Roſenknopper.

Nanny ſagte.

Ja, Herren maa nok ſige det; her løbe
Vi virkelig April.

Betty.

Kort at fortælle:
En gammel Sømand boede hos min Fader,
Selkirk ved Navn; og Selkirk bragte med
En Yngling fra Sydøerne: lidt bruun
I Huden, men for Reſten meget ſmuk,
Og flink og raſk — og god, min bedſte Gudfaer!
Som De, ſkiøndt det er meget ſagt.

Sir Robert.

Ei! Betty!

Har du alt lagt dig efter Rhetoriken,
Og veed, at for at overtale Hiernen,
Maa du bestikke Hiertet først?

Betty.

Døbt er han,
Og hedder Will, og han er duelig,
Har læst endeel, og har et herligt Nemme,
Er vel i Stand til at fortiene Brodet
Ei blot til sig, men rigeligt til Fleer.

Sir Robert.

Han elsker Betty, og hun elsker ham;
Men Master Twastle elsker Grunkerne,
Er smækvred, truer dig — og derfor flygter
Nu Betty til sin Gudfaer.

Betty mere munter.

Gud! hvor veed De
Dog Alting fra? Hvem har da sagt Dem det?

Sir Robert.

Jeg har en lille Fugl, som siger mig
Alt Sligt i Øret.

Betty.

Har da Fuglen ogsaa
Vel sagt Dem, kiære Gudfaer! hvem der eier
Brevtasken her, som nys jeg fandt paa Veien
I Støvet, mens vi gik i Træers Skygge,
Da Vognen kiørte langsomt op ad Bakke?

Hun giver ham den.

Sir Robert.

Lad see! Ei, den er fuld af Bancosedler.

Betty.

Behag og lad dens Eier efterlyse!

Sir Robert.

Du arme Barn! det kalder jeg at plages:
Som Danaide dræber du din Brudgom
Med Graad og Længsel paa din Faders Bud,
Og henter nu til Straf din Lædskedrik
I sprukne Kar, der tørres, som de fyldes.

Betty.

Hvem kommer der?

Sir Robert forlegen.

Ei ei! det er min Søster.
Gaa i det grønne Lysthuus, hviil dig der,
Og vederqvæg dig lidt ved Frokostbordet!

Betty.

Nu kan jeg hverken spise eller drikke.

Nanny sagte.

Jh, da kan jeg, min Tro; thi Veien hid
Var lang at kiøre, og man kan ei leve
Af Andres Kiærlighed.

Betty og Nanny gaae.

Mrs. Quickly kommer.

Da Eremitagen
Er lukket i, og da min Broer har Nøglen,
Saa maa han overraskes anderledes.

Bliver Sir Robert vaer.

God Dag, min Broer! Kys mig! Dog nei, lad være!
Det er saa gammeldags, saa trivielt.
At hoit vi elske maae hinanden begge
Som Søskende, forstaaer sig af sig selv;
Det er et Axiom, som ikke trænger
Til videre Beviis.

Sir Robert.

Min kiære Søster!

Velkommen.

Mrs. Quickly.

Det forstaaer sig. Ikke meer
Af slig tidsspildende Tautologie!
Du veed, det er min Charles' Fødselsdag
I Dag, min Søns.

Sir Robert.

Det glæder mig.

Mrs. Quickly.

Hvorfor?
Een Dag maa det dog være; hvorfor meer
Da glæde sig i Dag, end andre Dage?

Sir Robert.

Du mener: hver en Dag er Fødselsdag?
Ja — i en vis Forstand —

Mrs. Quickly.

Enhver Forstand
Maa være vis, min Broder! thi en uvis
Forstand er ingen. Men, som sagt, til Sagen!

Sir Robert.

Hvad er da Sagen, kiære Søster! siden
Ei dit Besøg og Charles' Fødselsdag
Er her af Vigtighed?

Mrs. Quickly

sætter sig paa en Bænk, og indbyder sin Broder ved et Tegn til det Samme.

Vi leve begge,
Min Broer! i Idealet. Poesie,
Philosophie er vore Legesøstre,
Henrykker os. Jeg veed, at du har læst

Robinson Crusoe med Fornøielse;
Jeg ligeledes. Denne Fiernen bort
Fra Verden er fortræflig. Robinson
Staaer paa sin Ø, som paa en lille Skammel
Med Glasbeen, for at prove Stødet ret
Af Sorgernes Electriseermaskine;
Og saadan faaer han Stødet allerstærkest.
Jeg veed, du har indrettet dig en Hule
Aldeles à la Robinson. Velan!
Jeg, som din Søster, bør bidrage til den.
Du skabte dig en Verden, men du glemte
Det Vigtigste: det at befolke den.
Tillad mig, at jeg binder dig for Øine!

Hun binder ham sit Lommetorklæde om Hovedet.

Og som en Fee, ved Slaget af min Vifte,
Opliver jeg din ubeboede Ø
Med hvad den savner.

Hun slaaer med Viften i Haanden, Herr Joseph kommer med Charles og Jack, udklædte som Robinson og Fredag; derpaa river hun sin Broder Klædet igien fra Øinene.

Sir Robert overrasket.

Ei, det er allerkiærest! Kiære Drenge!
Det klæer jer artigt. Kom, I vakkre Glutter!
Nu, Søster! nu, det maa jeg tilstaae dig,
Det var et klogtigt Indfald.

Mrs. Quickly.

Er du vant
Til andre Indfald, kiære Broer! af mig?
Sid stille nu, og hør, hvad jeg vil sige!
Forstyr ei disse unge Menneskers
Simplicitet og fromme Skovnatur
Med din moderne Følsomhed! — Herr Joseph!

Har Børnene alt faaet Chocoladen
Og Sukkerpledskuerne?

Joseph.

Det er fortært.

Sir Robert.

Ei ei! Herr Joseph! sees vi her igien?
Velkommen! Tak for sidst!

Mrs. Quickly.

Herr Joseph condi=
tionerer nu hos mig, som Informator.
Og for nu her ret at tilveiebringe
Original og selsom Ironie,
Saa skal han straxt examinere dem
I disse primitive, vilde Dragter.
Paa denne Maade, kiære Broder! seer du,
Forbinde vi Tidsaldrene. Det er jo
Det store Maal, hvortil Culturen sigter:
En Vildmands Legem, Videnskabens Aand.
Begynd, Herr Joseph! — Ønsker du at høre
Dem først i Videnskaber eller Sprog?

Sir Robert.

Ja — begge ere gode, kiære Søster!

Mrs. Quickly.

Saa lad os høre nogle Videnskaber!

Joseph,

efter at have betænkt sig noget; rommende sig med en vigtig Mine.

Geographie!

Til Charles.

Hvad hedder Hovedstaden
I Peking — hvad jeg vilde sige — China?

Charles.

Den hedder Peking.

Joseph til Jack.

Og i Ørknen Sahra?

Jack.

Tombuktu.

Joseph.

Rigtig! — Charles! hvilken Flod
Igiennemløber London?

Charles næsviis.

Rendestenen.

Mrs. Quickly.

Fortræfligt! Søde Dreng! Hvor han er vittig.

Kysser ham.

Joseph til Jack.

Og hvilken ellers?

Jack.

Themsen.

Joseph.

Ganske rigtig! —
Nu til Historien!

Til Charles.

Hvad hed den Keiser,
Som slog Araberne ved Roncisval
I Spanien, Charles?

Charles.

Hanni — Hannibal.

Joseph.

Ja, han udmærkte sig som Seiervinder
I Spanien; ganske rigtig! men det var
Ei mod Araberne. Betænk dig vel!

Charles.

Propheten Mahomet.

Joseph.

Ja, det er rigtigt:
Han tvang Araberne, men ei i Spanien.
Han tvang dem til at blie —

Charles.

Mahomedaner.

Joseph.

Mahomedaner. Rigtig! — Jack! hvad hed
Da Keiseren? Veed du det?

Jack.

Carl den Store.

Joseph.

Var det ham selv, der faldt som Seiervinder
Ved Roncisval?

Jack.

Det var hans General.

Joseph.

Hvad hed han, Charles? Husker du hans Navn?

Charles tier.

Du veed det meget godt; vær ikke bange!
Hvad hedder da din brune Jagthund?

Charles hurtig.

Roland.

Joseph.

Nu, ganske rigtig! Altsaa — Generalen?
Ro—

Charles.

Roland.

Joseph.

Ret, min Ven!

Sir Robert.

Fortræflig svart!

Joseph.

Nu Statistik!

Til Jack.

Hvor faaer man Diamanter?

Jack.

Fra Gruben i Golconda.

Joseph sagte til Charles.

Svar nu ogsaa! —

Hvor faaer man Nankin fra?

Charles.

Det faaes fra Nankin.

Joseph.

I hvilken By opfandt man først Pistoler?

Charles.

Pistoja.

Joseph.

Hvor Fayence?

Charles.

I Fayenza.

Joseph.

Ved hvilket Fabricat udmærker sig
Fabriken i Manchester?

Charles.

Ved Manchester.

Sir Robert.

Hvor faaer man Rotter fra?

Charles.

Fra Rotterdam.

Sir Robert.

Vel svart, ved Zeus!

Mrs. Quickly.

Forstyr dog ei Examen!

Joseph.

Nu lidt Chemie!

Til Jack.

Hvad er et Stykke Kridt?

Jack.

Et Alkali.

Joseph.

Siig mig en Syre, Charles!

Charles.

Viineddike.

Joseph.

Naar man slaaer Eddike
Paa Kridt, hvad saa?

Jack.

Saa skummer det.

Joseph.

Ret saa!

Til Charles.

Og hvad udvikler sig ved denne Luft=
Udvikling?

Charles.

Luft.

Joseph.

Luft, ganske rigtig!

Sir Robert.

Luft!
Sindrigt, ved Gud. Og hvad er Luft, min Søn?
Vi—

Charles.

Vind.

Sir Robert.

Vind, rigtig! Altsaa vikler sig
Af hele denne Kunstudvikling?

Begge Drengene.

Vind.

Sir Robert.

Vind. Bene! Og med dette Vindproduct,
Jeg tænker, kan Examen nu beroe.

Til Jack.

Du stakkels fattige Diævel er for ringe
Til slig en fornem Skole. Du har lært
Dog hvad du kunde. Bliv saaledes ved,
Anstreng dig, gior dig Flid, og kom igien,
Naar du har mere lært. Jeg skal ei glemme
Den lille Jack, som kiendte Carl den Store. —
Der kommer Nogen.

Twastle kommer fortvivlet ind.

Om Forladelse,
Min værdige Patron! min Patronesse!
Vel har jeg ei den Naade nøiere
At kiende Hendes Naade; men jeg veed,
Hun er en værdig Søster til Sir Robert.
Ak ja, Gud hielpe os, og mig især!
Jeg seer, De holde Skole her, Examen;
Hvad hielper det? Hvad er vi Mennesker?
Siv, Orme, Aske — ikke det engang,
Thi Siv kan boies, men vi knækkes ved det.
Regnorme krybe ned i Jordens Skiød,
Og har det ganske godt paa deres Maade;
Men vi begraves i den, vi fortæres.
Med Aske kan man skure; men hvad hielper
Vel al vor Skuren paa vor Efterslægt?

Ak, jeg er mat; jeg beder om Pardon,
Fordi jeg sætter mig hos Hendes Naade.

Sætter sig.

Mrs. Quickly staaer op.

Kom, mine Børn! Man altid vise maa
Fortvivlelsen sin Agtelse; og kan
Man ikke hielpe, maa man i det mindste
Dog ei incommodere. Vist nok er
Nysgierrigheden tidt en heftig Drift;
Men den bør undertvinges, var det end
Paa Ømheds og Medlidenheds Bekostning.
Med denne, som jeg tænker, velanvendte
Sentents vil vi med sømmeligste Anstand
Forføie os herfra.

Til Broderen.

Vi sees igien
Ved Middagsbordet.

Til Twastle.

Himlen styrke Dem,
Ulykkelige Mand!

Neier.

Kom, mine Børn!

Gaaer med Joseph og Børnene.

Twastle.

Ulykkelige Mand? Ja ja, det er jeg.
Den Pralhans vil jeg see i Gammelengland,
Som giør mig Rangen stridig.

Sir Robert sagte.

Mon han veed,
At Datteren er her? Vi vil forsøge.

Høit.

Min gode Master Twastle! ja, jeg hører,
At De har mistet —

Twastle falder ham i Talen.

Hvad? De veed det alt,
Sir Robert? veed det alt? Ja ja, ja ja!
Rygtet har hundred Munde, tusind Tunger,
Naar det befordre vil en Mands Ruin.

Sir Robert.

Nu, kiære Ven! fordi jeg veed det, derfor
Veed ingen Andre det.

Twastle.

Sir Robert! ak,
Det kan ei skiules meer. Nei nei, det er
Bekiendt, og jeg er visse paa, i Morgen
Veed hele Børsen det.

Sir Robert.

Paa Børsen taler
Man ei om Sligt.

Twastle.

Vel sandt, Hver tænker paa
Sin egen Velstand. Den Ulykkelige
Er snart forglemt.

Sir Robert.

Nu, er da Alting tabt
For det? Hvem vilde dog saa strax fortvivle?

Twastle.

Jeg ei fortvivle, naar jeg mistet har
Min Eiendom, min Skat, min Diesteen?

Sir Robert.

Jeg tilstaaer, De maa være utilfreds;
Men Tabet er ei uerstatteligt.

Sagte.

Det lader ikke til, han veed, at Betty
Er her hos mig; det er alt Noget vundet.

Twaſtle.

Jo, uerſtatteligt for mig, min Herre!
Jeg er for gammel nu, kan ei begynde
Straxt paa en friſk igien; og hvis ei Næſten
Forbarmes over mig, og hielper mig —

Sir Robert ſagte.

Hvordan? en Anden ſkal forbarme ſig
Og ſkaffe ham et Barn for det, han miſted?

Hoit.

Min kiære Ven! De taler lidt forvildet.

Twaſtle.

Kan være vel, Sir Robert! det kan være;
Thi naar man miſtet har ſin Alders Troſt,
Saa er det intet Under.

Sir Robert.

Fat Dem, Twaſtle!
Jeg indſeer, Bettys Tab maa være tungt,
Men hvad der borte er, er derfor ikke
Aldeles tabt.

Sagte.

Den ſtakkels Mand fortvivler.

Twaſtle.

Ei ganſke tabt? Vel ſandt, jeg ſtod endnu
Vel til at redde. — Bettys Tab? Ja ja!
Ja, det forſtaaer ſig, nu er det forbi.
Naar Crab erfarer Sligt, ſaa gier han aldrig
Sit Ja til Giftermaalet.

Sir Robert forſkende.

Veed De da
Alt, hvor den Tabte er?

Twaſtle.

I Veir og Vind!

Sir Robert smilende.

Men da De passer dog saa faderligt
Paa Deres Diesteen, hvorledes kom den
Da uformærkt af Huset?

Twastle.

Hvad af Huset?
Hvem vilde da beholde Sligt i Huset?
I Huset var det kun død Capital.
Hvad profiteres vel ved det? I Handel
Og Vandel maa man sætte slige Sager.
Men, det er sandt, saa staaer man Risico;
Og hvis jeg havde været meer forsigtig,
Saa var det ikke skeet, hvad nu er skeet.

Sir Robert.

Nu bliver Manden reent gal, troer jeg.

Bred.

Twastle!
Hvad staaer De der og snakker hen i Veiret
Om Deres eget Barn? Skam Dem, for Fanden!

Twastle.

Hvem taler om sit Barn?

Sir Robert.

Nu er jeg kied af
Det Brøvleri. De søger Deres Datter,
Ei sandt? De frygter for, hun har forladt Dem?

Twastle.

Jeg søge Betty? Nei, paa ingen Maade!
Hun er i Dag paa Landet hos sin Moster.

Sir Robert.

Hvad søger De da? Har De tabt Forstanden?

Twastle.

O, gid jeg havde! thi Forstanden er

Kun til Uleilighed, Sir Robert! ved
Deslige Leiligheder. Jeg har tabt
Det, ſom er værre; jeg maa gaae Fallit.
Et Huus er ruineert, der ſtod ſaa faſt
Som Taffelbierget, ja ſom Diævelsbierget
Paa Cap det gode Haab. Ak, William Quite
& Compagnie — hvad var urokkeligt,
Som dette Firma? Stod vel Caucaſus,
Stod Axen ſelv, der gaaer igiennem Jorden,
Saa ſtiv, ſom William Quite & Compagnie?
Og dog gik William Quite & Compagnie
Ad Helved til, og jeg er ruineert!

Gartneren kommer.

Her kom en Mand, ſom kalder ſig Defoe,
Med et Par Fremmede.

Sir Robert.

Jeg veed det nok.
Beed dem ſpadſere lidt omkring! Alt kommer
Paa een Gang.

Gartneren gaaer.

Twaſtle.

Ak, forbarm Dem over mig,
Sir Robert!

Sir Robert.

Og hvad kan vel redde Dem?

Twaſtle.

Tre tuſind Pund, tre tuſind Pund kan giør'et.
Hvad er tre tuſind Pund for den, ſom har dem
Tilovers? De er barnløs, rig; mit Haab
Staaer kun til Deres Ædelmodighed.
O, red mig! ellers ſættes jeg ſaaviſt
I den Nødvendighed at hænge mig.

Sir Robert alvorlig.

Ulykken var just ikke stor, Herr Twastle!
De er en kold, en egennyttig Mand;
Hvis De var rig, som jeg, og jeg forarmet,
De lod mig hænge mig, og satte Dem
Med største Ligegyldighed til Bords.

Twastle.

Aa nei, jeg giorde ikke! nei, min Sandt!
Ulykken har den samme Virkning, seer De,
Paa Hierterne, som Kogningen paa Frugt,
Der ei er rigtig modn: den giør dem møske,
Og skienker dem det Sukker og den Saft,
Naturen negted dem.

Sir Robert.

For Deres Skyld,
Herr Twastle! giør jeg Intet. Men tak Gud,
De har en Datter, som forsoner Hiertet!
Den lille Betty har jeg altid elsket;
For hendes Skyld skal jeg da redde Dem,
I Fald De billiger den Kiærlighed,
Som hun har fattet til en Yngling, fattig,
Som De, men god og duelig.

Twastle.

Ak, Gud
Kysser hans Kiole.
Velsigne Dem! Og hvis De hielper mig,
Saa skal min Datter ægte, hvilken De
Befaler. Hav den Godhed selv at vælge
Af alle de forskielligste Nationer:
En Mor, en Neger, en Mulat, Chineser!
Vi er jo Alle Mennesker. Om Næsen
Er spidset eller but, om Haaret stridt

Som Hestehaler, eller blødt som Uld;
Hvad siger det blandt vakkre Folk, som see
Paa det Solide? Al den Smule Forskiel,
Den falder bort paa Dommedag, naar Englen
Har blæst i sin Trompet.

Sir Robert.

Saa lad mig vise
Dem til et Lysthuus — det chinesiske,
Da Deres Smag dog ynder det Bizarre.
Der maa De vente, til jeg kalder Dem.

Twastle:

Med allerstørste Underdanighed.

De gaae.

Et andet Sted i Haven.

Selkirk og **Will** i deres Øboerdragter.

Selkirk for sig, paa den ene Side.

Jeg aander let igien. Det tykkes mig,
Som om jeg vandred atter paa min Ø.
Her trykker Luften ei med Steenkulsdamp.
De friske Toppe rasle med Smaragder
I kølig Landluft. Busken dufter frisk.
Og denne høie Ensomhed! Min Siæl
Kan ei undvære Ensomhed. Den Støi
Af Vogne, Skrig af Sælgekoner, Larm
Af Haandværksfolk forstyrred mig. Mit Øre
Blev saaret smerteligt. I ti Aars Tid
Jeg hørte fiernt kun Bølgen slaae paa Klippen,
En enkelt Rovfugls Skrig i Oldtidsstammen,
Et Tordenskrald, som rulled giennem Luften.

Min Lama taug, stod stille, stirred paa mig
Med fromme Øine; og det tyktes mig,
Den græd, fordi dens Troskab var saa stum.
Saaledes væntes jeg da reent fra det,
Som meest jeg længtes efter: Mennesker.
Her vaagner Alt igien. Blaa Himmelhvælving,
Det mørkblaa Hav, de grønne Poppelkroner,
Americanske Busk med røde Green,
Alt sætter mig tilbage. Jeg er atter
I Paradiis. Mit Hierte svulmer. Gud!
Mit gamle Øie funkler, tag min Tak!

Han knæler.

Will stirrende, paa den anden Side.

Hvor her er dødt! Hvor sørgeligt Naturen
Bevæger sine tunge grønne Lokker!
Den kolde Dug staaer Blomsterne i Øiet
Som Taarer. Bækken iler hen i Krattet,
Og søger ængstlig, hvad den ikke finder.
Det Skiønne stirrer i sit Barndomssvøb
Med lyse Øine, som endnu ei see.
De tynde Farveblade, rundet i
Afmaalte Kredse, smigre Lugtens Sands
Med Duft, fordi de ei har Ord til Siælen.
Hvad er det alt imod en deilig Pige?
O, gid jeg var igien i Londons Stræde,
Sødt indklemt paa mit Kammer under Taget!
Jeg sad, som Hyrden paa sit Field i Snee,
Og vidste, Vaaren blomstred under mig.
Og mødte jeg paa Trappen stundom hende,
Da var ei Englen paa sin Himmelstige
Lykkalig meer, end Will. —
Men Betty elsker dig! Den Tanke styrker.

Sæt den paa Renter i din Siæl, og lad
Indbildningskraften aagre med sit Pund!

Mrs. Quickly

kommer med Børnene, der endnu ere klædte som Robinson og Fredag; hun studser, da hun seer de to Store, og siger:

Ha, hvad skal det betyde, maa jeg spørge?
Copier alt af min Original?

Til Selkirk.

Min Herre! De og Deres Kammerat
Er komne lidt for silde. Kun De digter
En Iliade efter Iliaden.
Min Broder har alt seet de vakkre Glutter,
Vil presentere dem for Herr Defoe.
Det er en fiin, en udtænkt Compliment.
Hvordan De har erfaret mine Tanker,
Det veed jeg ikke. Men det er benyttet,
Med Herrernes Forlov, en Smule plumpt.
Man aldrig stille maa Naturen frem
I lodne Nøgenhed, men smuk poleert.
Saa har vi giort. De ligne vel maaskee
Lidt meer de virkelige Robinsoner;
Men mine Børn i Miniaturemaille
Fremstiller os, hvordan de burde være.

Selkirk.

Defoe har selv indbudet os herhid.

Mrs. Quickly.

Hvordan? det er Poetens eget Indfald?
Hvor daarligt, indbildsk, hvor forfængeligt!
At Andre gior det, ja det er elskværdigt;
Men selv at meie sine Dukker ud!
Nu, tænkte jeg det ei? Jeg mærkte strax,
Forfatteren stak ikke dybt i Smag.

Sir Robert kommer med Defoe.

Defoe.

Der staaer han.

Sir Robert forundret.

Selkirk!

Defoe.

Der er Will; der seer De
Modellen til min Fredag.

Sir Robert.

Er det muligt?

Griber hans Haand.

Civiliseerte Vilde!

Til Selkirk.

Robinson!

Defoe.

Nei: Alexander Selkirk, skotsk af Fødsel;
Opholdt sig lang Tid paa Juan Fernandes,
Traf der en Enebygger, som i Storm
Var dreven selsomt did fra fierne Der
Paa lette Kano. Af den Gamles Dagbog
Jeg sammenflikket har min Robinson.
Nu veed De Alt — og Himlen være lovet!

Sir Robert

betragter dem rort med megen Opmærksomhed.

Nei, er det muligt? Og i disse Dragter?

Selkirk.

Det er de samme Dragter, ædle Herre!
Hvori vi gik paa Den.

Sir Robert.

Kiære Selkirk! —
I Sandhed, Will! — den Overraskelse —
Det Virkelige blandt med Phantasie —

Ideen med Nærværelsen — og saa
Din Kamp, min bolde Digter! og din Seir,
Da Hiertet overvandt Forfængligheden —

Bevæget.

Undskylder mig — det rører mig særdeles.

Mrs. Quickly stodt.

Kom, mine Børn! Vi er tilovers her.

Betragter Selkirk og Will.

Altsaa en virkelig Begivenhed,
En Hændelse, der skylder ei Geniet
Opfindelsen, saa lidt som Kunsten Form?
Saa maae vi altsaa takke da vor Herre!
Hvem kan man takke bedre vel, end ham?
Aviserne er ellers fuld' af Sligt:
Ulykker, Skibbrud, Modgang har vi nok af.
Kom, Charles! Jack! Den Moie var da spildt.
Men det er ikke første Gang, at Klogt
Fordunkles af den blotte Slumpelykke.
Farvel, min Broer! Du har saa mange Giester
I Dag, at jeg vil skaane dig for os.
Jeg haaber, disse vilde Bussemænd
Vil hente ind ved dine Middagsborde,
Hvad de har savnet paa den øde Ø.
Vi anbefaler os.

Neier, og gaaer.

Sir Robert stirrer efter hende.

Farvel, min Søster!
Du viser os ei sidste Gang i Dag,
At hvad der tidt begyndte med Beundring
Og Efterligning, endte sig med Nag. —
Men nu til Sagen! Snart er Spisetid,
Ved Bordet kan vi tale vidt og bredt

Om alt det Skete; der maae Will og Selkirk
Fortælle deres Levnetsløb i Korthed,
At vi kan ſammenligne det fuldſtændigt
Med vor Forfatters Værk. Thi Digterne
Henfalde tidt til Yderlighed, veed man,
Og det er meget troligt, at Defoe
Nu giør ſig alt for ubetydelig,
Tilegner ſine Helte hele Krandſen,
Fordi et Øieblik, et flygtigt Lune
Ei undte dem den velfortiente Qviſt.
Ved Bordet vil vi drikke Heltenes,
Forfatterens, og Billighedens Skaal.
Men — for at tømme Skaalen ret af Hiertet,
Maa Hiertet være let og veltilfreds.
Jeg ſelv er glad, vor Digter ligeſaa;
Selv Robinſon ſeer ganſke munter ud:
Han finder her tildeels ſig atter hiemme.
Min gode Fader Selkirk! ſaae I Grotten
Og Haven med ſin Pilemuur?

Selkirk.

Ja, Herre!
Og det har meget glædet mig.

Sir Robert.

Tilgiv
Den Børneleg! Saaledes, gode Selkirk!
Maa Alt i Verden her bidrage til
Den magelige Riges Lyſt og Morſkab;
Ja, ſelv den bittre Graad, Ulykken fælder,
Forvandler ſig til ſød, vellyſtig Dug
Paa Luxusblomſten. Men hvad ſiger I,
I Fald vi giorde Alvor nu af Spøgen?

Defoe har budet dig sit lille Landsted,
Jeg veed det, Gamle! men det er saa langtfra,
Og her er mere mageligt for dig.
Bliv her, og vær min Robinson! Spiis ved
Mit Bord, naar du har Lyst; gaa her alene,
Naar du vil drømme dig hen paa din Ø!
Er du tilfreds dermed?

Selkirk.

Min ædle Herre!
Hvor finder jeg vel Udtryk —

Sir Robert.

Siden meer!
Nu et Par Ord til Will: han er tungsindig,
Lidt taus og bleg; han stirrer adspredt hen,
Og jeg er vis derpaa: jeg kunde byde
Ham Perus Guld, Golcondas Diamanter,
Det hialp ham ei.

Will.

Min Herre —

Sir Robert.

Derimod
En yndig Pige, kaldet Betty Twastle,
Hun kunde hielpe. Ikke sandt, min Søn?
Hun strøg dig alle Rynker af din Pande
Med silkehvide Haand.

Defoe heftig og godhiertig.

Og hun skal faae ham,
Ved alle Muser paa Parnasset! Vel
Jeg veed, at den Philister, at den Kræmmer
Er opbragt, thi han troer, at Will er fattig.
Men det er Snak; Will har fem hundred Pund.

Dem har han hiulpet mig til at fortiene,
Og de er hans. Og de er her i Sedler —

Farer omkring i alle Lommerne.

Hvad nu? — Saa skulde da den lede Satan —
Agathe — gamle Hex — er det at sye
Paa mine Lommer? — Hvor er Pengene?
Du milde Gud! har jeg nu gaaet og danglet —
Nu skal den gamle Kiælling ud af Huset
Til Hækkenfelt. Er det at sye mit Tøi?
See, Lommen er i Stykker! Det forstaaer sig,
Poeterne, de gaae i Distraction,
De tabe Alt som Børn, selv Næs' og Mund.
Det var Ulykken, at jeg holdt ved den
Forgyldte Hiort, og tog en Hiertestyrkning;
Der har jeg tabt dem, tabt dem ud af Vognen.
Hvad kan jeg arme Menneske for det,
At Lommen gaaer itu? Hvad hielper det,
Jeg skriver Bøger og fortiener Penge,
Naar ei man reparerer mine Klæder?
Det var fem hundred gode Pund i Sedler.
Farvel, Sir Robert! jeg maa strax afsted.

Sir Robert smilende.

Bliv her, min gode Ven!

Defoe.

Nei, lad mig gaae,
Og bande, skielde i min Eensomhed!
Det er det Eneste, som letter Hiertet.

Sir Robert.

Men naar jeg nu fortæller Dem: Brevtasken
Er funden af en lille Pige, som
Strax bringer den, saasnart jeg henter hende

I næste Lysthuus!

Sagte.

Raden er til mig
At overraske nu.

Defoe.

Hvad, kiære Herre?
Brevtasken funden?

Sir Robert.

Men hvad gier De Glutten
I Findeløn?

Defoe.

En passende Douceur,
En god Douceur.

Sir Robert.

Maaskee hun faaer det alt.

Defoe.

Nei, det skal Ingen uden Betty have.

Sir Robert gaaer ud, og bringer strax Betty tilbage med Brevtasken i Haanden.

Sir Robert.

Her er den.

Will glad forundret.

Betty!

Defoe ligesaa.

Betty! Er det muligt?

Sir Robert.

Ja, det er muligt, Will! og hun er din.
Det koster mig kun end et Slag i Haanden,
Saa kommer Fadren fra den anden Kant,
For at velsigne jer, og for at give
Sit Minde strax til eders Ægteskab,
Om aldrig Betty fik en Skierv i Medgift.

Defoe.

Jeg vilde overraske Dem, og De —

Sir Robert klapper i Hænderne. Twastle kommer ydmygtbukkende.

Sir Robert.

Herr Twastle! vær saa god, om De behager,
Incommodeer Dem hid.

Betty bestyrtet.

Min Fader!

Twastle forundret.

Betty!

Betty knæler.

Tilgivelse!

Twastle.

Staa op, mit Barn! staa op!
Min Gud, vi er jo Alle Mennesker.
Befal, Sir Robert! giv et lille Vink.

Sir Robert.

Velsign de unge Mennesker, Herr Twastle!
Til deres Ægteskab.

Twastle

lægger deres Hænder i hinanden.

O, mine Børn!
Gud kiender Hiertet. Græde kan jeg ikke,
Men føle kan jeg derimod desbedre —
Og dybere; thi den, som ei kan græde,
Han har et dybt Gemyt, han føler Alt
Fra Grunden af — og Styrken giør ham tør.
Saa voxer, trives og formerer eder,
Og værer lykkelige, hvis I kan;
Hvorom det ikke sømmer sig at tvivle
I denne ædelste Velgiørers Nærhed.

Defoe.

Nu har jeg aldrig seet! Forklar os dog —

Sir Robert.

Ved Bordet, Herr Defoe!

Der slaaes paa en Gongong langt borte.

Gongongen kalder
Til Bords, og der er Tid til at fortælle,
Hvad Hver alt nu saa gierne vilde vide.
Saa meget veed vi jo, at vi er alle
Ret lykkelige: · De, min gode Ven!
Fordi De deelte Deres Laurbærkrands;
Will fik sin Betty, Betty fik sin Will;
Herr Twastle faaer en tabt Credit tilbage;
Jeg har min gamle gode Robinson;
Min Robinson fandt her igien sin D.
Saa kommer Alle, deler hist med mig
Et venligt Maaltid! Bordets Blomster vinke
Til Skyggen og den blinkende Pocal.
Der skal vi drikke Brudeparrets Skaal,
Og glædes ved at vide Robinson
Med Fredag lykkelig i Gammelengland.

ANMÆRKNINGER.

Side 1: **Ludlams Hule** udkom første Gang trykt (A) i December 1813; anden Gang (B) udgav Digteren Stykket endeel forkortet og hvad Slutningen angaaer omarbeidet i sine Digterværker, VIII, 1845, hvilken Udgave ogsaa fremtraadte med særskilt Titelblad. Det er uvist, om Ludlams Hule eller Røverborgen er ældst. Om Stoffet til Ludlams Hule see nedenfor i Forerindringen til Originaludgaven af Røverborgen.

Oehl.s En Reise fortalt i Breve til mit Hiem, II, 1818, Side 29—31. (Den 17de Juni 1817).

Jeg er vis paa, at Weyse og Kuhlau vilde giøre Opsigt i Europa blandt alle ægte Musikelskere, som de bedste nulevende Componister, hvis Sovedrikken, Røverborgen og Ludlams Hule vare bekiendte. Det kommer dig maaskee underligt for, at jeg yttrer Sligt i det Øieblik, jeg omarbeider Ludlams Hule paa Tydsk til et romantisk Skuespil. Men derfor kan det gierne med Tiden blive opført som Syngespil, og jeg haaber ikke, man vil mistyde dette Foretagende. Det er ved mine Arbeider, at Weyse og Kuhlau have faaet Leilighed til at vise dem paa Theatret, og havde jeg ikke først elsket deres Genie og beundret deres Kunst i saa Henseende, saa havde Publicum heller ikke kunnet det, thi naar man intet Syngespil har, kan man intet componere. Den Tanke, at Ordene og Sujettet kun behøver at være plumptsammenslagne Brædelægter, hvorpaa Componisten kan hænge sine duftende Blomsterkrandse, er en vrang, egoistisk Mening, der kun kan opstaae i slige Musicis Hierner, der, uden litterair Opdragelse, bedre forstaae at udøve,

end at tænke over deres Kunst og dens Forhold til Poesie. Naar ikke Digteren giver Componisten Anledning, saa kan han Intet udvikle. En interessant Fabel maa først vække Deeltagelsen og Opmærksomheden, og i Stoffet maae Kiærnen og Spirerne ligge til alle de Tanker og Følelser, til den Afvexling af Lys og Skygge, Kraft og Blidhed, som Componisten udvikler. Mangler det, hvad skal da sætte ham i Begeistring og give ham Ideer? Og havde han selv nok saamange Ideer — paa hvad Maade forbinde dem med det Uvedkommende? Paa en smudsig og plettet Trangrund hefter ingen Farve; den skionneste Farve taber der sin Glands, og den fortræffeligste Kok kan ikke koge Suppe paa en Polsepind. Der kunde anføres talende Exempler for denne Menings Rigtighed; men Exempler ere forhadte, og jeg tænker, Tanken er indlysende nok, uden at behove sandselig Indklædning. Jeg haaber altsaa, jeg har viist min Høiagtelse og Kiærlighed især for en Weyses Musikgenie, da jeg har skrevet tre Stykker for ham. Thi Sovedrikken er en heel Omarbeidelse, og alle Indfaldene og Lystighederne deri tilhøre paa ganske faa nær mig. Men det vilde være for meget forlangt, at jeg skulde holde mine egne poetiske Ideer tilbage, naar de komme over mig til Held for mit Værk. Ludlams Hule kunde vel bruges til et Syngespil; men det var saa rigt, at jeg, for at giøre Forbindelsen med Musiken mulig, maatte holde meget tilbage, som derved kun blev Skizze. Det var disse Partier, som jeg fik Lyst til at udmale, for at give Værket den Fuldendelse, der var mig mulig, da det er mig en af mine kiæreste Digtninger.

Professor Oehl.s Erklæring til Publicum om hans personlige Forhold til Justitsraad Baggesen, 1818, Side 27—28:

Critiken over Ludlams Hule er den, han [Baggesen] gior sig meest til af, og her er det vel især, han vil have be-

---

Linie 31: Critiken over Ludlams Hule] See Baggesens Maanedsskrift Danfana, I, 1816, Side 242—283, 339—384, og 447—478.

kæmpet mig med sin hele Styrke, med alt det Mod, den Indsigt, det Vid, der var ham betroet. Men jeg opfordrer Enhver, Ven eller Fiende, til at læse Peter Wegners Anticritik, og derefter dømme, om der er bleven Blad paa Blad af det hele Korthuus, han saa barnagtig bryster sig af. Og aldrig har han vovet Andet mod hiin Anticritik end Skieldsord.

Oehl.s Levnet, fortalt af ham selv, II, 1831, Side 313—316:

Weyse ønskede sig paa den Tid (1814 [d. e. 1812 eller 1813]) igien et Syngespil at componere, og den herlige Kuhlau, som endnu kun var bekiendt af sin Instrumentalmusik, bad mig ligeledes at skrive sig et. Jeg overveiede, hvad der kunde passe sig for Begges Genie. Kuhlau syntes mig mere rask og effectfuld; i Weyses Musik havde altid en vis dyb, anende Phantasie henrykket mig med sine huldе Drømmerier. Jeg skrev Roverborgen for den Første, og Ludlams Hule for den Anden. Roverborgen har en broget og uagtet sin Fremstilling af Fare og Grumhed munter Colorit. Scenen foregaaer i Provence, Provencerosen fletter sig ind i de Elskendes Krands, Toner fra Troubadourernes Tid lyder ind i enkelte Partier; fra det nære Spanien skienker Calderon et velklingende Versemaal, til at flyve let over Roverscenerne, i hvilke man mere forbauses over Rovernes naive Grumhed, end forfærdes over deres Afskyelighed. Det var ikke den tydske philosopherende Lidenskabelighed, den mærkværdige phantastiske Tændersgnidsel, den sentimentale høie Fortvivlelse, vi beundre i Schillers Rovere, som jeg vilde efterligne. I Roverborgen ere sydlige Rovere, der lide saa lidt af Samvittighedsnag og Kamp med moralske Følelser, at de tværtimod lege med Mord og Drab, som Drenge

---

Linie 3: Peter Wegners Anticritik] Om Syngespillet Ludlams Hule med Hensyn til dets critiske Vurdering ved Baggesen. Et Bidrag til at vise det Vrange og Usande i denne Skribents Critik i Almindelighed. Af Peter Wegner [d: A. E. Boye]. Kbhvn. 1816.

— 17: en broget] = Oehl.s Erindr., III, 1850, Side 44, hvor det samme Sted forefindes; Orig.: et broget

med deres Kiepheſt. Birgitte og Camillo ere de mærkværdigſte Characterer i Stykket. Den Forſtes Diævelſkhed er aldeles naturlig; Vellyſt gaaer ligeſaa let over til Grumhed, ſom til fanatiſk Sværmeri, og Livet er for hende kun et nervekyſtende Spil, der morer, jo ſtærkere det kyſter.

I Ludlams Hule ſammenſmeltede jeg to beſlægtede Eventyr af Neue Volksmärchen der Deutſchen. Det er Ideen om Forſoningen, der har givet den romantiſke Mythologie Anledning til ſlige Foreſtillinger, ſom den om Ludlam og den hvide Dame. En Synder kunde omvende ſig i ſin ſidſte Stund, og faae Forladelſe; men overrumplede Døden ham, ſaa fandt han ingen Ro i Graven. Nu gyſte dog Hiertet ved Tanken om evig Fordommelſe, ſom en lykkelig Anger i Tide havde kunnet forekomme. Derfor troede man, at ſlige Døde gik igien ſom Natteſkygger, for at finde Frelſe. Og ligeſom Chriſtus havde forſonet Menneſkenes Synder, ſaa anſaae man det muligt, at en levende, from chriſten Slægtning ved ſin Dyd og Uſkyldighed kunde forſone den Afdødes Brøde. Denne fromme Phantaſie, der opſtod af en barmhiertig Følelſe med den Ulykkelige, har visſelig intet Stødende for vor Følelſe; og om end vor Philoſophie ikke længer troer derpaa, ſaa kunne vi dog gierne med poetiſk Illuſion ſætte os hen nogle Timer i en ældre Tids Tro og dele dens Foreſtillinger. Noget Lignende giøre vi jo desuden altid, naar vi ſætte os ind i hvilkenſomhelſt anden Characteer og Tænkemaade, end vor egen. Jeg indſeer altſaa ikke, hvorfor et ſindrigt Spøgelſeſpil mere ſkulde være udelukket fra Poeſien og Skuepladſen, end Feeſpillet. Det er dog tragiſk, tiltaler mere vor alvorlige moralſke Natur, og er os nærmere ſaavel i Tiden ſom i det Nationale.

Oehl.s Erindr., III, Side 45—47:

Det varede noget, inden Stykket [Ludlams Hule] blev antaget, og jeg ſkrev i den Anledning til Rahbek (der var en af Cenſorerne) følgende Riimbrev:

Min gode Svoger! kiære Ven!
Jeg kan dig ikke skiule,
At gierne lidt jeg saae igien
Nu til min Ludlams Hule.

Da ellers du en Læser er,
Som fluger i Minuten,
Saa burde jeg vel være her
Lidt ængstelig for Glutten.

Thi dersom med at læse det
Dig nogen Møie koster,
Saa kan du ikke være ret
Fornøiet med mit Foster.

Maaskee der Eet og Andet var,
Som ud du vilde pege,
Men hvortil endnu Musen har
Ei ladet sig bevæge.

Maaskee — for mig det mindste Tab,
Hvis Sligt maaskee var rigtig —
Maaskee det kun var Dovenskab,
Som giorde dig forsigtig.

Saameget veed jeg: Poesie
Maa stundom Foden tage
Af Folketro, Mythologie
Nu, som i gamle Dage.

Det gielder kun, at sligt et Spil
Ei taber sig i Luften;
Thi ogsaa Hiertet rores vil,
Og hyldes vil Fornusten.

Den lider Intet, som du seer,
Skiondt Phantasie er Guden;
Thi Lidenskab og Characteer
Kun knytter, løser Knuden.

Hvad i det virkelige Liv
Tilfældet kun leveerte,
Her, som et digterisk Motiv,
Jeg allegoriseerte.

Desuden er en Folketro
Ei, hvad man bør forandre.
Det Underfulde kræver jo
Sit Stof, som alle andre.

Maaskee, hvad blot jeg digted her,
Dog virker i Naturen
Hist paa Saturn, i Jupiter,
I Venus, i Mercuren.

Den frygtelige Mars er rød,
I denne Tid han lyner,
Maaskee det selv var ham, som bød
At tolke mine Syner.

Hvor Hamlets blege Skygge gaaer,
Og faaer os til at græde,
Der, tænker jeg, kan næste Vaar
Moer Ludlams Skygge træde.

Kort derefter blev Stykket spillet [den 30te Januar 1816]. Weyses og Kuhlaus Musik svarede aldeles til min Forventning, og Stykkerne giorde Lykke paa Scenen, og havde altid fuldt Huus. Men Baggesen nedrev dem, blev alt grovere og

---

Linie 28: Baggesen nedrev dem] Röverborgen critiseredes af Baggesen i J. Kr. Hösts Ugeblad Dannora, No. 21—26, Septbr.—Octbr. 1814.

grovere, fik alt flere og flere Tilhængere, thi da jeg taug ſtille, troede Mange, at der dog maatte være Noget i hans Dadel, ſkiondt de Fleſte, ſelv blandt hans Venner, fandt, den var overdreven.

Bemærkninger til Ludlams Hule:

Side 4, Linie 18-22: Til ſlig Hans Qvaſt osv.] Weyses egenhændige Partitur, der eies af det store kongelige Bibliothek, har her en Læsemaade, som vel tilsidesætter et Riim, men dog turde være at foretrække, naar den ikke efter al Sandsynlighed var indført af Componisten: Til Haremod? | For tomme Huler, | Som Intet ſkiuler, | I Hiertet isner | Hans tappre Blod. Det Samme gjælder mere eller mindre om Partiturens Læsemaader til Side 21, Linie 6: Enhver, ſom aner Dens Fryd; Linie 10-11: Thi om den haarde Klippe | Huult lyder brudte Bolgers Raab; og Side 42, Linie 5: Du haſtig min Forløsning bringer.

— 37, — 26-27, og Side 71, Linie 23: Jeg ... forſpilte, hvad jeg havde; jeg har forſpilt mit Liv.] Det kan vel ikke afgjøres, om forspilte, forspilt her er brugt i Betydningen bortspilte, bortspilt, eller om det blot er en urigtig Orthographie (der forekommer flere Steder hos Digteren, see f. Ex. Var. til Trag. Dram., II, Side 34, Linie 25) for forspildte, forspildt. Af Digterens tydske Bearbeidelse faaer man ingen Oplysning herom.

— 53, — 7: Den Ven var vred.] Denne Sætning er tagen af Ewalds Harlequin Patriot; see hans Samtlige Skrifter, IV. 1852, Side 133, Linie 20.

— 58. — 10-11: End et Blund, ſaa har mit Fartoi endt ſin korte Gang] Blund d. e. Øieblik; see Trag. Dram., V, Side 347, Bemærkn. til Side 13, Linie 8.

— 98, — 18-19: Alle Menneſker levede jo endnu i Gaar, da vi reiſte?] I Gaar skulde have heddet: i Forgaars (den tydske Bearbeidelse har ogſaa: vorgeſtern Abend).

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 6, Linie 12, til Side 7, Linie 6: Han gik til Ludlams Hule osv.] Denne Sang er i A deelt i sex fireliniede Stropher, men her efter B, overeensstemmende med Musiken, i tre otteliniede.

— 8, — 25: Seir hiemdrage] = B; A: Seier drage

— 9, — 17: med Tak] = B; A: Tak med

— 10, — 29: Haller] = B; A: Hvælvinger

— 11, — 10: Spurvene] = B; A: Spurrene

— —, — 18: ruller] = B; A: vikler

— —, — 22: Det er ſandt] = B; A: Det ſandt

Side 12, Linie 2: Ja] = B; A: Jo
— 13, — 29-30: Huusholderſken? Hvorfor] = B; A: Huusholderſken af Huſet? Hvorfor
— 15, — 9-11: Os kalder alt. | Clara. | Og veed du, William! veed du] = B; A:

Os kalder alt. Den ſkiælvende Trompeter
Staaer hiſt paa Hoien; ſtoder Heltetoner
I gule Malm, med Angſt og Frygt i Hiertet.
Han ſad viſt heller ved et Bryllupsgilde!

Klara.

Min William Du forlader mig! Og veed Du

— —, — 21-23: Som ſkygger over Graven. | Clara. | Gud! hvor er jeg] = B; A:

Ved Gravens Iſſe.

Klara.

O min Gud hvor er jeg

— 16, — 2: heel] = B; A: ret
— 17, — 16, og Side 58, Linie 6: af] = B; A: ad
— —, — 19: ſig] = B; A: dem
— 18, — 9 og 32: af] = B; A: ad (smlg. Linie 13)
— 19, — 16: Times Tid; ſaa ſeer] = B; A: Times Tid, for at ſige ſin gamle Ven Sir Harry Turner god Nat. Saa ſeer
— 21, — 25: Beſtraaler] = B; A: Belyſer
— 22, — 9: Mig i mit Øie. Jeg har megen] = B; A: I min Blik. — Jeg havde megen
— —, — 31: med huul Roſt.] = B; A: med en huul Stemme).
— 24, — 2: er af Turnerſlægten.] = B; A: er en født af Turner!
— —, — 6: jer] = B; A: Eder
— —, — 19: hviler] = Partituren; A og B: ſlumrer (smlg. Side 22, Linie 1)
— 25, — 29: Vindve] A og B: Vindue
— 26, — 7: morke] = B; A: dunkle
— 28, — 29: morke] A: dunkle (mangler i B; smlg. den foregaaende Var.)
— 30, — 4: med] = B; A: ved
— —, — 5: Seng.] = B; A: Sengen.
— 31, — 18: fromt] = B; A: dem
— 32, — 7: ſkrive] = B; A: ſkriver
— —, — 24: Er den Skat ſaa ſtor?] = B; A: Er det da en Skat?
— —, — 30: Fader ſkal betale?] = B; A: Fader bør betaler?
— 33, — 18: Raſk] = B; A: Ung
— 35, — 14: Stund] = B; A: Time
— 36, — 32: tabt] = B; A: borte
— 37, — 19: fangen] = B; A: fanget
— 39, — 7: ſmelte ſkal hans Bryſt] = B; A: ſmelter Heltens Bryſt

Side 43, Linie 31: Troldkiælling. Jeg indlader] = B; A: Troldkiælling. Min eneste Feil i hendes Øine er, at jeg er en Engellænder. *God dam*, jeg er ikke meer en Engellænder, end en Diævellænder! Jeg er en Cosmopolit, min Broer! Det vil sige: Jeg har en Plantage i Vestindien. Jeg indlader

— 44, — 2: Nimrod efter vilde Dyr, især efter Ræven] = B; A: Nimrod mod vilde Dyr; især mod Ræven

— —, — 13: druknede] = B; A: drunknede

— —, — 15, og Side 101, Linie 1: Plumbudding] A: Plumpbudding; B mangler.

— 45, — 13: Porter, og lader eder giøre, hvad I vil. Kommer] = B; A: Porter, lader Eder giøre hvad I vil, og repræsenterer det fri engelske Folk. Kommer

— 46, — 12: mig = B; A: min

— 48, — 32: ned, inden] = B; A: ned af Galgen igien, inden

— 50, — 14: Violin] = B; A: Fivelin

— —, — 19: dig] = B; A: Du

— 51, — 16: Tom kommer.] = B; A: Tom.

— 52, — 29, til Side 53, Linie 1: Bedrog mig. | Kaster den hen, og stamper ad Sir Harry, som vil følge ham. | Bliv du der! jeg vil ei følges. | Jeg sætter] = B; A:

Bedrog mig.
(bukker for Muffen)
Tusindgange om Forladelse,
Min skiønne Muffe! Gid jeg var en Muffe,
Saa nægted Miss mig ei sin hvide Haand.
Undskyld min Dristighed! Hils Eders Froken!
(puster paa den)
Beed hende naadigst at tilgive mig,
Fordi jeg tog Jer under Armen. (puster igien) Ak,
Jeg haaber dog det har ei skadet Jer!
(Stamper ad Sir Harry som vil følge ham)
Bliv der! *God dam*! jeg vil ei følges af Dig.
Jeg sætter

— 53, — 9: Det bilder han sig ind. | Tom. | Jeg veed ei hvad] = B; A:

Det bilder han sig ind.
Jovermorgen kommer han igien,
Som intet var i Veien.
Tom.
Han er dog lidt
Utaalelig.
Sir Harry.
Det kan jeg ikke sige.
Jeg lider heller ham end disse tvære
Indbildske kolde Narre; foretrækker
Hans Mave dog, Abbedens spidse Næse.

Tom.

Jeg veed ei hvad .

Side 55, Linie 6: Det] A: Der; mangler i B.
— 57, — 3: Bord] = B; A: Træbord
— —, — 10: Dog vel ei langt] = B; A: Vel ikke langt
— 58, — 4: Boddelen] efter Digterens senere constante Sprogbrug; A: Bodelen (B mangler)
— —, — 14-15: George | kommer] = B; A: George (en gammel Soldat, kommer
— 59, — 10: Teltet] = B; A: Telten
— 60, — 21-22: Pibe. | Robin.] = B; A:

Pibe.)
Seer Du det Fyrstaal? Saadan saae det ud
For hundred Aar, kun med lidt færre Skaar,
Jeg har lidt flere Rynker. Det betyder
At vi har begge givet Ild, fra den Tid.

Robin.

— 63, — 18: Træffer] = B; A: Hænger
— 64, — 8: var maaskee det paa] = B; A: var det maaskee paa
— —, — 21: anlægges rundt Bornefabriker] = B; A: anlægges Bornefaberiker
— 66, — 8, og Side 75, Linie 31: Godt!] = B; A: Vel!
— 67, — 10-12: forbandet. | Kaster. | Men Sex] = B; A: forbandet! | Men Sex
— —, — 17: alle, Broer! om hvad du] = B; A: Alle om hvad der Du
— —, — 24-25: Nu, | Hvad] = B; A: Nu saa lad det vaagne. | Hvad
— —, — 27: Jeg tysse maa paa hende] = B; A: Bi! jeg maa tysse hende
— —, — 31: Fader! gode Fader!] = B; A: Gode Faer! Go'e Faer!
— 70, — 8-9: for dig, min Broer! | Og ikke] = B; A: for Dig, | Og ikke
— 71, — 31: jeg] = Partituren; A: sig (B mangler)
— 73, — 20-21: Fanny. | Ja, I har Ret] = B; A:

Fanny.
Skiondt det er Fabel,
Og skiondt I være kan forsikkret om
At alt er Phantasie; saa har I ret

— 74, — 14: Dog læst endeel om] = B; A: Dog hort et Curs om
— —, — 27-28: forlade jer, forlade | Min] = B; A: forlade Eder og | Min
— 75, — 7: nok] = B; A: vel
— 76, — 1: Pharmacopoe] A og B: Pharmacopie
— —, — 5: Dog nogle] = B; A: Og andre
— —, — 20: Som salig Moder gav mig, da hun dode,] = B; A: Min Moders Gave paa sin Sotteseng,

Side 77, Linie 19: Vorstabel.] = B; A: Vorstabel i sin Haand).
— —, — 30, til Side 78, Linie 1: orkesløse Frygt. | Seer paa] = B; A:

orkesløse Frygt.
Min Fader holdt os Børn fra Overtro,
Og satte Ammen ned i Fangetaarnet
Hvergang hun kom med sine Eventyr.
Det var lidt haardt. Hun maatte tit derned.
Hun kunde aldrig høre Mollen suse
Dybt under Borgen, aldrig Klokken ringe,
Og aldrig faldt en Kiedel fra sit Som,
Før strax hun havde sin Historie.
Saa maatte hun i Hullet stakkels Grethe!
Dog vandt vi Børn derved. Hvor her er støvet.
(seer paa

— 78, — 3-4: lader til, den eengang | Er tabt] = B; A: lader, som den eengang | Var tabt
— 80, — 24: ligge] A og B: ligger
— —, — 26: Fiælen] = B; A: Gulvet
— —, — 30: stod = B; A: sad
— 81, — 14: Lidenskab.] = B; A: Lidenskabelighed.
— —, — 19: Har lokket] = B; A: Henlokked
— —, — 26: Maage der og skreg saa fælt,] = B; A: Maage fælt paa den og skreg;
— 83, — 25: Gulvet] = B; A: Jorden
— —, — 28: var] = Partituren; A og B: er
— 84, — 12: hvis] = B; A: naar
— 87, — 21: truende] = B; A: sugtige
— 88, — 9: Med Hænderne korslagte paa Brystet venter hun sin] = B; A: Hun sidder nogle Øieblik stille knælende, med Hænderne korslagte paa Brystet, og venter sin
— —, — 10: pusle] = B; A: pusler
— —, — 14: Moder! Moder!] = B; A: Moder! Min Moder!
— 91, — 14-16: Robins Blod. | Fanny. | O, Gud! o,] = B; A:

Robins Blod.

Fanny.

Nei, nei!

Ludlam (mildere).

Frygt ei! Jeg vil ei dræbe hende.
Vi elske Børn, vi Kildens, Flodens Ånder.
Jeg vil opdrage hende til en Havfru,
Forvandle hendes Halvdeel til en Fisk
Med smukke Solverskiæl. Men hendes Haar
Skal blive grønt, som Sogræs. Ansigtet
Beholder hun, samt Arm og Bryst, og Hænder.

Smukt vil hun synge for Dig mangt et Qvel
Ved salten Strand. Du vil gienkiende Betty
Om Aftnen under Grædepilens Grene;
Men — hun vil stirre følesløs paa Dig,
Thi Havets kolde Mø har ingen Siæl.

Fanny.

O Gud! O

Side 91, Linie 17-18: I en uskyldig Engels rene Blod | Du køle vil din Hevn?] = B; A: Paa en uskyldig Engels rene Siæl | Vil selv Du hævne Dig?

— 96, — 24-25: end det, de ere] A: end de de ere; B mangler.

— —, — 26: Tremulanter] A: Trimulanter; B mangler.

— —, — 28: ligerviis] A: ligeviis; B mangler.

— 102, — 9-10: hvad han er. | Knæl] = B; A:

hvad han er
Af en erkiendtlig Samtid; derfor har
Hans Majestæt beæret mig, sin Tiener,
Med den for mig høist glædelige Pligt,
Paa Grændsen, for vi skilles ad til Afsked
At hædre Dig med Ridderslaget, William!
Knæl

— —, — 23: til Hielm] A og B: til en Hielm (smlg. Side 79, Linie 16)

— 103, — 16: gravitetisk] A: gravitætisk; B mangler.

— —, — 23-24: At et uvisneligt, et helligt Løv | Af denne Egekrands] overeensstemmende med den tydske Bearbeidelse, der har: daß ein Blatt von diesem Eichenkranz; A: . . . Løv | At denne . . .; B: Løv, | At denne . .

— 107, — 27-28: Fanny, dræbt | Min] = B; A: Fanny og | Min

— —, — 28, til Side 108, Linie 1: haarde Væg. | O, arme Fanny!] = B; A:

haarde Væg. —
Alceste steeg i Hulen for Admet,
Men deri ligner Robin ei den bløde
Den følesløse Konge. Leve roligt
Og tage mod et sligt Forsoningsoffer?
Nei, ved Sanct Dunstan Skotlands Helgen! Nei!
Min Siæl er fuld af Lyder, men med Beeg
Har Helved end ei trykket i dens Grund
De fæle Ord: Utroskab, Følesløshed!
O arme Fanny!

Side 113: **Roverborgen** udkom første Gang trykt (A) i April 1814; anden Gang (B) udgav Digteren dette Stykke i Digterværker, X, 1840, og tredie Gang (C) i Digterværker, VIII, 1845, hvilken Udgave ogsaa fremtraadte med særskilt Titelblad. Originalen er forsynet med følgende

Forerindring.

Ofte meer end i Historien finder den dramatiske Digter Anledning til et Skuespil i en Fortælling, en Roman, en gammel Sang. Hovedsagen er at finde et godt Stof; Fremstillingen og Udviklingen ere saa forskiellige i dramatisk og episk Poesie, at Digteren med Rette kan kalde Værket sit, om ogsaa den første Idee dertil er taget andensteds fra. Saaledes byggede Shakespeare næsten alle sine bedste Værker paa foregaaende Noveller.

De fleste morsomme Fortællinger grunde sig paa eet eller andet Folkesagn, og Folkesagn er almeen Eiendom for alle Digtere. Billedhuggeren sauger ikke selv sit Marmor af Bierget. Han imodtager det i sit Værksted tilmaalt og tilskaaret. Han bruger ogsaa sin Model. Jo bequemmere Stykket er for hans Arbeid, jo smukkere Modellen staaer for ham, desto mere Grund har han til at haabe, at Værket vil lykkes.

Jeg er i mine Dramer afvexlende gaaet ud fra Historie, Noveller, og egen Opfindelse. Jeg har selv opfunden adskillige Fortællinger. Fremmede Fortællinger have igien til sin Tid givet mig Anledning til Skuespil. Saaledes er Aladdin blevet til, Faruk, og mine to seneste Syngespil Ludlams Hule og Roverborgen.

I Neuen Volksmärchen der Deutschen findes to Eventyr: Ludlams Höhle og Die weisse Frau, som jeg har sammendraget og dannet til eet.

I en tydsk Roman af Anton Wall: Adelheid und Aimar, er en Episode, som gav Anledning til nærværende Syngespil.

Linie 30: Adelheid und Aimar,] fordansket af Oehl. under Navn: Adelaide og Aimar. Af Anton Wall. Oversat af Adam Öhlenslæger, I-II, udkommet i Marts 1802.

Hiin Fortælling er atter en fri Omarbeidelse af en fransk, og Forfatteren til denne siger i et andet Værk Le Troubadour, at han har grundet den paa gamle provençalske Efterretninger. Den franske Roman er ikke kommet mig til Hænde.

Endnu maa jeg anmærke: Den smagfulde Dommer vil ikke anse det for en Feil, naar jeg taler om Zigeunere i en Tildragelse, der foregaaer i Ludvig den Helliges Mindreaarighed. Med Zigeunernavnet vækkes Forestillinger om en Levemaade, et Slags Mennesker, der til de fleste Tider, meer eller mindre, har været, men som sandseligst og klarest staaer for vor Indbildning under hiin Benævnelse. Det er Digteren om at giore, kort og klart, med enkelte Træk at vække levende Forestillinger. Deels derfor har jeg brugt denne Anachronisme, deels for at give en grum og vild Characteer Sandsynlighed ved at henvise til en Menneskehob, der i Virkeligheden har aflagt hyppige Beviis paa en saadan Naturs Mulighed.

See fremdeles ovenfor Side 351 til 352.

Bemærkninger til Røverborgen:

Side 143, Linie 16: Stig ned, i Staal bedækt, med Harnisk og med Landse,] Det kongelige Theaters Partitur til Røverborgen har her, mere sprogrigtigt: Stig ned, med Staal osv., hvilken Læsemaade vel kunde fortjene Opmærksomhed, naar der var Sikkerhed for dens Authentie. Ligeledes forholder det sig med Partiturens Læsemaade Side 147, Linie 4: Bierget, hvad det pryder bedst.

— 178, — 21-26: *O, sanctissima*, osv.] Siciliansk Folkehymne.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 115, Linie 17: Men, o! sig Skyen bryder] = C; A: Men stille! Skyen bryder

— 116, — 8-9: Natur. | Hvis] = B; A: Natur. | (taler) | Hvis

— —, — 19: Et Horn høres bag] = C; A: (En Valdhornmelodie bag

— —, — 28: skiodesløst] = B; A: skiodeslos

— 118, — 4: Forskionnende] = C; A: Forskionnede

— —, — 12: boier] = B; A: vender

— —, — 27: Camillo.] = C; A: Camillo (betænkelig).

Side 122, Linie 17-19: Døden, | Som vilde Mordet hevne, | Jeg laae] = C; A: Døden | Jeg laa
— —, — 21: Riddere] = B; A: Ridderne
— 123, — 29-30: Lykke. | Aimar.] = B; A: Lykke. | (Sang.) | Aimar.
— 125, — 12: blæser] = C; A: støder
— 126, — 11-12: om din Aimar. | Afsted] A: om din Aimar. | (Tale) | Aimar. | Afsted; i B og C ender denne Scene ved: om din Aimar.
— 127, — 6-7: Hauteroche. | Adelaide] = B; A: Hauteroche. Platform.) | Adelaide
— —, — 9: synge:] = B; A: synge vereliis.)
— —, — 15: Hvor for] = B; A: Og hvor
— 128, — 13: at engang vi fæsted] = B; A: at vi Begge fæsted
— —, — 20: Forglemmer, at det er Borgfogdens Datter] = B; A: Forglemmer, det er Castellanens Datter
— 129, — 15: hvor Alt forandres] = B; A: hvor alting vakler
— 131, — 7: nu ei at tabe] = B; A: nu ikke tabe
— 133, — 11: jer] = C; A: Eder
— —, — 16: ei] = B; A: ikke
— —, — 30, til Side 134, Linie 1: Moder! | Mit Barn] = B; A: Moder! | (Sang) | Mit Barn
— 135, — 15: Tartar] = B; A: Tarter
— —, — 31, til Side 136, Linie 1: Herr Ridder! | Connetablen] = B; A: Herr Ridder? | (Sang) | Connetablen
— 137, — 29: hen til] = C; A: over
— 138, — 8: Hylding] = B; A: Hyldning
— 139, — 29: saare Svinet med sit lette] = C; A: saare det med hendes lette
— 140, — 8: man] = B; A: jeg
— —, — 31: tor] = C; A: maa
— 141, — 3: fik mit Løfte.] = C; A: har min Tro.
— —, — 4: bittert] = B; A: bitter
— —, — 6: Adelaide.] = C; A: Adelaide (med Værdighed).
— —, — 8: Herskelyst] = B; A: Herskesyge
— —, — 22: Amalrik] = B; A: Almarik
— —, — 28: Helsen] = B; A: Hilsen
— 142, — 12: Adelaide.] = C; A: Adelaide (stolt fornærmet).
— 143, — 6-7: træder hen for Sanct Georgs Billedstotte, der staaer i Haven, og knæler derfor.] = C; A: (stirrer hen for sig, derpaa træder hun hen for Sanct Georgs hvide Billedstotte, der staaer i Haven, kaster sig paa Knæ derfor og synger:)
— —, — 25: paa Knæ] = B; A: i Knæ
— 145, — 14: Richard] = C; A: Richard (rask og fyrig).
— —, — 23: Som eder begge satte der] = B; A: Som satte Eder begge der
— 146, — 20: Skov og Krat] = B; A: dunkle Krat

Side 149, Linie 16: Borgmuren] = B; A: Borglunden
— 150, — 2-3: Sal. | Paa] = C; A: Sal med Blyruder. Paa
— —, — 12-13: Samvittighed | Og Ed] = B; A: Samvittighed, | Sin Eed
— —, — 14: Ak, skal] = B; A: Og skal
— 151, — 19: hvori sidder en] = B; A: hvori en
— 153, — 5: hans] = B; A: sin
— —, — 16: morke] = B; A: dunkle
— 154, — 11: Roverne. De staae bag Busken.] Overeensstemmende med Digterens tydske Oversættelse af Stykket, som har: die Räuber, die das Laub verbirgt; A: Roverne. Da staae bag Busken.; B og C: Roverne. Da staae bag Busken!
— —, — 16: Sværdene] = B; A: Sablerne
— 155, — 25: mager] = B; A: mavet
— —, — 26: Dienbryn, i en] = B (som dog har: Dienbryne); A: Tienbryn, en
— 157, — 11: Fordi] = B; A: For
— —, — 13: Vindvet] = A, B og C: Vinduet
— —, — 31: Mand hen ved de] = B; A: Mand imod de
— 158, — 15-16: dem. | Malcolm] = B; A: dem.) | (Sang) | Malcolm
— 160, — 24: Stegersel] = B; A: Stegerse
— 161, — 21: under] = B; A: bag
— —, — 28: Nu, saa tog jeg feil.] = C; A: Saa har jeg forhort mig.
— 162, — 6: Tak, gode] = B; A: Tak, vakkre
— —, — 15: Vinduet] = B; A: Vindvet
— —, — 16: Malcolm, og] = B; A: Malcolm til Bordet, og
— 163, — 27: from] = B; A: frommere
— 165, — 10: Skik] = B; A: Klem
— —, — 29: og gode Sengebolstre] = C; A: og luftede Madratser
— —, — 31: hans] = B; A: sit
— 166, — 9: holdt paa denne Ret] = C; A: holder paa min Ret
— —, — 29: jeg] = B; A: J
— 167, — 5: i hans, seer stivt paa ham, og blinker.] = B; A: i sin, seer stivt paa ham og blinker med Dinene.
— —, — 7-8: Morket dækker Land og Vove, | Skyggen skiuler] = Partituren; A, B og C: Morket skiuler Land og Vove, | Skyggen dækker (smlg. Side 166, Linie 14-15)
— —, — 15-16: paa mig! | O, Himmel] = B; A: paa mig.— | (Recit.) | O Himmel
— —, — 25: Noget.] = B; A: noget, i Baggrunden.
— 169, — 16: Sit] = C; A: Der'
— 170, — 2: Tiggermunk] = B; A: Betlermunk
— —, — 18: nok] = B; A: vel

Side 171, Linie 5: taled] = B; A: talde
— —, — 6: jeg havde malet] = B; A: jeg kunſtig malte
— —, — 7: vege] = B; A: vige
— 173, — 29: Bord og Bænke,] = B; A: Træbord og Stole,
— —, — 30: Skaal] = B; A: Bolle
— 174, — 9: ſtiv, den laer ſig ikke] = B; A: ſtiv, jeg kan den ikke
— —, — 18: Tørrer] = C; A: Tører
— —, — 23: lyſtig] = B; A: munter
— —, — 26-27: priſe. | Velkommen] = B; A: priſe. | Sang. | Velkommen
— 175, — 22: det] = C; A: dem
— 177, — 1: Rocheloup.] = B; A: Rocheloup (undſeelig).
— —, — 15: indſeer] = C; A: fatter
— 178, — 6: ſin Barm] = B; A: ſit Bryſt
— 180, — 31: Saa uforfærdet, rolig] = B; A: Saa uforfærd? Saa rolig
— 181, — 12: Jeg gierne] = B; A: (Sang.) | Jeg giærne
— 182, — 27: ſkionne] = C; A: trinde
— 183, — 2: fornem] = B; A: yndig
— —, — 6: brænder] = B; A: koger
— —, — 7: Aimar] = C; A: Aimar (griber ſit Sværd).
— —, — 11: Aimar.] = C; A: Aimar (bruſende).
— —, — 12: Dunſt] = B; A: Sky
— —, — 16: Var Heren Hecate, var Skurken Døden] = C; A: Var ſelv hun Hekate, og var han Døden
— —, — 18: kalder] = C; A: fordrer
— 184, — 1: Aimar mistænkelig.] = C; A: Aimar (forundret).
— 185, — 16: Camillo.] = C; A: Camillo (tillidsfuld og med Følelſe).
— —, — 28: Haand.] = C; A: Haand med Varme).
— —, — 31: Camillo.] = C; A: Camillo (med dyb Bedrøvelſe).
— 187, — 9: knæler.] = B; A: beder.
— —, — 18: mig] = B; A: mit
— 188, — 1: kraftig Tillid] = B; A: kraftig godmodig Tillid
— —, — 6: dette, reiſer han ſig, ſlukker Lampen] = B; A: dette, ſlukker han Lampen
— —, — 8: Gang paa Borgen, uden] = B; A: Forstue paa den anden Side, uden
— —, — 16: Vindveskarmen] A, B og C: Vindueskarmen
— 189, — 3: Bedrift.] = B; A: En Gang.
— —, — 13: ſig forſkrækket.] = B; A: ſig).
— —, — 24: i gamle Dage.] = B; A: for tyve Aar.
— 190, — 20: vækker] A, B og C: vaagner (smlg. Trag. Dram. IX, Side 386, Var. til Side 94, Linie 25)
— 191, — 15: Flaſken igien, hun] = C; A: Flaſken, hun

Side 192, Linie 17-18: Dor | Er oppe] = B; A: Dor | oppe
— —, — 30: Ha, Malcolm hvile skal paa sine Laurbær] = B; A: Ha Malcolm! du skal hvile paa dit Laurbær
— 193, — 3: slige Hierter] = C; A: sligt et Hierte
— —, — 14: Siden] = B; A: Skulderen
— —, — 18-19: ud af den Dræbte, og skiuler ham med det tiltrukne Sengeomhæng.] = B; A: ud, torrer det af i Gardinet, og drager det for den Døde.
— —, — 26-27: Jeg kasted hende | Fra Vindvet ned i Fieldets dybe Kloft.] = B; A: Hun ligger blaa | Indstrammet af det kostelige Halsbaand.
— —, — 29: Juliane.] = C; A: Juliane (med et Suk).
— 194, — 6: en] = B; A: din
— —, — 10: Horn noget borte; det] = C; A: Horn nedenunder Klipperne, det
— 195, — 5: mod] = B; A: til
— —, — 7: Dig blev jo Magten] = B; A: Dig, som blev Magten
— —, — 16: Kielderen. J] = C; A: Kiælderen, bedækket af en Trælæm, i
— —, — 16-17: et Duestag] = B; A: et gammelt Duestag
— —, — 18: komme fra Broen med Fakler og Bytte, med] = C; A: komme med Fakler og Bytte fra Broen i en skiodeslos Orden, med
— —, — 20: Roverne synge:] A, B og C: De synge).
— 196, — 2: ynkelig] = B; A: ynkerlig
— —, — 20: Smukke] = B; A: Elskte
— 197, — 9: bunden] = B; A: bundet
— —, — 22: En herlig Ganger og med skionne] = C; A: Sin Ganger og med sine skionne
— —, — 30: Rocheloup.] = C; A: Rocheloup (smilende).
— —, — 31: Qvinde] = B; A: Pige
— —, — 32: dette] = C; A: hendes
— 198, — 4: Jeg saae engang i] = B; A: Jeg eengang traf i
— —, — 18: Leflen] = B; A: Vellyst
— —, — 27: Klipper] = C; A: Mure
— —, — 28: det] = B; A: dem
— —, — 30: Stene] = C; A: Klipper
— 199, — 3: Juliane.] = C; A: Juliane (glad udbrydende).
— —, — 15: pible] = C; A: svede
— 200, — 8: kiæk.] = C; A: kiæk med et foragteligt Blik).
— —, — 30: see da] = B; A: seer da
— 201, — 20: islaaes med] = B; A: islaaes neden under med
— 202, — 7: Sværd] = B; A: Spyd
— —, — 29: Juliane, og siger:] = B; A: Juliane, gaaer med stive Skridt imod hende og siger med qvalt Røst:
— —, — 31: Og] = B; A: O

Side 203, Linie 8-9: I Borgen, ſom ham Gud giengav, | Han finder kun en tidlig Grav.] = B; A:
I ſkionne Borg, ſom han gienvandt,
Han kun Capel og Gravſted fandt.
— —, — 14: Da] = C; A: Snart
— 204, — 14: Forſvunden] = B; A: Forſvundet
— —, — 24: hviler] = C; A: blegner
— 205, — 3: ei kan yde.] = B; A: ei formaaer.
— —, — 4: Juliane.] = C; A: Juliane (ſukkende venlig).
— —, — 6-7: Morgenklæde, | Da ſmiler Veſten med et venligt Gienſkiær.] = B; A:
Morgenpurpur,
Saa ſmiler Veſten med violne Skiær.
— 209, — 10: Ha!] = B; A: Vel,
— —, — 22: Opſætter eders Kiv et Øieblik!] = B; A: Tilbageholder Eders vrede Skridt!
— 210, — 6: derpaa galant med] = B; A: derpaa med
— 211, — 1: født] = C; A: fød
— —, — 12: Connetablen.] = B; A: Connetablen (galant).
— 212, — 1-2: hende ſtrax | Til] = B; A: hende | Til
— —, — 20: Men] = B; A: Nei,
— —, — 21: bærer] = B; A: bær
— 215, — 10: har] = C; A: er

Side 217: **Robinſon i England** er, i Følge Oehl.s Erindr., IV, Side 4, forfattet i Aaret 1818 efter Den lille Hyrdedreng, og udkom første Gang trykt (A) i Januar 1819 i fem Acter. Inden Stykket første Gang blev opført paa det kongelige Theater (den 28de Februar 1823), omarbeidede Digteren en Deel af femte Act, fra nærværende Udgaves Side 336 af. Et som næstsidste Scene anbragt lyrisk Digt, for hvis Skyld Omarbeidelsen synes foretagen, blev trykt tilligemed den sidste Scene i A. E. Boyes Aftenblad, 1823, Nr. 9, den 7de Marts, og derefter, uden hiint Paafølgende, under Navn af Selkirk i Robinsonshulen i Oehl.s saml. Digte, II, 1823, Side 321-323. Theatrets Souffleurexemplar forefindes ikke mere; men Omarbeidelsen foreligger dog fuldstændig i en af Hr. Grosserer P. de Coninck i Bordeaux efter Originalmanuscript tagen Afskrift af de paagjældende Scener,

hvilken Afskrift denne varme Ven af Oehl.s Muse tilligemed flere værdifulde Bidrag velvilligst har sendt nærværende Udgiver. Stykkets omarbeidede Slutning indførte Digteren revideret i dets anden Udgave (B) i Digterværker, IX, 1839, hvor desuden Originalens tre første Acter findes sammentrukne til to. Tredie Gang (C) udgav Oehl. Stykket i Digterværker, VII, 1845, omtrent i samme Skikkelse som anden Gang, kun at sidste Act ved Side 336 er overskaaret i to. Nærværende Udgave er væsentligt kun afveget fra Originalen ved Optagelsen af B's behændige Sammentrækning af de tre første Acter; Digtet Selkirk i Robinsonshulen vil blive optaget iblandt de lyriske Digte.

Endnu maa her omtales et af Hr. Assessor G. L. Køpke Udgiveren meddeelt, for en tredive Aar siden paa en Auction kjøbt Exemplar af Originaludgaven, hvori Oehl. egenhændigt har begyndt at indføre Omarbeidelsen af Slutningsscenerne, og desuden bortskaaret først den sidste Acts første Scene (til Side 315, Linie 14), dernæst ogsaa dens anden Scene (til Side 318, Linie 1), og fremdeles Halvdelen af Examensscenen (fra Side 327, Linie 1, til Side 329, Linie 17), hvilke Udeladelser han dog ikke sidenefter har foretaget med B og C.

Oehl.s Erindr., IV, Side 9-12:

Da denne Jubelfeſt [Holbergs, i Efteraaret 1822] ſaaledes havde ſammenſmeltet Hierterne i Apollos Tempel, ſyntes mig, det var Tid engang at lade Robinſon i England ſpille. Rigtig nok havde jeg hørt, at Adſkillige vare misfornoiede med Theeſcenen i Stykket, fordi de troede at finde Hentydninger paa ſig. En Digter kan ikke ſkabe af Intet, og en Satire, ſom aldeles ikke rammer Tidens Misbrug, er uden Salt; men jeg var mig bevidſt, at der ingen Perſonligheder var i Stykket, og Mange, ſom havde læſt det, onſkede at ſee det opføres.

Rahbek, med hvem jeg ved vor fælles Ven D. H. Mynſters Jordefærd [i October 1818] var bleven fuldkommen forſonet

igien [efter Striden om Freias Alter i Efteraaret 1816], skrev mig følgende Brev derom:

„Jeg takker dig for dit Lystspil, som jeg strax begyndte at læse, som jeg ikke kunde lægge fra mig, for jeg havde læst det ud, og som jeg skynder mig at sende dig, at det kan blive trykt, antaget og opført, da vi i saa lang Tid ingen god original Comodie have havt.

Jeg har, som du seer, alt sagt dig, at din Comodie er god, og tager ikke i Betænkning at lægge til, at hele den Deel deraf, som er mellem Selkirk, William, Betty, Defoe og Sir Robert Edgarson, er overordenlig smuk; kun vilde jeg, du skulde, som Gartnerne kalde det, straffe o: beskære Peter lidt. — Jeg maa ellers ved denne Leilighed anmærke, at ligesom jeg altid har fundet de tre første Acter af din Correggio at være en Nathan den Vise over Kunst, saaledes finder jeg Scenen i den lærde Klub at være en lucianisk Dialog om saa kaldet Critik, eller en lærerig Commentar over Lessings Ord, at den, der kan vurdere eet Slags Kunstskionheder, være sig hos Digter eller anden Kunstner, ikke derfor altid maa bilde sig ind, at han kan vurdere alle; da der er ingen slettere, men heller ingen almindeligere Critik, end den, der maaler incommensurable Storrelser med een og samme Alen. Altsaa — „*Courage, mon ami! Voilà la bonne comédie, et peut-être quelque chose de mieux!*“ “

Jeg lod altsaa Stykket spille, og det vandt stærkt Bifald.

Et udmærket Talent blev først ved denne Leilighed kiendt og paaskionnet. Vor vittige, comiske Rosenkilde vandt som Peter rigeligt Bifald, skiondt jeg just ikke kan sige, at han (efter Rahbeks Ønske) straffede Peter.

Men — det var ganske rigtigt — Theescenen kunde man ikke lide, og skiondt den er aldeles uden Personligheder, vilde man dog finde Personligheder deri. Dette var nok for et vist Parti til at fornærme mig og giore Spectakler i Stykket. Den urimelige

---

Linie 19: derfor altid maa] = Oehl.s Levnet, hvor det samme Sted forekommer; Erindr.: derfor maa

Indretning, der aabner Uforskammenheden og Uretfærdigheden en Londor i Musernes Tempel, hvori den uden mindste Risico, aldeles sikker paa sin Seir, kan haane Smag og Genie, fandt Sted i Theatret, og finder desværre Sted endnu, thi misbruges den ikke, saa er det Folks, og ikke Indretningens Skyld. Fra gamle Tider af, da man betragtede Theatret som en Fiælebod, hvor Mennesker, der ikke kunde giore Regning paa qvalificeret Agtelse, gave sig hen for at more Folk, som andre Gioglere, og hvor de Stykker, man spillede, betragtedes som en blot Spas, der aldeles vare til for slig Morskab, og altsaa dependerede af det hoie Herskabs (Publicums) Luner, antog man den tyranniske Ret at fælde Livs- eller Dodsdom over et Stykke at være kiobt med den Rigsort eller Tomark, hvormed man betalte Billetten. Denne Ret agtedes, og agtes endnu. Enhver har Lov til at fælde sin Dom. Dette sik nu at være, og skiondt Pibningen i Theatret er en gammel Uskik, der burde afskaffes, saa kunde man endnu finde sig deri, dersom det var saaledes indrettet, at Publicum selv kunde saae Lov til at fælde Dommen. Og af Agtelse for Publicum er jo denne Tilladelse given, at den offenlige Mening kan giore Udslaget. Men i den molboagtige Tilladelse, der existerer her, ligger der en ligesaa stor Fornærmelse imod Publicum, som mod Digteren, der har skrevet Stykket. I Paris (hvorfra vi dog have hentet vor Viisdom, hvad Theaterindretning angaaer) er det ganske anderledes. Der er denne Strid imellem Meningerne saaledes tilladt, at det bliver en virkelig Strid, meer eller mindre stottet paa en æsthetisk Dom. Der piber man i Stykket strax paa de Steder, hvor man troer det fortiener det. Tages disse Steder i Forsvar af et andet Parti, saa kommer det an paa, hvilket der er det seirende. Det er yderst sieldent, at Meningerne ere aldeles deelte. Det stærkere Parti seirer; det svagere maa tie, og hielper det ikke, saa hedder det: „*à la porte!*“ og Spectakelmagerne maae forfoie sig bort, naar de ikke ville være rolige. Saaledes bliver det Stykket muligt at vinde Seir, og Publicum muligt at see Stykket i Ro. Her er ingen af Delene muligt. Uden at giore Larm, maa man see Stykket heelt

udspillet; først, naar Tæppet falder, er det tilladt at pibe, for i ti, nu i fem Minuter, til Gongongen klinger; saa kommer Politiet, og slæber af med de endnu Pibende. Men i fem Minuter kan, i største Ro og beskyttede af Politiet, to, tre Mennesker med stærkt klingende Piber sætte sig til Modværge mod hele Publicum, og da Pibernes Lyd er langt stærkere, end Hændernes Klap, saa kan det for Ørets Sands lade, som om Striden næsten var lige. Dette kan gientages saa tidt Nogen finder for godt, og Pibningen gielder kun Digteren, aldrig Skuespillerne, thi da der først maa pibes efter at Tæppet er faldet, saa kan Mishaget aldrig ramme dem.

Saaledes blev der da ogsaa flere Aftener efter hverandre pebet af nogle Faa efter Foreſtillingen af Robinſon i England, medens et stormende Bifald af hele Huset forgieves søgte at overdøve dem. Jeg var selv tilstede i andet Parquet (thi i Hofparquettet lykkedes det mig først flere Aar derefter at indtræde), og saae med Foragt paa de Pibende, indtil Collin engang bad mig at blive borte, for ikke at irritere dem. Det giorde jeg da, og saaledes holdt de da ogsaa op at pibe tilsidst, og Stykket blev spillet i Ro.

Bemærkninger til Robinson i England:

Side 253, Linie 2, til Side 254, Linie 19: *Primo:* Hvert Lem betaler to Skilling osv. indtil: Æresmedlem af Klubben.] De ti her anførte Love for Toskillingsklubben ere, med Undtagelse af den næstsidste, laante af Addisons The Spectator, I, Nr. 9. Det Side 253, Linie 24, optagne Ord tredie (see Var.), som Oehl. umuligt kan have villet udelade, har efter al Sandsynlighed staaet i Manuscriptet til Robinson i England.

— 262, — 18-20: Skal vi bestandig slutte Concerten med en lille Second; med en Indledningstone til den Grundaccord, som aldrig klinger?] Digterens Kundskab om, at Toneartens Under-Halvtone staaer i Forhold af „en lille Second“ til Grundtonen og indleder til denne, har her fundet et mindre correct Udtryk.

— 270, — 4: Aristus.] B og C have: Romanus; men A's Læsemaade Aristus er neppe nogen Trykfeil, om end Digteren selv siden kan have anseet den derfor.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 218, Linie 1: Personerne.] = B; mangler i A.
— 219, — 22, til Side 220, Linie 1: læse ikke meer; de virke for Staten. | Will.] = B; A: læser ikke meer; de virke for Staten: spinde, strikke, arbeide i Fabrikker. Jeg har min Tro ogsaa havt en varm Dag. Jeg stod sandfærdig ved min Disk i sex Klokketimer, *qua* Hosekræmmer. Forstaa mig vel: en Hosekræmmer sælger ikke blot Hoser, en Urtekræmmer ikke Urter, en Isenkræmmer ikke Jis; det er kun Talemaader. Du kan faae Alleslags i min Bod. | Will.
— 220, — 7: *dam*] = B; A: dem (angivet som Trykfeil)
— 223, — 30: det] = B; A: der
— 224, — 2: godt] = B; A: vel
— —, — 9: jeg slet ikke.] = B; A: jeg ei til.
— —, — 12: Der er] = B; A: Ja der er
— 225, — 26: Will.] = B; A: Will (med Taarer).
— —, — 31: for] = C; A: for
— 226, — 2: trælle] = B; A: tiene
— 227, — 10-12: Værterne forstaaer | Ei Spog: naar Leien ei betales strax | Til] = B; A: Værterne er haarde | I denne By: naar Leien ei betales | Til
— 228, — 30: nikked jo dog venligt til mig.] = B; A: nikte jo dog stundum venligt.
— 230, — 1: saftigfrodigt] = B; A: saftigfrodige
— —, — 22: gule] = B; A: blege
— —, — 27: Kæmpegvinder] = B; A: Kæmpekoner
— 231, — 22-23: stirrer hende stivt i Øiet, | Da slaaer] = B; A: stirrer stivt i hendes Øie, | Saa slaaer
— —, — 24: Faae mere Purpur, men] = B; A: Forhoie Purpret; men
— —, — 27: Da seer] = B; A: Saa seer
— 232, — 16: Flinten] = B; A: Klippen
— 233, — 11: siig] = C; A: tael
— —, — 12: saa, du ikke kunde] = B; A: saa, at ei Du kunde
— —, — 15: til] = B; A: i
— 234, — 8: saa tidt har giort] = B; A: saa ofte giorde
— —, — 15: hele] = B; A: gamle
— 235, — 15: nok; mig er de kun i] = B; A: nok; og mig er de i
— —, — 29-30: nogen Faredag. | De gaae.] = B, hvor dog Faredag er forandret til Flyttedag; A:

nogen Faredag.

Will.

Din Elskerinde, Fader, var Din Øe:
Den har Du mistet, derfor sorger Du.
Jeg haaber; thi jeg lever under Tag
Med Betty!

Selkirk.
Og naar nu Du maa forlade
Det kiære Tag?
Will.
Saa kommer jeg igien
Som lille Fugl. Du kiender jo den Viſe
Som jeg har overſat? Den Folkeſang,
Jeg bragte med mig fra mit Fædreland?
(ſynger).
Elſkov er en lille kiælen Fugl —
I — o!
Holder ſig bag Løvet meeſt i Skiul.
Hio — milio!

Ei den har et Skiold ſom Padden paa,
I — o!
Men langt mere hurtig kan den gaae.
Hio — milio!

Ei den har ſom Ørnen Næb og Klo,
I — o!
Men guldpurpurrode Vinger to,
Hio — milio!

Liſtig hopper den paa Qviſt og Pind —
I — o!
Kommer gierne frem i Maaneſkin.
Hio — milio!

Flyver ind i Hytten, kiæk og varm,
I — o!
Skiuler ſig i Elſkerindens Barm.
Hio — milio!
(De gaae).

Hermed ender i A den første Act.

Side 236, Linie 1, til Side 250, Linie 11: Defoes Værelse. osv. til Slutningen af Acten.] Disse Scener ere efter B flyttede hertil; i A udgjøre de Slutningen af anden Act, og følge efter de første Scener i Wappings Kaffehuus, saaledes som det vil sees nedenfor.

— 237, — 16: Sagen] = B; A: Knuden
— —, — 22: Plumbudding] A, B og C: Plumpbudding
— 239, — 29: lurvet] = B; A: lugſlidt
— 241, — 31: opmærkſomt.] = C; B: opmærkſom.
— 242, — 6: Det ſiger jeg juſt ei. Hvis I forſtod] = B; A: Nu det juſt ikke.
(nedladende).
Hvis I havde lært

Side 242, Linie 9: og aldrig hørte før —] = B; A: og ganske underlige
— 243, — 18: ærligt tilstaae] = B; A: tilstaae ærligt
— 247, — 9: see sig magre paa] = B; A: see dem magre, i
— —, — 16-17: Lyst | Til at formilde Gubbens sidste] = C; A: Lyst til | At mildne Gubben sine sidste
— 248, — 20 og 23: Brev, Sir!] = B; A: Brev til Dem, Sir,
— 249, — 4-5: den naive, godhiertige Fremstillings Side] = B; A: den populaire godhiertige Fremstillelses Side
— —, — 11: indbudet] = B; A: indbuden
— 253, — 2-3: Indtrædelsespenge] = C; A: Indtrædelsespenger
— —, — 19: ham et Ørfigen] = C; A: ham Ørfigen
— —, — 24: betale han en Halvskilling for hver tredie Løgn] A, B og C: betale en Halvskilling for hver Løgn (The Spectator: he shall forfeit for every third lie an halfpenny)
— 254, — 7: Esprit de corps!] = C; A: Videre.
— —, — 12: Frihed og Liighed!] = C; A: Er der meer?
— 255, — 30-31: sig og trives] = B; A: sig; trives
— 257, — 22-23: Herr Andrews kommer. | Andrews høitravende] A og B: Andrews (høitravende; C: Herr Andrews kommer, høitravende
— 258, — 4: Moder] = B; A: Mamma
— 259, — 2: indfinde sig om lidt.] = B; A: indfinde dem præcise Kl. 7, i Eftermiddag.
— —, — 30: dog ogsaa?] = B; A: dog i Eftermiddag?
— 260, — 5: vel sandt; men saa] = B; A: vel saa; men saa
— —, — 6: fornem Mand. Det] = B; A: fornem Mand. Han gielder for en retskaffen, fornuftig Mand. Det
— —, — 30-31: fornemmelig med lyrisk] = B; A: fornemmelig lyrisk
— —, — 31: fornemmelig med Oden] = B; A: fornemmelig Oden
— 261, — 7: Klokken syv!] = B; A: Klokken otte.
— —, — 32, til Side 262, Linie 1: Bedste Mistress! vær De rolig, det bliver mellem os. | Aristus og Gryphius komme ind i Klammeri, og begive sig hen i Forgrunden, uden at hilse eller agte de Andre. | Aristus] = B; A:

Bedste Mistress, det bliver imellem os. Men sig det ikke til nogen igien; thi De kunde komme i Vanrygte derover.

Andrews.

En Ode til Gabestokken! Hvilket Bizarrerie. Men jeg maa giøre en Visit endnu. Adieu til i Eftermiddag Mistress!

Joseph.

Iligemaade. Apropos, Sir Robert har bedet om at maatte tage en reisende Medlem med.

Mrs. Crab.
Han skal være hiertelig velkommen!
(De gaae til forskiellige Sider).

Defoes Værelse.

(En Mængde Baller Papir osv. see Side 236, Linie 1, til Side 250, Linie 11: (Han gaaer langsomt bort).

Tredie Akt.

Wappings Kaffehuus.

Mrs. Crab sidder ved Theebordet og skiænker. Herr **Andrews**, og Herr **Joseph** sidde hver ved sin Side af hende.

Mrs. Crab (byder dem Thee).

Nu slog Klokken syv.

Andrews.

Der komme Philosopherne Aristus og Gryphius. Jeg hører dem disputere paa Trappen.

Aristus og **Gryphius** komme ind i en ivrig Disput, uden at mærke de Andre, og begive sig hen i Forgrunden.

Aristus

Side 262, Linie 6-7: svinder, Tænkemaaden bliver smaalig, Geniet] = B; A: svinder, Forestillingen bliver smaalig; Styrken tabes, Geniet

— —, — 8: Brod? Kun et] = B; A: Brod? Hvor bliver Foragt for Døden af, naar man ikke vænnes til Døden? Kun et

— —, — 9: Kiærlighed. Falder] = B; A: Kiærlighed. Vi maae vrage for at vælge, afskye for at hige; dræbe for at lade leve. Falder

— —, — 14: Broer! Hvad skal] = B; A: Broer. Du har stor Uret. Hvad skal

— —, — 15: igien? Hvad hielper] = B; A: igien? Skal enhver Overlæbe skiules af en Knebelsbart? Ethvert Plougjern smeddes til et Sværd? Skal vi have Amazoner igien med et umage Bryst? Hvad hielper

— 265, — 2: Adfærd, især mod] = B; A: Adfærd mod

— —, — 4: Tolk, der] = B; A: Tolk eller Dolmetsker, der

— 269, — 8: *Qvamvis*] = B; A: *Qvamqvam*

— 270, — 5: *certant, et adhuc*] A, B og C: *certant; adhuc*

— 272, — 8-10: Cloe — | Sir Robert. | Nu, smukke Mistress! mine gode Herrer!] = B; A:

Cloe —

Butterflie.

Hvad siger De om det til Maleren?

Defoe.

Det er charmant.

Butterflie.
Kun fire Linier.
(til Mrs. Crab.)
Tillader De, jeg reciterer det?
Mrs. Crab.
De gior os lykkelige, Butterflie!
Butterflie.
Til Maleren, som malte Cloes Billed:
„Du har Din hele Kunst forfeilet,
Thi ubevægelig hun staaer.
Men hun Apelles overgaaer,
Saasnart hun seer sig selv i Speilet."
Mrs. Crab.
Hvor fiint! Det kalder jeg Galanterie.
Defoe.
Ja visselig.
Sir Robert.
Nu Mistress, mine Herrer,

Side 272, Linie 19: Domme.] = B; A: Dom.
— 273, — 9-10: læser kun Hebraisk, Græsk, Latin. | Min] = B; A: læser kun Latin og Græsk, og hielper
Sig med et Tankesprog i Lapidarstiil,
Hvor han er selv for fornem til at tænke.
Min
— —, — 16-17: Trivialiteter. | Aristus.] = B; A: Trivialiteter.
Man takker Gud, naar ei man gaber meer
Med Helten hist paa Kiedsomhedens De.
Og har man Bogen læst, og er som han
Lykkalig kommen atter til Europa,
Blandt Mennesker med Vid, med Smag, med Fiinhed;
Saa er man saare glad. — Det er min Mening!
Aristus.
— —, — 20: Bedrifterne, samt Versets] = B; A: De skionne Takter, Versets
— —, — 21-22: ganske denne Robinson. | Jeg troer] = B; A: ganske. Naar man først kan læse
Homer, saa tænker jeg, man kan undvære
Deslige Robinsoner, Hvo vil sætte
Vel Bonden ovenpaa en Herremand?
Jeg troer
— —, — 23-24: smukke Vers. | Men Tænkemaaden] = B; A: smukke Vers
Med nogen Lykke, ved en kyndig Haand;
Men Tænkemaaden

Side 273, Linie 24, til Side 274, Linie 4: for modern; osv. indtil: Gryphius.] = B; A:

for modern:
Spidsborger er Forfatteren, det seer man.
Jeg holder imod Fredag med de Vilde,
Beklager at han undslap, den Kujon,
Istedetfor paa Helteviis at siunge
Sin Seiersvise, mens de stegte ham.
Prosaisk smægter Robinson i Prosa,
Og skionner ikke paa sit Eventyr.
Han higer atter til sit snevre Stræde
I Londons Gader. — Og jeg underskriver
Herr Butterflies meddeelte Mening;
(med et spodsk Smiil)
Skiondt
Vi ellers ikke harmonere meget:
Man takker Gud, naar Manden kommer hiem!
Gryphius.

— 274, — 5-6: Prosa. | Philosophien] = B; A:

Prosa,
Men foretrækker langt den Poesie.
Philosophien

— —, — 6-7: Stiil, | Mens Riim] = B; A:

Stiil,
Og taler til Fornuft og Overlæg.
Men Riim

— —, — 8-9: Kiepheft. | Hvis Robinson] = B; A:

Kiæpheft.
Mig synes dog, vi er ei længer Drenge,
Men vorne Folk; og burde da engang
Vel holde op med slige Narrestræger,
Som Mænd, med Dannelse, Humanitet.
Hvis Robinson

— —, — 15-19: ei grundigt | At styrke sine Tanker med Citater. | Andrews fornem. | Lad Poblen dog beholde sine Boger! | Jeg har en] = B; A:

ei klogtig
At blande sine Tanker med Citater.
Min Mening er da, (skiondt jeg differerer
Aldeles fra Arist og Butterflie)
Det var et daarligt Arbeid for en Lærd,
Men ganske vakkert for en Strompevæver.
Sir Robert (smilende).
Hvad siger De om denne Dom, Herr Trifling?

Defoe.
At først Forfatteren var Haandværksmand
For han blev Kunstner, skader ham vel neppe.
Sir Robert.
Jeg troer det mere let for Haandværksmanden
At vorde Digter, end den blotte Lærde,
Som kiender kun paa denne hele Jord
Studerestuen og de døde Sprog.
Hvo meget tumler om blandt Mennesker,
Og agter tro og daglig paa Naturen,
Han skaffer sig den vanskeligste Lærdom.
Og den som over Haanden til et Værk,
Han over ogsaa Viddet og Forstanden,
Ifald Naturen gav ham slige Gaver.
De gamle Græker kiendte deres Sprog,
Og intet andet. Shakespeare var en Væver,
Og Paulus virked Telte som Apostel.
Defoe
(trykker Sir Roberts Haand).
De tager hædrende Forfatteren
I Forsvar, Sir, jeg ønske [angivet som Trykfeil for ønskte] ham tilstæde.
Butterflie.
Han kunde trænge til det, stakkels Diævel,
Thi, som man siger, har han eengang staaet
I Gabestokken. Slige gamle Pletter
Behøve megen Tvæt, og megen Sæbe,
Naar ikke man skal kiende Skiolderne,
Defoe (hæftig).
Tael om hans Bog, Sir, hold Dem ei til ham!
Ei var det Nidingsværk, hvorfor han leed
Den altfor haarde Straf. Han skrev som Yngling
For dristig imod nogle Kirkeskikke.
Heel mangen Herre, fra det gode Selskab,
Der kroer sig som en Gentleman, begik
Vel værre Daad, og aved Tungen mindre,
Skiøndt han slap fri.
Andrews (fornem).
Min Gud hvad er det alt?
Lad Poblen dog beholde sine Boger!
Hvad kommer det den Ædelkaarne ved?
Lad os dog ei med en spagfærdig Sar
Selv stække Dristighedens Ørnevinge.
Jeg har en

Side 274, Linie 22-23: Idealet! | De blotte] = B; A: Idealet,

Dt [angivet som Trykfeil for Det] Høie, Prægtige,
det Impoſante.
De blotte

Side 274, Linie 26: J vilde ſikkert giøre] = B; A: Hvor vilde J ei giøre

— 275, — 14-15: Følelſe. | Men ſiig] = B; A:
Følelſe.
Ja det forſtaaer ſig ſelv, mod ſlige Tanker
Maa Robinſon ſmukt ſtikke Svoftet ind. —
Men ſiig

— —. — 26-27: er ſlet; | Kun er] = B; A:
er ſlet,
En reent forfeilet, en elendig Bog;
Kun er

— 276, — 26: paa] = B; A: i

— 277, — 4-5: Eenſidighed. | Hvormed] = B; A:
Eenſidighed —
Den ſær godlidende Fordreielſe,
Hvormed

— —, — 8: disſe] = B; A: de alt

— —, — 14-15: fra alle Sider. | Med ironiſk] = B (som dog har: fra hver en Side. | Med ironiſk); A:
fra alle Sider,
En Fæſtning liig, ſom Viisdom har forſkandſet
Med Vold og Grav til fire Verdenshiørner. —
(Med ironiſk

— —, — 17-18: Latin; | Det er] = B; A:
Latin,
At Poblen dømmer den ſnart ret, ſnart vrangt.
Det er

— —, — 20-21: Epigrammer. | Ariſtus] = B; A:
Epigrammer.
Og det var ogſaa Skade, hvis den var det!
Ariſtus

— —, — 22-23: Iliade; | Dog agter] = B; A:
Iliade,
For intet ſtærkt Produkt af Heroismen,
Dog agter

— —, — 24-25: de Vilde. | Herr Gryphius] = B; A:
de Vilde,
Adſkiller Robinſon fra dem, og tilſtaaer
Ham altſaa dog Kultur, Humanitet.
Herr Gryphius

— —, — 28: Reflexion] = C; A: Grublerie

— —, — 32, til Side 278, Linie 1: Citater. | Herr Andrews] = B; A:

Citater
Og andre slige Snurrepiberier,
Der viser kun et lærdt Coqvetterie.
Herr Andrews

Side 278, Linie 3: Han yttrer] = B; A: Fremstiller
— —, — 6-7: Mythologie. | Herr Joseph] = B; A:

Mythologie,
Der kroer sig fornem i sin Opblæsthed,
Fordi den nævner Jupiter, Neptun,
Olymp, Pygmæ, Titan og Menelaus. —
Herr Joseph

— —, — 11-13: Maaneskinsfortælling. | Med alt mere Alvor. | Jeg takker] = B; A:

Maaneskinsfortælling,
Hvori Barnagtigheden kaldes Elskov,
Og Taaresistlens sygelige Rislen
Et solsomt, godt og ufordærvet Hierte.
(Med alt mere Alvor og Værdighed).
Jeg takker

— —, — 14-15: Betragtninger. | Forfatteren er Dem vist høist forbunden] = B; A:

Betragtninger.
At være viis og tænksom, ædel, billig,
Fleersidig i sin Smag med Falkeblik —
Det sommer sig Geniet og den Lærde.
Thi maa ei Folket danne sig ved disse?
Og hvad blev hiint, naar selv den sældne Deel
Af de Udvalgte, kievled med hinanden
Paa daarlig Pobelviis. — Forfatteren
Maa være dem uendelig forbunden

— —, — 22-23: Forfatter. | Hans Bog] = B; A:

Forfatter:
Den Mand der skrev en sindrig Bog for Folket,
Om Menneskет, adskilt fra hele Verden,
Kun overladt Naturen og sig selv.
Hans Bog

— 279, — 28 og 31: denne] = C; A: den
— 280, — 13: Læseren ei kunde sige ham] = B; A: Læseren kan ikke lære ham
— 281, — 11-14: Foraarsmyg | Forstyrre mangen deilig Aftenstund. | Defoe. | De lignte] = C; A:

Foraarsmyg!
Forstyrre hver en deilig Aftenrode!
O hvis dog ei en saadan Hob Insekter
Fordærved Knupperne, hvor mange Frugter
Da kunde Jorden nyde!

Defoe.

Altfor mange
Sir! Altfor mange!

Sir Robert.

Lunefuldt Naturen
Uddeler sine Gaver; hvad vi alle
Fik lige godt, var Villien til at vælge:
Hvi vil ei hver det Gode, som det Bedre?

Defoe.

I lignte

Side 281, Linie 15-16: Vingerne. | Selkirk] = B; A:

Vingerne.

Sir Robert.

Myg følger et ulykkeligt Instinkt,
Mænd har Fornuft.

Defoe.

Kun liden, undertiden,
Naar Villien ei er parret med Forstand.
Forfængelighed og Misundelsen
Er derimod tit kæmpestærke. Hvad
Der stærkest er, det vinder altid Seir.

Selkirk

— 282, — 7: her] = B; A: end
— —, — 12: læser] A, B og C: læse
— —, — 22: Klippen] = B; A: Klipper
— 283, — 1: Og tag i Morgen] = B; A: Tag ud imorgen
— —, — 4: Tak, gode] = B; A: Tak vakkre
— —, — 19-22: Misundere, | Mens — jeg misunder selv, berøver listigt | En ærlig Mand sin Roes, og dølger Sandhed. | Og den] = B; A:

Misundere,
Afstvinger ved sin Hoimod mig Sententser
Om Pligt og Billighed, om Ret og Sandhed:
Og — jeg misunder selv! Betager selv
En ærlig Mand sin Glands, og dølger Sandhed
Dybt i mit Bryst, imens jeg hylder den
Med et Mundsveir paa mine falske Læber!
Og den

— —, — 23: Som] = B; A: Lig
— —, — 28-29: Redningsø. | Jeg giver] = B; A:

Redningsoe.
Ved Gud, at dæmpe Synden i sit Bryst
Er ogsaa Heltemod, der vel kan lignes
Ved Kamp og Storm paa Havets vilde Bølger;
Og der skal stærke, stærke Arme til

At ſtride vel mod Strømmen. — Det er afgiort!
Jeg giver
Side 284, Linie 10: en Klippevæg] = B; A: en lille Klippe
— —, — 11: med indhegnet] = B; A: med en hegnet
— —, — 14: Anlæg; men i Fald jeg] = B; A: Anlæg der; og hvis jeg
— —, — 16: Saa faaer den gamle Mand en] = B; A: Saa veed jeg at han faaer en
— —, — 19: dog] = B; A: kun
— —, — 28: heller ikke] = C; A: ikke heller
— —, — 29: blot] = B; A: kun
— 285, — 22-23: Vel, min Ven! | Gaaer.] = B; A:
Vel min Ven!
Farvel til den Tid.

Defoe (trykker hans Haand).
Gud velſigne dem!

Sir Robert (afſides).
Poeter er dog ret et eget Folk!
Hvad har han for? — Nu, — det vil viſe ſig.
(gaaer).
— 286, — 10: med] = B; A: her
— —, — 12: lægges] = B; A: hænge
— —, — 13: ſom Fanen over Helten.] = B; A: ſom Banneret for Droſten.
— 288, — 1: **Tredie Act.**] = B; A: **Fierde Akt.**
— —, — 11: her] = B; A: juſt
— —, — 13: Farvel] = B; A: Levvel
— 289, — 21: Desuden aarlig ham halvhundred] = B; A: Ham endnu aarlig et halvhundred
— 290, — 9: At faae Beſog af ſine] = B; A: At ſee imellem ſine
— —, — 23: Vindve] = A, B og C: Vindue
— 291, — 14: Vindvesſkierme] A, B og C: Vinduesſkiærme
— —, — 28: For Orde, blier] = B; A: for Ord, og blier
— 292, — 2: Bi! ogſaa jeg maa ſkienke] = B; A: Bi! Jeg maa ogſaa ſkiænke
— —, — 21-22: af en øvet Meſterhaand, | Et flittigt Værk kun af en god Begynder] = B; A: af en liflig Fantaſie; | Ikkun et ſtivt Portræt af en Begynder
— 293, — 3-4: Meſſing; | Min Farfar] = B; A:
Meſſing,
Mig mere kiær end Guld: Min Moder bar den,
Min Farfar
— —, — 6: Den] = B; A: Der (angivet som Trykfeil)
— 294, — 3: ſig. Betty] = B; A: ſig paa en Stol. Betty
— —, — 17: maatte] = B; A: maa

Side 294, Linie 17-18: ellers var det bleven en Pind til vore Liigkiſter.] = B; A: ellers bliver det en Pind til vor Liigkiſte.
— 297, — 12: mig være i Fred] = B; A: mig beholde Fred
— —, — 16: være i Fred] = B; A: have Fred
— —, — 32: gode] = B; A: godt
— 299, — 13: maatte udroddes: der maatte ſættes] = B; A: maa udroddes: Der maa ſættes
— —, — 14: kunde ſlaae; der maatte] = B; A: kan ſlaae; der maa
— —, — 15: at den ikke kunde] = B; A: at hun ikke kan
— —, — 16: maatte] = B; A: maae
— —, — 17: maatte] = B; A: maa
— —, — 20-27: min Pige! For at røre hende. Tager du ikke ham, ſaa tager vor Herre mig. | Betty bevæget. | Nei, han gior ikke. | Twaſtle lader, ſom han græd. Jo, Fanden ta'e mig gior han ſaa! | Han gaaer med Crab. | Betty] = B; A: min Pige. Der hielper hverken Pulver eller Draaber. | (Han gaaer med Crab, ſom tyſſer paa ham). | Betty
— 300, — 2: ſvarede] = B; A: ſvarde
— —, — 32, til Side 301, Linie 3: havde han undgaaet Vidtloftighed, ſaa havde han ikke havt nodig at give ſig Gud og Fanden i Vold. | Betty.] = B; A: havde hun undgaaet Vidtloftighed. | Betty.
— 301, — 6: Dem] = B; A: den (angivet som Trykfeil)
— 303, — 5: end alle Stierner.] = B; A: end hine Gniſter.
— —, — 7-8: ſaa ene. | Men] = B; A:
ſaa ene.
Her var jeg atter hiemme, ſkionne Betty,
Ifald jeg turde ſee Dig, boe hos Dig. —
Men
— —, — 17: Skumring = B; A: Dæmring
— —, — 21: ſit] = B; A: ſin
— 306, — 21-24: udlagt — Men da her Ingen er tilſtede, behover jeg jo ikke at overſætte det. | Gaaer.] = B; A: udlagt: Man maa hielpe ſig, ſom man kan. | (gaaer).
— 307, — 13: Kort op, og folder det ud] = C; A: Kort og breder ud
— —, — 27: Afviſer, og leer.] = B; A: Afviſer).
— 308, — 9: hiem] = B; A: om
— —, — 20-22: Knegt. | Truer ad Stiernen. | Er du] = B; A: Knægt. — | Er Du
— 309, — 22: Hoit har jeg ogſaa læſt] = B; A: Og hoit har jeg nu læſt
— 310, — 5: Selkirk.] = B; A: Selkirk (ſmilende).
— —, — 21: Defoe.] = B; A: Defoe (phantatiſk [angivet som Trykfeil for phantaſtiſk] godhiertig).
— 311. — 1: **Fierde Act.**] = B; A: **Femte Akt.**

Side 311, Linie 14: deler gierne med Andre, hvad han har.] = B; A: deler altid med andre, hvad han har tilovers.

— —, — 19-20: siger han. | Joseph.] = B; A: siger han; og hvad Soen er uden Skibe, Luften uden Fugle, og Skoven uden Hiorte, siger han, det er en Hauge uden Mennesker. | Joseph.

— —, — 21: Sandt nok! Tusinde] = B; A: Sandt nok, Forstanden kræver sine Rettigheder, Hiertet har sit Krav. Hundrede Ideer opstaae, som man vil giore sig tydelig, og flere Hierner tænke meer end een. Tusinde

— —, — 22, til Side 312, Linie 1: Meddelelse. | Gartneren.] = B; A: Meddelelse; og mange Hierter fole mere end eet. | Gartneren.

— 312, — 2: Nei, fole] = B; A: Nei, tale, tænke og fole

— —, — 10-11: Munden op. | Joseph sagte.] = B; A: Munden op.

Joseph.

Ei ei, er han saa stolt?

Gartneren.

Hvis De kalder det Stolthed, at han har Tillid til sig selv, i hvad der angaaer ham selv, at han er for magelig til at taale Tvang, for utaalmodig, til at lide Kiedsommelighed, for ærlig til at forstille sig, saa er han stolt. Hovmod og Indbildskhed hader han. Han trænger sig aldrig frem; holder sig beskeden og med Værdighed tilbage; meddeler gierne hvad han har, lader sig hverken forbloffe af fornemme eller plumpe Fagter, og under Enhver hvad der tilkommer ham

Joseph (sagte).

— —, — 15: sig saa logisk.] = B; A: sig saa præcis, saa logisk.

— —, — 30-31: Epigrammer. Men denne] = B; A: Epigrammer. Denne

— 313, — 14-15: duer noget. | Joseph.] = B; A: duer noget. Han horer ogsaa gierne Nattergalen slaae; men naar man guider paa en Flaske med en Prop, og bilder ham ind, det er en Fuglesang, saa holder han for Ørerne. | Joseph.

— —, — 32, til Side 314, Linie 2: Bryllupet. | Joseph. | Sir Robert har] = B; A: Bryllupet.

Joseph.

Ah det er charmant! Og nu kan han ikke glemme hende; har sat hende denne Steen, og kommer daglig, for at væde den med sine Taarer.

Gartneren.

Nei den Skam gior han hende ikke i sin Grav. Johanna Blomfield elskede en Mand, min Herre!

Joseph.

Sir Robert har

Side 314, Linie 3-5: ſukker. | Ja, det kan ikke negtes. Hun lever endnu. | Joſeph.] = B; A: ſukker). | Ja ganſke rigtig! | Joſeph.
— —, — 20: Drengens] = B; A: Drengenes
— 315, — 6: med hans egen Mynt] = C; A: med ſamme Mynt
— 316, — 7-8: efter Skibbruddet] = B; A: fra Skibbrudet
— 319, — 21: her] = B; A: Nu
— 320, — 8: Er] = B; A: Og
— —, — 17: Dog] = B; A: Da
— 321, — 17: Var] = B; A: Er
— 323, — 5-6: Stødet ret | Af] = B; A: Stødet | Af
— —, — 15: ved] = B; A: med
— 324, — 10: Informator] = B; A: Imformator
— —, — 20: forſt] = B; A: her
— 329, — 14: lært. Jeg] = B; A: lært. (venlig) Jeg
— 330, — 26: Pralhans] = B; A: Pralhals
— 331, — 23: dog] = B; A: da
— 333, — 20: Twaſtle.] = B; A: Twaſtle (taber Næse og Mund).
— —, — 21: ſit] = B; A: mit
— 334, — 6: Cap det gode Haab. Ak, William] = B; A: Cap de bona Speranza. William
— 337, — 7: mørkblaa] = B; A: ſorte
— —, — 14: her] = B; A: det
— —, — 29: ſtundom hende] = B; A: hende ſtundum
— 339, — 17-18: Fernandes, | Traf] = B; A: Fernandes,
(Som Spanien tog i ſin Beſiddelſe)
Traf
— 340, — 14: fuld'] = B; A: fuldt
— —, — 15-16: nok af. | Kom] = B; A: nok. | Kom
— —, — 17: Klogt] = B; A: Flid
— 345, — 7: beſtyrtet] = B; A: beſtyrtſet

Rettelser.

Side 207, Linie 29: Vore læs: Vor

— 339, — 17, (og tilhørende Var.): Fernandes læs: Fernandez

III. **Dramatiske Digte:** Syngespil, Lystspil og Skuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepris 5 *Rdl*; **nedsat Pris 4 Kr.**

IV. **Episke Digte:** Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepris 4 *Rdl*; **nedsat Pris 3 Kr.**

V. **Dramatiske Digte:** Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepris 8 *Rdl* 64 ß; **nedsat Pris 10 Kr.**

VI. **Dramatiske Digte:** Romantiske Dramaer (St. Hansaften-Spil, Aladdin, Fiskeren). 2 Bind. Bogladepris 1 *Rdl* 64 ß; **nedsat Pris 2 Kr.**

VII. **Erindringer.** Bogladepris 2 *Rdl* 24 ß; **nedsat Pris 3 Kr.**

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 *Rdl* 24 ß, ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig **30 Kr.**, hvilken er den ualmindelig billige Pris af **4 Øre** pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der samtidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der bydes Publikum en new Leilighed til efterhaanden at anskaffe denne fortrinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer en Levering (indeholdende et Bind) til Pris **1 Kr.**; de sidste 3 Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark, Norge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær **Rudolph Klein**, Lille Kjøbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: Pilestræde Nr. 40).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

1875.
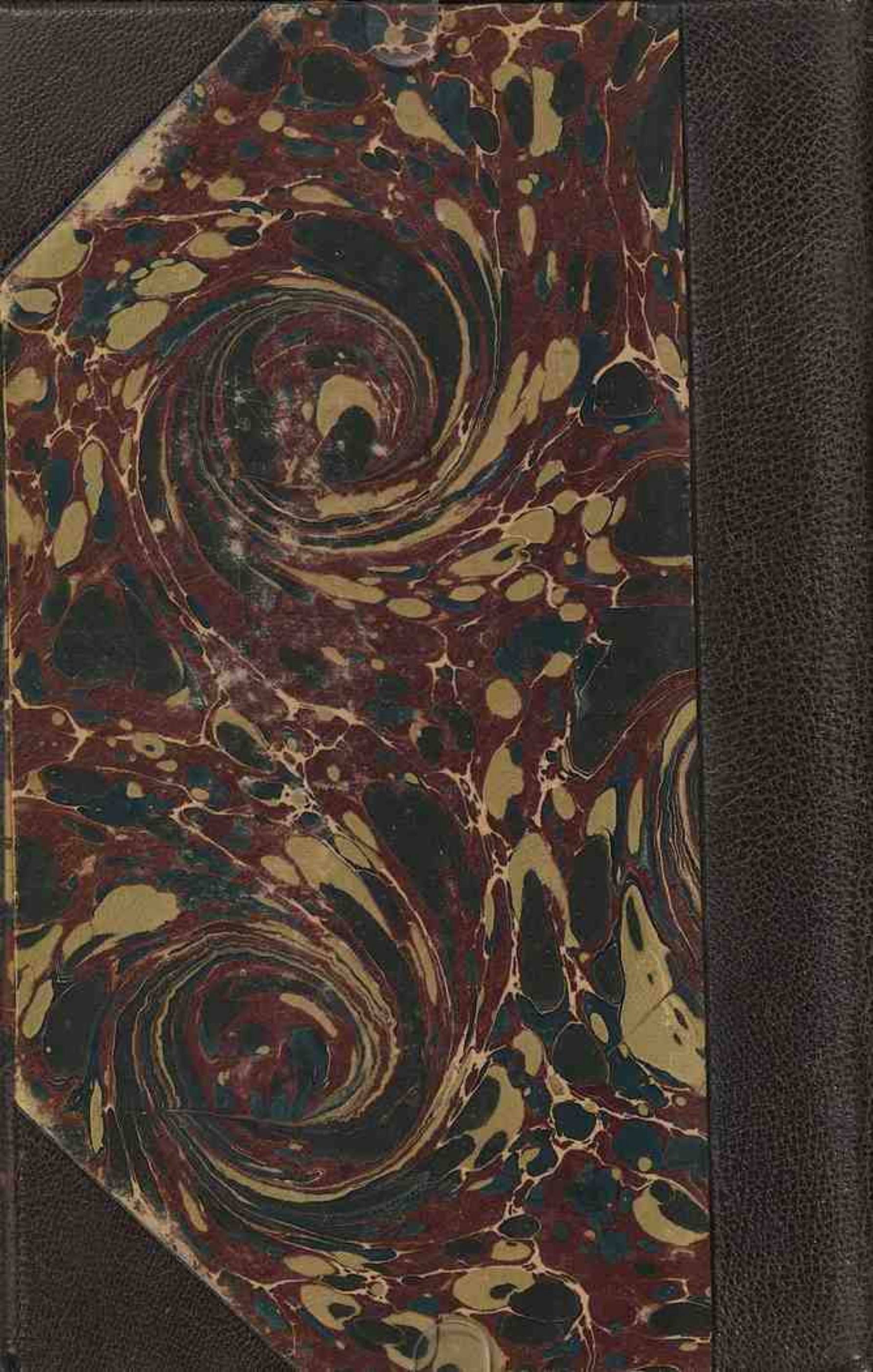
Trykt hos J. H. Schultz.